RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

కళలు, సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

ज्ञान-विज्ञान विमुक्तये
UGC
University Grants Commission
UGC Care List Group - 1
Journal Sl. No 34 under
Arts and Humanities
Category

BHAVA VEENA

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

Vol : 19 Issue No. 7(3) Monthly July 2022 ISSN No. : 2456-4702 Rs. : 15/-

శ్రీ నేదునూరి గంగాధరం గారు

మాతెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ - మాకన్న తల్లికి మంగళారతులు

BHAVA VEENA (భావ వీణ)

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

(కళలు - సాహిత్య-సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక)

Editor : Kolla Sri Krishnarao
E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com

7989781963,
9490847482.
Rohini Towers,
2/11 Brodipet,
GUNTUR-2.

Vol. 19 - Issue. 7 (3) - July 2022 - ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253 - Rs. : 15/-

EDITORIAL BOARD

Chief Editor

Dr. PITTA SANTHI

M.A.(Tel), M.Sc(Psy).,M.Ed.,M.Phil(Edu), Ph.D.,

C/o. Dr. Busi Venkataswamy

Holy Homes Apartment, Postal colony ,
4 Th Line,- 522 002, Guntur Dist., A.P. Cell no : 7386529274, 7989781963.

ADVISORY COMMITTEE

1. **Prof. G. Yohan Babu,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu,
Andhra University, Visakhapatnam.
2. **Prof. K. Madhu Jyothi,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu,
Sri Padmavathi Mahila University,
Tirupathi.
3. **Prof. C. Srirama Chandra Murthy,** M.A., PhD.
Dept. of Telugu, Faculty of Arts,
Benaras Hindu University, Varanasi, Utter Pradesh.
4. **Dr. Busi Venkataswamy,** M.A. (Tel)., M.A (San)., M.A (Ling)., PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Andhra University, Visakhapatnam.
5. **Thottempudi Sree Ganesh,** M.A., M.Phil (Computational Linguistics) (Ph.D)
Research Scientist, Centre for Applied Linguistics and Transalation Studies, Universityof Heidelberg, Germany.
6. **Prof. Darla Venkateswara Rao,** M.A., M.Phil., Ph.D.
HOD, Dept. of Telugu,
Hyderabad Central University, Hyderabad, Telangana.

ASSOCIATE EDITORS

1. **Dr. N. R. SADASIVA REDDY**, M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor,
Dept. of Telugu & Comparative Literature,
Sri Krishna Deva Raya University,
Ananthapuram, Andhra Pradesh.
2. **Prof. V.SANKARA RAO**, M.A.,M.A.,M.Phil,PhD.
HOD, Dept. of Telugu,
Madras University,
CHENNAI, Tamilnadu.
3. **Dr. D. SESHUBABU**, M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor, Dept.of Hindi,
Moulana Azad National Urdu University,
HYDERABAD, Telangana.
4. **Dr. K. Lavanya,** M.A., M.Phil., PhD.
HOD, Dept. of Telugu
Telangana University, Dichpally,
Nizamabad, Telangana.
5. Prof. **N.V. KRISHNA RAO,** M.A.,M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu & O.L.,
Acharya Nagarjuna University,
Nagarjuna Nagar, Guntur District.
6. **Prof. A. JYOTHI,** M.A.,M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu,
Kakatiya University, Warangal District.
Telangana.

7. **Dr. J. VENKATA RAMANA,** M.A.,M.Phil,PhD.
Associate Professor, Dept.of Modern Indian Languages,
Madhurai Kamaraj University, Madhurai,
Tamilnadu.

8. **Dr. N. Eswar Reddy,** M.A., PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Yogi Vemana University, Kadapa.

9. **Prof. P.R. Harinadh,** M.A., M.Ed., M.Phil,PhD.
Dept. of Telugu,
Regional Institute of Education (NCRT)
Manasa Gangothri, Mysore, Karnataka.

10. **Dr. B. Tirupathi,** M.A., PhD.
Associate Professor, Dept. of Telugu,
Dravidian University, Kuppam, Chittor Dist.

11. **Dr. T.SATYANARAYANA,** M.A.,M.Phil,PhD.
Asst.Professor, Dept. of Telugu,
Adikavi Nannaya University,
RAJAMUNDRY, East Godavari, A.P.

12. **Mr. D.ESWARA RAO,** M.A.,
Principal,
P.A.S.College, PEDANANDIPADU-522 235,
Guntur, A.P.

13. **Dr. P. VIJAYA KUMAR**, M.A.,M.Phil,PhD.
Vice Principal,
Govt. Degree College, Yemmiganuru.

14. **Dr. K. RAVI**, M.A., M.Phil,PhD.
HOD, Dept. of Telugu,
Govt. Degree College, Narayanapuram.

15. **Dr. Kakani Sudhakar,** M.A., M.Phil., PhD.
Dept. of Telugu,
Govt. Arts College, Rajahmundry.

16. **Dr. P. Srinivasa Rao,** M.A., M.Phil., PhD.
Guest Faculty, Dept. of Telugu,
Potti Sriramulu University, Bommuru.

17. **Dr. Ch. Praveen Kumar,** M.A., M.Phil., PhD.
PDF Scholar, Dept. of Telugu,
Kakatiya University, Warangal.

18. **Dr. N. Rambabu,** M.A., M.Phil., PhD.
Project Senior Fellow, Dept. of Classical
Literature, Nellore.

19. **Dr. G. Sailamma,** M.A., M.Phil., PhD.
Editorial Assistat,
Centre for Publications Dravidian University,
Kuppam, Chittor Dist.

20. **Dr. M. Sangeetha Rao,** M.A., M.Phil., PhD.
Guest Faculty, Dept. of Telugu,
Central University of Andhra Pradesh,
Ananthapuram District. A.P.

21. **Dr. M. Prasad,** M.A., M.A. (San)., PhD. Diploma in Maliyalam.
School Assistant (Telugu)
Govt. High School,
Rapuru, SPSR Nellore.

22. **Dr. Mark Poloneyes,** M.A., M.Phil., PhD.
Principal & HOD,
P.G. Centre, Gadwal,
Palamuru University, Mahabobnagar, Telangana.

LEGALADVISER

Dr. A. GURAVAIAH, ***M.A., L.L.M., PhD.,***
Principal & Research Guide, Dept., of Law, A. C. Law College, GUNTUR - 522 002, A.P.

DTP & PRINTING

TENALI PRAKASH, G.L.S. GRAPHICS, LEMALLE, Guntur. 94 94 660 509.

గమనిక : రచయితల అభిప్రాయములతో సంపాదక వర్గమునకు సంబంధం లేదు - **ఎడిటర్.**

Edited, Printed, Published and owned by Kolla Srikrishna Rao, Rohini Towers, 2/11 Brodipet,
GUNTUR - 522 002. Andhra Pradesh. Cell : 7386529274, 7989781963.
E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com.Printed at : GLS Enterprises, Kavitha Nagar, Guntur - 522 002. Ph. 94 94 660 509.

నేదునూరి గంగాధరం

జానపద వాఙ్మయోద్ధారకుడు శ్రీ నేదునూరి గంగాధరం. జానపద సాహిత్యం మీద మక్కువతో ఆరు వేలకు పైగా జానపద పాటలను సేకరించారు. పల్లె పాటలు, పల్లె పదాలు, పల్లె సాహిత్యం అనగానే మనకు మొదటగా గుర్తుకు వచ్చే పేరు నేదునూరి.

నేదునూరి 1904 సంవత్సరంలో జూలై 4న రాజమండ్రికి మూడు మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న కెంతమూరు గ్రామంలో జన్మించారు. 1930లో ఎలిమెంటరీ స్కూల్ టీచర్‌గా తన జీవన ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించారు. ఒకవైపు ఉపాధ్యాయుడిగా వృత్తిధర్మాన్ని నిర్వర్తిస్తూ మరొకవైపు తన అభిరుచిలో భాగమైన సాహిత్యానికి ఎనలేని కృషి చేశారు. సాహిత్య విమర్శలో దిట్ట అయిన మానవల్లి రామకృష్ణ కవి శిష్యుడిగా, వారి ఆధ్వర్యంలోనే ఎన్నో నాటకాలు, పద్య కవితలు రచించారు.

నేదునూరి జానపద విజ్ఞానానికి సంబంధించిన విషయాలను సేకరించడానికి సంకల్పించారు. జానపద విజ్ఞానాన్ని వెలికి తీయడానికి నేదునూరి తనకున్న ఆరు ఎకరాల భూమి, చివరకు తన భార్య మెడలోని పుస్తెలు సహితం అమ్మి అపారమైన జానపద వాఙ్మయాన్ని సంపాదించారు. వీరు సేకరించిన వాటిలో జానపద పాటలు, మాటలు, ఆటలు, సామెతలు, జాతీయాలు, నుడికారాలు, నానుడులు, కథలు, గాథలు, యుక్తి లెక్కలు, పొడుపు కథలు, స్త్రీ వేడుక పాటలు, రంగవల్లులు, కథా పదాలు, ప్రాచీన కవుల సాహిత్యం, భజన పాటలు, సాంప్రదాయక సాహిత్యం, జ్యోతిష్యం, వేమన పద్యాలు, త్యాగరాజు కృతులు, సారంగపాణి పదాలు, భక్తి పాటలు, శృంగార సాహిత్యం, నృత్యాలు మొదలగు ఆణిముత్యాల్లాంటి జానపద విజ్ఞానాన్ని వెలికి తీశారు.

నేదునూరి ఉపాధ్యాయుడిగా ఉద్యోగం చేస్తూ సెలవుల్లో వూరూరా తిరిగేవారు. వీరు తన పాటలతో జనాన్ని ఆకర్షించి తనకు కావలసిన సమాచారాన్ని వారి నుండి సేకరించేవారు. పల్లె పాటలు, పల్లె పదాలు, పల్లె సాహిత్యం అనగానే నేదునూరి గంగాధరం అనే ఎనిమిది అక్షరాల పేరే సాక్షాత్కరిస్తుంది. నేదునూరి 40 ఏళ్ల నిర్విరామ కృషి ఫలితంగా మేలుకొలుపులు, మంగళ హారతులు, సెలయేరు, వ్యవసాయ సామెతలు, పసిడి పలుకులు, స్త్రీ వ్రత కథలు, జానపద గేయ వాఙ్మయవ్యాసావళి, ఆటపాటలు, మిన్నేరు, మున్నేరు, పండుగలు-పరమార్థములు, వ్యవసాయ ముహూర్త దర్పణం, గృహవాస్తు దర్పణం, పుట్టుమచ్చల శాస్త్రం, కోడిపుంజుల శాస్త్రం, కోడిపుంజుల శాస్త్రం మొదలగు వీరి రచనలు.

జానపద సాహిత్యంతో పాటు చైనా దురాక్రమణ, నెహ్రూ పూర్ణ చరిత్ర అనే బుర్ర కథలు రచించారు. జానపద వాఙ్మయోద్ధారకుడిగానే కాక జానపద ప్రదర్శనా కళల తొలి పరిశోధనా పితామహుడిగా ప్రసిద్ధులైయ్యారు. వీరి కృషికి ఫలితంగా కవి కోకిల, వాస్తు విశారద, వాఙ్మయోద్ధారక, జానపద బ్రహ్మ బిరుదులందుకున్నారు. జానపద సాహిత్యాన్ని ఉద్యమంగా నడిపిన నేదునూరి 1970 మార్చి 11న పరమపదించారు.

- సంపాదకవర్గం

Contents (విషయ సూచిక)

1.	నవకవులకు నాంది - మణిపూసలు	- అడ్డగూడి ఉమాదేవి	6
2.	ఆంధ్రదేశము, ఆంధ్రత్వము - భావనలు : ఒక పరిశీలన	- డా॥. డి. సహదేవుడు & - డా॥. యం. హరిప్రసాద్	9
3.	వెంగమాంబ వైధవ్య జీవితం - సామాజికాంశాలు	- డా॥. జి. పార్వతి	13
4.	అనంత జీవనం నవల : పేదరికం, పర్యావరణం, హక్కులు	- డా॥. వెంకట రామయ్య గంపా	15
5.	జాతరలో నా అనుభవాలు	- గునుగుంట్ల శైలజ	19
6.	కన్నడ కథల్లో యదార్థ జీవిత యదార్థ దృశ్యాలు	- డా॥. మల్లేశప్ప సిద్రాంపూర్ & - డా॥. శ్రీనివాసరావు కాసర్ల	23
7.	కళింగాంధ్ర గేయకథ 'పందిరి పాట'	- కూన వెంకటరామకృష్ణ	30
8.	డా॥. శాంతినారాయణ నాలుగు అస్థిత్వాలు నవలికల్లో సామాజిక దృక్పథం	- ఎం. అనంతలక్ష్మి	33
9.	మహాభారతం - విదురుని పాత్ర పరిశీలన	- డా॥. ఎం.లక్ష్మయ్య	38
10.	ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి భక్తి తత్వం	- నలసాని రాం ప్రసాద్	42
11.	'కన్నీరు ఉప్పగా ఉంటుంది' కథా పరిశీలన	- నరకబోయిన రాము	50
12.	తెలంగాణ సాహితీ స్మరణీయులు-తొలి తెలుగు కథా రచయిత్రి అచ్చమాంబ	- రమావత్ రజిత	55
13.	'విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు చదువు' హాస్యం / వ్యంగ్యం	- దేవులపల్లి సాయికృష్ణ	58
14.	గంటేడ గౌరునాయుడు కథలు - స్త్రీల హక్కులు	- బలరామమహంతి శశికళ	62
15.	దక్షిణ కాశీగా, ఏకాంబరేశ్వరము : తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రాలు	- డా॥. పి. శివకుమార్ సింగ్	67
16.	పాకాల యశోదారెడ్డి కథలు సామాజికాంశాలు	- సుధామల్ల ప్రవంతి	70
17.	దక్షిణాంధ్ర యుగంలో వైదిక కర్మాచరణం	- వై. శివకుమార్	74
18.	పాత్ర సృజన పద్ధతి	- ఆచార్య బూదాటి వేంకటేశ్వర్లు	77
19.	Afflictions of Contemporary Society ...	- Aadhyashree R & - Dr. Shibani Chakraverty Aich	85
20.	Geography Education in School Curriculum : Need to ...	- Dr. NrapendraVir Singh & - Deepak Kumar	92
21.	Custodians of Biosystem as Reflected in	- Dr. N. S. Vijayalakshmi & - R. S. Vetriselvi	100
22.	Totems of the Tribes of Chota Nagpur ...	- Dr. Anup Kumar Kujur	110

23. Story structure and its effects on human real life ...	- Dr. V. Srividya & - P. Anitha	121
24. Negotiating Public Space : An Analysis of Hijab ...	- Muhammadali Koran Kulangara	127
25. An ethno-cultural studyof Shershabadia dialect in ...	- Rahamat Shaikh	132
26. Moon Formula: Tamil Cinema Songs and Women	- B. Arthi & - Dr. Y. Srinivasa Rao	138
27. Dhokra Casting : The Traditional Craft form of India	- Dr. K. Mrutyunjaya Rao	146
28. Use of Dictionary : A tool to learn English Language	- Dr. P. Sarath Chandra	151
29. A Challenge and A Proposed Approach : Developming ...	- Sultana Parvin & - Dr. Samir Khan	158

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

నవకవులకు నాంది – మణిపూసలు

– అడ్డగూడి ఉమాదేవి, తెలుగు అధ్యాపకురాలు, వరగంగల్.

తరంగిణీ సదృశ్యమైన సాహిత్య ప్రవాహంలో విలక్షణ ప్రక్రియగా ప్రవేశించి తన అస్తిత్వాన్ని నిలుపుకొని చైతన్య తరంగమై అనతి కాలంలోనే ఎందరో కవులను ,శ్రోతలను ఆకట్టుకున్న ప్రక్రియ మణిపూసలు.సాహిత్య ప్రక్రియలలో గానయోగ్యమైనవెన్నో ఉండగా తనకంటూ ఒక ప్రత్యేకతను సంతరించుకొని సాహితీ వినీలాకాశంలో విరిసిన నవ్య కౌముదీ ప్రసూనం మణిపూస.

విశ్వశ్రేయం కావ్యం అన్న నన్నయ్య నోటి మాటలను నిజం చేస్తూ ఎందరెందరో కవనసేద్యం చేస్తు కొత్త పుంతలను త్రొక్కుతున్నారు.

కళామతల్లి ఒడిలో ఎన్నో ప్రక్రియలు పురుడు పోసుకుంటున్న తరుణంలో అల్పాక్షరములననల్పార్థ రచన కల్పించుటయె గాదె కవి వివేకంబు ''అన్న పాల్కురికి సోమనాధులవారు ద్విపదకు పురుడు పోస్తే ఆధునిక కవులు పద్యాలను సులభశైలిలో రచించగా ,గురజాడ అప్పారావుగారు మాత్రా ఛందస్సులో ముత్యాల సరాలు వ్రాసి చిరకీర్తి గడించి సాహిత్య చరిత్రలో తనకంటు ఒక ప్రత్యేకతను సాధించారు.

ఆధునిక కాలంలో నవ్యశైలితో భావనవ్యత,భావ గాంభీర్యం, చమత్కారం, ధ్వని ప్రధాన లక్షణాలుగా ఆవిర్భవించిన నానీలు, హైకులు, గజల్స్, రుబాయిలు, మొగ్గలు, రెక్కలు, మెరుపుల వంటి అనేక లఘు రూపాల కాదరణ లభించగా, శ్రీపద అన్న కలం పేరుతో ఊరిపేరే ఇంటిపేరుగా స్థిరపడిన వడిచర్ల సత్యం కలం నుండి జాలువారిన ప్రక్రియ మణిపూసలు వడిచర్ల సత్యం అక్షరాలతో ఆడుకుందాం, విప్పిచెప్పు బాల, తెలుగు శతకం, తెలంగాణ గాంధీ కేసీఆర్, చెఱువు నవ్వింది వంటి అనేక గ్రంథాలు వెలువరించడమే గాక 26/4/2018 నాడు మణిపూసలకు అంకురార్పణ చేసారు.

గాలిలేకపోయినా
నీరులేక పోయినా
సృష్టికి చలనంబు లేదు

కాంతి లేకపోయినా అన్న నాలుగు పంక్తులు నాటి వాల్మీకి నోటి వెంట వెలువడిన అనుష్టుప్ ఛందస్సులా అప్రయత్నంగా సత్యం నోటి వెంట శారదా మాత పలికించగా ఇంతింతై వటుడింతయై అన్న చందంబుగా, ఆ ప్రక్రియలో మణిపూసలు వెల్లువలా ప్రవహిస్తూనే ఉండగా, మినీ కవితలా ఉన్న ఈ ప్రక్రియనాదరించి అనతి కాలంలోనే అనేకులు శతాధిక మణిపూసలు రాసారు. రవీంద్ర భారతిలో ఒకే వేదికమీద ఒకేసారి ఇరవై ఐదు మంది రాసిన మణిపూసల సంపుటాల ఆవిష్కరణ జరగడం విశేషం కాగా ఇంగ్లీషు, మరాఠీ, హిందీ భాషలలోకి కూడా అనువదించబడిన ప్రక్రియ మణిపూసలు. ఇంటర్నేషనల్ వండర్ బుక్ ఆఫ్ రికార్డు, తెలుగు బుక్ ఆఫ్ రికార్డు, తెలంగాణా బుక్ ఆఫ్ రికార్డులలో నమోదుగావించబడ్డ తొలి తెలుగు ప్రక్రియ అంటే అతిశయోక్తికాదు.

మణిపూసల నియమాలు :

ఇందులో

1) నాలుగు పాదాలుంటాయి
2) 1,2,4 పాదాలలో అంత్యప్రాస మరియు 10,11,12 మాత్రలలో ఏదైనా ఒక సంఖ్య ఉపయోగిం చాలి, అనగా ఈ పాదాలలో సమాన మాత్రలుండాలి.
3) మూడవ పాదానికి అంత్యప్రాస ఉండరాదు, 10 నుండి 12 మాత్రలుండాలి.
4) 3,4 పాదాలలో కవితామెరుపుండాలి.

(లఘువుకు(1) కు ఒక మాత్ర,గురువుకు (రెండు మాత్రలు)

సరళ నియమాలు, మాత్రా ఛందస్సుకావడం వలన

అవధానుల నుండి విద్యార్థుల వరకు ఆకర్షితులవు తున్నారు. విద్యార్థులలో నిగూఢంగా దాగిన సృజన శక్తిని, రచనా కౌశలాలను వెలికితీయడంలో ఉపయుక్తమైన ప్రక్రియ మణిపూసలు. వారి రచనా శైలిని గమనించి తగిన సలహాలు సూచనలతో ప్రోత్సహిస్తే భావోద్వేగంలో అలవోకగా రాసుకొని ఆత్మ సంతృప్తి చెందే వారికి ఇలాంటి ప్రక్రియలపై అవగాహన కలిగిస్తే ముందు తరాలకు రచయితలుగా ఎదుగగలరు. నిరంతరం సమాజ శ్రేయస్సు, సామాజిక బాధ్యత విద్యార్థుల సర్వతోముఖాభి వృద్ధికై కృషిచేసే వడిచర్ల సత్యం మణిపూసలలో వెలువ రించిన తొలిపుస్తకం వడిచర్లమణిపూసలు

ఇందులో

పసందైన పద్యాలు
సకలనీతి గద్యాలు
కవితాప్రక్రియలన్నీజి
వాణికి నైవేద్యాలు

వస్తు రూపాల్లో కవులు ఎన్నో ప్రయోగాలు చేసినా భావానుగుణమైన ఛందస్సును ఎంపిక చేసుకొని సమాజ హితంకోరి పవిత్రమనసుతో రాసే రచనలన్నీ వాణికి నైవేద్యాలే అంటాడు. మానవులు అత్యాశాపరులై అక్రమాలకు దారితీస్తున్న తరుణంలో తనువే తనవెంట రానప్పుడు మిగిలేదేముందనే తత్వాన్ని తెలియజేస్తూ

నీకైనను అంతే
నాకైనను అంతే
ఎవరికైన మిగిలేది
ఆరడుగుల గుంతే

అంటాడు. అన్నీ తనకే చెందాలనుకునే మనిషికి ఊపిరాగిన తర్వాత మిగిలేది ఏమిటో చెప్పకనే చెప్పాడు.

ధనవంతులు కొందరు
గుణవంతులు కొందరు
కష్టజీవి చెమటలను
దోయనోళ్ళు ఎందరు

తాను పస్తులుండి జగతికి భుక్తినిడే రైతన్నకు జరిగే అన్యాయాన్ని ప్రశ్నిస్తూ దళారుల దోపిడిని నిరసిస్తూ తన ఆర్తిని

మణిపూసలో తెలుపుతూ కష్టజీవులకొరకు పాటు పడుట కవి బాధ్యత అని తెలిపాడు.

పొయ్యిమీదనున్న పెనం
కాలుతున్న తాను ఘనం
అయిన గాని వదులుకోదు
సాయపడెడి గొప్పగుణం

పరోపకారార్థమిదం శరీరం అన్న ఆర్యోక్తికి నిదర్శనంగా సాయపడాలనే గుణముండాలిగానీ, మంటలైనా మంచుగానే భావిస్తూ,.ఎంత కష్టమైనా మహాత్ములు సాయపడే గుణాన్ని వదులుకోరని తెలిపారు.

కలిసి ఉండనివ్వదు
కూడి తిరుగనివ్వదు
చంచలమైనట్టి మనసు
మాటలాడనివ్వదుజి

"మనఃఏవ కారణం బంధమోక్షనాత్ " బంధానికైనా మోక్షానికైనా మనసే కారణం మనుషులు మనసును అదుపులో పెట్టుకోనప్పుడు నిలకడలేని మనసు చేతిలో బందీలమై చెప్పినట్టు వింటే అనర్థాలకు దారితీయును అంటాడు.

మణిపూసలలో వైవిధ్యం :

అలతి నియమాలున్న మణిపూసలకు సృజనజోడించిన కవులు కందగర్భ మణిపూసలు, ప్రశ్నోత్తర మణిపూసలు, ఆటవెలది గర్భ మణిపూసలు, షష్యంత మణిపూసలు, ఏకపాద మకుట మణిపూసలు, పొడుపుకథల వంటి అనేక రకాలుగా రాస్తుండగా కవుల పాండిత్యాన్ని వెలికితీస్తూ, ప్రయోగాలను తనలో ఇముడ్చుకుంటున్న రూపం మణి పూసలు. మాత్రా ఛందస్సులో గానయోగ్యమై ముత్యాల సరాలను తలపిస్తూ సమాజ శ్రేయస్సును కాంక్షిస్తున్న ప్రక్రియ ఇది.ఇందులో వంద నుండి ఇరవై వేలవరకు

మణిపూసలు రాసినవారు అనేకులుండగా వైవిధ్యముగా రాసిన వారిని తెలుగు సాహిత్యపీఠం, గోల్కొండ సాహితీ కళా సమితి, కాగ్నా కళా సమితి వారు పురస్కారాలతో ప్రోత్సహిస్తున్నారు. కవిత్వానికి ప్రాణభూతమైనది ధ్వని, భావనా శక్తి, పద్యంలో నడక, లయ తెలుసుకుంటే అలవోకగా మనసులో స్ఫురించిన ఆలోచనలకు అక్షర రూపమిచ్చి రాయగల సులభ రూపం మణిపూసలు, ఎందరో మన్ననలు పొంది, నవకవులకు నాందియై సాహితీ క్షేత్రంలో కాంతులీనుతున్న మేలిమి రత్నాలు మణి పూసలు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. వడిచర్ల మణిపూసలు

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

ఆంధ్రదేశము, ఆంధ్రత్వము – భావనలు : ఒక పరిశీలన

– డా॥. డి. సతీదేవుడు,
చరిత్ర ఉపన్యాసకులు, ప్రభుత్వ ఆర్ట్స్ కళాశాల (ఎ),
అనంతపురము.

– డా॥. యం. వీరప్రసాద్
చరిత్ర ఉపన్యాసకులు, వై.వి.ఎన్.ఆర్.
ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల, కైకలూరు, కృష్ణా జిల్లా.

ఆంధ్రవదము ప్రప్రథమముగ ఐతరేయ బ్రాహ్మణమున ప్రవరింపడినది. పౌండ్ర, శబర, పుళింద, మూతిబ జాతుల కోవలో ఆంధ్రులు ఒకరుగా ఐతరేయ బ్రాహ్మణం పేర్కొనింది. బౌద్ధమత గ్రంథం సుత్తనిపాతలో అంధకరట్టం గోదావరి నది ఒడ్డున ఉన్నట్లు తెలిపింది. పిమ్మట భారతము, అశోకుని శిలాశాసనములు ప్లినీ చరిత్రయందును ఈ యాంధ్రశబ్దము జాతి వాచకముగ కన్పించుచున్నది. తదుపరి దేశవాచకముగ, తరువాత దాదాపు పదియవ శతాబ్ది నుండి భాషావాచకముగను ప్రయోగింపబడుచూ వచ్చినది. చరిత్రకు తెలిసిన ప్రథమాంధ్ర రాజులు శాతవాహనులు. కాని ఈ శాత వాహన రాజులు తాము ఆంధ్రరాజులమని శాసనాదులలో నెక్కడను పేర్కొనలేదు. వీరి తరువాత వచ్చిన రాజులు శాతవాహనులను ఆంధ్రులని పేర్కొని వాదించువారును కలరు. ఈ రాజుల కాలమున సంస్కృత ప్రాకృతములే రాజకీయ మత పండిత వ్యవహారములందు ప్రాముఖ్యము వహించి యుండినవి. కాని సామాన్య ప్రజా వ్యవహారమున దేశభాష యనున దొకటి యుండె ననియు, అది తెనుగు భాష యనియు శాసనాదుల ఆధారముల వలన నిర్ణయింపబడినది.

"షడ్భిర్మా సైస్త్వయా దేవశిక్షిత శ్చేత్తతోమయా। సంస్కృతం ప్రాకృతం తద్వద్దేశ భాషాచ సర్వదా భాషాత్రయ మిదం త్యక్త్వాయన్మనుష్యేషు సంభవేత్".

ఈ యాంధ్రభాషకు రాజపూజ్యత, సభాగౌరవము కలిగించిన వారు చాళుక్య రాజచంద్రులు. ఆదికవి నన్నయభట్టు, రాజరాజ నరేంద్రుని ప్రార్థనము నంగీకరించి తెనుగున ఆదికావ్యమునదగిన మహాభారత గ్రంథమును చేబట్టెను. చాళుక్యుల అనంతరము ఆంధ్రదేశము ఆంధ్రరాజులు, ఆంధ్రభాషయను పదములు ప్రాముఖ్యము వహించినవి.

ఆంధ్రభాషకు పర్యాయ పదములు తెలుగు, తెనుగు. ఈ పదములలో నేది ప్రాచీనమైనదో నిర్ణయింపలేదు. త్రిలింగశబ్దభవము తెలుగు. ద్రావిడభాషయందు 'తెన్' అనగా దక్షిణము. దక్షిణమునకు సంబంధించిన భాష తెనుగు. ఆంగ్లభాషా సాహచర్యము వలననే ఆంధ్రశబ్దము 'ఆంధ్ర'మైనది.

చాళుక్యుల తరువాత ఆంధ్రరాజులు కాకతీయులు. వీరికి సామంతరాజైన నెల్లూరి మనుమసిద్ధి యాస్థానమునే తిక్కన్న మహాకవి పవిత్రము చేసియున్నాడు. కాకతీయ రాజ్య పతనానంతరము ఆంధ్ర సంస్కృతి హిందూ మతములను మహమ్మదీయుల బారి నుండి రక్షించి పునరుద్ధరించిన వారు రెడ్డిరాజులు. ఈ రాజుల సాహితీ పోషణ కీర్తికి తోరణస్తంభములు ఎఱ్ఱన, శ్రీనాథులు. వీరు రాజ్యమేలినది దాదాపు శతాబ్దియేయైనను ఆంధ్ర సంస్కృతి దేదీప్యనానముగా ప్రకాశించినది. పిమ్మట దక్షిణా పథమును ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యముగ పాలించి కటకము వఱకు జయించి "సాహితీ సమరాంగణ సార్వభౌమ" బిరుదమును పొందిన శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలమున ఆంధ్రసాహిత్యము పరాకాష్ఠనొందినది. అతని ఆస్థానము నందలి అష్టదిగ్గజ కవులు వారి ప్రబంధములు, రాయల ఆయుక్తమాల్యద ఆంధ్ర మహాజనులందరికి విదితమే. వానిని గూర్చి ఇక్కడ ప్రశంసింప నవసరము లేదు. విజయనగర రాజుల తరువాత దక్షిణాంధ్ర నాయక రాజులు సాహిత్యపోషణముతో పాటు సంగీతము, నాట్యములను గూడ పోషించిరి.

తురుష్కుల యొక్కయు, ఆంగ్లేయుల యొక్కయు పాలనమున భారతీయ సంస్కృతి మిగుల దెబ్బతినినది. వారు తమ మతమును, భాషను, భారతీయుల తలలపై రుద్దియున్నారు. ఆంగ్లేయుల పాలనమున అరాజక పరిస్థితులేర్పడి ప్రజలు స్వాతంత్ర్యోద్యమమును లేవదీసిరి. ఈ ఉద్యమమున మహాత్మగాంధీ ముఖ్య పాత్రను వహించెను. ఆ మహాత్ముని అకుంఠిత సత్యా హింసల దీక్షాప్రభావముననే భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును పొందగలిగెను. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమేర్పడెను. పిదప దేశము భాషా రాష్ట్రములుగ విభజింపబడెను. పొట్టి శ్రీరాములను మహాత్ముని నిరశన తపః ఫలము నేటి మన ఆంధ్రదేశము.

ఆంధ్రత్వము :

ఆంధ్రుల 'ఆంధ్రత్వము'ను పరిశీలించాల్సి వచ్చినప్పుడు ఈ ఆంధ్రత్వమునకు అర్థము చెప్పుట కష్టమే. సామాన్యముగ ఈ పదమున నాగరకత, సంస్కృతి, ఆచారములు, సాహిత్యము, మతము మొదలగున వన్నియు చేరును. నేడు నాగరకత, సంస్కృతియమ పదములను ఒకదానికొకటి భేదము లేకయే పెద్దపెద్దవారే ప్రయోగించుచున్నారు. ఈ రెండింటికి చాల భేదము కలదు. సంస్కృతియను పదము అసామాన్యర్థమును బోధించును. ఇది కేవలము హృదయమునకు సంబంధించినదే యగును. నాగరకత బాహ్యరూపముననే గుర్తింపదగినది. నగరమున నివసించువారు నాగరకులు. నాగరకులు ఆచరించు పద్ధతులు, వ్యవహారములు నాగరికతయగును. సంస్కృతి యనునది నాగరకుని యందుగాని, గ్రామీణుని యందుగాని వృద్ధి చెందగలదు. ఆంధ్రుల బాహ్యమైన నాగరకతను, ఆంతరంగిక సంస్కృతిని పరిశీలించినచో అవగతమవుతుంది.

బాహ్యమైన ఆంధ్రత్వమున కట్టు, బొట్టు, జుట్టు, భోజనము, వావివరుసలు, ఆచారములు, పండుగలు మొదలగునవి చేరును. ఈ విషయములను విపులముగ చర్చించుటనవసరము. వేషధారణలో (పురుషుడైనను, స్త్రీయైనను) భారతీయులలో ఆంధ్రుల విశిష్టమైన పద్ధతి ననుసరింతురు. బోట్టు భారతీయ స్త్రీలకు అందునను ఆంధ్రస్త్రీలకు పెట్టని ఆభరణము, మంగళప్రదము. ఆంధ్రుల భోజనము గోంగూరతో ప్రత్యేకింపబడినది. దేశమంతటనున్న వావివరుసలే ఆంధ్రులకున్నను, వీరి వావివరుసలు ప్రత్యేకత కలిగియున్నవి. బావ-మరదిలను వరుసతో సరసమాడుదురు. అన్న-చెల్లెలను పదములు పవిత్రభావమును సూచించును. ఈ పదములకు ఆంధ్రులిచ్చెడి గౌరవము అధికమైనది. నేడు పట్టణములలో నాగరకత ప్రబలి 'అండి' మొదలగు పదములు సంబోధనమున నున్నవి గాని పల్లెలందు ఏకులమైనను, ఏ మతము వారైనను అడ-మగ, చిన్న-పెద్దలందరు ఏవో వరుసలు పెట్టియే మాటలాడుదురు. అటుల పిలుచు కొనుటలోనే వారి ఆత్మీయత గోచరించును.

పండుగలలో నాంధ్రులకు ముఖ్యమైనవి ఉగాది, సంక్రాంతి. ఉగాది సంవత్సరాది పండుగ చైత్యశుద్ధ పాడ్యమినాడు ఈ పండుగ జరుపుదురు. ఈ పండుగ ఆంధ్రుల జీవిత వేదాంతమును బోధింపగలదు. 'ఉగాది పచ్చడి'ని తయారుచేసి ప్రజలందరు ప్రసాదముగ భుజింతురు. క్రొత్తగ వచ్చిన చింతపండు, బెల్లము (లేక చెక్కర) వేపపువ్వును కలిపి ఈ పదార్థమును చేయుదురు. దీని కంతరార్థము కలదు. మానవుడు భరింప శక్యముగాని (పుల్లనివికాని, చేదైనవిగాని - ఈ రుచులు కష్టములకు ప్రతీకములు) కష్టములు వచ్చినను, మధురానుభూతిని కలిగించు సుఖములు వచ్చినను సహనముతో వానిని భరించి జీవిత పథమున ముందడుగు వేయవలయుననను వేదాంతమును ఈ పచ్చడి బోధింపగలదు.

సంక్రాంతి పండుగ దినమున ఆంధ్ర గృహములలో వ్యావసాయక ఫలము ప్రతిఫలించును. భారతదేశమే వ్యవసాయమున ప్రాధాన్యము వహించిన దేశము. రైతు గృహము పచ్చని తోరణములతో, పాడిపంటలతో, పిల్లలతో, నవవధూవరులతో కళకళలాడుచుండును. గృహ

ప్రాంగణములు వివిధములైన రంగవల్లులతో నలంక రింపబడి శోభాయమానముగ నుండును. ఆనాడు రైతు నాశ్రయించి జీవించెడి ప్రజలకెల్ల రైతు దానములు చేయును. పిల్లలు, పెద్దలు తెల్లవారుజాముననే లేచి 'భోగిమంటలు' వేయుదురు. ఈ పండుగల సంబరము లన్నియు పల్లెలో చూచి యానందింపవలసినదే.

ఇక అంతరంగికమైన సంస్కృతిని గూర్చి కొంత లోతుగా పరిశీలించినచో సహనము, సమన్వయము, రసికత మొదలగు సద్గుణములచే ఆంధ్రహృదయ మార్ద్రమైయున్నది. ఈ విషయమును గూర్చి తెలిసి కొనుటకు మునుపు మనము ఆంధ్రదేశము యొక్క భౌగోళిక ఉనికిని పరిశీలింపవలసి యున్నది. ఉత్తర, దక్షిణ దేశములకు నడుమ ఆంధ్రదేశము వర్ధిల్లుచున్నది. అందువలన రెండువైపుల వారి సంస్కృతులు, నాగరికతలు, మతము మొదలగునవి ఆంధ్రులపై ప్రభావము చూపుటకు వీలుపడినది. దక్షిణము నుండి కాని, ఉత్తరము నుండి కాని ఏ విప్లవమైనను, మతమైనను, యుద్ధసైన్యాదులు గాని తరలి పోవలయుననిన వారికి విశ్రామ ప్రదేశము ఆంధ్ర భూమి. ఇరువైపుల వారికి కలహములు కలిగినపుడు ఆంధ్రభూమి రణభూమియైనది. ఆ ఫలితములను అనుభవించినది ఆంధ్రదేశము. ఇట్టి పరిస్థితులనేకము లెదుర్కొని యుండుట చేతనే ఆంధ్రులకు సహనగుణము పట్టువడినది. విభిన్న దృక్పథములు గల జాతిమతము లను, పాలకులను ఆంధ్రులు సహనముతో భరించి యున్నారు.

సహన గుణముతో పాటు ఆంధ్రులకు మఱియొక సద్గుణము 'సమన్వయ గుణము' పట్టుపడినది. మన జాతిగ్రంథము భారతము ధర్మాద్వైతమును బోధించునదే. తెనుగుగడ్డలోని మహాకవి తిక్కన, వేదాంతి నాగార్జునుడు, సార్వభౌముడు కృష్ణదేవరాయలు సమన్వయతత్త్వమును పాటించినవారే. శైవవైష్ణవములకు కలిగిన కలహములను రూపుమాపి ''విష్ణురూపాయ నమశ్శివాయ'' అని హరిహరారాధనాతత్త్వము నుపదేశించిన వాడు తిక్కన. బుద్ధుని శూన్యవాదమునకు, శంకరుని మిథ్యావాదము నకు సమన్వయము కల్పించిన పూర్ణపురుషుడు నాగార్జునాచార్యులు. కృష్ణరాయలు వైష్ణవుడయ్యు పరమశైవుడగు ధూర్జటి మహాకవిని మిగుల ఆదరించి మతసహనము చూపెను. ఇతని కాలమున వీర శృంగారములకును సమన్వయము కల్పింపబడినది. ఔత్తరాహుల హృదయము దాక్షిణాత్యుల మేధ ఆంధ్రు లలో ప్రతిఫలించును. అందువలననే 'కవికోకిల' సరోజినీ దేవి ''ఉత్తరాది ఉద్వేగాలు మరియు దక్షిణాది ఆచరణాత్మకతల మధ్య ఆంధ్రుల స్థితి సహేతుకం'' అని వచించినది.

''ఔత్తరాహరసార్ద్ర హృదయం దాక్షిణాత్య విదగ్ధమేధా
తవశుభగళస్థ తరళ మంగళసూత్ర యుగళ దళే''

యిన నవీన కవి యొకరు ఆంధ్రమాతకు నీరాజనము సల్పియున్నారు. ఈ విషయములకు నేడును మనకు చక్కని నిదర్శనములు కలవు. నెహ్రూజీ ఔత్తరాముడు. హృదయమునకు ప్రసిద్ధి. చక్రవర్తి రాజగోపాలాచారిగారు దాక్షిణాత్యుడు, మేధకు ప్రసిద్ధుడు. వీరిరువురి హృదయము, మేధ సమపాళ్ళలో మేళవింపబడిన ఆంధ్రుడు శ్రీ రాధాకృష్ణ పండితుడు. ఇతను ''సహనమే సంస్కృతి'' యని వచించెను.

రసికతకు ఆంధ్రులు పేరెన్నిక గన్నవారు. కవికి కావ్యమునకు ఆంధ్రదేశమున జరిగిన గౌరవము ప్రపంచమున మఱియెక్కడను జరుగలేదనిన అతిశయోక్తి కానేరదు. కవులకు కనకాభిషేకములు, గండపెండేరా లు బహుమానములు ఆంధ్రదేశమునవి జరిగినవి. కవిని బహుమానమున ప్రసాదించిన దాంద్రుడే. విద్యా నగర వీధులలో కవితకు పెండ్లిపందిళ్ళు కప్పించిన దినములు కలవు. రాయలనాటి రసికత సుప్రసిదము. అలంకార ప్రియత్వము, అతిథిమర్యాదలు అనాటి ప్రజల యుచ్ఛ్వాశ్వనిశ్వాసము లనవచ్చును. నేటికిని ఈ రసికతా

భావము ఆంధ్రులలో నశింపలేదు. "క్షామము లెన్నివచ్చిన రసజ్ఞత మాత్రము చావలేదు మా సీమను" అని ఆంధ్రులు ఘోషింతురు.

అనుకరణ అనైక్యములకు భారతీయులు ఆంధ్రులను వ్రేలెటిచూపుదురు. పూర్వము సంస్కృతము, నేడు ఆంగ్లమును అనుకరించుచున్నారు. ఆంధ్రులేమి ప్రపంచ మంతయు ఆంగ్లభాషను, వేషమును అనుకరించు చున్నది. క్రొత్తదనమును, అందునను 'మంచి' యన్న దానిని అనుకరించుటలో న్యూనత లేదు. మీదు మిక్కిలి విశాల దృక్పథమునే చాటును. ఆంధ్రులలో నొకభాగము అనైక్యమెక్కువ. ఈ అనైక్యము వారికి కొంతమేలునే గూర్చినది. ఇందువలన ప్రతి వ్యక్తి సంఘమున వ్యక్తిత్వము నిలుపుకొనుటకు కృషి చేయును. అందువలన ఆంధ్రదేశమునందు ఉత్తమ వ్యవస్థల కంటె ఉత్తమ వ్యక్తులెక్కువ యున్నారు. అటులని అనైక్యము వారాధింపుమని కాదు. భారతీయుల అనైక్య గుణమును పురస్కరించుకొనియే మహమ్మదీయులు, ఆంగ్లేయులు ఈ దేశమున రాజ్యము స్థాపింపగలిగిరి. కావున ఐక్యభావ మందఱికి అవసరము.

ఇది ఆంధ్రుల సంగ్రహమైన 'ఆంధ్రత్వము'. చారిత్రకంగా అవలోకించి పరిశీలించిన ఆంధ్రజాతికి ఆవాసంగా ఉన్న దేశం ఆంధ్రదేశం లేదా ఆంధ్రులచే పరిపాలించబడిన దేశం ఆంధ్రదేశం అనే రెండు కోణాలు అగుపిస్తున్నాయి. వీటిలో మొదటిదే సమంజసంగా ఉంటుందని చరిత్రకారుల అభిప్రాయం. ఆంధ్రులు తమ సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించిన తర్వాత వారి ప్రాబల్య ప్రాభావం వలన తెలుంగులు నివసించే దేశానికి, తెలుగు, ప్రాకృత్యాల మధ్య ఆదాన ప్రదానాలతో రూపొందిన వారి భాషకు 'ఆంధ్రము' అనే పేరు ఏర్పడివుండవచ్చు. ఈ విధంగా ఆంధ్రులనే ఒక ప్రాభవోపేతమయిన జాతి తెలుగు దేశాన్ని చిరకాలం పరిపాలించినందువల్ల తెలుగును ఆంధ్రమని, తెలుగులను ఆంధ్రులని తెలుగు దేశాన్ని ఆంధ్రదేశమని పిలవడం జరిగింది అని చెప్పడం సమంజసం.

ఉపయుక్త గ్రంథాలు :

1) ఆంధ్రుల చరిత్ర - సంస్కృతి - లక్ష్మీరంజనం ఖండవల్లి, బాలేందు శేఖరం ఖండవల్లి
2) ఆంధ్రుల సాంఘీక చరిత్ర - సురవరం ప్రతాపరెడ్డి
3) తెలుగుభాషా చరిత్ర - భద్రిరాజు కృష్ణమూర్తి
4) ఆంధ్రుల చరిత్ర - ఏటుకూరి బలరామమూర్తి
5) ఆంధ్రుల చరిత్ర - బి.ఎస్.యల్. హనుమంతరావు
6) తెలుగు చరిత్ర, సంస్కృతి (ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ దశ వరకు) - సి.వి. రామచంద్రరావు, బి.భాస్కర చౌదరి

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

వెంగమాంబ వైధవ్య జీవితం – సామాజికాంశాలు

– డా॥. జి. పార్వతి, సహ ఆచార్యులు, తెలుగు శాఖ, యోగి వేమన విశ్వవిద్యాలయం, కడప.

మాతృశ్రీ తరిగొండ వెంగమాంబ తాను జన్మించిన కాలానికి అతీతమైన పూర్వజన్మ పుణ్యం వల్ల శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి వర ప్రసాదంగా క్రీశ 1730 సం॥లో తరిగొండలో కానాల కృష్ణయ్య మంగమాంబ అనే పుణ్యదంపతులు జన్మించింది వెంగమాంబ.

బాల్యంలో వెంగమాంబకు దైవభక్తి ఎక్కువగా ఉండటం చూసి సంతోషించారు. కాలక్రమేనా భక్తి తీవ్ర స్థాయికి చేరడంతో తల్లిదండ్రులు కూతురు వెంగ మాంబకు వైభవంగా వివాహం చేయాలని నిర్ణయించు కున్నారు. చిత్తూరు జిల్లా సమీపంలోని నారగుంటపాళెం చెందిన శ్రీవత్సగోత్రుడైన ఇంజేటి తిమ్మమార్యుని కుమారుడు ఇంజేటి వేంకటాచలపతి వివాహం జరి పించారు. విధివశాత్తు వరుడు వేంకటాచలపతి అకాల మరణానికి గురికావడంతో వెంగమాంబ తల్లిదండ్రుల ఉద్దేశ్యం తలకిందలై పోయింది. తండ్రి కృష్ణమాత్యుడు కూతురుజీవితం భవిష్యత్తుకు అనువైన ఆత్మవిశ్వాసం ధైర్యం చేకూర్చే సంకల్పంతో రూపావతారం సుబ్రమణ్య యోగి అనే ఆధ్యాత్మికవేత్త చేత బ్రహ్మవిద్యోపదేశం చేయించారు.

వెంగమాంబ వైధవ్య జీవితం :

భర్త మరణానికి విచారించక పోవడంతో వెంగమాంబను తరిగొండ పౌరులు పరిపరివిధాలుగా నిందించారు ఆమె దూషించారు. భర్త మరణించినప్పటికీ సౌభాగ్య చిహ్నాలను విడిచి పెట్టేందుకు వెంగమాంబ అంగీకరించలేదు. తన భర్త అనిత్యుడైన వెంకటాచలపతి కాడని నిత్యుడైన వేంకటాచలపతేనని చెప్పింది.

ఈవిధంగా పూర్వపు మూఢాచారాల మీద ధ్వజమెత్తి బలవంతంగా రుద్ధబడే వైధవ్యాన్ని ప్రతిఘటించి, నేటి సంఘ సంస్కరణవాదులు కన్నా ఎంతో ముందుగా తిరుగుబాటుకు శ్రీకారం చుట్టింది. ఆమె ధోరణి ఆ ఊరి వారికి అందునా ఆచారానికి అంకితమై పోయిన అగ్రకులస్థులకు ఏమాత్రం నచ్చలేదు. ఆగ్రహావేశాలకు కలిగించింది. వారికి వెంగమాంబ తన మధర భక్తి సిద్ధాంతాన్ని వాదించి వారి ధోరణిని వాదించింది.

రూపావతారం సుబ్రమణ్య శాస్త్రి మంత్రోపదేశంతో తీవ్రసాధనతో పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మ జ్ఞానం పొందిన వెంగమాంబ తరిగొండ లక్ష్మీనరసింహ స్వామి ఆలయంలో ఒక నిర్జన ప్రదేశాన్ని ఎంచుకొని యోగ సాధనలో ఎక్కువకాలం గడపసాగింది. సాధన చేయని వేళల్లో కవిత్వం రాస్తూ ఉండేది.

వెంగమాంబ వైదవ్యాన్ని అంగీకరించకపోవడం తరిగొండ వాసులకు ఇతరులకు కంటగింపు అయింది. ఎలగైనా వెంగమాంబను సనాతనాచార విధేయురాలుగా చేయాలనుకున్నారు. వెంగమాంబ కట్టుబాట్లకు లోబడకపోతే వారి కట్టుబాట్లకు లోబడకపోతే వారి కుటుంబాన్ని సంఘం నుండి బహిష్కరించాలనుకున్నారు. ఈ విషయాన్ని ఆమె తండ్రి కానాల కృష్ణయ్యకు తెలిపారు. సంఘాన్ని ధిక్కరించలేక పుత్రికా వాత్సల్యాన్ని మొగ్గ చూపింది. కృష్ణయ్య కులం పెద్దలతో ఏకీభవించక తప్పలేదు. శిరోమండనం చేయించడానికి వెంగమాంబను బలవంతంగా తీసుకువెళ్ళారు. ఆమెను సమీపించిన క్షురకారుడికి భయం కలిగింది దడ పుట్టింది ఏమి చేయ్యలేక ఆ పని తన వల్ల కాదన్నాడు. అక్కడ ఉన్న బ్రహ్మణులకు అందరికి భయం కలిగింది.

తరిగొండ ప్రజలకు సంతృప్తి కలగలేదు ఆ ప్రాంతానికి కంతటికి గురుస్థానం వహించిన పుప్పగిరి పీఠాధిపతులకు వెంగమాంబ విషయం తెలియపరిచారు. పీఠాధిపతి విద్యా నృసింహ భారతీస్వాముల వారు సనాతన ధర్మోద్ధరణ కోసం తరిగొండ వచ్చారు. లక్ష్మీ నరసింహ

స్వామి ఆలయంలో విడిది చేశారు. పరిచారకుల్ని పంపి వెంగమాంబను రప్పించారు. బ్రహ్మణ వితంతువుకు శిరోముండనము విహితాచారం కాబట్టి అందుకు అంగీకరించమని ఆదేశించారు.

పాతివ్రత్యధర్మ సంరక్షణకు పురుష స్పర్శ పనికిరాదు కదా క్షురకుడు పర పురుషుడు కాడా? అని వెంగమాంబ ప్రశ్నించింది. కేశఖండనానంతరం మళ్ళీ వెంట్రుకలు మొలవకుండా ఉంటాయా? అని నిలదీసింది వెంగమాంబ ప్రతి వచనాలు స్వామి వారికి ఆవేశాన్ని, ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించాయి. ఇంతలో వెంగమాంబ స్వామికి నమస్కరించకపోవడాన్ని అక్కడెవారు గుర్తించి ఆమెను విన్నరించారు. నమస్కరించమని వెంగమాంబను ఆదేశించారు స్వామి వైదొలగితే పీఠానికి నమస్కరిస్తానని వెంగమాంబ తెలియజేసింది. పీఠాధిపతి దిగి ప్రక్కకు జరగాడు వెంగమాంబ పీఠాన్ని ఉద్దేశించి నిండుగా నమస్కరించింది. శబ్దం చేస్తూ పీఠం దగ్గం ఐకాలి పోయింది. స్వాముల వారు ఆశ్చర్యపడి తానే వెంగమాంబకు నమస్కరించాడు. వెంగమాంబ ప్రహ్లాదుని అపర అవతారం అని వెంగమాంబ ప్రశసించారు. ఆమె వద్ద సెలవు తీసుకొని వెళ్లిపోయాడు.

వెంగమాంబ కాలం నాటి - సామాజికాంశాలు :

1. స్త్రీలు ఇల్లాలుగా కుటుంబ అభివృద్ధిలో కీలక పాత్ర పోషించడం
2. స్త్రీ జీవితం వెంగమాంబ కాలంలో భర్త లేని స్త్రీల పరిస్థితి సమాజంలో చాలా చులకన భావనతో చూసేవారు.
3. స్త్రీలకు చదువు సంధ్యలు ఈ కాలంలో ఎక్కువగా ఉండేది కాదు.
4. స్త్రీలు రాజ నర్తకిలుగానో, కుటుంబ వ్యవస్థలో యంత్రంగానో జీవించే విధానం ఎక్కువగా ఉండేది.
5. స్త్రీలు కవిత్వం రాయడం కూడా సమాజంలో చులకన భావంతో నిర్లక్యంతో వ్యవరిస్తూ ఉండడం ఈ కాలంలో ఎక్కువగా ఉండేది.
6. ఈ కాలంలో బహు భార్యత్వ వ్యవస్థ కుటుంబ జీవన సంస్కృతిలో ఒక భాగంగా ఉండేది.
7. స్త్రీ వ్యక్తిత్వాన్ని ఎంపిక చేసుకొనే ఉండేది కాదు ఇలాంటి పరిస్థితులు వెంగమాంబ కాలం నాటి స్త్రీలు కవయిత్రులు అనుభవించేవారు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

అనంత జీవనం నవల : పేదరికం, పర్యావరణం, హక్కులు

– డా॥ వెంకట రాకుయ్య గంపా, అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్, తెలుగు విభాగం, భారతీయ భాషల అధ్యయన శాఖ, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం, ఢిల్లీ.

కాలుష్యానికి ప్రధాన కారణం పారిశ్రామిక విప్లవం. ఈ రోజు మానవుడు అనుభవిస్తున్న సకల సౌకర్యాలకు పారిశ్రామిక విప్లవం ప్రధాన కారణం. ఇది ఆనందించ దగిన విషయమే అయినప్పటికీ, 'అతి సర్వత్ర వర్జయేత్' అనే సూక్తిని అనుసరించి ఏ విషయంలోను అతిగా ఉండకూడదు. ప్రపంచీకరణ వల్ల పారిశ్రామికీకరణ పద్ధతులు శ్రుతి మించాయని పరిశోధకుల అభిప్రాయం. పారిశ్రామిక రంగం అత్యంత వేగంగా ముందుకు వెళుతూ ఉంది. బహుళజాతి సంస్థలు తమ ప్రయోజనాల కోసం వ్యవస్థలో ఉన్న అన్ని మార్గాలు తమకు అనుకూలంగా మలుచుకుంటున్నారు.

పర్యావరణ కాలుష్యం పట్టణాల నుంచి గ్రామాలకు విస్తరించింది. ఓజోన్ పొర క్షీణత, సముద్ర కాలుష్యం, అడవుల నరికివేత, కార్బన్ డయాక్సైడ్ ఉద్గారాలు, ప్రమాదకరమైన వ్యర్థాలు, చెరువులు, కాలువలు పూడ్చివేత మొదల్కొనవి సమాజంలో ఉన్న ప్రతి ఒక్కరినీ ప్రభావితం చేస్తున్నాయి. చాలా ప్రాంతాల్లో వ్యవసాయ యోగ్యమైన భూములను సంపాదించుకునేందుకు అడవులను నాశనం చేశారు. తరువాత భూములను అభివృద్ధి పేరుతో నిర్మాణాలు చేపట్టారు. నిర్మాణాల కోసం జల మార్గాలను మార్పు చేశారు. ఫలితంగా పర్యావరణ విపత్తులు సంభవిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వాలు పర్యావరణ స్పృహ, పర్యావరణ పరిరక్షణ పేరుతో పలు కార్యక్రమాలు చేసినప్పటికీ వాస్తవంలో కనిపించడం లేదు.

వర్షం కురవడం అనేటువంటి సాధారణ విషయం, ప్రకృతి సహజం. కానీ నీ మానవుడు చేసిన పొరపాట్ల వలన వర్షం కురవడం అనేటువంటిది ఒక ప్రకృతి విపత్తు గా మారింది. ఆ విపత్తు వలన మన ఒక ప్రదేశంలో జరిగిన సంఘటనలను వివరించే నవల ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ రచించిన అనంత జీవన నవల. ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ తెలుగు సాహిత్యానికి ఇప్పటికే సుపరిచుతులు కావడం వలన వీరి గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పాల్సిన పని లేదు. నవలలోని వస్తువు అనంతపురం జిల్లాలోని ప్రస్తుత పరిస్థితులను వివరిస్తుంది.

సహజంగా ఒక రచన గురించి రచించే సమయంలో ఆ రచనకు సంబంధించిన వస్తు శిల్పాలను పరిశీలించడం అనేది సాహిత్య విమర్శలో కనిపిస్తుంది. ఇక్కడ నవలకు సంబంధించిన వస్తు శిల్పాలను వివరించ దలుచుకోలేదు. ఇప్పటికే కొందరు విమర్శకులు ఆ పని చేసి ఉన్నారు. ఉత్తమ రచనలో సందేశం సూచనా ప్రాయంగా వ్యంగ్యాత్మకంగా కవి/రచయిత ఎక్కడో సూచించడం అనేది సహజంగా జరిగే విషయం. అదే విషయం నవల ప్రారంభంలో ఉన్న కవితలో కనిపిస్తుంది. నవలలో రచయిత చెప్పాలనుకున్న భావాలన్నీ కూడా మొదట కవిత రూపంలో వెలువరించాడు. కవితలోని మొదటి పంక్తి అనంత జీవనం అంటే అనంతపురం జీవనం అని పేర్కొన్నారు. అదే వరుసలో మరో పంక్తిలో అనంతపురంలోని నీటిని గురించి రచిస్తున్నానని పేర్కొన్నారు. అయితే అక్కడ కూడా మొదట వ్యంగ్యంగా అనంతపురంలో ఉన్న నీరు ఎక్కువ అని చెబుతూనే అనలే లేని నీరని కూడా పేర్కొన్నారు. సహజంగా అనంతపురంతో పాటు రాయలసీమ జిల్లాల్లో నీటి కష్టాలు ఎక్కువ. అంటే నీటి వనరులు తక్కువ. కానీ అనంత పురంలో పెన్నా, చిత్రావతి, వేదవతి, పాపఘ్ని, స్వర్ణముఖి, తడకలేరు అనే ఆరు నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. ఇన్ని నదులు ప్రవహిస్తున్నప్పటికీ నీటి కష్టాలు ఇప్పటికీ ఉన్నాయి.

కానీ ఎంత నీటి కష్టాలున్నప్పటికీ మానవుడు సృష్టించిన చెరువులు, కాలువలు ద్వారా వర్షాకాలంలో వచ్చిన నీటిని నిల్వచేసుకోవచ్చు. వాటి ద్వారా నీటి కష్టాలను అధిగమించే ప్రయత్నం చేశాడు/చేస్తున్నాడు. ఒకప్పుడు మానవుడు ప్రకృతికి అనుగుణంగా తన జీవితాన్ని మలుచుకున్నాడు. కానీ మనిషి ఆలోచనా విధానం మారింది. తన మేధస్సుతో ప్రకృతినే తనకు అనుకూలంగా మలుచుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కొన్ని సందర్భాలలో ప్రకృతి తన ప్రతాపాన్ని చూపినప్పుడు మానవుడు నిస్సహాయుడుగా మిగిలిపోతున్నాడు. పలు కష్టాలను ఎదుర్కొంటున్నాడు. అలా నీటి కష్టాలను ఎదుర్కొన్న అనంతపురం తాను నిర్మించిన చెరువుల ద్వారా ప్రయోజనం పొందిన మానవుడే తన తప్పిదాల వలన ఎటువంటి సమస్యలు ఎదుర్కొన్నాడో కవితలోనే పేర్కొన్నాడు. కరువుతో కడుపుచేతపట్టుకొని పట్టణం చేరిన మానవుడే అనంతపురం ఎడారి కావడానికి కారణమవుతున్నాడని పేర్కొన్నారు.

ఇటువంటి ప్రకృతి విపత్తులో సంపన్న కుటుంబ జీవనంతో పాటు, సామాన్యుని జీవనం ఎలా ఉందో రచయిత ఇందులో వివరించినట్లు కవితలో పేర్కొన్నారు.

"గంగారెడ్డి, గోవిందరెడ్డి, వేంకటేశ్వర రెడ్డి, రాం.పి. రెడ్డి
అనంత జీవన ప్రస్థానంలో గత వైభవ ప్రతీకలు
అంబేద్కర్ నగరులోని పట్టణ పారిశుద్ధ్యం పనివాళ్ళు
అక్కడ మరణించిన అవ్వ.
గొర్లమంద కాపాడే అంకాలప్ప,
ధర్మవరంపోయి రాని సుబ్బారాయుడు,
యెద్దీరప్ప అయిదో భార్య నడిమి వంక ఇల్లు,
నాగన్న కలప సా మిల్లు,
టవును బేంకు రాప్తాటి ఉద్యోగి,
ప్రభుత్వ బాలుర వసతి గ అహాల దళితులు,
.....,
వర్తమాన జీవిత ప్రతిబింబాలు
భవిష్యత్ జీవన ప్రతీకలు."

ఇంతమంది జీవితాల్లో ఆనందం, దుంఖం, పలువురు కలవడానికి, విడిపోవడానికి కారణమైనటువంటి సంఘటన అనంతపురంలో వచ్చిన భారీ వర్షం. ఈ వర్షం రాకతో అనంతపురం ఎడారి కాదు అనే ఆశతోపాటు, కాకుడదన్న బలమైన ఆశ అన్నీ కలిపి ఈ అనంత జీవనం నవల రూపొందిందని పేర్కొంటున్నారు.

అయితే ఈ కవితలోనే తన ఆవేదనను, భవిష్యత్ ఆశను కూడా వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అందులో కూలిపోయిన ధనవంతుల కోట శిథిలాలు వేల మిద్దెల్ని మేడల్ని ప్రసవించాలను కోవడాంలోనూ, అట్టడుగు వర్గాల వారు భయాన్ని పోగొట్టుకొని ముందుకు వచ్చి స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతృత్వం, స్వాతంత్ర్యాలు పొందాలని పీడిత వర్గాలు తమ బానిస సంకెళ్ళు తెంచుకొని విముక్తి పొందాలని, ఆకలిమంటలతో అలమటించే అన్నార్తులు ఆర్థిక స్వావలంబన సాధించాలని కాంక్షించారు.

రచయిత ఇంత బలంగా క్షమించడానికి మూల కారణం వ్యవస్థలో ఉన్న పేదరికం. ముఖ్యంగా స్వాతంత్రం వచ్చి ఇన్ని సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ అణగారిన వర్గాల లో ఇప్పటికీ అధిక శాతం మంది పేదరికంలో మగ్గుతున్నారు. రాజ్యాంగంలో లో అధికరణం 21లో వ్యక్తి స్వేచ్ఛ, జీవించే హక్కు పేర్కొన్నారు. ఇది అత్యంత ముఖ్యమైన హక్కు.

'కేవలం రెండే వాక్యాలున్న ఈ అధికరణం అత్యంత ప్రాధాన్యత కలది. 13,14,15,16,17,18,19, 20 అధికరణాలలోని సారమంతా ఈ ఒక్క అధికరణంలోనే ఉన్నది. నిజానికి ప్రాథమిక హక్కులన్నింటికీ ఊపిరి ఈ అధికరణమే. ఎందుకంటే ఒక వ్యక్తి జీవించి ఉంటేనేకదా పైన ఉదహరించిన ప్రాథమిక హక్కులను అనుభవించేది... రైతుల ఆత్మ హత్యలు, బలవన్మరణాలు, అర్ధాకలితో అన్నార్తుల మరణాలు, సరైన పోషకాహారం లేక శిశువులు, పిల్లల మరణాలు, సరైన వైద్య సదుపాయంలేక గాలిలో కలిసిపోతున్న బడుగు జీవుల ప్రాణాలు, వివిధ రకాల కాలుష్యాల ప్రభావంతో

మరణాలు మొదల్కొనవన్నీ పరోక్ష హత్యలే" అని పెండ్యాల సత్యనారాయణ వ్యాఖ్యానించారు.

రాజ్యాంగంలో అందరూ సమానం అని పేర్కొన్నప్పటికీ వ్యవస్థలో ఉన్న అనేక లొసుగులను ఆధారంగా చేసుకొని ముందుకు వెళ్ళేవారు భూస్వాములు లేదా పెట్టుబడిదారులు. కానీ సామాజికంగా, ఆర్థికంగా బలహీనంగా ఉన్నవారు జీవితాన్ని కోల్పోతున్నారు. అందుకు నవలలో చాలా ఉదాహరణలను రచయిత వివరించారు. నవల ప్రారంభంలోనే ఒక ప్రధాన పాత్ర పేరును పరిచయం చేస్తూ "'రంపి రెడ్డి, రంపురెడ్డి, రొంపి రెడ్డిగా పిలువబడే బారెట్లా క్రిమినల్ లాయరు. రాం.పి. రెడ్డి అసలు పేరు రామ పరంధామ రెడ్డి. ఇంగ్లాండులో బారెట్లా చేసేటప్పుడు అతడి పేరును అక్కడివాళ్ళు అట్లా కుదించారు" (పుట: 1) వారి వృత్తి విధానం గురించి వివరిస్తూ "రాం.పి. రెడ్డికి రెండు ప్రఖ్యాతులున్నాయి. తాను కేసు సాధారణంగా గెలుస్తాడు. ఒక వేళ ఓడిపోతే ఓటమికి కారణమైన వాడు చనిపోతాడు. రెడ్డి కోర్టుకు సామాన్యంగా పోడు. జూనియర్లను పంపేవాడు. అతడూ కేసుతీసుకొంటే వాది కేసయినా, ప్రతివాది కేసయినా గెలుస్తామని నమ్మకం ఆ నమ్మకం నిలబెట్టుకొనే వాడు రెడ్డి. రెడ్డి వకాల్తా పుచ్చుకొన్నాడంటే కేసుగెలిచినట్లేనని ప్రజల నమ్మకం. దాన్ని న్యాయమూర్తి నిజం చేసేవాడు." (పైదే.)

పై అంశాన్ని గమనించినట్లయితే వ్యవస్థలో ఉన్న పరిస్థితులు, ద్వంద్వ విధానాలు ప్రస్ఫుటంగా కనిపిస్తున్నాయి.

నవలలో ఇతివృత్తానికి ముఖ్యమయిన అంశం వర్షం. ఇంతకుముందు పేర్కొన్నట్లు ప్రకృతి నియమం ప్రకారం వర్షం రావడం అనేది ఒక సహజ ప్రక్రియ. ఈ వర్షం వచ్చినప్పుడు జరిగిన సంఘటనలన్నిటినీ కూడా పేర్కొంటూ వచ్చారు.

నవలలో ముఖ్యమైనటువంటి అంశము ప్రకృతి విపత్తు, పర్యావరణ అసమతౌల్యం. పర్యావరణ పరిరక్షణ కూడా ప్రాథమిక హక్కుల్లో భాగంగానే రాజ్యాంగ నిపుణులు పేర్కొంటున్నారు. అధికరణం 21, వ్యక్తి స్వేచ్ఛ, జీవించే హక్కులో "హక్కు అంటే కేవలం బ్రతకటం మాత్రమే కాదు. మనిషి ఒక మనిషిగా, పరిపూర్ణమైన వ్యక్తిగా, ఆయురారోగ్యాలతో, గౌరవప్రదంగా జీవించే హక్కు అని అర్థం. ఈ క్రమంలో మనేకాగాంధీ కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఆవిష్కరించిన సహజ న్యాయ సూత్రాల సిద్ధాంతం, రాజ్యాంగంలో పొందుపరచబడిన అనేక ప్రాథమిక హక్కులపై మరింత స్పష్టత ఇవ్వటమే కాకుండా, వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు జీవం పోసి, రాజ్యాంగంలో లేని అనేక హక్కులను వ్యక్తి స్వేచ్ఛకు సంబంధించిన హక్కుల జాబితాలో చేర్చింది. వాటిలో ముఖ్యమైనవి:

1. కనీస అవసరాలను పొందే హక్కు.
2. పరిశుభ్రమైన గాలిని, నీటికి పొందే హక్కు..
3. పర్యావరణ పరిరక్షణ, పర్యావరణ కాలుష్యం నుండి రక్షణ పొందే హక్కు..."

అని పెండ్యాల సత్యనారాయణ గారు వ్యాఖ్యానించారు.

వాస్తవంలో ప్రపంచీకరణ ఫలితంగా పర్యావరణంలో విపరీతమైన మార్పులు వచ్చాయి. వ్యవస్థ చాలా వేగంగా పెట్టుబడిదారులకు అనుకూలంగా మారుతూవుంది. అనంతపురంలో ప్రసిద్ధమైనటువంటి బుక్కరాయసముద్ర చెరువు చాలా వరకు పూర్తిగా నిండదు.

"రకరకాల రామాయణాలతో బుక్కరాయ సముద్రం అనబడే చెరువు నలు వైపులా దురాక్రమణకు లోనయి పూర్తి విస్తీర్ణం కోల్పోయింది. పూర్తి జల సమృద్ధి లేకుండా అయిపోయింది. చాలా వేల ఎకరాలకు రెండు పంటలకు సమృద్ధిగా సరిపడేంతగా ఉండే నీటి చెరువు కొన్ని వేల ఎకరాలకు కూడా చాలని నీటి వనరుగా మారిపోయిందని అంటే, అయిదింట మూడు వంతుల చెరువు దుర్వినియోగమో, సద్వినియోగమో, అన్యధా వినియోగమో అయిందని అర్థం."

"కమలా నగర్ ఇంతకుముందు పంట పొలాల నేల. అప్పుడు పాతూరుకు, కొత్తూరుకు మధ్య ఏమీ ఉండేది కాదు."

"చెరువు నీరు పారి పంటలు పండవలసిన చోట కమలానగర్, ఫీడర్ రోడ్డు, సినిమా హాళ్లు, ఆర్.టి.సి. బస్సు డిపో, బస్సు స్టాండు పుట్టాయి. చెరువు నీరు యథేచ్ఛగా వచ్చే చోట్లు ఇవి" అని రచయిత చెరువు ఆక్రమణకు లోన్కెన విధానాన్ని వివరించారు. ప్రపంచీకరణ ఫలితంగా ప్రజలు గ్రామాల్లో సంప్రదాయ వృత్తులను కోల్పోయారు. జీవనోపాధి కోసం పట్టణాలకు వలస వెళ్లారు. పెరిగిన జనాభా వలన పట్టణాలలో క్రమంగా కనీస అవసరాలు తీరడం కష్టమైపోయింది. అధికారులు ఈ అంశాలపైనే పెద్దగా దృష్టి పెట్టడం లేదు.

ఖాళీగా ఉన్న ప్రదేశాల్లో నివాసాలు ఏర్పరచుకుని జీవనం సాగిస్తున్న అటువంటి సామాన్య జనం విపత్తులు సంభవించినప్పుడు వారి జీవితాన్ని కోల్పోతున్నారు.

"ఈలోగా సామాన్యుల ఇళ్ళు మునుగుతూ ఉన్నాయి. జనం వెలుపలికి వచ్చి రోడ్డెక్కి నిలబడి చూస్తున్నారు. ఎంతమంది వచ్చారో? ఎంతమంది ఇళ్లలోనే ఉన్నారో! ఎవరి పిల్లలు ఎక్కడో! ఎవరి తల్లితండ్రులు ఎక్కడో! అంత ఏడుపులో వాన తెచ్చిన ఆపదలో, చావుబ్రతుకుల్లో అంత నీటిని చూచిన ఆనందం!"

జీవించడం ప్రతి ఒక్కరి హక్కు. కానీ ఇక్కడ ఈ రకమైనటువంటి సహాయ సహకారాలు పొందలేని సామాన్యులు ఇందులో కనిపిస్తారు.

"ఇందుకు భిన్నంగా సంపన్నుల జీవితం ఉంది. ఎటువంటి విపత్తు వచ్చినా తమని తాము రక్షించుకోగలిగిన సౌకర్యాలను సంపన్నులు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. సంపన్నులుండే శాయి నగర్, అరవింద నగర్, రామ నగర్, మారుతీ నగర్, రామచంద్ర నగర్, మొదటి నాలుగు రోడ్లు క్షేమంగా ఉన్నాయి."

రాజ్యాంగంలో పేర్కొన్న హక్కులు అందరికీ సమానంగా పేర్కొన్నప్పటికీ వాస్తవంలో ఉన్నత వర్గాల వారికి ప్రత్యేక సదుపాయాలు, బలహీన వర్గాల వారికి సమస్యలు ఉన్నాయి. "సమాజంలో ఒక విధమైన అశాంతి, అభద్రతాభావం పెరిగిపోతున్నాయి. ప్రమాదకరమైన వ్యర్థాలు, రసాయనాలు, ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలు, మొదల్కెనవన్నీ మనిషి ఆరోగ్యంపై తీవ్రమైన ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి...

...ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను మెరుగు పరచి, ఆరోగ్యవంతమైన కాలుష్య రహిత వాతావరణంలో పరిపూర్ణ వ్యక్తి స్వేచ్ఛను, జీవించే అవకాశాన్ని కల్పిస్తే, ఇన్ని మరణాలు ఉండవు కదా" అని నిపుణుల అభిప్రాయం.

ఉపయోగించుకున్న పుస్తకాలు :

ప్రాథమిక ఆధారం :

1. ఇనాక్ కొలకలూరి. అనంత జీవనం. హైదరాబాద్: జ్యోతి గ్రంథ మాల, 2007.

ద్వితీయ ఆధార గ్రంథం :

1. భారత రాజ్యాంగం. (అనువాద వ్యాఖ్యాత సత్యనారాయణ, పెండ్యాల.) విజయవాడ: సుప్రీం లా హౌస్, 2019.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

జాతరలో నా అనుభవాలు

– గునుగుంట్ల శైలజ, తెలుగు అధ్యాపకురాలు, Degree కళాశాల, హనుమకొండ.

తెలుగునేలపై భిన్నమైన సంస్కృతి-సాంప్రదాయాలు గల ప్రాంతం తెలంగాణ. ఆంధ్ర, రాయలసీమ ప్రాంతాలతో పోల్చితే తెలంగాణలో ప్రజల వాడుక భాష, వారి ఆహార్యం, కట్టు - బొట్టు, ఆహారపు అలవాట్లు, ఆచార వ్యవహారాలు, సంస్కృతి - సాంప్రదాయాలు, పండుగలు-వేడుకలు, క్రీడలు -వినోదాలు కళలు ఇలా ప్రతి విషయంలో తెలంగాణకు ప్రత్యేక స్థానం ఉంది. తెలుగు నేలపై ప్రత్యేకమైన యాసతో కూడిన ఉచ్చారణ తెలంగాణా ప్రజల సొంతం. ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమంలో కూడా "తెలంగాణా సంస్కృతి-సాంప్రదాయాలు" ప్రత్యేక పాత్ర పోషించాయని చెప్పడంలో అతిశయోక్తి లేదు. నిజాం పాలకుల ఆచార వ్యవహారాలు ఉర్దూ భాష ప్రాబల్యం తెలంగాణ ప్రాంతంపై అధికంగా కనిపిస్తుంది. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని జాతరలన్ని జానపదుల జీవన విధానానికి, విశ్వాసాలకు ధార్మిక జీవనానికి అద్దం పడతాయి. తెలంగాణలోని పల్లె పల్లెలో జాతరలు జరుగుతాయి. వాటిలో కొన్ని జాతరలు క్రింద వివరించటం జరిగింది.

పెద్దగట్టు జాతర :

పెద్దగట్టు జాతర, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జరిగే రెండవ పెద్ద జాతర. ఇక్కడికి భక్తులు రెండు తెలుగు రాష్ట్రాలలో నుండే కాక పొరుగున వున్న చత్తీస్ గడ్, ఒడిసా రాష్ట్రాల నుండి కూడా వస్తుంటారు. సుమారు 15 లక్షల మంది భక్తులు వచ్చే ఈ జాతర రెండేళ్ళ కొక సారి అత్యంత వైభవోపేతంగా జరుగుతుంది. యాదవుల కులదైవం పెద్దగట్టు లింగమంతులస్వామి ఇక్కడ పూజలందు కుంటారు. ఈ జాతరలో కీలక ఘట్టమైన దేవరపెట్టె (అందనపు చౌడమ్మపెట్టె) తరలింపు కార్యక్రమం నిర్వహిస్తారు. శతాబ్దాల చరిత్ర కలిగిన ఈ జాతర గురించి స్థానికంగా అనేక కథలు ప్రచారంలో ఉన్నాయి. స్థల పురాణం ప్రకారం.. రాష్ట్రకూట వంశానికి చెందిన ధ్రువుడు తన పేరిట ఇక్కడ గ్రామాన్ని నిర్మించాడనీ, అదే కాలక్రమంలో దురాజ్‌పల్లిగా మారిందని అంటారు. కాకతీయుల కాలంలో ఉండ్రు కొండపై శివకేశవులు ఆలయాలు ఉండేవి. ఇక్కడ ఏటా అంగరంగ వైభవంగా ఉత్సవాలు నిర్వహించేవారు. ఈ ఉత్సవాల్లో మొక్కులు చెల్లించేందుకు గుట్టకు వచ్చిన ఓ గర్భిణి పైకి ఎక్కుతుండగా జారిపడి మరణించిందని, ఈ ఘటనకు చలించిపోయిన స్వామివారు భక్తులకు వీలుగా ఉండేట్లు పాలసేర్లయ్య గుట్టపై లింగమంతుల స్వామిగా వెలిశారని స్థానికులు చెబుతారు.

జాతర ప్రస్థానం :

ఈ జాతరకు సుమారు 300 ఏళ్ల చరిత్ర ఉంది. ఆసియాలో రెండో అతిపెద్ద జాతర పెద్దగట్టు జాతర. రెండేళ్లకు ఒకసారి జరిగే లింగమంతుల జాతర ప్రారంభానికి 15 రోజులు ముందు దిష్టిపూజ మహోత్సవం జరుగుతుంది. మాఘశుద్ధ పాడ్యమి తర్వాత వచ్చే రెండో ఆదివారం దిష్టి కుంభాన్ని ఉమ్మడి వరంగల్ జిల్లా చీకటాయపాలెం నుంచి దేవరపెట్టెను తీసుకురాగా.. సూర్యాపేట నుంచి మకరతోరణం ఇతర ఆభరణాలు పెద్దగట్టుకు తీసుకొచ్చి అలంకరిస్తారు. ప్రతీ ఆది, సోమవారాల్లో పూజలు జరుగుతుంటాయి. ఈ జాతర ఐదు రోజుల పాటు జరుగుతుంది. చౌడమ్మ తల్లి దేవరపెట్టెలో ఉంటుంది. ఉత్సవాల్లో ఊరేగిస్తుండగా దేవర కోసం ఎదురుచూస్తున్న భక్తులు ఓ లింగా%ఓ లింగా అని స్మరిస్తూ దేవరపెట్టెను తాకుతారు. ఇలా తాకడం వల్ల పుణ్యం లభిస్తుందని భక్తుల నమ్మకం. చౌడమ్మను సౌడమ్మతల్లిగా, చండీమాతగా కూడా పిలుస్తారు.

యాదవుల కులదేవత సొడమ్మ ఆలయాలు సూర్యాపేట, దురాజ్‌పల్లి, పెన్‌పహాడ్ గ్రామాల్లో తప్ప మరెక్కడా కనిపించకపోవడం విశేషం. జాతరలో భాగంగా పొట్టేలును తీసుకొచ్చి దానికి పూలదండ వేసి పసుపు, కుంకుమ పెట్టి దేవుడు ఉన్న దిక్కువైపు వదిలేస్తారు. గొర్రె జల్తి ఇవ్వగానే మొక్కు తీర్చుకుంటారు. లింగమంతు స్వామి శాఖాహారి కావడంతో ఆయనకు నైవేద్యం సమర్పిస్తారు. మిగితా దేవతలకు జంతుబలులు ఇస్తారు. జాతరకు ఒకరోజు ముందు భక్తులు చేరుకుంటారు. పురుషులు ఎరుపు రంగు వస్త్రాలు ధరించి, కాళ్లకు గజ్జెలు కట్టుకొని డిల్లెం బల్లెం శబ్దాల నడుమ నడుస్తూ ఓలింగా.. ఓ లింగా అంటూ హోరెత్తిస్తారు. ఇక, మహిళలు తడి బట్టలతోనే పసుపు, కుంకుమ, పూల దండలు, అగరవత్తులతో అలకరించిన మంద గంప నెత్తిన పెట్టుకొని నడుస్తారు. సంతానంలేని మహిళలు బోనం కుండ ఎత్తుకుంటారు. పిల్లలు లేనివారు స్నానం చేసి తడిబట్టలతో గుడిచుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తే స్వామి అనుగ్రహంతో సంతానం కలుగుతుందని నమ్మకం.

జాతర జరిగే తీరు :

జాతర జరిగే తొలిరోజు భక్తులు రాత్రి తమ ఇళ్లలో గంపలు వెళ్లదీసే కార్యక్రమానికి శ్రీకారం చుట్టి సంప్రదాయ ఆయుధాలు తీసుకుని రాత్రికి లోపే ఇక్కడకు చేరుకున్నారు. రెండోరోజు యాదవ పూజారులు పోలు ముంతలు.. బోటు..... కంకణ అలంకరణలు చేయగా, మహిళలు తెల్లవారుజామునే బోనం వండుకుని లింగమంతులస్వామికి నైవేద్యం సమర్పిస్తారు. మిగతా దేవతలకు జంతుబలులు సమర్పిస్తారు. మూడో రోజున చంద్రపట్నం వేస్తారు. బియ్యం పిండి, పసుపు కలిపిన పదార్థంతో ఆలయాల ఎదుట ముగ్గు వేసి నాలుగువైపులా ముంత గురుగులు పెట్టి దీపాలు వెలిగిస్తారు. నాలుగో రోజు నెలవారం. దిష్టిపూజ రోజు పెట్టిన దేవరపెట్టెను తొలగించి గట్టు సమీపంలోని కేసారం గ్రామానికి తీసుకెళ్లి అక్కడ నిలుపుతారు. దానిని తర్వాత వచ్చే జాతరకు తీసుకొస్తారు. ఐదో రోజు... మూల విరాట్ అలంకరణకు ఉపయోగించే మకరతోరణం తొలగిస్తారు. ఇలా ఐదు రోజుల పాటు ఈ జాతర మహా వైభోగంగా జరుగుతుంది.

మేళ్లచెరువు జాతర :

తలమీద గంగమ్మతో అర్ధనారీశ్వర రూపంతో స్వయంభూగా ఆ జంగమయ్య వెలసిన క్షేత్రం సూర్యాపేట జిల్లా మేళ్లచెరువు. పుష్కరకాలానికి అంగుళం చొప్పున శివలింగం వృద్ధి చెందడం, లింగం శిరస్సు భాగం నుండి జలం రావడం, శివరాత్రి సందర్భంగా ఐదు రోజుల పాటు ఉత్సవాలు నిర్వహించడం, ఇలా ఎన్నో ప్రత్యేకతలకు నెలవు ఈ ఆలయం దేవదేవుడు ఇక్కడ శంభులింగేశ్వరుడిగా భక్తసులభుడిగా పూజలందుకుంటున్నాడు. పంచభూతాలతో కలసి ఉండే శివ లింగాలు చాలా అరుదుగా ఉంటాయి. అందులో ఒకటి మేళ్లచెరువులోని ఇష్టకామేశ్వరి సమేత శంభు లింగేశ్వర స్వామి ఆలయం. 12వ శతాబ్దంలోనే ఆలయ నిర్మాణానికి పునాది పడిందని స్థలపురాణం తెలియజేస్తోంది. పూర్వం ఈ ప్రాంతమంతా దట్టమైన అడవులతో ఉండేది. ఈ చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాలకు చెందిన పశువుల కాపరులు తమ ఆవులను ఇక్కడికే మేతకు తీసుకువచ్చేవారు. వాటిని ఒక చోట కట్టి ఉంచేందుకు ఒక కోట్టాన్ని ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఆ మందలోని ఒక ఆవు రోజు కొట్టంలోని గుండ్రాయి మీద పాలు అభిషేకిస్తూ ఉండటాన్ని గమనించిన కాపలాదారుడు పల్లె పెద్దలకు తెలియజేయాలని బయలుదేరతాడు. ఆ రోజు రాత్రి పరమశివుడు పల్లె పెద్దలకు స్వప్నంలో సాక్షాత్కరిస్తాడు. తాను పరమశివుని రూపంలో కొలువై ఉన్నానని చెప్పి తనకు ఆలయాన్ని నిర్మించమని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. శివుడి ఆనతి మీద వారు వారి తాహతులకు తగ్గట్టుగా ఒక చిన్న దేవాలయాన్ని నిర్మించారు. కాకతీయ రాజైన ప్రతాపరుద్రుడు ఈ ఆలయాన్ని అభివృద్ధి చేశాడని ఆలయ గోడల మీద ఉన్న శాసనాల ద్వారా తెలుస్తుంది. పూర్వ కాలంలో ఈ ప్రాంతంలో పెద్ద చెరువు దాని అంచు

వెంబడి మేడి చెట్లు ఎక్కువగా ఉండేవట. అందుకే ఈ ప్రాంతాన్ని మేడి చెరువుగా పిలిచేవారు. కాలక్రమంలో అది మేళ్లచెరువుగా స్థిర పడిపోయింది

విశిష్ట లింగం :

ఈ క్షేత్రంలో శివలింగం అనేక విశిష్టతలకు నెలవు. ప్రధానంగా శివ లింగం శ్వేత లింగంగా ఉండటం వెనకవైపు జడ ఆకారాన్ని పోలిన గుర్తులు ఉండటంతో భక్తులు శంభు లింగేశ్వర స్వామి రూపాన్ని అర్ధనారీశ్వ రుడుగా పూజిస్తారు. పానపట్టం మీద ఉన్న లింగమైతే ప్రతి పుష్కర కాలానికి ఒక అంగుళం చొప్పున పెరుగుతూ వస్తోందని లింగం ముందుభాగంలో ఏర్పడుతున్న బొట్టు లాంటి ఆకారాలే ఇందుకు నిదర్శనమని పండితులు చెబుతున్నారు. శివలింగం శిరస్సు భాగంలో మూడు వేళ్లుపట్టేంత రంధ్రం ఉంది. దీన్నే గంగమ్మ స్థానం అంటారు. ఇక్కడి నుండి గంగాజలం ఊరుతూ ఉం టుంది. ఈ జలం ప్రవహించదు కానీ తీస్తున్న కొద్దీ ఊరుతూనే ఉంటుందట. ఇక్కడికి వచ్చే భక్తులకు ఈ జలాన్ని తీర్థ ప్రసాదంగా అందజేస్తారు అర్చకులు. గుడి చుట్టూ ప్రక్కల ప్రాంతంలో 500 ఫీట్లు బోరు వేసిన నీరు పడదు కానీ గంగమ్మ స్థానంలో నీరు మాత్రం వస్తూనే ఉంటుంది. మనం తీస్తున్న కొద్దీ ఆ నీరు ఊరుతూనే ఉంటాది.ప్రతి సోమవారం స్వామివారికి ప్రత్యేక అభిషేకానంతరం పుష్పాలంకరణ చేస్తారు.

ఐదు రోజుల జాతర :

రాష్ట్రంలో దక్షిణ కాశిగా విరాజిల్లే ఉన్న ఆలయాల్లో మేళచెరువు శివాలయం ముఖ్యమైంది. ఇక్కడ ఏటా మహాశివరాత్రి వేడుకలను ఘనంగా నిర్వహిస్తారు. ఐదు రోజుల పాటు జరిగే ఈ ఉత్సవాల్లోలతో ఈ ప్రాంత మంతా జనసంద్రంగా మారిపోతుంది. శివరాత్రి రోజున ప్రత్యేక పూజలు లింగోద్భవ కాల అభిషేకాలు, శివ కళ్యాణోత్సవాలను ఇక్కడ వైభవోపేతంగా జరుపుతారు. చివరి రోజున పవళింపుసేవను కనుల పండుగగా నిర్వహిస్తారు. జాతరలో రెండు రోజులపాటు ఎత్తయిన ప్రభాలను నిర్మిస్తారు. ఈ ప్రభలను విద్యుద్దీపాలతో, నక్షత్రాలు ప్రబల మీద పడ్డాయా అన్నట్లుగా అలంక రిస్తారు. వీటిని చూడడానికి రాష్ట్రంలోని నలుమూలల గ్రామాల నుండి లక్షల సంఖ్యలో భక్తులు ఇక్కడికి చేరుకుంటారు. ఈ ఐదు రోజులు పురాణ ప్రవచనాలతో భాగవతోపన్యా సాలతో ఆలయ ప్రాంగణం మారు మోగుతూ ఉంటుంది. రాష్ట్రస్థాయిలో ఎడ్ల పందేలను వివిధ రకాల ఆటల పోటీలను నిర్వహిస్తారు . వీటిలో పాల్గొనడానికి రెండు మూడు నెలల ముందు నుంచి ఎద్దులకు శిక్షణనిస్తారు. ఇందులో గెలిస్తే ఆ పరమేశ్వరుని అనుగ్రహం తమ ఊరికి లభిస్తుందని భక్తుల విశ్వాసం.

తెలంగాణ కుంభమేళా సమ్మక్క సారక్క జాతర:

సమ్మక్క సారక్క జాతర అనేది ములుగు జిల్లా, తాడ్వాయి మండలానికి చెందిన మేడారం గ్రామంలో జరిగే ఒక గిరిజన జాతర. ఇది ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద గిరిజన పండుగ. ఈ జాతర తెలంగాణ రాష్ట్ర పండుగగా గుర్తింపు పొందింది. భారత దేశంలో కుంభమేళా తరువాత అత్యధికులు హాజరయ్యే పండుగ ఇదే. వివిధ రాష్ట్రాల నుంచి పది కోట్ల మందికి పైగా హాజరు అవుతారని అంచనా. ములుగు జిల్లా కేంద్రం నుండి 44 కిలోమీటర్ల దూరంలో తాడ్వాయి మండలంలో ఉన్న మారుమూల అటవీ ప్రాంతమైన మేడారంలో దట్టమైన అడవులు, కొండ కోనల మధ్య ఈ చారిత్రాత్మకమైన జాతర జరుగుతుంది. సమస్త గిరిజనుల సమారాధ్య దేవతలు, కష్టాలు కడతేర్చే కలియుగ దైవాలుగా, ఆపదలో ఉన్నవారిని ఆదుకునే ఆపధ్భాందవులుగా, కేవలం తెలంగాణలోనే గాక అఖిల భారత దేశంలోనే వన దేవతలుగా పూజలందుకుంటున్నారే సమ్మక్క-సారక్క. "దేశంలోనే అతి పెద్ద గిరిజనజాతర"గా గణతికెక్కిన మేడారం జాతర గిరిజన సాంప్రదాయ రీతుల్లో జరుగుతుంది.మన రాష్ట్రము నుండే కాకుండా పొరుగు రాష్ట్రాలైన ఆంధ్ర ప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, మధ్య ప్రదేశ్, ఒడిషా, చత్తీస్‌గఢ్, జార?ండ్ రాష్ట్రాల నుండి కూడా

లక్షల కొద్దీ భక్తులు తండోపతండాలుగా తరలి వచ్చి మొక్కులు చెల్లించుకుంటారు. ఈ జాతరను తెలంగాణ ప్రభుత్వం 2014లో రాష్ట్ర పండుగగా గుర్తించింది. ఉమ్మడి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 1996 లో రాష్ట్ర పండుగగా అప్పటి ప్రభుత్వం గుర్తించింది.

నేటి జగిత్యాల జిల్లా జగిత్యాల రూరల్ మండల ప్రాంతములోని పాలవాసను పాలించే గిరిజన దొర మేడరాజు వేటకని వెళ్లినప్పుడు ఒక పుట్ట మీద కేరింతలు కొడుతూ కనిపించిన పాపకే సమ్మక్క అని పేరు పెట్టి పెంచుకున్నాడు. సమ్మక్క వారికి పుట్ట మీద కనిపించే సమయంలో చుట్టూ పులులూ, సింహాలూ ఆమెకు రక్షణగా నిలవడం చూసి ఆమెని దైవాంశ సంభూతు రాలిగా భావించారు. కన్నీరు సైతం ఎండిన కరువులో తమకు తోడుగా నిలిచేందుకు వచ్చిన దేవతగా ఆమెను కొలుచుకునేవారు. సమ్మక్క హస్తవాసి వారి నమ్మకాన్ని తరచూ రుజువు చేసేది. ఆమె చేత్తో ఆకుపసరు ఇస్తే ఎలాంటి రోగమైనా ఇట్టే నయమైపోయేదట. ఆమెను అతని మేనల్లుడైన మేడారం పాలకుడు పగిడిద్దరాజుకిచ్చి పెళ్ళి చేసాడు. ఈ దంపతులకు సారలమ్మ, నాగులమ్మ, జంపన్న అనే ముగ్గురు సంతానం కలిగారు. రాజ్య విస్తరణ కాంక్షతో కాకతీయ ప్రభువు మొదటి ప్రతాపరుద్రుడు పాలవాసపై దండెత్తాడు. ఆయన దాడికి తట్టుకోలేక మేడరాజు, మేడారం పారిపోయి అజ్ఞాతవాసం గడుపు తుంటాడు. మేడారాన్ని పాలించే కోయరాజు "పగిడిద్ద రాజు" కాకతీయుల సామంతునిగా ఉంటూ కరువు కాటకాల పరిస్థితుల కారణంగా కప్పం కట్టలేకపోతాడు. కప్పం కట్టకపోవడం, మేడరాజుకు ఆశ్రయం కల్పించడం, కోయ గిరిజనులలో సార్వభౌమునికి వ్యతిరేకంగా విప్లవ భావాలు నూరిపోసి రాజ్యాధికారాన్ని ధిక్కరిస్తున్నాడనే కారణంతో పగిడిద్దరాజుపై ఆగ్రహం చెందిన ప్రతాప రుద్రుడు, అతడిని అణచివేయడానికి తన ప్రధానమంత్రి యుగంధరుడితో సహా మాఘ శుద్ధ పౌర్ణమి రోజున మేడారంపై దండెత్తుతాడు.

సాంప్రదాయ ఆయుధాలు ధరించి పగిడిద్దరాజు, సమ్మక్క, సారక్క, నాగమ్మ, జంపన్న, గోవింద రాజులు వేర్వేరు ప్రాంతాల నుండి గెరిల్లా యుద్ధాన్ని ప్రారంభించి వీరోచితంగా పోరాటం చేస్తారు. కాని సుశిక్షితులైన అపార కాకతీయ సేనల ధాటికి తట్టుకోలేక మేడరాజు, పగిడిద్ద రాజు, సారలమ్మ, నాగులమ్మ, గోవింద రాజులు యుద్ధంలో మరణిస్తారు. పరాజయ వార్త విన్న జంపన్న అవమానాన్ని తట్టుకోలేక సంపెంగ వాగులో దూకి ఆత్మహత్యకు పాల్పడతాడు. అప్పటి నుండి సంపెంగ వాగు జంపన్న వాగుగా ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇక సమ్మక్క యుద్ధ భూమిలో కాకలు తీరిన కాకతీయుల సైన్యాన్ని ముప్పు తిప్పలు పెడుతుంది, వీరోచితంగా పోరాటం సాగించింది. గిరిజన మహిళ యుద్ధ నైపుణ్యానికి ప్రతాప రుద్రుడు ఆశ్చర్య చకితుడయ్యాడు. చివరికి శత్రువుల చేతిలో దెబ్బతిన్న సమ్మక్క రక్తపు ధారలతోనే యుద్ధ భూమి నుంచి నిష్క్రమించి చిలుక గుట్టవైపు వెళుతూ మార్గ మధ్యంలోనే అదృశ్యమైంది. సమ్మక్కను వెదుక్కుంటూ వెళ్లిన అనుచరులకు ఆమె జాడ కనిపించ లేదు, కానీ ఆ ప్రాంతములో ఒక పుట్ట దగ్గర పసుపు, కుంకుమలు గల భరిణె లభించింది. దాన్ని సమ్మక్కగా భావించి అప్పటి నుంచి ప్రతి రెండేళ్లకు ఒకసారి మాఘ శుద్ధ పౌర్ణమి రోజున సమ్మక్క జాతరను అత్యంత భక్తి శ్రద్ధలతో జరుపుకుంటున్నారు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

కన్నడ కథల్లో యదార్థ జీవిత యదార్థ దృశ్యాలు

- డా॥. మల్లేశప్ప సిద్రింహూర్
సహాయ ఆచార్యులు, ప్రచురణల కేంద్రం, ద్రావిడ విశ్వవిద్యాలయం, కుప్పం.

- డా॥. శ్రీనివాసరావు కాసర్ల
ఆంగ్ల శాఖ, ద్రావిడ విశ్వవిద్యాలయం, కుప్పం.

కె.పి. పూర్ణచంద్ర తేజస్విగారి 'అబచూరిన పోస్టాఫీసు' నవ్యానికి వీడ్కోలు పలికి బండాయ (తిరుగుబాటు) సాహిత్యానికి తలుపులు తెరిసింది. నవ్యుల ఓటమి మరియు కొత్తదనపు అన్వేషణల అవసరాన్ని ఈ సంపుటి సమర్థవంతంగా వ్యాఖ్యానిస్తుంది. తేజస్విని లాగానే భావవ్యక్తి నిరపేక్షమైన అభివ్యక్తికి ప్రాముఖ్యతనిచ్చి కథల్ని రాసినవారు దేవనూరు మహదేవ. ఈయనలో బలహీనవర్గాల బాధ, దళితుల బాధ ఎంత తీవ్రంగా కన్పిస్తుందంటే అది పై వర్గాల సాంస్కృతిక విలువ లన్నింటినీ ధిక్కరిస్తుంది. ఈ బాధే ఆయనలో విముక్తి కళలకి జీవం పోస్తుంది. దేవనూరు గారు తమ కథల్లో ధనికులు దోపిడీని అనేక రూపాల్లో పరిచయం చేయటం ద్వారా దళితసాహిత్య సృష్టికి నాంది పలికారు.

1970వ దశాబ్దంలో కథ సాహిత్యంలో మరో కొత్త స్వరూపం కన్పిస్తుంది. ప్రారంభంలో నవ్యధోరణితో కథలు రాసిన లంకేశ తేజస్విగారు., తర్వాత బండాయ ధోరణిలో కథలు రాయసాగారు. ఆధునిక కథాసాహిత్యంలో దళిత బండాయ అనే నూతన ధోరణి కథా సాహిత్యంలో కన్పిస్తుంది. దేవనూరు మహదేవగారి వల్ల ఈ ధోరణికి ఒక స్పష్టత ఏర్పడింది. ఈ సందర్భంలో గ్రామీణ పరిసరాలు వెనుకబడ్డ దళితుల, అల్పసంఖ్యాకుల, బడుగు వర్గాల స్త్రీలతో పాటు అనేక మంది రచయితలు చాలా శక్తివంతమైన ఈ కథలు రాశారు. కన్నడ కథా సాహిత్యంలో ఇప్పటి వరకు కానరాని చీకటి ప్రపంచాన్ని వీరు పరిచయం చేశారు. వీరి కథల్లో తమ చుట్టూ జరుగుతున్న అన్యాయం, అక్రమాలకు విరుద్ధంగా కథల్లో తీవ్రస్వరంతో గట్టి గొంతుతో చెప్పారు. ఇంతకు ముందు కువెంపు గారి 'సాలదమగు' కొరడ్కల్ శ్రీనివాసగారి 'ధనియర సత్యనారాయణ', భారతీప్రియగారి 'మొచ్చి అ.న.కృగారి 'అన్నదకూగు' నిరంజనగారి 'కొనెయగిరాకే' బసవరాజ కట్టిమనిగారి 'జీవనకలె' వంటి కొన్ని కథల్లో దళితుల పట్ల జరుగుతున్న అన్యాయం, దోపిడి, లైంగిక వేధింపులు, పేదరికం, ఆకలిపోరాటం మొదలైన సామాజిక సమస్యల్ని కథకు వస్తువుగా చేసుకున్నారు. అయితే ఇది ఒకరకమైన జాలిని నిజంగా అసహాయ కుల ఆక్రందనని, దోపిడికి గురికాబడ్డ బాధలని, పేదల ఆకలిని - వీరెవ్వరు అనుభవించలేదు. దళిత బండాయ మార్గంలోని కథకులు ధనికుల దర్పాలను కఠినంగా విమర్శిస్తూనే లేనివాడి అసహాయక గొంతుకు గొంతు కలిపారు. పీడితుల బాధకు స్పందిం చారు. అందుకే వీరు "కావ్యం ఖడ్గం కావాలి, ప్రజల వేదనకు స్పందించే ప్రాణమిత్రుడు కావాలి" అన్నదాన్ని ధ్యేయ వాక్యంగా పెట్టుకొని సాహిత్య సృష్టివెనుకనున్న ఉద్దేశాన్ని స్పష్టంచేశారు.

దళిత -బండాయ సాహిత్యం అన్నది శతాబ్దాలుగా సమాజంలో వున్నవాడు, లేనివాడిని దోపిడీకి గురిచేస్తుంటే అవమానానికి లోనైన దళిత బడుగువర్గం మొట్టమొదటి సారి తన ఆవేదనలకు, తన ప్రతిఘటనకు కోపంతో అక్షర రూపాన్నిచ్చింది. బండాయం లేద తిరుగుబాటు ఈ సాహిత్యానికి ఉన్న ముఖ్యలక్షణం. ఆలాగే తిరుగు బాటు సాహిత్యం ఇప్పుడు పుట్టిందికాదు. ఇంతకు ముందు కూడా సాహిత్యపుటల్లో అక్కడక్కడ కన్పిస్తుంది. అయితే అది ఒక విలువగా గుర్తించబడి క్రియాశీలక మైంది ఈ కాలంలోనే. ఈ దశలోని రచయితలకు ప్రేరణనిచ్చింది గాంధీగారి దళితోద్ధారక ఆశయం,

మరియు అంతకన్నా ఎక్కువగా స్వాభిమానాన్ని, పోరాట చైతన్యాన్ని ఇచ్చినది డా. అంబేద్కర్ గారి భావజాలం. దానితోపాటు లోహియా గారి సిద్ధాంతం. జె.పి. గారి ఉద్యమం మొదలైనవి సామాజిక ప్రేరణలై, పాశ్చాత్యుల ఆఫ్రికన్ సాహిత్యం, మహారాష్ట్ర దళితపాంథర్ ఉద్యమం, తెలుగు దిగంబర కవిత్వం హిందీ విప్లవ సాహిత్యం, కర్ణాటకలో 12 వ శతాబ్దంలో జరిగిన శివశరణుల ఉద్యమం (వచన సాహిత్యం) మొదలైనవి.

ఈ సందర్భంలో అత్యవసర పరిస్థితి సృష్టించిన అరాచకం, ప్రజాతంత్ర శక్తుల వైఫల్యాలు, సామాజిక, రాజకీయ పరిస్థితులకు కారణమైయిన దేవరాజ అరస్ గారి భూ సుధారణ, బసవలింగప్పగారి బూసా సంఘటన, హవనూరు నివేదిక, జాతివినాశ సమ్మేళనం, రచయితల కళాకారుల సంఘం, దళిత సంఘర్షణ సమితి మరియు రైతుసంఘాల ఆవిర్భావం అనాటి రచయితలకు తాత్విక చింతనికి కారణమయ్యాయి. కొన్నిరోజుల తర్వాత దళిత - బండాయ, సాహిత్యం ప్రత్యేక మార్గాల్ని ఎన్నుకున్నది. ఈ కాలంలోని రచయితలు మొత్తం సమాజంవైపు మొగ్గుచూపారు. ఈ దిశలో దేవనూరు మహదేవగారి 'ద్యావనూరు' సంపుటి ముఖ్యమైనది. దళిత జీవితపు విభిన్న కోణాల్ని చాలా శక్తివంతంగా చిత్రించిన కథకుడు దేవనూరు. దళితుల జీవితపు లయలను భాషా లయలుగా మార్చుకొని సాహిత్యాభిలాషుల్ని సమర్థ వంతంగా చూరగొనే శక్తి ఆయనలో ఉంది. పేదరికం, దారిద్ర్యం, దోపిడీని దేవనూరుగారు చాలా సంయమనంతో విశ్లేషిస్తారు. సమాజ పరివర్తనకు కావలసిన నూతన సాధ్యతలు (possibilities) ఈయన కథల్లో ఉన్నాయి. దేవనూరు గారి 'ద్యావనూరు' కథా సంపుటి గురించి పురుషోత్తమ బిళిమలె గారు ఇలా అంటారు ''ఈ సంపుటిలో ఎటువంటి స్లోగన్స్ లేవు. బలవంతంగా తెచ్చిపెట్టిన హేతువాదం లేదు. క్లిష్టమైన సంవాదాలు లేవు. వస్తువును అతిరంజకంగా వర్ణించేది లేదు. చల్లగా కోసే మంచుగడ్డలాగ ఈయన రచన లుంటాయి. ఆవేశం, ఆర్భాటాలనుంచి బయటపడి ఒక అనుభవాన్ని అనేక కోణాల్లో పరిశీలించటంలో దేవనూరు గారిని మించిన మరో కథకుడు ఈ ఉధ్యమంలో కనిపించడు''. దేవనూరుగారి కథల కేంద్రం సమకాలీన సమాజం. అందులోను ముఖ్యంగా యాజమాన్య సంస్కృతి మరియు జమిందారీ పద్ధతినుండి విముక్తి కోరే సమాజం. సామాజిక, ఆర్థిక, హేతుబద్ధ దృక్కోణంతో, సంస్థ ఆధిపత్యాన్ని మరియు సమాజాన్ని ప్రశ్నించిన సమాజమది. దేవనూరుగారి కలల సమాజం కూడా అదే.

లోహియవాద ప్రేరణతో తిరుగుబాటు భావనతో కథలు రాసిన ప్రముఖ రచయిత కు.వీరభద్రప్ప. అనేక సంక్లిష్టతలమధ్య వేటకు చిక్కుకున్న బలిపశువులవలే అసహాయకంగా జీవిస్తున్న దళితుల జీవితాన్ని కుం.వి. గారు ఆయన కథల్లో చిత్రించారు. 'ఇన్నాదరూ సాయబేకు' 'డోమ మత్తితర కథెగళు' 'భగవతి కాడు' 'నిజలింగ' 'సుశీల ఎంబ నాయియూ వాగిలి ఎంబ గ్రామవూ' మొదలైనవి వీరి కథాసంపుటాలు. పల్లెల్లో ఉన్న బడుగువర్గాల, దళితుల స్థితిగతుల్ని కళ్ళకుకట్టినట్టుగా చెప్పటం వీరికథాశైలి విశిష్టత. మాండలికభాష ఆ మాండలికంలో నాజక్తైన హాస్యం ఆయన కథలకి మరింత గట్టితనాన్ని స్తాయి. ఆయన కథలకున్న విశిష్టత అంటే శైలిలోవున్న తీవ్రత మరియు మాండలిక భాషలో తన సమస్త సృజనాత్మకతను నింపుతూ అపారమైన అనుభవంతో రాసే కథన శైలి. ఈయన కథనశిల్పంలో మరొక ముఖ్యమైన విషయం ఏమంటే వస్తువుకోసం వెతక కుండా తనచుట్టూవున్న పరిసరాలనే, తనజీవితపు అనుభవాలనే కథలుగా మలచడం.. స్వాతంత్ర్యా నంతరం కూడా భారతదేశంలో దళితుల జీవితం ఇంత దుర్భరంగా ఉంటుందా అని ఆశ్చర్యపోయేటటు వంటి సంఘటనలు ఈయన కథల్లో జీవం పోసుకుంటాయి. రోగగ్రస్థమైన సమాజంలో కులభేదాలు, దారిద్ర్యం, బానిసబతుకు, నరక సదృశ్యమైన కల్పనలు వీరికి కథానికలవుతాయి. కుం. వి. గారు చిత్రించిన పాత్రలు విలక్షణమైన వ్యక్తులు

అన్నదొక్కటే ముఖ్యంకాదు. బదులుగా ఒక వర్గానికి చెందిన సుఖ దు:ఖాల్ని, కష్టనష్టాల్ని, కళల్ని, కలవరింపుల్ని సంకేతించటంవల్ల ఆయన రచనలకి, ఆయన జీవితానికి ఒక సాంస్కృతికమైన విలువను తెచ్చిపెట్టాయి.

గిరిజనుల సమూహం నుండి వచ్చిన బి.టి. లలితా నాయక్ గారు అంబేద్కర్ వాద నేపధ్యంలో కథల్ని రాశారు. వారి 'హబ్బ మత్తు బలి' కథా సంపుటి గిరిజనుల యాదార్థజీవితాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది. 'బెట్టద సాలు' మరియు 'అలెగళు' కథా సంపుటి ద్వారా సమకాలీనులలో విశిష్ట కథకుడిగా గుర్తింపబడ్డవారు కాళెగౌడ నాగావార. వీరి కథలు జాతివర్గాల్ని అధిగమించి పరిశుద్ధమైన మానవప్రేమ వెతుకులాటలో పయనిస్తాయి. పై వర్గాలవారి కామతృష్ణను నెరవేర్చే దళిత మహిళల జీవితాల్ని గూర్చి అనేక కథల్ని రాసిన చెన్నణ్ణవాలికార్ బండాయ దళిత సాహిత్యసందర్భంలో కన్పించే అమాయకపు రచయిత. వీరు ఆశ్చర్యపోయేంత సరళశైలిలో కథల్ని రాస్తారు. చాలా చిన్న సంఘటనల్ని సామ్యవాద దృష్టితో చూసేవీరు నవ్యుల సాంకేతిక విధానాన్ని వదిలి మానవతావాద ఆశయాలతో కథల్ని రాస్తారు. హైదరాబాద్ కర్ణాటక ప్రాంతపు మాండలిక సొగసుల్ని ఈయన కథలు వెల్లడిస్తాయి. ఈ ప్రదేశంలో దోపిడీకి గురైన దళితుల జీవితపు అనేక కోణాల్ని ఈయన కథలు రికార్డుచేస్తాయి.'అమ్మక్కాయ్ణ 'కెసరల్లి కెసరాగి హాద కమల్ణ 'మగు మత్తు ప్రియకరన మధ్యదల్ణి ఈయన ప్రసిద్ధ కథలు. పల్లెల్లో ఉన్నతవర్గాల కులాల భోగ వస్తువుగా మారే అసహాయక స్త్రీల జీవితాల్ని కథలుగా ఎన్నుకున్న మరొక రచయిత శాంతరస. 'బడేసాబ పురాణ','నాయి మత్తు పించణి', 'స్వాతంత్ర్యవీర మత్తు ఇతర కథెగళు' - వీరి కథా సంపుటాలు. వీరి కథల్లో ఎక్కువశాతం భూస్వామ్య సంస్కృతిలో భాగంగా కన్పించే ఆడ- మగ విలక్షణ సంబంధాల గురించి చర్చిస్తూ పురుషుల క్రౌర్యం, ఆర్భాటాల నడుమ సన్నగిల్లే గ్రామీణ మహిళల అసహాయతను తెరచి చూపిస్తాయి. అందువల్ల ఈయన చిత్రించేటటువంటి దోపిడికి గురైన స్త్రీ పాత్రలు స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వం మరియు శక్తివంతమయినవిగా కన్పించవు.

మార్క్సిస్టువాద ఆశయాలతో కథలు రాసిన వారు బరగూరు రామచంద్రప్పగారు. విప్లవ కథా సాహిత్యంలో విశిష్టకథకుడిగా గుర్తింపబడ్డారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో కన్పించేటటువంటి భూస్వామ్య సంస్కృతి యొక్క గాఢమైన చిత్రణ ఈయన కథల్లో కన్పిస్తుంది. వీరి కప్పునెలద కెంపు కలిగళు' సంపుటికలోని కథలు సామాజిక అన్యాయాన్ని ప్రతిఘటించే విప్లవ సైద్ధాంతిక స్వరూపాల్ని కలిగివున్నాయి. సాంప్రదాయకంగా, సునాయాసంగా తరతరాలుగా ప్రశ్నాతీతంగా వచ్చిన దోపిడికి ఎదురుదెబ్బ అన్నట్టుగా వీరి కథలున్నాయి. ప్రారంభదశలో నవ్యుల లాగా కథలు రాసిన రాజశేఖర నీరమాన్విగారు తరువాత రాసిన 'కర్పూరద కాయదల్లి' కథాసంపుటిలో రాజకీయ, సామాజిక, ఆర్థిక, ధార్మిక దోపిడీలని చాలా గొప్పగా చిత్రీకరించారు.

ముస్లిం సముదాయాల జీవితంలోని అనేక కోణాల్ని చిత్రించిన కథకుడు బోళువార మహమ్మద్ కుయి. వీరి 'అత్త-ఇత్తగళ సుత్తముత్త,'దేవరుగళ రాజ్యదల్ణి,'అంక్ణ సంపుటాల్లో ముస్లిం సముదాయాల్లోని నిరక్ష్యరాస్యత, పేదరికం, ధార్మిక ముఢత్వాన్ని, నమ్మకాల్ని హేతుబద్ధ దృష్టితో అభివ్యక్తీకరిస్తాయి. ముస్లిం కుటుంబాలలో పేరుకుపోయిన మతాంతరం, మతమౌఢ్యం, ధార్మికశ్రద్ధ, మూలభూతవాదం మొదలైన వస్తువుల్లో కన్పించే సంక్లిష్టతల్ని వీరు తమ కథలలో వివరించారు. సాంప్ర దాయికంగా చలనశీలతని కోల్పోయిన ముస్లిం సమాజపు వ్యవస్థ వీరి కథలలు ఒక చట్రాన్ని ఏర్పరుస్తుంది. పీక్కుతినే పేదరికంలో కూడా ధర్మానికి లోబడి నలిగి పోయే పేద ముస్లింల జీవితాల్ని చిత్రించే మరొక కథకుడు ఫకీర మహమ్మద్ కట్పాడి. 'నోంబ్ణ వీరి కథాసంపుటి. ముస్లిం పారిభాషక పదాల వాడుక ఈయన కథల్లో ఎక్కువగా కన్పిస్తుంది. ఈ మార్గంలో కన్పించే మరో

రచయిత అబ్దుల్ రషీద్. వీరి కథలు ముస్లిం సముదాయాల సంఘర్షణని చిత్రిస్తూనే సమకాలీన సందర్భాల ఇతర విషయాల్ని కూడా చర్చించటం విశేషం. 'చెప్పలిగళ్ణ సంపుటి ద్వారా స్త్రీలళా కథాసాహిత్యంలో తనదైన గుర్తింపు తెచ్చుకున్న ముస్లి మహిళ సారా అబూబకర్. ధార్మిక మౌఢ్యాల నడుమ నలిగిపోయే స్త్రీల జీవితాల్ని వీరి కథలు చిత్రిస్తాయి. 'ముస్లిం హుడుగి శాలె కలితద్దు', 'ధర్మ బలెబిసిదాగ', 'చెప్పలిగళ్ణ, 'మసీది కట్టువవర్ణ-ప్రసిద్ధి గాంచిన కథలు. తరతరాలుగా సంప్రదాయక మౌఢ్యాలమధ్య జీవిస్తున్న మహిళా సముదాయం మారుతున్న పరిన్యయాలికి అనుగుణంగా లోనవటం అనివార్యమన్నది వీరి కథల ఆశయం. ముస్లిం మహిళల పట్ల జరిగే అమానవీయ చర్యల్ని సూక్ష్మమైన సమస్యల్ని ముందుకుతెచ్చి మాట్లాడిన వారు భాను ముస్తాక్. 'సరి మొడ్డ, 'బెంకి మళె' - వీరి ప్రధాన కథలు. ముస్లిం కుటుంబాల్లో కన్పించే ఇరుకులు, అల్పత్వర, లైంగిక ఆశ, స్త్రీల పై జరిగే దౌర్జన్యాలు-వీరి కథలకు వస్తువులు. స్త్రీవాద ద కృథంతో రాసిన మరోముస్లిం రచయిత ముంతాజ్ బేగం ముస్లిం వర్గం నుండి వచ్చిన ఈ రచయితలు ఆ వర్గానికి చెందిన విశిష్ట సంప్రదాయాలు, ఆచారాలు, ధర్మం, ప్రజల అమాయకత్వం, ద్వేషం, అసూయ, బురఖాలో కన్పించ కుండా దాగివున్న మహిళా లోకంలో వుండే యతనల్ని జీవితం చిత్రాల్ని ఈ కథకులు ఆయాకథల్లో సమర్థ వంతంగా చిత్రీకరించారు.

దళిత లోకానికి చెందిన యధార్థాన్ని ప్రతిబింబించే కథల్ని రాయటం ద్వారా దళిత కథాసాహిత్య పరిధిని విస్తరించినవారు మొగళ్ళి గణేశ. నవ్యుల సాంకేతికత మరియు బండాయుల తిరుగుబాటు తత్వాన్ని ఒక్కటిగా చేసి చూపించే కళ ఈయనకు సిద్ధించింది. 'బుగరి(బొంగరం) వీరి ప్రముఖ కథ. అయితే తర్వాత వచ్చిన వీరి అనేక కథలు ఈ బొంగరానికి చుట్టిన కొత్త తాడులవలె అనిపిస్తాయన్నది పలువురి విమర్శకుల అభిప్రాయం. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఈయన కథనశిల్పం సౌపజ్ఞతతో, ధ్వని శక్తితో నిండుకున్నదనటంలో అనుమానం లేదు.

మొగళ్ళిగారి సమకాలీకులుగా కథల్ని రాస్తున్న మరొక కథకుడు అమరేశ నుగడోణి. ఈయన నిప్పులుకురిసెసే మండుటెండ ప్రాంతంనుండి వచ్చినవారు. నవ్య మరియు బండాయ మార్గంలో ప్రారంభమైయిన ఈయన కథలు మున్ముందు ప్రపంచీకరణ నవారిని చీల్చి చూసే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఆధునిక కథాపరంపర సాగుతున్న ఈ నూతనమార్గంలో పయనిస్తున్న రచయితల వరుసలో ముందున్న వీరు కన్నడ కథా సాహిత్యానికి ఇంకాస్త శక్తినివ్వగలరన్న నమ్మకాన్ని కలిగిస్తారు. 'మణ్ణు సేరితు బీజ' 'తమంధద కేడు' మరియు 'సవారి' వీరి కథ సంపుటికలు. యదార్థ సంఘటనల్ని విశిష్టానుభవంతో తనదైన మాండలికశైలిలో రచనలు చేసే నుగడోణిగారు ఇప్పటికీ మంచి కథల్ని రాస్తున్నారు. ఈయన కథ 'కనసెంబో కుదురెయనేర్ణి సినిమా రూపొంది జాతీయ చలనచిత్ర అవార్డును కూడా పొందింది. ఈ కోవకు చెందిన ఇతర రచయితలంటే ప్రహ్లద అగసనకట్టె, బసవరాజ కుక్కర హళ్ళి, లోకేశ అగసనకట్టెగారు.

ఈ కాలంలో సాహిత్యాన్ని స్త్రీవాద నేపధ్యంలో రచనలు చేసిన రచయిత్రి బి.టి. జాహ్నవి. వీరి కథలు దళిత జీవితపు స్వవిమర్శకు మంచి నిదర్శనాలు. దళితుల్లో కన్పించే పేద-పెన్నిది, పైవాడు-క్రిందివాడు, సబలులు-దుర్బలులు సంబంధాల్ని విమర్శనాత్మకంగా చూస్తాయి. స్త్రీవాద నేపథ్యంతో పాటు, తమలోవున్న మొరటుతనంతో వీణాకలబుర్గి, గీతానాగభూషణగారు ఇప్పటికీ పురుషాధిపత్యం నుండి బయటపడి పట్టుదలతో జీవించగల నాయకల్ని చిత్రిస్తున్నారు. గీతా నాగభూషణగారు కలబుర్గి ప్రాంతానికి చెందిన పల్లెల అమాయక స్త్రీలు అనుభవించే వేదనల్ని కళ్ళకు కట్టినట్టు చిత్రీకరిస్తారు. వీరువాడే మాండలిక భాష, కథలలో చిత్రించె గుడిసెల్లో ఉన్న మహిళల అంతరంగం నుండి

వచ్చిన మాటలుగా అనిపిస్తాయి. 'కాగె' 'హసిమాంస మత్తు హద్దు' వీరి ప్రముఖ కథలు. స్త్రీవాద నేపథ్యంలో తమకథల్ని సమర్థవంతంగా అభివ్యక్తించినవారు 70 వ దశాబ్దంనుంచి ఎక్కువగా కన్పిస్తారు. వీణాశాంతేశ్వర్, ఆర్. పూర్ణిమ, వైదేహి, రేఖారాణి, నేమిచంద్ర, జయశ్రీదివాకర, యస్. నాగవేణి, యం.యస్. వేదా, సుమంగలా బాదరదిన్నె, డా. వినయా మొదలైనవారిని ఈ కోవకు చేర్చవచ్చు.

అస్పృశ్యత సమస్యను విభిన్న కోణాల్లో చూపిన రచయిత అరవింద మాలగత్తి. అస్పృశ్యత సమస్యవల్ల దళితులు అనుభవించే అవమానాల్ని ధైనస్థితిని వీరు అనేక కథల్లో చిత్రించారు. ఈ మార్గంలో వచ్చిన మరోరచయిత మూడ్నాకూడు చిన్నస్వామి. దళితులపై జరిగిన ధారణల్ని అత్యంత మనోజ్ఞంగా చిత్రించిన కథకుడు. 'మూగనపాడు' 'మోహదదీప' వీరి ప్రసిద్ధ కథలు. దోపిడికి లోనైన దళితుల వేదనల్ని సమర్థ వంతంగా చిత్రించగలవారు మ.న. జవరయ్య మరియు చిన్నస్వామిగారు. అస్పృశ్యుల అసహాయతని వర్ణభేద సమాజంలో ఉంచి, దళిత సమాజపు మానవీయతని గొప్పతనాన్ని ఈయన కథలు గుర్తిస్తాయి.

పైన పేర్కొన్న రచయితులతో పాటు దళిత బండాయ కథా సంప్రదాయానికి మరింత చైతన్యాన్ని తెచ్చినవారు నటరాజ హుళియార, బాళాసాహే లోకాపుర, బసవరాజ కుక్కరహళ్ళి, కరీగౌడ బీచనహళ్ళి, జయంత కాయ్కణి, వివేకశానభాగ, జె.పి.బసవరాజ, మిత్రా వెంకటరాజ్ ఇలా చెప్పుకోదగ్గవారు చాలామంది ఉన్నారు.

దళిత-బండాయ ఈ రెండు సాహిత్యాల్లో సమాన అంశాలు ఎన్నోఉన్నాయి. ఈ రెండూ కూడా అభ్యుదయ ఆశయాలతో మార్క్స్ వాదం లోహియవాదం మరియు అంబేద్కర్ తత్వాల్ని వెన్నెముకగా చేసుకొని ముందుకు నడిచాయి. తిరుగుబాటుతనం ఈ రెండు సాహిత్య ధోరణులకు ఊపిరయింది. అందువల్ల ఈ రెండు ధోరణుల్ని వేర్వేరు పేరుతో గుర్తించవచ్చునేమో గానీ తాత్విక నేపథ్యం మాత్రం ఒక్కటే. ఈ రెండు పంథాలవారు అంటరానితనం గురించి, దోపిడీకి లోనైన వారి గురించి, వేదనతో కూడిన జీవితంగురించి, ఆకలి గురించి వ్యవస్థ కుయుక్తులకు లోనైన అసహాయకుల గురించి వీరు కథలు రాశారు. అశక్తికి శక్తిని, అంటరాని వాడికి స్పర్శను, మూగవాడికి గొంతును, మహిళలకు, దళితులకు హక్కుల్ని న్యాయాన్ని స్వాతంత్ర్యాన్ని కావాలని ఉద్యమించారు. అందువల్ల ఈ వ్యాసంలో దళిత-బండాయ సాహిత్యధోరణుల్ని ప్రత్యేకంగా చర్చించ కుండ ఒకటిగానే చూడటం జరిగింది.

దళిత-బండాయోత్తర కాలంలో విశిష్టభావజాలంతో అనేకులు కథల్ని రాశారు, రాస్తున్నారు. మల్లికార్జున హీరేమఠ, డి.యన్. బేగలె, మల్లికార్జున పాటిల, రవిబెళగెరె, నేమిచంద్ర, చిత్రశేఖర కంఠి, కలిగణనాథ గుడదూరు, అబ్బాస్ మేలినమని, చిదానంద సాలి, కె.షరిఫా, మహంతేశ, నవలకల్లు, యన్.కె. హనుమంతయ్య, డా. ఎల్లప్ప, హెచ్. టి. పాతె మొదలయిన రచయితలు ఇంకా సమర్థవంతంగా కథల్ని రాస్తూనే ఉన్నారు. స్థానిక జ్ఞాన పరంపర విస్తృతికై పాఠకుల్లో కుతూహలాన్ని రేకెత్తిస్తున్న ఈ రచయితలు కథాప్రక్రియకు కళాత్మకతకు సాక్ష్యమయ్యారు. ప్రపంచీకరణ, ప్రైవేటీ కరణ, సరళీకరణ, నయ ఉదారవాదం వంటి పోకడల్ని స్థానిక సంస్కృతీకరణ వివిధ రూపాల్ని వీరు పరిచయం చేస్తున్నారు.

మొత్తంలో కన్నడ కథాసాహిత్యం ఇప్పటికీ శతాయుషి. ఈ శతాబ్దంలో ఈ కథా ప్రక్రియ అనేక అద్భుత స్వరూపాల్ని దాల్చింది. కాలానికి తగినట్టుగా నూతన సాధ్యాలను చేర్చుకొని బలపడింది. మారుతున్న సామాజిక, సాంస్కృతిక, రాజకీయ, ఆర్థిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా తనలో ఎన్నో మార్పుల్ని తెచ్చుకుంది. కాలానికి అనుగుణంగా నూతన మార్గాల్ని ఎన్నుకుంది. చారిత్రక సందర్భాల అభిలాష్యులకు అనుగుణంగా తనను తానే ఆధునీకరించుకుంది.

ఈరోజుల్లో ప్రపంచీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, సరళీకరణ, నయ ఉదారవాద విధానాల సవాళ్ళను ఆధునిక కథా సాహిత్యం ఎదుర్కొంటుంది. ఈదిశలో అనేక రచయితలు కృషి చేస్తున్నారు. రానున్న రోజుల్లో అది ఏ స్వరూపాన్ని పొందుతుందన్నది కుతూహలమైన సంగతి. చివరిమాట, 21వ శతాబ్దంలో చాల ఉత్సుకతతో కథలు రాస్తున్న వారిలో సామాన్యంగా కన్పించే అంశం ప్రస్తుత సమాజం విర్షమత, హెచ్చుతగ్గులు, లింగ, వర్ణ, వర్గ, రాజకీయాల్ని పరిశోధించటం. ఈనాడు కథలను సంఖ్యా దృష్టితో చూస్తే రచనలు చేసేవారి సంఖ్య ఎక్కువవుతూనేవుంది. అయితే అందులో నిబద్ధతో రాసేటువంటి వారిసంఖ్య తక్కువనే చెప్పాలి. మనిషి యాంత్రిక ప్రపంచపు చిక్కుల్లో చిక్కుకొని అనేక సమస్యల్ని ఎదుర్కొంటున్నాడు. వందలకొద్ది సవాళ్ళు, సమస్యలు అతనికి వేదిస్తున్నాయి. ప్రపంచీకరణ మరియు అంతర్జాలంవల్ల మనిషి జీవితం సంకుచిత మైంది. సంకుచితమైన జీవితాల్ని చీల్చుకొని లోతుల్ని శోధించి, అక్కడ విశాలమైన స్థలాన్ని (ంజూఖుఎవ) కల్పించ వలసిన అనివార్యత ఈనాటి రచయితలకున్నది. అందువల్ల జీవితంలోని సమస్యల్ని అనేక కోణాలతో విశిష్టశైలితో, గంభీరంగా వ్యాఖ్యానించవలసిన జవాబు దారీతనం రచయితలకుంది. పాఠకులలో చలనత్వాన్ని సృష్టించవలసిన అవసరం ఉంది. దీనితోపాటు నయ ఉదారవాద ప్రభావ పరిణామాలను స్వశక్తితో ఎదురించ వలసిన అవసరం ఉంది.

ఇటువంటి అన్ని సమస్యల్ని సవాళ్ళుగా స్వీకరించి నప్పుడే సృజనశీల రచయిత తనకాలంనాటి నిరంతరతను కాపాడుకొని తన సమకాలీన విద్యామాన ఒత్తిడులను సమర్థవంతంగా ఎదురించ గలడు. ఈ దృష్టితో ఈ ప్రస్తుత రాబోవు రచయితలు/రచయిత్రిలు సన్నద్ధులవు తున్నారన్న అభిలాషతో ఈ వ్యాసానికి ముగింపు పలుగుతున్నాను.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. అమూర జి.ఎస్., సమకాలీన కథె-కాదంబరి హాస ప్రయోగగళు, కన్నడ సాహిత్య పరిషత్తు, బెంగళూరు,1981.
2. అమూర జి.ఎస్.,-కన్నడ కథన సాహిత్య-సణ్ణకథె, ప్రియదర్శిని ప్రకాశన, బెంగళూరు, 2000.
3. అమూర జి.ఎస్.,- కథనశాస్త్ర, కన్నడ సాహిత్య పరిషత్తు, బెంగళూరు,2001.
4. కరీగౌడ బీచనహళ్ళి - శతమానద సణ్ణకథెగళ సమీక్షె, కర్ణాటక సాహిత్య అకాడెమి, బెంగళూరు, 2003.
5. కీర్తినాథ కుర్తుకోటి -యుగధర్మ మత్తు సాహిత్య దర్శన, మనోహర గ్రంథమాలె, ధారవాడ, 2002.
6. కేశవశర్మ కె.- సణ్ణకథె-కెలవు లేఖనగళు, కన్నడ విభాగ, మంగళ గంగోత్రి, మంగళూరు విశ్వవిద్యాలయ, మంగళూరు,1987.
7. గోవిందరాజ గిరడ్డి - సణ్ణకథెయ హాస ఒలవుగళు, సాహిత్య భండార, హుబ్బళ్ళి, 1978.
8. నాయక్ జి.ఎచ్., కన్నడ సణ్ణకథెగళు, నేషనల్ బుక్ ట్రస్ట్, ఢిల్లీ,1970.
9. బసవరాజ సాదర- 20 నె శతమాన కన్నడ సాహిత్య ఘట్టగళు, కర్ణాటక విద్యావర్ధక సంఘ, ధారవాడ.
10. పురుషోత్తమ బిళిమలె- దళిత-బండాయ సాహిత్య, కర్ణాటక సాహిత్య అకాడమి, బెంగళూరు,1990.
11. రా.య.ధారవాడకర్ణ్ -హొసగన్నడ సాహిత్యద ఉదయకాల, కర్ణాటక విశ్వవిద్యాలయ, ధారవాడ, 1975.
12. రాఘవేంద్రరావ్ ఎచ్.ఎస్- ప్రగతిశీలతె, కర్ణాటక సాహిత్య అకాడమి, బెంగళూరు, 1990.

13. శాంతినాథ దేసాయి - నవ్య సాహిత్య దర్శన, పరిసర సాహిత్య ప్రకాశన, శివమొగ్గ, 1990.

14. శివరుద్రప్ప జి.ఎస్- విమర్శెయ పూర్వ-పశ్చిమ, సాహిత్య భండార, బెంగళూరు, 1977.

15. శేషగిరిరావు ఎల్.ఎస్- హొసగన్నడ సాహిత్య చరిత్రె, అంకిత పుస్తక, బెంగళూరు. 1999.

16. సిద్రామ కారణిక, దలిత-బండాయ కథాసాహిత్యదల్లి సామాజిక ప్రజ్ఞే, జ్యోతి ప్రకాశన, మైసూరు, 2010.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

కళింగాంధ్ర గేయకథ 'పందిరి పాట'

- కూన వెంకటరమణకృష్ణ, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ (కాంట్రాక్ట్), సాహిత్యపీఠం, పొట్టిశ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, రాజమండ్రి.

ఉపోద్ఘాతం :

భారతీయ సాహిత్యంలో ముఖ్యంగా ఆంధ్ర సాహిత్యంలో జానపద సాహిత్యం అపారమైనది. లెక్క లేనంత మౌఖిక సాహిత్యం ఉన్న ఈ జానపద సాహిత్యంలో కథలు, గేయాలు, గేయకథలు, వీరగాథలు, పొడుపుకథలు, సామెతలు వంటివి అనేకం కనిపిస్తున్నాయి. జానపద సాహిత్యంలో ఎంతో పరిశోధన జరిగినప్పటికీ ఇంకా జరగాల్సిన ఆవశ్యకత ఉంది. దీనికి కారణం రోజు రోజుకీ పెరుగుతున్న సాహిత్య సేకరణ. జానపద సాహిత్యంలో ప్రధానంగా చెప్పుకునే ప్రక్రియ గేయ ప్రక్రియ అయినప్పటికీ గేయకథలు కూడా ఎంతో ప్రాచుర్యంపొందాయి. వీటిపై కూడా విశేష కృషి చేసిన జానపద పరిశోధకులు ఆంధ్ర దేశంలో ఉన్నారు.

గేయకథలు - పరిచయం :

రాగతాళ యుక్తంగా సాగే కథాకథనాన్ని కథాగానంగా వ్యవహరిస్తారు. జానపద గేయకథలను ఆంగ్లంలో Ballads అంటారు. జానపద గేయ కథల్లో వీరరసం ప్రధానంగా ఉంటుంది. జానపద గేయకథలకు ప్రత్యేకమైన లక్షణాలు ఉంటాయి. 1. కథాఖ్యానంతో ఉండటం 2. పాటరూపంలో ఉండటం 3. ఒక ముఖ్య సంఘటన మీద కేంద్రీకృతమై ఉండటం లాంటి ప్రధాన లక్షణాలు. జానపద గేయకథలు 1. శృంగార రస జానపద గేయకథలు 2. కరుణరస జానపద గేయకథలు 3. అద్భుత రస జానపద గేయకథలు 4. హాస్యరస జానపద గేయకథలు అనే విభాగాలుగా ఉన్నాయి. వీటిలో గేయంతో పాటుగా కథ కలిసి ఉండటం వల్ల ఎక్కువ ప్రజాదరణ పొందాయి. దానితోపాటు వీటివల్ల ఆయా కాలం నాటి సాంఘిక పరిస్థితులు తెలుసుకునే వీలుంది. ఈ కోణంలో వీటిపై వివిధ విశ్వవిద్యాలయాల్లో పరిశోధనలు జరిగాయి. ఇలాంటి సందర్భంలో నేను సేకరించిన పందిరిపాట అనే గేయకథా కళారూపంను పరిశీలించదలచి ఈ వ్యాసం రాస్తున్నాను.

పందిరిపాట :

పందిరి వేసి పందిరిలో పాడే పాట కాబట్టి దీనికి పందిరిపాటగా పేరొచ్చింది. పందిరి పాటనే దశావతార పదం అంటారు. గంగా వివాహం ధర్మాంగద చరిత్ర కాటమరాజు కథ, శశిరేఖ పరిణయం, త్రైలోక్య సుందరీ మొదలగునవి ఒకే ఒక్కడు రాగయుక్తంగా ఆ... ఆ... అంటూ పాడుతూ వచనం, గానం కలగలిపి వివరంగా చెప్పే నైపుణ్యం కథకుడి సొంతం. కళాకారులు ప్రదర్శనకు ముగ్గురు, వాయిద్య సహకారం ఒకరు, మొత్తం నలుగురు ఉంటారు. ఒకరు ముందుపాట పాడగా ఇద్దరు వంతలుగా వంతపాట పాడుతారు. ఒకరు డొలక్ దరువు అందిస్తారు. మధ్యలో సందర్భాన్ని బట్టి హాస్యం ఉంటుంది.

కథను మూడు, నాలుగు గంటలు పాడతారు. కొన్ని పాటలు రోజులు తరబడి పాడేవారు. కళింగాంధ్ర ప్రాంతంలో పందిరిపాట శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాలో ఉంది. సంక్రాంతి నుండి మే నెల వరకు ఆటకు గిరాకీ ఎక్కువగా ఉంటుంది. ప్రదర్శనలు పండుగలకు, దేవుని సంబరాలకు గౌరీ పౌర్ణమి, శ్రీరామనవమి, శివరాత్రి మొదలగు పండుగలకు ఇస్తారు. ఒక్కొక్క ప్రదర్శనకు నాలుగు- ఐదు వేలు రూపాయలు వరకు వసూలు చేస్తారు. పాట రాగయుక్తంగా డోలక్ దరువులతో నాట్యం, కథ ఇంపుగా ఉంటుంది.

ప్రదర్శన విధానం :

ముగ్గురు కళాకారులు వేషధారణ ప్రధాన గాయకురాలు చీర, రవిక ధరించి, జడ వేసుకొని నుదుట బొట్టు

మెడలో పూలదండ ధరించి పందిరి మధ్యలో నిలబడి ఉంటుంది. అటూ, ఇటూ ఇద్దరు వంతలు ఉంటారు. వీరిది కూడా సామాన్యమైన వేషధారణే వంతలు ఇద్దరు తాళాలు వాయిస్తూ వంత పాడతారు.

కళాకారులు ముందుగా గణపతి ప్రార్థనతో ప్రారంభించి తరువాత ప్రేక్షకులు కోరుకున్న కథ చెప్తారు.

శశిరేఖాపరిణయం పదము (పాట) :

చంద్రవంశము నందు జనియించె
చండ విక్రముడైన పాండు భూవిభుడు
అతనికి ధర్మ భీమార్జునులు నకులసహదేవులను
వారు సత్పుత్రులొప్ప- అందులో అర్జుండు
బలరాము ననుగు సోదరి సుభద్రను పెండ్లియాడె
ఆ వధూ వరులకు అభిమన్యుడుదయించె.
వాని చక్కదనంబు వర్ణింతు వినుడీ...
ఈ రేడు లోకముల యెంచి చూచినగాని
వానితో సరియైన వారెందు లేరు.
మరికొన్ని దినములకు మాయాజూదంబాడి
వన వాసములకు పోయిరి పాండుసుతులు
అర్జునుని యిల్లాలు యగు సుభద్రాదేవి
పుత్రుడు తానుతన పుట్టింటనుండె
అంతట బలరామకాంతయగు రేవతికి
సుదతు లానందింప చూలేరు పడెను
మంద యానకు నవ మాసంబులును నిండె.
శుభ దినంబున నొక్క సుందరిని కనియె
బంగారు బొమ్మాయో పగడంపు తీగాయో
వనజాస నుండైన వర్ణింపలేడు.
పుత్రికా రత్నంబు పుట్టెనని బలరాము
అతిమోదమున పురోహితులను పిలిపించి
శశిరేఖయని పేరు పెట్టినా యలివేణి కపుడు
బాలకను చూచి అవనిలో జనులెల్ల
అభిమన్యునకు భార్యయగుననీ జెప్పుకొనుచుండె
ముద్దులాడుచు నుండె హద్దు లేకుండ
ఉగ్గుపాలును బోసి ఉయ్యాలలో వేసి
భామలూపుచు జోల బాడిరీ గతిని
జోకాంచనపు బొమ్మ జోకల్ప పూరెమ్మ
జోతిల పునాప జోపుష్ప పూస...
పూబోణి అభివృద్ధి బొందుచు నుండె
చెయ్యాత జేసుకుని చెలియ లేవగ నేర్చె
జిలిబిలి పలుకలు పలుకంగ నేర్చె తనయూడు
బాలలతో తగనాటి లాడుచును
బొమ్మల పెండ్లిండ్లు సాగసుకావించె
బలరాము డొకనాడు బాలికామణిజూచి
చదువు జెప్పింతునని మదిలోనదలచి
తనకు మేనల్లుడై దనుదు అభిమన్యుని
కూతురుతో తగకూర్చి చదువ వేసే
అది మొదలుకొని వారు అన్యోన్యముగ నుండె...

కథ :

చంద్రవంశము అందు పాండురాజు జన్మించాడు. అతనికి ధర్మరాజు, భీముడు, అర్జునుడు, నకులుడు, సహదేవుడు అనే పుత్రులు కలిగిరి. అందులో అర్జునుడు బలరామ సోదరి సుభద్రను పెండ్లాడెను. వీరికి అభిమన్యుడు పుట్టాడు. కొంతకాలం తర్వాత పాండవులు కౌరవులు జూదం ఆడి ఆ మాయాజూదంలో ఓడి పాండవులు వనవాసములకు వెళ్ళిరి. బలరాముని భార్య రేవతికి బంగారు బొమ్మవంటి సుందరి పుట్టెను. ఆ అలివేణికి శశిరేఖ అని పేరు పెట్టారు. బాలికను చూసిన వారు ఈమె అభిమన్యునకు భార్య అవుతుందని చెప్పుకొని నారు. తరువాత బలరామ కూతురు శశిరేఖ మేనల్లుడైన అభిమన్యులను చదువుకి పంపెను, అప్పటి నుండి వీరు అన్యోన్యంగా ఉన్నారు. బలరామ రేవతి కుమార్తె శశిరేఖను అర్జునుడు సుభద్రల కుమారుడు అభిమన్యునకు పెళ్ళి చేస్తామని చిన్నప్పుడు అనుకోవడం, తరువాత ధనముగల దుర్యోధన కుమారుడు లక్ష్మణ కుమారునకు శశిరేఖతో కౌరవ పెద్దలు పెళ్లి నిశ్చయించడం.

ద్వారకలో సుభద్ర ఈ వార్త విని చిన్నబోయి, బల రాముని వద్దకు వెళ్లి అడుగగా నిన్ను అర్జునికి ఇచ్చి ఏమి

అనుభవించాము. మరల నా పుత్రికను ఎలా ఇస్తాను, పెళ్లి నిశ్చయమైంది వెళ్లిపోమనెను. తరువాత సుభద్ర కృష్ణుని సన్నిధికి వెళ్లి మేనరికం తప్పించడం ధర్మమా అని అడుగగా నాకు తెలియదు తన కూతురు తన ఇష్టము, చెల్లెలా నా వల్ల ఏమవుతుంది. అనగా విచారముతో తన ఇంటికి చేరేను. తరువాత సుభద్ర ఈ విషయం అభిమన్యునికి చెప్పగా అభిమన్యుడు కోపముతో సుభద్రాభిమన్యులు అరణ్యమునకు వెళ్లడం. ఘటోత్కజుని పరిచయం, ఘటోత్కజుడు తన మయాచే శశిరేఖను అడవికిగొని పోవడం.

ఘటోత్కజుడు మాయా శశిరేఖగా బలరామ అంత:పురములో ఉండటం. దుర్యోధనాదులు పెండ్లికి తరలిరావడం మాయా శశిరేఖకు మంగళస్నానము చేయించి అలంకరించడం. మాయా శశిరేఖగా ఉన్న ఘటోత్కజుడు వికృత రూపం చూపి లక్ష్మణ కుమారుని భయపెట్టడం, కౌరవులను హస్తినాపురానికి తరుముట, దుర్మార్గులైన దుర్యోధనాదులకు బుద్ధి చెప్పితివి అని ఘటోత్కజుని శ్రీకృష్ణుడు మెచ్చుకోవడం. తరువాత బలరామకృష్ణులు వెళ్లి శశిరేఖాభిమన్యులను తోడ్కొని వచ్చి గొప్పగా పెళ్లి చేయడం. అనే కథను గేయ రూపంగా పందిరి పాటగా పాడతారు.

పందిరిపాట - ప్రపంచీకరణ ప్రభావం :

పందిరిపాటను వెనుకటి కాలంలో మగవారే పాడేవారు. నేడు స్త్రీ కళాకారులు కూడా పాడుతున్నారు. వీరు పాడే కథలు గంగావివాహం, లక్ష్మణ మూర్ఛ, శశిరేఖ పరిణయం, కాటమరాజు కథ, దశావతారపదం, త్రైలోక్య సుందరి, ధర్మాంగధ చరిత్ర మొదలగునవి పాడతారు.

వీరు పాడిన పాటల్లో ధర్మాంగధ చరిత్ర, శశిరేఖా పరిణయం, లక్ష్మణ మూర్ఛ ఈ మూడు కథలు ఎక్కువగా పాడుతున్నారు. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పందిరిపాట కళా ప్రదర్శనలో ఒక్కరే ఉండి కథాగానం చేస్తారు. ఇది హరికథను తలపిస్తుంది. ఇదే పందిరిపాట విజయనగరం జిల్లాలో కళా ప్రదర్శన చూస్తే ఒక స్త్రీ కథాగానం చేయగా ఇద్దరు వంతలు ఉండి బుర్రకథ మాదిరి అడుగులు ముందుకు వెనుకకు వేస్తూ కథాగానం చేస్తారు. ఈ విధంగానైనా గేయకథల్లో మన సంస్కృతి, ఆచార సంప్రదాయాలు వెల్లువలై ప్రవహిస్తున్నాయి. ఇది శుభ దాయకం.

విషయదాతలు :

1. కంబకాయ ఎర్రయ్య (40) సానివాడ (గ్రామం), గార (మండలం) శ్రీకాకుళం (జిల్లా)
2. చిట్టి నాగేశ్వరరావు (35) రజిక, శ్రీకాకుళం (పట్టణం)
3. నారు చిన్నమ్మలు బృందం, విజయనగరం (జిల్లా)

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

డా॥. శాంతి నారాయణ నాలుగు అస్థిత్వాలు నవలికల్లో సామాజిక దృక్పథం

- ఎం. అనంతలక్ష్మి, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, సెయింట్ జోసెఫ్స్ డిగ్రీ & పీజి కాలేజ్, హైదరాబాద్.

రచయిత సమాజంలో జరిగే అనేక సంఘటనలనే తన రచనలలో ప్రతిబింబింప చేస్తాడు. అదే 'వెట్టికివెట్టి' నవలికలో దళితులపై అగ్రవర్ణాల వారి అరాచకత్వము, చులకన భావంతో చూడడం నేటికీ కొన్ని ప్రాంతాలలో ఏ విధంగా కొనసాగుతుందో తెలియజేయడం జరిగింది. వారిని అణచడానికి చేసే కుట్రలను తెలుపుతుంది. దళితులు ఊరు వదిలి వెళదామనుకున్న వెళ్లలేకపోవడం అనేది ఆ ఊరి మీద వారికున్న మమకారాన్ని తెలియ జేస్తుంది. మొలకల పున్నమి అనేది ఒక పండుగ వాతా వరణాన్ని చూపించినప్పటికి తదుపరి ఆచారం పేరుతో జరిగే దళితుల వేలంపాట అనేది అనంతపురం వంటి ప్రాంతాల్లో జరిగే అరాచకత్వాన్ని తెలియజేస్తుంది. గంగమ్మను ప్రసిడెంటును చేయడం,చదువురానిహో ఆమెతో కావలసిన చోట్ల వేలిముద్రలు వేయించుకోవడం, ప్రభుత్వ పథకాలను పక్కదారి పట్టించడం ఈ విధంగా గ్రామ ప్రజల అమాయకత్వము, నిరక్షరాస్యత, అసహాయతలను రామిరెడ్డి లాంటి పెత్తందారులు నేటికి ఏ విధంగా వారికి లాభదాయకంగా మార్చుకుంటున్నారో ఈ కథ ద్వారా తెలుసుకుంటాము. ఇవన్నీ చూస్తూ టీచరైన ఓబిలేసు సహించలేకపోతాడు. కానీ రామిరెడ్డి బలాన్ని తెలుసుకుని అతడిని ఏమిచేయలేని తన అసహాయతకు సిగ్గుపడతాడు. సహనంతో సరైన సమయం కోసం ఎదురు చూస్తాడు. తనకు సహాయం చేయడానికి వచ్చిన అధికారి బదిలికావడంతో ఎంతో నిరుత్సాహ పడతాడు. నారప్ప, తిమ్మప్పలకు భైరాగి గతం గురించిన రహస్యాన్ని, జరిగిన అన్యాయాన్ని తెలిపి రామిరెడ్డి అరాచకత్వంను వారు తెలుసుకునేలా చేస్తాడు. భైరాగి కూడా రామిరెడ్డి వలన నష్టపోయిన వాడు కాబట్టే ఆయన పాడిన పాటలో ఆవేదన కనిపిస్తుంది. సరోజ రామిరెడ్డి కూతురు అయినప్పటికీ తండ్రికి పూర్తి వ్యతిరేక భావాలు కలిగినది. తండ్రిని మార్చాలి అనుకోవడం, తన మేనత్త వారి కుటుంబానికి దూరమవడం తెలుసుకొని బాధపడటం వంటివి ఆమెకు కుటుంబం పై గల ఆప్యాయతను తెలియజేస్తుంది.నాగేంద్ర తన అక్క నాగమ్మ పెళ్లి కోసం చదువు ఆపి రామిరెడ్డి దగ్గర కూలి పనికి ఒప్పుకోవడం అనేది ఆ పాట దళితుల్లో కొంత చలనం తీసుకొస్తుంది. తనకు కుటుంబం పై గల బాధ్యతని తెలియజేస్తుంది. ఓబిలేసు సహాయంతో పరీక్షలు రాయడం ద్వారా నాగేంద్ర ఎంత పట్టుదల కలవాడో తెలుస్తుంది. ఒక దళితుడు తన కూతురితో సమానంగా చదువుకోవడం ఎదగడం సహించలేక కుట్రపన్ని కూలికి కుదుర్చుకున్నాడు.నాగేంద్రను ఎన్నో బాధలు పెట్టాడు. దీన్నిబట్టి దళితుల ఎదుగుదల అగ్ర వర్ణాల వారిలో కొంత ఆవేదన కలిగిస్తోందని తెలుస్తుంది. సరోజకు ధనవంతురాలు అనే గర్వం ఏ మాత్రం లేకుండా నాగేంద్రకు సహాయంగా,అండగా నిలుస్తుంది. సరోజ తండ్రిలో మార్పుకోసం,ఊరు మేలు కోసం తనపై వేసిన నిందను భరిస్తుంది. తరువాత అది నిజం కాదని నిరూపిస్తుంది. చివరికిహో ఓబిలేసు,నాగేంద్ర,నారప్ప, తిమ్మప్ప, సరోజ, భవాని, ఇన్స్పెక్టర్, కలెక్టర్ కొంతమంది అధికారుల సహాయంతో ఆ గ్రామ దళితులను రామిరెడ్డి, రంగయ్య మొదలైనవారి నుండి విముక్తిని కలిగించారు. మొలకల పున్నమి నాటి వేలంపాట అనే ఆచారాన్ని అంతమొందించారు. గ్రామీణ వాతావరణాన్నితెలుపుతూ,

అనంతపురం మాండలిక పదాలను రచయిత మనకందించారు.చివరికి రామిరెడ్డి తనకు 10 ఎకరాల భూమి ఉంచుకొని మిగిలింది పుల్లన్న వంశస్తులకు ఇవ్వడం అనేది ఆశ్చర్యం కలిగించినా అది తనను రక్షించుకునే ప్రయత్నంగా తోస్తుంది.అక్కడ ఉండలేక ఊరు వదిలి వెళ్లిపోవడం, తన చెల్లెల్ని సరిగ్గా ఆదరించకపోవడం వంటివి గమనిస్తే అతడు పూర్తిగా మారలేదని అర్థమవుతుంది. తరతరాలుగా వారి రక్తంలో ఈ తత్వం జీర్ణించుకుపోయింది. ఒక్కసారిగా వారిలో మార్పు సాధ్యం కాదు కదా!

రెండవ నవలిక 'కంచం మీద కట్టడి'లో మోహన్ ఉపాధిని కోల్పోయి తన గ్రామ ప్రజలను గురించి బాగా ఆలోచించి వారికి మేలు చేయాలని "సిరివరం మీట్ మార్కెట్"ను ఏర్పాటు చేసి అది దినదినాభివృద్ధి చెందడం, మంచి పేరు రావడం వలన దానికి కమిటీని ఏర్పాటు చేసి అందులో ఆ గ్రామ ప్రజలను సభ్యులుగా, అధ్యక్షులు, ఉపాధ్యక్షులు, కార్యనిర్వాహకులుగా నియమించుకొని మోహన్ చైర్మన్ గా వ్యవహరించడం గమనిస్తే మోహన్ అందరిని భాగస్వాములు చేయదలచాడని అర్థమవుతుంది. కులమత భేదాలు లేకుండా అందరిని సమానంగా చూడడానికి గొప్ప హృదయం కావాలి. కమిటీ ద్వారా పాఠశాల, కళాశాల, హాస్టల్ ను నడిపించాడు. ఖర్చులు పెరగడం వల్ల కళాశాలను ప్రభుత్వానికి అప్పగించినా దానిపై హక్కులు మాత్రము మార్కెట్ కు ఉండేలా జాగ్రత్త పడడం ద్వారా మోహన్ ముందుచూపు కలగిన తెలివైనవాడని తెలుస్తుంది. విద్యార్థులు, గ్రామ ప్రజలు సొసైటీ పై భక్తి గౌరవాన్ని పెంచుకున్నారు. సొసైటీ ద్వారా గ్రామ ప్రజలకు మేలు కలిగే అనేక పనులు చేస్తాడు. ఆ గ్రామాన్ని ఆదర్శ గ్రామంగా తీర్చిదిద్దాలన్న తపనే అతన్ని గ్రామ సర్పంచ్ ను చేసిందని చెప్పవచ్చు. అతని భార్య సుశీల సొసైటీ సభ్యురాలు, అనుకూలవతి. అతనికి చేదోడు వాదోడుగా ఉంటుంది. తన దగ్గర పనిచేసే శ్రీనాథ్, హిమబిందు, తన స్నేహితురాలు, బ్రాహ్మణ యువతి అయిన వనజాక్షి పిల్లలని, ఆమెకు జరిగిన అన్యాయాన్ని తెలుసుకుని చాలా కుమిలిపోయింది. వనజాక్షి అందమే ఆమెకు శాపంగా మారిందని భావించింది. రాజకీయ పార్టీ అండతో మదమెక్కిన ఆలయం ధర్మకర్త పదవిని భ్రష్టు పట్టించిన రమేష్ చౌదరి వనజాక్షి పై అత్యాచారం జరిపాడు. అది తట్టుకోలేక వనజాక్షి, ఆమె తండ్రి, భర్త ముగ్గురు ఆత్మహత్య చేసుకున్నారని తెలుసుకుని సుశీల ఎంతో ఆవేదన చెందింది. మోహన్ కు తనకు వివాహం జరిపి ఇంత చక్కని జీవితాన్ని అందించిన సుబ్బా శాస్త్రి కుటుంబానికి మేలు చేయాలని ఆ పిల్లలని అనాథలు కాకుండా చేరదీసి పెంచింది. వారి కోసమే భర్తతో చెప్పి హాస్టల్ ను ఏర్పాటు చేసిన గొప్ప వ్యక్తిత్వం కలిగినది సుశీల.శ్రీనాథ్, హిమబిందులు కూడా ఆదర్శ దంపతులైన సుశీల,మోహన్ లను తల్లిదండ్రులుగాభావించి వారిపై, ఆ సొసైటీపై మమకారాన్ని పెంచుకున్నారు. చదువుకుని వారి పేరు నిలబెట్టారు.శ్రీనాథ్ కు ఫస్ట్ ర్యాంక్ రావడం, క్రీడల్లో రాష్ట్ర స్థాయిలో మొదటి బహుమతి పొందడం, అతనిని సన్మానించడం మోహన్ దంపతులకు ఎంతో సంతోషాన్ని కలిగించింది. దీని ద్వారా మనస్ఫూర్తిగా అందించిన సహాయం ఎంత తృప్తినిస్తుందో తెలుస్తుంది. మోహన్ తన పిల్లలను పై చదువులకు దూరప్రాంతాలకు పంపాడు. శ్రీనాథ్‌ను కూడా పంపా లనుకుంటే వారిని ఒంటరిగా వదిలి వెళ్లనని తన భవిష్యత్తును కూడా కాదని వారికి తోడుగా అక్కడే ఉంటానని వారిని ఒప్పించాడు. దీనిని బట్టి వారిపై అతనికి ఎంత మమకారం, బాధ్యత ఉన్నాయో తెలుస్తుంది. మోహన్ లేని సమయంలో మార్కెట్ పై దాడి జరిగినప్పుడు శ్రీనాథ్ ఎక్కువ నష్టం జరగకుండా గ్రామ ప్రజల సహాయంతో కాషాయ వస్త్రాలు ధరించిన వారిని దాడి చేయకుండా తరిమికొట్టడం ద్వారా ముందు చూపు కలవాడని తెలుస్తుంది. బ్రాహ్మణుడైన శ్రీనాథ్ చేత గోవధ గురించి పురాణ సంబంధ విషయాలను ప్రత్యేకంగా చెప్పించడం విశేషంగా అనిపిస్తుంది.

మోహన్‌కు కమిటీకి ప్రతికూలంగా మారిన శర్మ, శ్రీ అనే లెక్చరర్ని అధికారుల సహాయంతో బదిలీ చేయించి మంచి వారిని నియమించుకున్నాడు. ఆ గ్రామ ప్రజలు కుల మత భేదాలు లేక ఐక్యమత్యంతో గ్రామ సమస్యలను తీర్చుకోవడానికి ముందుకు రావడం,ఒకే మాటపై నిలబడడం,మోహన్ పై భక్తి,గౌరవం కలిగి ఉండడం వంటివి చూస్తుంటే నిజంగా ఆ గ్రామ ప్రజలు ఎంతో ఆదర్శవంతులుగా అనిపిస్తారు. అంతేకాకుండా మోహన్ కూడా ఎంతో ఆదర్శవంతుడని ఇలాంటివారు నేటి కాలంలో ఉంటారా? ఉంటే ఈ విధంగా అందరూ కలిసి మెలిసి కృషి చేస్తే గ్రామ సమస్యలన్నీ తీరి 'సిరివరం మీట్ మార్కెట్' లా కళకళలాడుతుందనిపిస్తుంది.

మూడవ నవలిక 'నూర్జహాన్'రాయలసీమ ప్రాంతంలో కరువు కాటకాలు గురించి తెలుపుతూనే రాజకీయ పార్టీల ప్రభావం కుటుంబాలపై, జీవితాలపై పడి ఏ విధంగా నాశనం చేస్తాయో తెలిపాడు రచయిత. ముఖ్యంగా స్త్రీల అసహాయతను అదునుగా చేసుకొని ఏ విధంగా తమ కోరికలు తీర్చుకుంటారో ఈ కథ తెలుపుతుంది.నూర్జహాన్ అందం ఆమెకు శాపం కావడం దురదృష్టకరము. బ్యూటీ పార్లర్‌కు వెళ్లి తమ అందానికి మెరుగులు దిద్దుకుని మరింత అందంగా కనపడాలి అనుకునే స్త్రీలను ఈ కథ ఆలోచింపజేస్తుంది. నూర్జహాన్ తల్లిదండ్రులు ముస్లింహో మతానికి చెందినప్పటికీ ఆ ప్రాంతంలో హిందువులతో కలసి మెలసి వారు హిందువులే అనే విధంగా మసులుకునే వారు అనడంలో ఆ ప్రాంతంలో ముస్లింలు, హిందువులు ఏ విధంగా కలిసి మెలిసి జీవించేవారో తెలుస్తుంది.తండ్రి వాత్సల్యంతో ,భర్త ప్రేమతో, అత్తమామల ఆదరణతో ఎంతో సంతోషంగా కాలం గడుపుతున్న నూర్జహాన్ ను విధి ఒక్కసారిగా కారు ప్రమాదంలో కాటేసింది. తన జీవితం తారుమారైంది. సయ్యద్, అక్బర్ లు మంచి మిత్రులు. సయ్యద్ చుట్టుప్రక్కల ప్రాంతాలలో మంచి గౌరవ మర్యాదలు కలిగిన వాడు. రాజకీయ పార్టీల విషయంలో అందరినీ ఒక్కత్రాటిపై నిలపగలిగే సత్తా గల వాడు అయిన సయ్యద్ నూర్జహాన్ తండ్రి. అందువలననే గౌరవం, పలుకుబడి కలిగి ఉండటం వల్లనే నూర్జహాన్‌ను వివాహం చేసుకోవడానికి చాలామంది గొప్ప వారు క్యూ కట్టి బతిమిలాడేవారు. పైగా ఆమె చాలా అందగత్తె. కానీ వారిని కాదని తన స్నేహితుడి కొడుకు అన్వర్‌ను తన మతం కాకపోయినా ఇచ్చి వివాహం చేశాడు. దీన్నిబట్టి వారి స్నేహం ఎంత గొప్పదో తెలుస్తుంది. వీరి వివాహం మతపెద్దలకు ఇష్టం లేదు.వారి నుండి, రాజకీయ పార్టీల ఒత్తిడి కారణంగా వారు ఆర్థికంగా చాలా నష్టపోయారు.అయిన వారు వారి స్నేహాన్ని వీడలేదు.కానీ చివరకు రోడ్డు ప్రమాదంలో నూర్జహాన్ కు అండగా ఉన్న తండ్రి, తల్లి, అత్తమామలు చని పోయారు. తన భర్తను బతికించుకోవడం కోసం ఉన్న ఆస్తిని అమ్మి కాపాడుకుంది. తన భర్తను కొడుకుని దక్కించుకుంది. తర్వాత ఎంత చెప్పినా వినకుండా అన్వర్ రాజకీయ పార్టీలలో తిరగడం తరువాత ఎలక్షన్స్ లోహో నిలబడడం, ఓడిపోవడం బ్రాందీ షాపు ద్వారా సంపాదించినదంతా పోగొట్టుకుని అప్పులపాలు కావడం జరిగింది.ఆఖరికి రాజకీయ గొడవల్లో అన్వర్ చనిపోవడం, కొడుకుహో కుంటివాడు కావడం, నూర్జహాన్ ను మరింత కుంగదీసింది. ఇలాంటిదేదో జరుగుతుందనే కాబోలు అన్వర్ ఉండగానే కొడుకు వివాహం జరిపించింది. దీన్ని బట్టి ఆమె ముందు చూపుగలదని తెలుస్తుంది. ఆ కోడలు కూడా ఆమె లాగా చాలా అందగత్తె.తనకు తగిన కోడలని మురిసి పోయింది కానీ ముందు వచ్చే ప్రమాదాన్ని పసిగట్టి లేకపోయింది. ఆ వివాహ వేడుకలోనే అన్వర్ స్నేహితులు నూర్జహాన్ అందాన్ని చూసి స్నేహితుడి భార్య అనే విషయాన్ని మరచి ఆమెపై కన్నేసారు. తన కష్టాలు మరింత పెరిగాయి. తన కొడుకు, కోడలిని బతికించడం కోసం ఇంట్లో సారాయి తయారు చేసి అమ్మడం మొదలు పెట్టింది. ఏ పరిస్థితి నుండి ఆమె ఈ పరిస్థితికి వచ్చిందో తలచుకుంటే బాధ కలుగుతుంది. కానీ అన్వర్ స్నేహితులకు ఇదే అవకాశంగా దొరికింది. ఆమెకు మేలు

చేస్తున్నట్లు నటించి ఆమెను కేసులో ఇరికించి చివరకు ఆమెను లొంగదీసుకుంటారు. వీరితో ఇన్స్పెక్టర్ కూడా జతకలుస్తాడు. వీరందరి కోరికలు తీర్చకపోతే ముందు ముందు తన వ్యాపారం సజావుగా సాగనివ్వరని తన కొడుకు, కోడలు బతుకు ఏమవుతుందోనని భయ పడింది. అంతటితో వారి దాహం తీరక తన కోడలిపై ఆశ పడడం అందుకుగాను ఆమెకు లేడీస్ కార్నర్ షాపును ఎరగా చూపడం నూర్జహాన్ భరించలేక పోయింది. ఎలాగైనా సరే తన కోడలిని కాపాడుకోవాలని ఆమె బలైపోయింది. ఏ స్త్రీ చేయని త్యాగం చేసింది. ఈ రోజుల్లో ఇలాంటి అత్తలుంటారా! అనే విధంగా ఒక తల్లిలా తన కోడలిని కాపాడుతుంది. ఆ మృగాల చేతిలో పడకుండా వారిని దూరంగా ఉంచి రక్షించుకుంది.

నాలుగవ నవలిక 'రక్షక తడులు'లో కూడా రాయల సీమ ప్రాంతంలో రాయలసీమ ప్రాంతంలో కరువు కాటకాలతో ప్రజలు ఏవిధంగా అల్లాడి పోతారో రచయిత కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపించాడు. ప్రజలు తమ పంటల తడి కోసం ఏ విధంగా ఎదురుచూస్తారు మనం గమనించ వచ్చు. సుజాత చాలా తెలివిగల చదువుకున్న అందమైన యువతి అని తెలుస్తుంది. చాలా చురుకైనది. తల్లి తండ్రి రమ్మన్న పట్టణం పోక పోవడాన్ని బట్టి ఆమెకు ఆ పల్లె అన్నా, అత్తమామలన్నా, కార్తీకన్నా, చాలా ఇష్టమని తెలుస్తుంది. అందుకోసం పట్టణానికి తల్లిదండ్రులకు దూరమైంది. చిన్నప్పటినుండి తనను అత్త, మామలే పెంచడం, తనని కోడలిగా చేసుకోవడం అనేది విశేషంగా అనిపిస్తుంది. కార్తీక్ ని కొన్ని కష్టాలను ఎదురుకోవలసి వచ్చింది. అందులో వర్షాలు లేక కొద్దిరోజుల్లో పంట చేతికొస్తుందని తమ కష్టాలు తీరిపోతాయనుకున్న సమయంలో నీళ్ల లేక పంట ఎండి పోతుండడం చూసి భరించలేక పోతుంది. సుజాత ఊరి వారికి ఎంతో మేలు జరిగే పనులు అంటే తాగునీరు సౌకర్యం కల్పించడం, డ్రిప్పు సేద్యం గురించి ప్రచారంహో చేసి దాన్ని అమలు చేయించడం మొదలైనవి చేయడం వలన ఆ గ్రామ ప్రజలు ఆమెను అభిమానిస్తున్నారని తెలుస్తుంది. తన మామ గారి అనుమతితో 30 లక్షలు లు ఖర్చు చేసి ఇళ్ల రీమోడలింగ్ చేయించిందని దాన్ని చూసి గొప్పగా ఉందని అందరూ అంటుంటే నాగిరెడ్డి కూడా తన ఇంటిని కూడా అలాగే చేయించడంను బట్టి గొప్ప కు అధిక ఖర్చు చేసి కొంత కష్టాన్ని తానే కొనితెచ్చుకున్నట్ల యిందని ఆ డబ్బుతో ఇప్పటి కొన్ని అవసరాలు తీరేవి అని భావించింది. ఆ డబ్బుతో ఆర్థిక పరిస్థితి కొంత మెరుగుగా ఉండేదని వాళ్లు సుమోను అమ్మడం, స్కూటర్ ను రిపేర్ కూడా చేయించ లేని పరిస్థితి ఉండకపోయేదని అనిపిస్తుంది. సుజాత తెలివైంది. అందుకే తాను తప్పు చేశానని పశ్చాత్తాప పడుతుంది. అయినా పంట చేతికి వస్తే ఇది పెద్ద లెక్క కాదని తనని తాను సమర్థించు కుంది. రాజకీయ ప్రభావం రైతులపై కూడా పడి వారి జీవితాలతో ఆడుకుంటుందని ఈ కథ ద్వారా తెలుస్తుంది. రాజకీయ పార్టీలు కారణంగా హంద్రీ-నీవా ప్రాజెక్టు ద్వారా నీళ్లు తమ పొలాలకు అందట్లేదని, అడ్డుపడుతున్నాయని రైతులు విచారిస్తున్నారని తెలుస్తోంది.సుజాత తను చదువుకున్నవి, తన తెలివితేటలను గ్రామ ప్రజల మేలుకోసం ఉ పయోగించడం ద్వారా సుజాత ఒక అభ్యుదయ భావాలు గల యువతిలా కనిపిస్తుంది. వారి సమస్యలను తీర్చడానికి నిత్యం ప్రయత్నిస్తుంది. ఈ వ్యవసాయం వలన ప్రయోజనం లేదు పొలం అమ్ముదా మని విసిగిపోయిన కార్తీక్ తండ్రికి సలహా ఇవ్వగా తండ్రి రామనాయుడు ఒప్పుకోలేదు. చలపతి, దస్తగిరి దంపతులు తమకు అన్యాయం చేయవద్దని బతిమి లాడడం సుజాతను బాగా బాధ పెట్టాయి.ఎవరికీ సమాధానం చెప్పలేని పరిస్థితుల్లో పడ్డది సుజాత. దస్తగిరి తన కూతురు పెళ్లి ఈ పంట పై ఆధారపడిందని, ఎంతో అప్పు చేశామని ఈ పంట మీద ఎన్నో ఆశలు పెట్టు కున్నామని చెప్పిన మాటలు తన మనసును బాధించ సాగాయి. కొత్త బోరు వేసినా ప్రయోజనం లేకపోవడంతో

సుజాత అయోమయంలో పడింది. కోనప్ప సలహా మేరకు భర్త, మామగారి అంగీకారంతో నాగిరెడ్డి ఇంటికి తమ పొలానికి నీటి తడులు ఇమ్మని అడగడానికి వెళ్ళింది. కానీ అక్కడి నుండి ఇంటికి వచ్చిన సుజాత పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా మారింది. తన కుటుంబం గురించి, చలపతి, దస్తగిరి దంపతులు ప్రాధేయపడడం మొదలైన విషయాలు గుర్తుకు వచ్చాయి. వారి సంతోషం కోసం ఏ స్త్రీ చెయ్య కూడని త్యాగం చేసింది. తనను బలి చేసుకుంది. అంత తెలివైన అమ్మాయి, ధైర్యవంతురాలు, ఊరి సమస్యలు తీర్చి అందరి మెప్పు పొందిన సుజాత ఈ విధంగా ఒక పెద్ద మనిషి లా కనిపించే పశువు కోరిక తీర్చడానికి ఏ విధంగా ఒప్పుకుందో అని ఆశ్చర్యమేస్తుంది. కొన్ని క్లిష్ట పరిస్థితులు ఎంతటి వారినైనా ఈ విధంగా బలి తీసుకుంటాయని అర్థమైంది.సుజాత చాలా తెలివైన అమ్మాయి.కాబట్టి నాగిరెడ్డి అడిగినదానికి ఒప్పుకోకుండా అతనికి తగిన విధంగా బుద్ధి చెప్పి ఉంటే బాగుండేది. తన తెలివితేటలు తన మానాన్ని కాపాడుకోవడానికి ఉపయోగించి ఉంటే బాగుండనిపించింది. సుజాత అసహాయతను అవకాశంగా తీసుకొని తన కోరిక తీర్చుకున్నాడు. తాను నేర్చుకున్న బ్రహ్మ కపాల ఆసనంతో ప్రాణాలు తీసుకోవడం, దానికి కారణం చేతిలో రాయడం, దాన్ని తుడిచి భర్త తన గౌరవాన్ని నిలపడం విశేషంగా అనిపిస్తుంది.

ముగింపు :

ఈ విధంగా ఈ నాలుగు కథలలో స్త్రీలను అసహాయులను చేసి తమ కోరికలు తీర్చుకున్నారు. స్త్రీలలో నేటికీ ఉన్నటువంటి అస్తిత్వం ,అసహాయతల వలన కలిగిన నష్టాలను ఒక్కొక్క కోణంలో బాగా తెలియజేశాడు రచయిత. నేటికీ గంగమ్మ, వనజాక్షి, నూర్జహాన్, సుజాత లాంటివారు బలి అవుతూనే ఉన్నారు. ఈ పురుషాధిక్య సమాజంలో నేటికీ ఈ విధంగా అనేక మంది స్త్రీలు బలవుతూనే ఉన్నారు. ఈ సమాజం మారనంత వరకు స్త్రీలు బలవుతూనే ఉంటారు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. నాలుగు అస్థిత్వాలు నవలికలు - డా. శాంతినారాయణ.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

మహాభారతం – విదురుని పాత్ర పరిశీలన

– డా॥ ఎం.లక్ష్మయ్య, తెలుగు ఉపన్యాసకులు, సిఎస్ఎస్ఆర్ & ఎస్ఆర్ఆర్ఎం డిగ్రీ & పి.జి కళాశాల, కమలాపురం, కడప జిల్లా.

సత్యవతి, శంతనుల పుత్రులు చిత్రంగదుడు, విచిత్ర వీర్యుడు. చిత్రంగదుడు చిత్రంగదుడనే గంధర్వునితో యుద్ధంలో పాల్గొని అతనిచేతిలో మరణిస్తాడు. హైహ్రత్ర వాహనుడను కాశిరాజు తన కూతుళ్ళకు స్వయం వరం ఏర్పాటు చేస్తాడు. భీష్ముడు కాశీరాజును ఓడించి అతని కూతుళ్ళైన అంబ, అంబిక, అంబాలికలను ఎత్తుకెళ్తాడు. కాని అంబ తన మనసులో సాల్వుడనే రాజున్నాడని చెబుతుంది. అప్పుడు భీష్ముడు ఆమెను సాల్వుని దగ్గరకు పంపుతాడు. అంబిక, అంబాలికలను విచిత్రవీర్యునికిచ్చి పెళ్లి చేస్తాడు. అనతి కాలంలోనే విచిత్రవీర్యుడు మరణిస్తాడు. కురువంశాభివృద్ధి కోసం సత్యవతి అంబిక, అంబాలికలను ఒప్పించి ''దేవర న్యాయం'' ప్రకారం వ్యాసుని దగ్గరకు పంపుతుంది. వ్యాసుడు గడ్డం పెంచి, తెల్లని వస్త్రాలను ధరించాడు. మొదట వ్యాసుని దగ్గరకు అంబిక వెళ్తుంది. వ్యాసున్ని చూసి భయంతో కళ్ళు మూసుకుంటుంది. వారికి పుట్టిన బిడ్డ అంధుడు. అతడే ధృతరాష్ట్రుడు. తర్వాత సత్యవతి అంబాలికను వ్యాసుని దగ్గరకు పంపుతుంది. వ్యాసున్ని చూసి ఆమె ఒనుకు తుంది. అప్పుడు పాండుదేహంతో కుమారుడు పుడతాడు. అతడే పాండురాజు. సత్యవతి మరొకసారి అంబికను వెళ్ళమంటుంది. కాని ఆమె వ్యాసుని దగ్గరకు తన దాసిని పంపుతుంది. దాసి అతనితో సుఖంగా కలిసి వస్తుంది. ఆమెకు ధర్మదేవత అవతారమైన విదురుడు జన్మిస్తాడు. విదురుని గురించి తెలియజేయడమే ఈ వ్యాసం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం.

విదురుడు కారణజన్ముడని చెప్పవచ్చు. దానికి ఒక కథను చెబుతారు పెద్దలు. పూర్వం మాండవ్యుడనే మహర్షి ఆశ్రమాన్ని నిర్మించుకుని తపస్సు చేస్తుండేవాడు. ఒక రోజు రాజాస్థానంలో ఇద్దరు దొంగలు కొంత ధనాన్ని దొంగలించి మాండవ్యుని ఆశ్రమంలోకి వస్తారు. వారు దొంగలించిన ధనం ఆశ్రమంలో ఒక చోట భూమిలో పాతిపెడతారు. దొంగలను వెంబడిస్తూ రాజు సైనికులు మాండవ్యుని ఆశ్రమం వరకు వస్తారు. దొంగలు కని పించరు. ఆశ్రమంలో ఉన్న మాండవ్యున్ని అడుగుతారు. కాని మహర్షి తనకు తెలియదని చెబుతాడు. భటులు ఆశ్రమం మొత్తం వెతికి దొంగలను పట్టుకుంటారు. దొంగలు దాచిన ధనాన్ని కూడా తీసుకుంటారు.దొంగలను పంపినది ఈ మహర్షే అని వారు మహర్షిని కూడా రాజు దగ్గరకు తీసుకెళ్తారు. మరుసటి రోజు రాజు దొంగలకు ఉరిశిక్ష వేస్తాడు. మాండవ్యునికి ఊరి చివర శూలాలపై నిలబెడుతారు. కాని మాండవ్యుడు అన్నపానాలను వదిలి యోగబలంతో తపస్సు చేస్తుంటాడు. కొందరు మహర్షులు పక్షుల రూపంలో మాండవ్యుని దగ్గరకు వెళ్ళి ఈ దుస్థితి రావడం ఏమిటని అడుగుతారు. అతడు కర్మ బంధాన్ని ఎవరు తప్పించలేరని చెబుతాడు. వారి మాటలను అటుగా వెలుతున్న రాజు సైనికులు గమనించి ఆ విషయాన్ని రాజుకు చెబుతారు. రాజు పరివారంతో అక్కడికి వచ్చి మహర్షికి సమస్కరించి, తన తప్పును మన్నించమని కోరుతాడు. తర్వాత బంద విముక్తున్ని చేస్తాడు. మాండవ్యుడు తప్పు చేయకుండానే శిక్షను అనుభవించాడు. ఆ శిక్షకు కారకుడు రాజ లేక యమ ధర్మరాజా అని ప్రశ్నించుకుని, యోగ బలంతో యమ ధర్మరాజు దగ్గరకు వెలతాడు. అక్కడ యమధర్మరాజు చేయని తప్పుకు ఎందుకు శిక్షించావని ప్రశ్నిస్తాడు. అప్పుడు యమధర్మరాజు 'నీవు చిన్న వయసులో తూనీగలను పట్టుకుని వాటి తోకలకు ముల్లులను గుచ్చినావు కాబట్టి ఆ పాపం వల్ల ఇప్పుడు నీకిలా జరిగిందని సమాధానం చెబుతాడు. పిల్లలకు ఏది ధర్మం, ఏది అధర్మమో తెలియదు. పన్నెండు సంవత్సరాల వయస్సు వారందరు కూడా చిన్న పిల్లలే. వారు చేసే పనులు తప్పులు కావని తెలియదా అని కోపంతో అలాంటి

శిక్షను విధించిన నీవు శూద్రునిగా పుట్టుదువు గాక అని శాపం పెడుతాడు. ఆ శాపం వల్ల యమధర్మరాజు అంబిక దాసియైన శూద్రకన్యకు జన్మించిన విదురుడే అతడు.

ధృతరాష్ట్రుడు, పాండురాజులు విదురునికి వరుసకు సోదరులు. విదురుడు శూద్రకన్యకు పుట్టడం వల్ల రాజయ్యే యోగ్యతను కోల్పోతాడు. అతడు ధర్మశాస్త్రవేత్త, నీతికోవిదుడు, విద్యాసంపన్నుడు, అంతకుమించిన భగవద్భక్తుడు. ఈ గుణాలుండడం వల్ల అతడు అందరిచే విశేషంగా గౌరవాదరణలు పొందుతాడు. అతడు ధృత రాష్ట్రునకు మంత్రిగా, నలహాలను ఇచ్చేవాడు. దుర్యోధనుడు పుట్టినప్పుడు కొన్ని అమంగళ సూచకము లైన ఉత్పాతాలు జరుగుతాయి. వాటిని గమనించిన విదురుడు బ్రాహ్మణులను ధృతరాష్ట్రుని దగ్గరకు తీసుకెళు తాడు. మహారాజుతో మీ బిడ్డ వంశ నాశన కర్త అవుతాడు. కాబట్టి వాన్ని వదిలెయ్యడం మంచిదని సలహాయిస్తాడు. అంతేకాదు నీ కుమారుడు బతికుంటే కన్నవారు దు:ఖాల పాలవుతారని తెలియజేస్తాడు. కులం కోసం ఒక మనుష్యున్ని, గ్రామం కోసం ఒక కులాన్ని, దేశం కోసం ఒక గ్రామాన్ని, ఆత్మ కోసం ఒక సమస్త భూమండలాన్ని పరిత్యజింపవచ్చునని శాస్త్రం చెబుతుంది. కాని ధృతరాష్ట్రుడు విదురుని మాటలను పట్టించుకోడు. దానికి ఫలితంగా దుర్యోధనుని మూలంగా అతడు జీవితమంతా దు:ఖాన్ని పొందుతుంటాడు. అతడు బతికుండగానే వారి వంశ నాశనాన్ని చూడవలసిన కారకుడయ్యాడని చెప్పవచ్చు. మహాత్ములైన గొప్పవారి మాటలను తిరస్క రిస్తే అనుభవంలోకి వచ్చేది దు:ఖమే అని తెలుసు కుంటాడు.

దుర్యోధనుడు పాండవుల పై పగ పెంచుకుని వారిని అవమానపరచాలని భావించేవాడు. పాండవులు ధర్మాత్ములు. విదురుడు ధృతరాష్ట్రుని మంత్రియైనా పాండవులకు ప్రత్యక్షంగానో, పరోక్షంగానో తన వంతు సహాయం చేస్తుంటాడు. ధర్మపరాయణులైన పాండవులపై ధర్మదేవతకు సానుభూతి కల్గడం సహజమే అని చెప్పవచ్చు. విదురుడు సాక్షాత్తు ధర్మదేవతా స్వరూపుడు కాబట్టి పాండవులపై దుర్యోధనుడు ఎన్ని పన్నాగాలు వేసినా చివరకు పాండవులే గెలుస్తారని అతనికి తెలుసు. పాండవులు దీర్ఘాయుశ్శులు కాబట్టి వారిని ఎవరూ సంహరించలేరని కూడా విదురుని తెలుసు. "యతోధర్మస్తతో జయ:" అనే శాస్త్రోక్తియె దీనికి నిదర్శనం. ధర్మం ఏ పక్షాన ఉంటే వారే గెలుస్తారని భావం. 'ధర్మో రక్షితి రక్షిత:' అనే సూక్తికూడా పాండవులకు వర్తిస్తుందని చెప్పవచ్చు. దుర్యోధనుడు చిన్నవయస్సులో ఆట లాడేటప్పుడు భీముని చేత విషం తినిపించి అతనిని గంగానదిలోకి తోసేస్తాడు. భీముడు ఇంటికి రాక పోవడంతో కుంతిదేవి చింతిస్తుంది. దుర్యోధనుడు అతనికి ఏమైనా అపాయం చేశాడేమో అనే అనుమానం ఆమెకు కలుగుతుంది. అప్పుడు విదురుడు ఆమె దగ్గరకు వెళ్లి అమ్మా? విచారించకు, నీవు ఎవరిమీదా అను మానాన్ని బహిర్గతం చేయవద్దు. దుర్యోధనునిపై సందేహాన్ని ప్రకటిస్తే అది మరింత ముప్పుగా మారే ప్రమాదముంది. అతనికి కోపం వస్తే నీకుమారులు మిగతా వారికి కూడా హాని చేస్తాడు. భీముడు మరణించు వాడు కాదు. అతడు కొద్ది సేపటికి ఇంటికి వస్తాడని కుంతిదేవికి చెబుతాడు. అతని మాట ప్రకారం భీముడు ఇంటికి వస్తాడు.

పాండవులు లక్క ఇంటినుండి తప్పించుకోవడానికి సహాయం చేసినది విదురుడే. అతడు నీతి సిద్ధాంత వేత్తయే కాక బహు బాషావేత్త కూడా. పాండవులు వారణావత నగరానికి వెళ్లెటప్పుడు ధర్మరాజుకు విదురుడు సైగల ద్వారా అర్థమయ్యేటట్లు చెబుతాడు. జరగబోయే విపత్తునుంచి బయటపడే మార్గాన్ని గురించి తెలియజేస్తాడు. సొరంగం తవ్వేవాన్ని పిలిపించి వాని చేత లక్కయింటిలో నుండి బయటకు వెళ్ళేందుకు సొరంగాన్ని తవ్వించింది కూడా విదురుడే. లక్క ఇల్లు అగ్నికి ఆహుతౌతుంది. అప్పుడు పాండవులు కుంతిని వెంటబెట్టుకుని సొరంగ మార్గం ద్వారా అడవులలో బయటకు వస్తారు. విదురుడు లేకపోతే పాండవులకు

లక్క ఇళ్లే స్మశాన వాటిక అయ్యెదని చెప్పవచ్చు. పాండవులు అడవుల నుండి గంగానది దాటడానికి అక్కడ ఒక నావను, నావికున్ని విదురుడు ఏర్పాటు చేస్తాడు. అప్పుడు వారు గంగానదిని దాటుతారు. దుర్యోధనునికి తెలియకుండా పాండవులను కాపాడుతాడు. పాండవులు తమ తల్లితో లక్కయింటిలో మంటల్లో కాలి బూడిదై పోయింటారని దుర్యోధనాదులు భావిస్తారు. వారికి అక్కడ అస్త్ర, శస్త్ర బలాలు పనిచేయవంటాడు.

విదురుడు పాండవులపై చూపించే ఆదరాభిమానాలు, ధృతరాష్ట్రుని సంతానంపై కూడా చూపిస్తాడు. " హితం మనోహరిచ దుర్లభం వచ:" హితము, మనోహరమైన మాట దుర్లభమైనదనే సూక్తిని అనుసరించి విదురుడు చెప్పే మాటలు, సలహాలు, హితములయినా దుర్యోదనునికి మాత్రం కటువుగా అనిపిస్తాయి. ఆ కారణం చేత దుర్యోధనుడు విదురుని సలహాలనెప్పుడూ అసంతృప్తిగానే భావించేవాడు. ధృతరాష్ట్రుడు దుర్మార్గుడైన తన కొడుకు దుర్యోధనుడు చెప్పినట్లు చేస్తుంటాడు. కాబట్టి కష్టాల పాలవుతుంటాడు. అతనికి విదురునిపై విశ్వాసం ఉంది. విదురుడు బుద్ధిమంతుడని, దూరదృష్టి కలవాడని, తమకు హితాన్ని చేకూర్చేవాడని నమ్ముతాడు. విదురుని సలహా లేకుండా ఏ పనికూడా చేయలేడు. ప్రధానంగా పాండవులతో వ్యవహరించేటప్పుడు విదురుని అభిప్రాయాన్ని కూడా అడిగి తెలుసుకుంటాడు. అన్ని వింటాడు కాని అచరణలో దుర్యోదనుడు చెప్పిందే చేసి బాధపడుతాడు.

శకుని సలహా ప్రకారం పాండవులను పాచికలాటకు రమ్మని ఓడించి వారిని అరణ్యవాసం చేయాలని భావిస్తారు. తన అభిప్రాయాన్ని కాదంటే ప్రాణాలు తీసుకుంటానని దుర్యోదనుడు తండ్రికి చెబుతాడు. ధృతరాష్ట్రుడు విదురునితో ఈ వార్తను తెలియజేస్తాడు. జూదం వల్ల కౌరవులకు, పాండవులకు మధ్య వైరం ఎక్కువౌతుందని విదురుడు చెబుతాడు. దాని వల్ల ఎవరికీ ప్రయోజనం ఉండదంటాడు. ధృతరాష్ట్రుడు జూదమాపడానికి అన్ని విధాలుగా ప్రయత్నిస్తాడు కాని దుర్యోధనుడికి ఎంత నచ్చజెప్పినా అతడు వినడు. దుర్యోధనుడు పాండవుల అభివృద్ధిని చూసి ఓర్వలేక పోతాడు. దుర్యోధనుడు ధర్మరాజుతో జూదమాడడానికి దూతగా విదురున్ని పంపుతాడు. ఆ పని చేయడం విదురునికి ఇష్టం లేదు కాని అన్న ఆజ్ఞను కాదనలేక పాండవుల దగ్గరకు వెళుతాడు. జూదం వల్ల అన్ని అనర్థాలే ఎదురవుతాయని పాండవులకు తెలియజేస్తాడు. ధర్మరాజుకు కూడా జూదమాడడం ఇష్టంలేదు కాని పెదనాన్న ఆజ్ఞను మన్నించి దుర్యోదనుని ఆహ్వానాన్ని స్వీకరిస్తాడు. ధర్మరాజు జూదంలో ఓడిపోయి తమ సర్వస్వాన్ని కోల్పోయి అడవులకు వెలుతారు. అప్పుడు ధృతరాష్ట్రునికి ఒకవైపు సంతోషం మరొకవైపు బాధ కలుగుతుంది. ధృతరాష్ట్రుడు విదురున్ని పిలిపించి పాండవులు మనకు ఎలాంటి హాని తలపెట్టకుండా ఉండాలంటే మనం ఏమి చేయాలంటాడు. అప్పుడు విదురుడు మహారాజా "ధర్మార్థకామ మోక్షాలు" అనే నాలుగు పురుషార్థాలలో మొదటి దాని వల్లనే మిగిలిన మూడు ప్రాప్తిస్తాయని చెబుతాడు. రాజ్యానికి మూలం ధర్మం. కాబట్టి మీరు ధర్మనిష్టులై పాండవులను, కౌరవులను రక్షించండని సలహాయిస్తాడు. మీ కుమారులు శకుని అభిప్రాయాలకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చి అతని మాటలను నమ్మి నిండు సభలో ధర్మాన్ని తప్పారు. ధర్మప్రతినిధియైన ధర్మరాజును మాయా జూదంలో ఓడించి వారి సర్వస్వాన్ని పోగొట్టాడు. దీని నుండి విముక్తి పొందాలంటే పాపరహితులు కావాలంటే ఒక ఉపాయం చెబుతాను వినమంటాడు. అది మీరు పాండవుల నుంచి పొందిన సొత్తును తిరిగి వారికిచ్చేయండి. ఎవరికి ఎంత మేరకు హక్కు ఉంటుందో వారు ఆ మేరకు తృప్తి పొందడం రాజ ధర్మం. పరుల హక్కును ఎప్పుడూ ఆపేక్షించరాదు. మీకు వచ్చిన కలహం పోవాలంటే తాను చెప్పిన ఉపాయాన్ని పాటించడం మంచిదంటాడు. లేదంటే కురువంశం నశింపక తప్పదు. ప్రజాక్షేమాన్ని కోరి నీ కుమారుడు దుర్యోధనున్ని బంధించి చెరసాలలో వేయండి. తర్వాత ధర్మరాజును సింహాసనం మీద కూర్చో

బెట్టండి. అతడు ధర్మానురక్తుడు కాబట్టి ఏనాడు ధర్మాన్ని విడవని వాడు. దృతరాష్ట్రునికి కోపం వచ్చి పాండవ పక్షపాతి ఇక్కడ నుండి వెళ్ళిపొమ్మని విదురునికి చెబుతాడు. రాజు ఆజ్ఞ ప్రకారం విదురుడు పాండవుల దగ్గరకు వెళుతాడు. విదురుడు పాండవుల దగ్గర ఉన్నాడని దృతరాష్ట్రుడు తెలుసుకుంటాడు. అతడు పాండవుల దగ్గర ఉంటే వారికి మరింత బలం చేకూరు తుందని తెలిసిసైనికులను పంపి విదురున్ని రమ్మని కబురు పంపుతాడు. విదురుడు తిరిగి దృతరాష్ట్రుని దగ్గరకు వస్తాడు.

ఒక రోజు రాత్రి దృతరాష్ట్రునికి నిద్ర పట్టలేదు. విదురున్ని పిలిపించి తనకు శాంతిని కలిగించే ఉపదేశం చెప్పమంటాడు. అప్పుడు విదురుడు అతనికి ధర్మాన్ని, నీతిని గురించి చక్కని ఉపదేశం చేస్తాడు. అదే 'విదుర నీతి'గా ప్రఖ్యాతిగాంచింది విదురనీతితో తృప్తి పొందని దృతరాష్ట్రుడు ఇంకా ఏదో వినాలనుందని చెబుతాడు. అప్పుడు విదురుడు తాను శూద్రుడనని తాత్విక ఉపదేశం చేయకూడదంటాడు. సనత్సుజాతుడు ఆ ఉపదేశం చేస్తాడని చెప్పి, సనత్సుజాతునితో తాత్విక ఉపదేశం చేయిస్తాడు. ఈ విషయంలో విదురుడు సనాతన ధర్మాన్ని పాటించాడని మనం గ్రహించవచ్చు.

యుద్ధం జరగకూడదని విదురుడు అన్ని విదాలుగా ప్రయత్నిసాడు. చివరకు శ్రీకృష్ణుడు రాయబారిగా వస్తాడు. ఆ రోజు రాత్రి శ్రీకృష్ణుడు విదురుని ఇంట్లోనే బోంచేసి, నిద్రిస్తాడు. శ్రీకృష్ణ రాయభారం విఫలమవుతుంది. యుద్ధం మొదలవుతుంది. కౌరవ, పాండవ సైన్యం కురుక్షేత్రంలో 18 రోజుల పాటు యుద్ధం చేస్తారు. యుద్ధంలో దృతరాష్ట్రుడు కౌరవులందరిని పోగొట్టు కుంటాడు. యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత ధర్మరాజు పట్టాభిషిక్తుడౌతాడు దృతరాష్ట్రుడు, గాంధారి, కుంతి తపస్సు కోసం అడవులకు వెళుతారు. వారితోపాటు విదురుడు కూడా అడవులకు వెళ్ళి తపస్సు చేస్తుంటాడు. కొంతకాలం తర్వాత ధర్మరాజు పెదనాన్న, పెద్దమ్మ, అమ్మను చూడటానికి అరణ్యానికి వెలుతాడు. అక్కడ అందరూ ఉంటారు కాని విదురుడు కనిపించడు. విదురుడెక్కడ అని దృతరాష్ట్రున్ని అడుగుతాడు. పక్కనే చెట్టుకింద తపస్సు చేస్తున్నాడని చెబుతాడు. విదురుడు శరీరం కనిపించని విధంగా తపస్సులో నిమగ్నమయ్యాడు . కాబట్టి ధర్మరాజుకు కనిపించలేదు. తర్వాత విదురుడు ధర్మరాజులో ఆత్మను లీనం చేస్తాడు. విదురుడు, ధర్మరాజులిద్దరు కూడా యమధర్మరాజు అంశతో (అనుగ్రహంతో) జన్మించారు. కావున తన వారిలోనే లీనమయ్యాడని చెప్పవచ్చు.

ముగింపు :

మహానుబావుడు విదురుడు ధర్మాధర్మాలను తెలిసిన వాడు, శాస్త్రపరిజ్ఞానం తెలిసిన వాడు మాత్రమే కాక నీతిలో కూడా నిధి అని చెప్పవచ్చు. సాక్షాత్తు యమధర్మరాజే విదురుని రూపంలో మానవమాత్రునిగా జన్మించాడు. కాబట్టి ధర్మాన్ని గురించి తెలియజేశాడని ఈ వ్యాసం వల్ల తెలుసుకోవచ్చు.

ఆధార గ్రంధాలు :

1. సంపూర్ణ మహాభారతం - మొదలి వెంకట సుబ్రమన్యం
2. కవిత్రయ విరచిత శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతం - తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం
3. ఉషశ్రీ భారతం - పురాణపండ సూర్య ప్రకాశదీక్షితులు
4. భారతము - రాజనీతి విశేషాలు - డా॥సంధ్యావందనం గోదావరి బాబు
5. మహాభారతంలోని కొన్ని ఆదర్శ పాత్రలు - శ్రీ జయదయాల్‌జీ గోయన్దకా
6. విదురనీతి -పురాణపండ రామమూర్తి

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి భక్తి తత్త్వం

- నలసాని రాం ప్రసాద్, రీసెర్చ్ స్కాలర్, తెలుగుశాఖ, యూనివర్సిటి ఆఫ్ హైదరాబాద్, హైదరాబాద్.

ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపకుడిగా, పరిశోధకుడిగా, విమర్శకుడిగా, సాహిత్య చరిత్రకారుడిగా చాలా మందికి తెలుసు. కానీ, ఆయన గొప్ప భక్తితత్పరుడు. తన పుస్తకాలను శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామికి అంకితమిచ్చిన భక్తుడు. ప్రత్యేకించి శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి దర్శనం కోసం కాలినడకన కొండమెట్లు ఎక్కి శ్రీవారిని దర్శించుకున్న పరమ భక్తుడు. ఆ సందర్భంగా ఆయన ఆ విశేషాలను ఛందోబద్ధ పద్య కవిత్వంలో కూడా వర్ణించాడు. కేవలం శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి పైనే కాకుండా ఈశ్వరుణ్ణి కూడా వివిధ సందర్భాలలో ఆయన కీర్తించాడు. శైవ వైష్ణవ తాత్వాలను ఆయన హరిహరనాథ తత్వంగా భావించిన తీరు కూడా చాలా చోట్ల కనిపిస్తుంది. ఈ పత్రంలో ఆయన భక్తి తత్వాన్ని వివరించే ప్రయత్నం చేస్తాను.

ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు పింగళి సూరన వంశానికి చెందినవారు. పింగళి వంశీయులు అత్యధికంగా వైష్ణవులు. అంతేకాదు, సూర్యారాధన భక్తులు కూడా. పింగళి లక్ష్మీకాంతం శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామిపై అపారమైన భక్తినే కాకుండా సమస్త దేవతను, దేవుళ్లను ప్రత్యేకంగా ప్రదర్శించేవారనడానికి ఆయన తన పద్య కావ్యాల్లో రాసిన పద్యాలే నిదర్శనం.

అసలు భక్తి అంటే ఏమిటి? భగవంతుడి పట్ల భక్తుడికి కలిగే ఆధ్యాత్మీకపరమైన, భక్తిపరమైన అనురక్తి ఎలా కలుగుతుంతో అనేకమంది పరిశోధకులు తెలిపారు. వాటిని పరిశీలిద్దాం. డా. పిల్లలమర్రి రాములుగారు తన పిహెచ్.డి సిద్ధాంత గ్రంథంలో భక్తిని, వివిధ కవుల రచనల్లో కనిపించే ఆధ్యాత్మీక దృష్టిని గురించి పరిశోధన చేశారు. ఆయన భక్తిని నిర్వచిస్తూ "భక్తునికి భగవంతుని పట్ల అనురక్తి, ఆత్మరతి ఉండడంతో నిరంతరం ధ్యానించి దేవుడి దయకు పాత్రమవ్వాలని ఆశిస్తాడు. భక్తుడైన వ్యక్తి తన ప్రత్యేకతను, అస్తిత్వాన్ని సంపూర్ణంగా త్యజించి తనను భగవంతునికి సమర్పించుకోవాలని కోరుకోవడమే భక్తి' అని ('తెలుగులో భక్తి కవిత్వం-సామాజిక విశ్లేషణ', 2015, పుట:31) లో అన్నారు

అంకితం పద్యాలు - భక్తి తత్వం :

పింగళి లక్ష్మీకాంతం గారు తన ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్ర, (1974) సంస్కృత కుమార వ్యాకరణం (1968) గ్రంథాలను రచించారు. ఈరెండింటినీ శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిని స్తుతిస్తూ, అంకిత పద్యాలను రచించారు. ఈ గ్రంథాల్ని శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామికి అంకితమిచ్చారు. ఆ సందర్భంలో ఈ కింది పద్యాన్ని చెప్పారు.

శ్రీధరునకు నలమే ల్మం
గాధవునకు శేషశైల నాథునకు, సురా
రాధిత పదాబ్జునకు, తే
జోధవళిత ద్మికునకు, సూర్యాత్మునకున్
"బాలిశుఁడైన నాకు, నొకపాటి వివేక మొసంగి, గాలికిన్
తూలెడు నాకు కాలు నిలద్రొక్కు కొనందగు దార్యమిచ్చి, వా
చాలుఁడనై పొనర్చునపచార సహస్ర శతాపరాధ సం
క్షాళనచేసి యేలుకొను స్వామికి నియ్యది యంకితమ్ము గున్"
సారతరాంధ్రవ్యాయ విశాల జగత్పరిణామ కారణో
దార కవీంద్ర కావ్య పురుషార్థ నిరూపిత తత్తదాత్మ సం
స్కార విలోక దర్పణ ముఖమ్మిది, యీ చరితమ్ము సాహితీ
మేరువులౌ బుధోత్తముల మెప్పగడించెను మున్నె నీ కృపన్

ఇది జనించిన నలువదియేండ్లనుండి
సరస సాహిత్య విజ్ఞాన సమత్రమనుచు
ఆశ్రయించిన తెలుగు విద్యార్థిలేడు
చొచ్చి చూడని తెల్గు వ్యాసుండు లేడు
(ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్ర, పుట: 6)

ఈ అంకిత పద్యాల్లో త్రిమూర్తులతో పాటు శ్రీవేంక టేశ్వరస్వామినీ, సూర్యుడినీ ప్రార్థించిన విధానం పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి భక్తితత్పరతకు నిదర్శనంగా కనిపిస్తుంది. తనను తాను తగ్గించుకొని, తన తప్పులను తెలుసుకొని వాటిని సరిచేయగలిగిన వాడు భగవంతుడే నని చెప్పడం పింగళివారి వినయానికీ, విధేయతకూ, భక్తి తత్పరతకు ప్రతిబింబంగా ఈ అంకితపద్యాల్లో కనిపిస్తున్నాయి. భగవంతుని కృపవల్లనే చిన్నవాడినైనా తాను మహోన్నత మైన సాహిత్య చరిత్రను రాయడానికి సాహసించానని చెప్పుకున్నారు.

సంస్కృత కుమార వ్యాకరణం (1968) :

పింగళి వారు శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంలో ఆచార్యునిగా ఉన్నప్పుడు ఎం.ఏ తెలుగు విద్యార్థులకు సంస్కృత వ్యాకరణాన్ని బోధించారు. అలా బోధించిన సంస్కృత వ్యాకరణాన్ని సంస్కృత కుమార వ్యాకరణంగా ప్రచురించారు. ఆయన ఈ గ్రంథం గురించి రెండో ముద్రణ పీఠికలో ఇలా చెప్పుకున్నారు ''విశ్వవిద్యా లయాలలో తెలుగు బి.ఏ, ఎం.ఏ పరీక్షకులకు 'బి' విద్వాన్ పరీక్షకులకు కొద్దిపాటి సంస్కృత వ్యాకరణ పఠనము విధించారు. నా అధ్యాపకత్వం కాలములో ఈ విషయము ప్రత్యక్షంగా గుర్తించి, స్వయముగా ఒక ప్రణాళికను ఊహించి, దాని ప్రకారము ఎం.ఏ విద్యార్థు లకు ఒక సంవత్సరములో సంస్కృత వ్యాకరణ ప్రధా నాంశములను, తెలుగులో బోధింపగలిగినాను. ఇది శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామికి అంకితమైన గ్రంథముగా వెలువడు చున్నది'' అని (సంస్కృత కుమార వ్యాకరణము, 1968, పుట:ఱఱ) లో చెప్పుకున్నారు. ఈ గ్రంథ యొక్క అంకిత పద్యాలు ఇలా ఉన్నాయి.

శ్రీ కరునకు గళ్యాణ గు
ణాకరునకు బాపనాశనాభిఖ్యునకున్
లోక త్రయాభి పూజిత
సాకార ప్రకృతిపురుష సాయుజ్యునకున్
''కొందఱు శివుడన, వేఱొక
కొందఱు బాలాజి యనగ గొందఱు హరి, గో
విందుండన, మఱికొందఱు
స్కందుండన నవ్వుకొనెడి సర్వేశునకున్ ''
''అంకిత మీ వ్యాకరణము
వేంకట శైలాధివాస విశ్వాత్మునకున్
శంకావిదూర భక్త శు
భంకరునకు శ్రీనివాస పరదేవతకున్ ''
స్వామి : పరాకు, శేషగిరివాస పరాకు, ప్రసన్న మానసా
రామవసంత కోకిల పరాకు, సహస్రఘటాభిషేచనా
ర్చా మహయదర్శన రసప్లుత భక్తజనాంతరంగ వి
శ్రామ పరాకు, భూత పరిరక్షణ దీక్ష పరాకు, కేశవా
ఇది నీ కర్పించితి నే
కొదవయుఱ దలపెట్టకందు కొందువుగాతన్
సదయాంతఃకరుణులు కో
విదులీయత్నమ్ము గారవింతురు గాతన్
(సంస్కృత కుమార వ్యాకరణము. 1968,పుట: v,v)

వ్యాకరణమనేది భాషానిర్మాణానికి సంబంధించినది. దీన్ని ఎంతో శాస్త్రీయంగా చెప్పాలి. అటువంటి వ్యాకరణాన్ని తాను రచిస్తున్నాననీ, దానిలో అనేక సందేహాలు వస్తుంటాయి. అసలు సందేహాల్నే దూరం చేసి శుభాన్ని కలిగించేవాడవు నీవే శ్రీనివాసా... అంటూ తాను ఈ వ్యాకరణాన్ని రాస్తున్నప్పటికీ తనకొచ్చే సందేహా లన్నీ ఆ భగవంతుడే తీర్చి తన చేత ఈ వ్యాకరణాన్ని రాయిస్తున్నాడనే ధ్వని ఈ పద్యాల్లో కనిపిస్తుంది. నిరం తరం తాను శ్రీవేంకటేశ్వరుణ్ణే మనసులో పెట్టుకొని ఈ గ్రంథాన్ని రాస్తున్నాననీ, తనని నడిపించమనీ, మర్చి పోవద్దనీ తనను జాగృతితో నడిపించమని వేడుకుంటూ

'స్వామి: పరాకు, శేషగిరివాస పరాకు....' అంటూ అద్భుత మైన పద్యాన్ని రాశారు పింగళివారు. అందువల్లనే సహృదయులంతా తన వ్యాకరణాన్ని ఆదరిస్తారనే నమ్మకాన్ని వ్యక్తం చేస్తారు. ఒక శాస్త్రాన్ని రాసేటప్పుడు కూడా భగవంతుడినే స్మరించుకునే అద్భుతమైన విశేషాలీ అంకిత పద్యాల్లో ఉన్నాయి. పింగళివారికున్న గొప్ప భక్తితత్పరతను గుర్తించడానికి ఇంతకంటే నిదర్శనమేమీ ఉండనవసరం లేదేమో.

పాఠాలు చెప్పేటప్పుడు వ్యక్తమైన పవిత్ర భావన:

భారతీయ విద్యావిధానంలో గురువు స్థానానికి ఎంతో ప్రాధాన్యత ఉంది. అలాంటి గురువులు బోధించే ఆశ్రమాలు లేదా, విద్యను అభ్యసించే శిక్షణా ఆలయాలకు ప్రముఖ స్థానముంది. ఆ విధంగా ప్రాచీన కాలం నుంచి నాటి నేటి వరకు భారతీయ సమాజంలో కొనసాగుతున్న విద్య విధానమని స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ఆ పరంపరనే ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు తరగతి గదిని ఒక పవిత్ర భావంతో చూసేవారని అనడానికి ఆయన ప్రత్యక్ష శిష్యులు చెప్పిన ఉదాహరణలే సాక్షాలుగా కనిపిస్తున్నాయి. వాటిని చూద్దాం. పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు దైవం పట్ల, గురువు పట్ల, తరగతి పట్ల ఎంతో భక్తిని ప్రదర్శించారు. "గురువుగారికి అధిక అభ్యాసం ఉండేది. అవసరమైనప్పుడు తరగతి బయటికి వెళ్ళి ఆ పని ముగించుకొని వచ్చేవారు. లేదా తరగతిలోని ప్రవేశించే ముందే ఆ పని ముగించుకొని కాలి జోడు (చెప్పులు) బయట వదలి తరగతిలోకి ప్రవేశించేవారు. అంటే వారి దృష్టిలో తరగతి ఒక దేవాలయం వంటిది మహాకవుల అక్షరార్చన దేవతార్చన వంటిదేకదా! మమతాదూరులై సోపపత్తికంగా విప్రతిషేధంగా వారు సాహితీ పీఠంలో కవిపుంగవులకు వారివారి స్థానాన్ని నిర్ణయించారు. కవిత్రయం వారిపట్ల వారికున్న భక్తి ప్రపత్తులు ఆయా పాఠాలు విన్న వారికి మాత్రమే తెలుసు" అని (ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతం స్మారక సంచిక, 'రూపు రేఖలు' అనే వ్యానం శ్రీ గొడవర్తి సూర్య నారాయణ,1974, పుట:7,8)లో శ్రీ గొడవర్తి సూర్య నారాయణగారు తమ గురువు పింగళి వారు బోధించిన పద్ధతిలో ప్రత్యేకతను ఉటంకించారు. ఇక్కడ పింగళి వారికి సరస్వతి దేవి పట్ల ఉన్న భక్తి మన కళ్ళకు కనిపిస్తుంది. పింగళి వారు విజయవాడ ఆకాశవాణి రేడియో కేంద్రంలో సాహిత్య కార్యక్రమాలను నిర్వహించారు. ఆ ఉద్యోగం చేసే సమయంలో పింగళి వారు గూడూరి నమశ్శివాయగారి ఇంట్లో ఉండేవారు. పింగళి వారి వ్యక్తిత్వాన్ని నమశ్శి వాయగారు ఒక వ్యాసంలో కీర్తించారు. ఇక్కడ శారదా పీఠం అనడం ద్వారా గూడూరు నమశ్శివాయగారి ఇల్లును సరస్వతీ దేవితో పోల్చారు. 'శారదా' అనే పదానికి నిఘంటువుల్లో పార్వతీ, దుర్గా, సరస్వతీ అనే పేర్లున్నాయి. "వారు మా ఇంట నాకు అతిథిగా వుండిన కాలంలో మా ఇల్లు అనేక సాహిత్య గోష్టులతో నిజంగా ఒక శారదా పీఠం వలె విరాజిల్లింది. చివరకు వారే ఆ మాట కాస్తా అనేశారు" అని (ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతం స్మారక సంచిక 'శారదా పీఠం' అనే వ్యాసం శ్రీ గూడూరి నమశ్శి వాయ, 1974, పుట: 97) లో పింగళి వారు నమశ్శివాయ గారితో అనడం ద్వారా పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారికి విద్య పట్ల, దైవం పట్ల ఉన్న ఆధ్యాత్మిక దృక్పథం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. అలాగే ఆయనకు వివిధ సమస్యలు ఎదురైనప్పుడు శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిని, ఇతర దేవుళ్లను ప్రార్థించేవారని పైన తెలిపిన అభిప్రాయాలే నిదర్శనం.

శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి పై ప్రత్యేక భక్తి :

ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు స్వతంత్రంగా 'ఆత్మ లహరి'(1964) అనే ఖండకావ్యాన్ని, రచించారు. ఆయన అందులో 'పర్వతారోహణము' 'సవిత', 'దైవస్తుతి' అనే శీర్షికలతో శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిని, సూర్య భగవానుని స్తుతిస్తూ కొన్ని పద్యాలను రచించారు.

'పర్వతారోహణము' :

ఆయన తిరుపతి యాత్రలు చేస్తూ వివిధ సందర్భా లలో తనకు కలిగిన స్వీయ అనుభవాలు, ఊహల ద్వారా శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిపై తనకు గల భక్తిని ప్రకటించారు.

ఆ పద్యాల ఆధారంగా శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిపై తనకు ఉన్న భక్తి ప్రవృత్తులను ఈ కింది పద్యాల్లో తెలియజేశారు.

"వసుమతి నెల్లచో సపరివారముగా విహరించు నిందిరా
రసికున కాంధ్ర కానన ధరాధరసానువిహార లీల
పాసగగ బోలు, నాంధ్రకవితోక్తుల జేరికమై వినన్ ముదం
బెసగగ బోలు, కోరి వసియించెను శేషగిరిన్ బ్రసన్నుడై"

సవిత :

పింగళి వారి 'ఆత్మలహరి' అనే ఖండకావ్యంలో 'సవిత' అనేది ఒక ఖండిక పేరు. సవిత అంటే 'సూర్యుడు' అనే అర్థం నిఘంటువుల్లో ఉంది. పింగళి లక్ష్మీకాంతం గారు 'సవిత' అనే శీర్షికలో మూడు పద్యాల్లో సూర్య దేవుణ్ణి వర్ణించారు. అందులో ఒక పద్యాన్ని పరిశీలిద్దాం.

" ముకుళితమైన యీ భువనమున్ వికసింపగ జేయు జీవశ
క్తికి నిలయమ్ము లౌ నవితృ దివ్య సహస్ర మయూఖముల్ తమో
వికృతములైన మా హృదయ వీధుల సాగి పవిత్రతా నిరో
ధకము లడంచి పావన సుధాపరిపూర్ణములన్ పొనర్చుతన్ "

ఈ పద్యంలో ఈ ప్రపంచాన్ని వికసింపచేయడానికి, జీవశక్తిని సూర్య భగవానుడు చీకటిని పోగొడుతూ సహస్ర కిరణాలతో ప్రపంచాన్ని దీప్తిమంతం చేస్తుంది. అటువంటి సూర్యుడు తమ వీధుల్లో పయనిస్తూ అపవిత్రతను పోగొట్టి అమృతం వంటి పవిత్రతను, పుణ్యాన్ని కలగ జేస్తున్నాడని సూర్యుణ్ణి వర్ణిస్తాడు కవి. సూర్యుణ్ణి వర్ణించడంలో మొదటి పద్యంలో ఆయువు, తేజాన్ని, వరాన్ని, ఇచ్చే గొప్ప దాతగా వర్ణిస్తాడు. సూర్యోదయం మన శరీరంపై తాకితే విటమిన్ డి శరీరానికి అందుతుందని శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. అందుకనే చిన్న పిల్లలు జన్మించిన తరువాత కొన్నాళ్ళ పాటు ఉదయం పూట, సాయంత్రం పూట సూర్య కిరణాలలో పెడతారు. అది ఆ పిల్లలకు ఆయువును ఇచ్చి అంటే ప్రాణాన్ని ఇచ్చే గొప్ప చర్య. ఈ విధంగా సూర్యుణ్ణి ఒక దైవంగా భావించడంలో ఎన్నో ఆరోగ్య రహస్యాలున్నాయని ఈ పద్యాలు ద్వారా కవి ధ్వనింపజేస్తున్నారు. ఈ పద్యాలు పైకి సూర్యుణ్ణి వర్ణించే భక్తి ప్రభావంలా అనిపించినా మానవ శక్తిని కలిగించే శాస్త్రీయమైన అనేక విషయాల్ని సూర్యుడు మానవులకే కాకుండా సమస్త జీవకోటికి అందిస్తున్నాడని ఈ పద్యాల ద్వారా స్ఫురింపజేస్తున్నాడు కవి పింగళి లక్ష్మీకాంతం.

దైవ స్తుతి :

పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు ' ఆత్మలహరి' అనే ఖండ కావ్యాన్ని రచించారని ఇంతకు ముందే చెప్పుకున్నాం. అందులో ఒక ఖండిక పేరే 'దైవస్తుతి'. ఈ దైవ స్తుతి ఖండికలో శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామిని ప్రార్థించారు. దీనితో పాటు ఆయన హరిహరనా తత్త్వాన్ని తెలియజేసే విధంగా ఒక పద్యాన్ని కూడా రచించారు. ఆ పద్యాన్ని చూద్దాం.

ఈవే రాముడ వీవే కృష్ణుడవు నీవే వాసుదేవుండవున్
ఈవే శంభుడ వీవే పార్వతివి నీవే కార్తికేయుండవున్
నీవెవ్వండవొ నిర్ణయింపగల జ్ఞానిన్ జూడగాబోమయా
దేవా! తీర్పతి వేంకటేశ్వర! నమస్తే! సర్వదేవాత్మకా !
(ఆత్మలహరి, దైవ స్తుతి, పుట:48)

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామివార్ని సందర్భం వచ్చినప్పుడల్లా లోకంలోని అనేక పేర్లతో ఉన్న దేవుళ్లందరి రూపమూ ఆయనేనని పింగళివారు అభివర్ణిస్తుంటారు. ఈ పద్యంలో కూడా త్రేతాయుగంలో శ్రీరాముడిగా ద్వాపరయుగంలో శ్రీకృష్ణుడుగా పిలిచినా కలియుగంలోని శ్రీవేంకటేశ్వరుడే అన్ని రూపాల్లోనూ ఉన్నాడని, ఆయనే ఈశ్వరుడుగా, కుమారస్వామిగా కూడా ఉన్నాడనీ, ఆయన్ని ఈ రూపంలోనే ఉన్నవాడు మాత్రమే దైవమనే భావాన్ని చెప్పడానికి తాను అంత గొప్పజ్ఞానిని కాదనీ చెప్తాడు పింగళివారు.

కోరితినేని యిచ్చెదవు కోటికి నే పడగెత్త జాలు బం
గారము, కాదు కూడదని కట్టడ చేసిన నిత్తు వేదియేన్,
కోరిక తీరి యాశను రగుల్చునెకాని మనఃప్రశాంతికిన్
కారణ మౌట కల్లయని కల్గొని రెప్పడొ పూర్వు
లచ్యుతా!

(ఆత్మలహరి, దైవ స్తుతి, పుట:48)

మానవుడి నిజమైన పశ్చాత్తాపం, వాస్తవ స్థితి తన తప్పుని ఒప్పుకునే పరిస్థితి తన జీవిత చరమాంకంలో కలుగుతుంది. అది కొంత మందిలో లేకపోతే తన జీవిత చరమాంకంలోనైనా కనిపిస్తుంది అది ఆ జీవుడికి భగవంతుడుకి మాత్రమే తెలుస్తుంది. అందువల్ల ఈ పద్యాలు నిజంగా ఆణిముత్యాలని స్పష్టంగా చెప్పవచ్చు.

నేను ఖండిక :

పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు 'ఆత్మలహరి' అనే ఖండ కావ్యంలో ఒక ఖండిక పేరే 'నేను'(స్వీయ కథనం). దీనిలో ఆయన వ్యక్తిత్వంలో భాగంగా భగవంతుని పట్ల ఆయనకున్న అచంచలమైన భక్తి తెలుస్తుంది. మరోవైపు ఆయన నిత్యం ఆధ్యాత్మిక భావాలను ప్రదర్శించేవారని ఆయన రాసుకున్న పద్యాలను బట్టి తెలుస్తుంది. దీని వలన ఆయనలో సాత్విక గుణాలు అలవడి ప్రశాంతమైన జీవితాన్ని కొనసాగించారనీ, అది వారికి మనోబలాన్ని, ఆత్మవిశ్వాన్ని కలిగించాయని చెప్పవచ్చు. కనుక అలాంటి పద్యాన్ని ఒకదాన్ని చూస్తే ఆయనకు శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిపై ఉన్న భక్తి తెలుస్తుంది.

"పిలిచిన పలుకని దేవున
కలిగెద ప్రియురాలు ప్రియుని కలిగిన రీతిన్
ఎలుగెత్తి దేవు చెవిబడ
పిలువగలేనైతి నన్ను విజ్ఞత లేమిన్ "

(ఆత్మలహరి, నేనే ఖండిక, పుట: 78)

ఈ పద్యంలో పింగళి వారి ఉదాత్త భక్తి కనిపిస్తుంది. ఇందులో తనను నాయికగా భావించి, భగవంతుని నాయకుడిగా అనుభూతి చెంది తన మధుర భక్తిని ప్రకటించుకున్నారు.

ప్రణయ లేఖల్లో మధుర భక్తి :

'ఆత్మలహరి' ఖండ కావ్యంలో 'ప్రణయ లేఖలు' అనేది ఒక ఖండిక పేరు. దీనిలోని పద్యాలు మధుర భక్తి కనిపిస్తుంది.

శ్రీరాముని దర్శించితి
వా? రాముని నామకోటి యర్పించితివా?
ఆ రాము చెంత సీతమ
గారామున నిన్ను జేరగాదీసినదా?

(ఆత్మలహరి, ప్రణయ లేఖలు, పుట : 70)

ఈ పద్యంలో తనను శ్రీరామునిగా, తన భార్యను సీతమ్మగా పోల్చుకున్నారు. మరో విధంగా తనను ప్రియగాలిగాను, దేవుణ్ణి ప్రియునిగాను భావించి సంబోధించారు. ఈ మధుర భక్తి సంప్రదాయ రీతులు మిగిలిన మతాలలో కన్నా వైష్ణవమతంలోనే కనిపిస్తుందని కొందరు పరిశోధకులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. దీన్ని పింగళి వేంకటకృష్ణారావుగారు ఇలా తెలిపారు. "మధుర భక్తి సంప్రదాయం ఎక్కువగా వైష్ణవంలో కనపడుతుంది. భక్తుడు భగవంతుని రూపాన్ని పొందటాన్ని వైష్ణవంలో సారూప్యముక్తి ఈ రమణి ఒక్క క్షణం పాటు ఆ అనుభూతిని కలిగింది. మరలమరల అదే అనుభూతి కోసం ఆరాటమే మిగిలిన పద్యాల్లో ఉంది" (పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి కావ్య సమాలోచనము, 2013, పుట: 288). ఈ దృక్పథంతో చూస్తే కనుక పింగళి వారి ఆధ్యాత్మికతలో మధుర భక్తి అంతర్లీనంగా కొనసాగిందని స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.

మధుర పండిత రాజము(1962) :

పింగళి వారు రాసిన 'మధుర పండిత రాజము' అనే కావ్యాన్ని కూడా సూర్య భగవానుని స్తుతిస్తూ, గంగా నదిని స్మరిస్తూ అనేక పద్యాలను రచించారు. ఆయన రచనలను కాల క్రమంలో శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామికి, గురువుకు, భార్యకు మాత్రమే అంకితమిచ్చాడు. ఆయన రాసిన 'మధుర పండిత రాజము' అనే కావ్యాన్ని సూర్య స్తుతితోనే ప్రారంభించారు. దీన్ని బట్టి ఆయన భక్తి

తత్వాన్ని అవగాహన చేసుకోవచ్చు. అందులో 'తేజోలహరి' అనే ఖండికలో సూర్యుణ్ణి వర్ణిస్తూ ప్రార్థించారు.

ఉదయాద్రిశిఖరసానూద్భూత ధాతుధా
రామజ్జనక్రీడ రక్తి నొంది
జంభారి భద్రేభకుంభస్థలీసాంద్ర
సిందూర రజముతోఉజెలిమి చేసి
త్రిదశకన్యాకరార్పిత హేమజలజాత
బలిపుష్పపరిచితిన్ బ్రౌఢి మెఱసి
దరహసితాంభోజ దళ దళాంతరరాగ
సంగ్రహోత్కంఠచే జాజువాఱి
యబ్జజాండఘటీబహిరంతరముల
దళుకు జలపోత గావించి వెలుగు నవి గొ
నవన వారుణభాను భానువులు ప్రార్థ
నాంజలి ఘటింపుఉ డభ్యుదయమ్ము లొసగు
(మధుర పండిత రాజము, ఖండకావ్యం, పుట:1)

అని సూర్య ప్రార్థనతో తేజోలహరి ఖండకావ్యాన్ని ప్రారంభిస్తారు పింగళివారు. సూర్యుడు ఉదయించే టప్పుడు కొండపై కనిపించినప్పుడు కిరణాలు భూమిపై పడవు. అప్పుడు సూర్యడంతా ఒక ముద్దలాగా ఉంటాడు. సాధారణంగా తూర్పు దిక్కుకు ఐరావతం అధిపతి. కనుక సూర్య బింబాలు సింధూర వర్ణంలో దాని తల మీద ఎర్రగా పడ్డాయని అంటున్నారు కవి. తరువాత సూర్య కిరణాలు బారెడు పైకొచ్చి సరోవరాలలో ఉన్న బంగారు పుష్పాలు వికసించి శ్వేత వర్ణంలో ఆ పద్మాలు కనిపిస్తాయి. ఇక్కడ సూర్యుడు అరుణ వర్ణం, తెలుపు వర్ణం, కషాయ వర్ణాల్లో కనిపించడం వలన ఒక విశేషమనీ తెలుస్తుంది. ఈ మధుర పండిత రాజము కావ్యంలో సూర్యుణ్ణి, గంగానదిని దీని మూలాల్ని స్పురిస్తూ భగవంతునికి చెందిన భక్తి భావాల్ని తెలపడం మరొక విశేషం. ఈ కావ్య వైశిష్ట్యాన్ని పింగళి వేంకటకృష్ణారావుగారు ఈ విధంగా అన్నారు " మధుర పండిత రాజము పింగళి వారి కుల దైవమైన సూర్య స్తుతులతో ప్రారంభమై గంగాలహరులపై తేలి భక్తి కనపడుతుంది. వస్తు పరంగా చూస్తే కర్మ సాక్షి అయిన సూర్యుని మహిమా విలాసాలతో రమణీయమైన వృత్తాంతం మధురపండితరాజము" అని(పింగళి వేంకట కృష్ణారావు, పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి కావ్య సమాలోచనము 2013, పుట:232)లో మధురపండితరాజములో పింగళి వారు అనుసరించిన భక్తితత్పరత కనిపింస్తుందనీ పింగళి కృష్ణారావుగారు అన్నారు.

అవధానాలలో భక్తితత్వం :

తిరుపతి కవులలో చెళ్లపిళ్ల వేంకటశాస్త్రిగారి పేరు తెలియనివారుండరు. పింగళి లక్ష్మీకాంతం చెళ్లపిళ్ల వేంకట శాస్త్రి గారికి ప్రియమైన శిష్యుడు. ఆ కాలంలో తిరుపతి కవులు చేయని అవధానాలు లేవు. ఆ అవధానాలలో పింగళి-కాటూరి కవులు పాల్గొని తిరుపతి కవులకు అండదండలందించారు. ఈ నేపథ్యంలోనే పింగళి వారు తమ గురువు చెళ్లపిళ్ల వారితో కలిసి అవధానాలు చేశారు. ఆ సమయంలో అవధానాలను నిర్వహించేటప్పుడు సాధారణంగా తమ ఇష్టదైవాన్ని స్తుతించడం సంప్ర దాయంగా కనిపిస్తుంది. ఆ కోవలోను పింగళి వారు తన ఇష్టదైవం శ్రీవేంకటేశ్వరుణ్ణి తన అవధానం విజయ వంతంగా పూర్తిచేయమని ప్రార్థిస్తూ ఇలా చెప్పారు.

శ్రీ వేంకటేశ పదయుగ
సేవా తత్పరత మమ్ము శ్రీఘ్రుంబ జయ
శ్రీవరియింపం జేయున్
గావుత యని కోరువాడ కాగలదనుటలన్
(పింగళి లక్ష్మీకాంతం గారి కావ్య సమాలోచనము, 2013, పుట: 346)

శ్రీపద్మావతీ ప్రార్థనా మందిరం నిర్మాణం :

పింగళివారు తిరుపతిలో శ్రీవేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యా లయంలో ఆచార్యునిగా నాలుగు సంవత్సరాలు కొన సాగారు. వీరు తిరుపతిలోనే నివాసాన్ని ఏర్పరుచు కున్నారు. ఆ సమయంలో ఆ సంపతులిద్దరు శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామిని భక్తితో కొలిచేవారు. ఆ పింగళి వారి భార్య పింగళి లక్ష్మీనరసమ్మగారు తిరుపతిలో శ్రీ పద్మావతి ప్రార్థన మందిరాన్ని నిర్మించారు. ఈ

నిర్మాణాన్ని తెలిపే పద్యాన్ని ఆయన 'ఆత్మలహరి' అనే ఖండకావ్యంలో 'లక్ష్మీ నిర్గమనము' అనే ఖండికలో ఒక పద్యంలో ఈ విషయాన్ని ప్రస్తావించారు.

తిరుపతి మహి ళాభవనము
శరీర సౌఖ్యంబు పోసి స్థాపించితివౌ
తిరుపతినాథుని సన్నిధి
స్థిరకీర్తిధ్వజము నీ కదే లోకమునన్
(ఆత్మలహరి, లక్ష్మీనిర్గమనము,పుట:72)

సాహిత్య చరిత్రలో వ్యక్తమైన భావనలు :

పింగళి వారు తన ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రలో వివిధ కవులు రాసిన కావ్యాలలో లేదా కవుల భక్తికి సంబంధించిన శైవ, వైష్ణవ మతాల విశేషాలను ప్రస్తావించారు. నన్నయ, శివ కవులు, తిక్కన, ఎఱ్ఱన, నాచన సోమన, శ్రీనాథుడు, పోతన, అన్నమయ్య, మొల్ల, ధూర్జటి, వేమన, రామదాసు, క్షేత్రయ్య, తాళ్ళపాక కవులు, శతకాలు మొదలైన కవుల రచనల్లో ప్రతిఫలించే ఆధ్యాత్మిక కోణాలను ఆవిష్కరించే ప్రయత్నం చేశారు. దీన్ని బట్టి కూడా ఆయన భక్తి తత్పరతను కలిగి ఉన్నారని స్పష్టమౌతుంది.

పింగళి వారి శతకాల్లో భక్తితత్వం :

ఆయన శతక ప్రక్రియలో రెండు శతకాలను రాసినట్లు పింగళి వారి జీవిత చరిత్రను రాసిన గూడూరి నమశ్శివాయ, పింగళి సూర్యసుందరం, అలాగే పింగళి వారిపై పరిశోధనలు చేసిన వారు చెప్పారు. దీన్ని బట్టి శతక కవిగా పింగళి వారు ప్రసిద్ధులనీ స్పష్టమౌతోంది. పింగళి-కాటూరి కవులు జంటగా ఆంజనేయ స్వామి శతకాన్ని మౌఖికంగా చెప్పారే కానీ, గ్రంథస్థం చేయలేకపోయారు. పింగళి వారు ఒక్కరే శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామి శతకాన్ని రచించారనీ ఆ రచన కూడా కాల క్రమంలో గ్రంథస్థం కాలేదని పరిశోధకుడు గొల్లపూడి ప్రకాశరావు చెప్పారు. ఆయన నాటకాల్లో శ్రీకృష్ణుని పాత్రను పోషించారు. పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు, పింగళి లక్ష్మమ్మ దంపతులు తిరుపతిలో శ్రీ పద్మావతీ ప్రార్థనా మందిరాన్ని నిర్మించారు. ఈ విధంగా పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారు పలు సందర్భాల్లో, తన రచనల్లో, సంభాషణల్లో భక్తి పారవశ్యాన్ని కనబరుస్తూ జీవితమంతా ఆధ్యాత్మిక దృక్పథాన్ని ప్రదర్శించేవారనీ తెలుస్తోంది. ఈ విషయాల్ని డా. కాకర్ల వెంకట రామ నరసింహంగారు ఈ విధంగా చెప్పారు. "పింగళి లక్ష్మీకాంతం గారు గొప్ప ఆస్తికులు: శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామిని ప్రతిదినం భక్తిశ్రద్ధలతో ఆరాధించేవారు. ' శ్రీ వేంకటేశ చరణౌ ప్రపద్యే' అనే మకుటం గల వేంకటేశ్వర స్తవాన్ని నిత్యం పఠించేవారు. వారి పూజా విధానం ముఖ్యంగా భగవంతుణ్ణి అలంకరించడానికి పరిమితమై ఉండేది. ' అలంకార ప్రియో హరిః విష్ణువు అలంకార ప్రియుడు కాబట్టి ఆయన్ని పుష్పాదులచేత అలంకరించడం ప్రధానం అని చేప్పేవార"ని (పింగళి లక్ష్మీకాంతం స్మారక సంచిక, 'మరపురాని గడియలు' అనే వ్యాసం డా. కాకర్ల వెంకట రామనరసింహం,1974,పుట:40)లో పింగళి వారికి ఆధ్యాత్మిక దృష్టి ఉండనే విషయాన్ని కాకర్ల వారు తెలియజేశారు. ఆయన జీవితాన్ని, వ్యక్తిత్వాన్ని, ఆయన రాసిన రచనలను కనుక పరిశీలిస్తే ఆయన తరచు తిరుపతి శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామిని, సూర్యుణ్ణి, ఇతర దేవుళ్లను స్మరించుకునేవారనీ మనకు అవగతమౌతోంది. కనుక పైన తెలిపిన పింగళి వారి సాహిత్యాంశాలను పరిశీలించడం వలన పింగళి వారి ఆధ్యాత్మిక దృక్పథం మనకు స్పష్టంగా కనపడుతుంది. భక్తితత్పరతను భగవంతునితో పింగళి వారు కింది పద్యంలో చెప్పుకున్న జీవుని వేదనను, జీవాత్మను, పరమాత్మను ఇక్కడ ప్రస్తావించడం సముచితమని భావిస్తున్నాను.

"భావంబున కోరుదు భ
వ్యావేశుడనైన సమయమందున నా యీ
జీవుడు నిర్జరతటినీ
ప్లావితుడయి భానుమండలము చొరబారన్"
(గూడూరి నమశ్శివాయ, పింగళి లక్ష్మీకాంతం, పుట:88)

ఆధార గ్రంథాలు :

1. పింగళి లక్ష్మీకాంతం, 'ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్ర', నవచేతన పబ్లికేషన్స్,(పరిష్కరణ ప్రతి),హైదరాబాద్, 2018,
2. పింగళి లక్ష్మీకాంతం, 'ఆత్మ లహరి',(ఖండకావ్యం) త్రివేణి పబ్లికేషన్స్, బందరు, 1974.
3. పింగళి లక్ష్మీకాంతం, 'మధుర పండిత రాజము', (ఖండకావ్యం) పింగళి సూర్య సుందరం వ్ర చు ర ణ లు, హైదరాబాద్,
4. పింగళి లక్ష్మీకాంతం, 'సంస్కృత కుమార వ్యాకరణము', శ్రీతిరువేంకటేశా ప్రెస్, తిరుపతి, 1971.
5. ఆచార్య పింగళి లక్ష్మీకాంతం స్మారక సంచిక 'శారదా పీఠం' అనే వ్యాసం శ్రీ గూడూరి నమశ్శివాయ, తెలుగు అకాడమీ, హైదరాబాద్, 1974,
6. పింగళి లక్ష్మీకాంతం స్మారక సంచిక, 'మరపురాని గడియలు' అనే వ్యాసం డా. కాకర్ల వెంకట రామనరసింహం, తెలుగు అకాడమీ, హైదరాబాద్, 1974
7. గూడూరి నమశ్శివాయ, 'పింగళి లక్ష్మీకాంతం', చార్మినార్ ఆర్ట్ ప్రింటర్, సికింద్రాబాద్, 1991.
8. పింగళి వేంకట కృష్ణారావు, 'పింగళి లక్ష్మీకాంతంగారి కావ్య సమాలోచనము', నిర్మలా ఆఫ్ సెట్ ప్రింటర్స్, విజయవాడ, 2013.
9. పిల్లలమర్రి రాములు, 'తెలుగులో భక్తి కవిత్వం సామాజిక విశ్లేషణ', పిహెచ్.డి సిద్ధాంత గ్రంథం(ముద్రితం), ప్రజాశక్తి బుక్ హౌస్, హైదరాబాద్, 2015.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

'కన్నీరు ఉప్పుగా ఉంటుంది' కథా పరిశీలన

- నరకభోయిన రాము, పరిశోధకుడు, తెలుగు శాఖ, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్.

గురజాడ దిద్దుబాటు కథతో ప్రారంభమైన కథ ప్రక్రియ నేటికి తన ప్రత్యేకతను కనుపరుస్తూనే వుంది. అటువంటి కథానికను సామాన్య ప్రజలకి అంటే విద్యార్హత లేనటువంటకి పామరులకు కూడా అర్థ మయ్యే రీతిలో సమాజంలో ఉన్నటువంటి సమస్యలను రుగ్మతలను తమ మాటల ద్వారానో, కవిత్వం ద్వారానో తెలియజెప్పె రచయితలు ఎంతో మంది ఉన్నారు. అటువంటి వారిలో డాక్టరు ఎమ్. సుగుణ రావు గారు ఒకరు అని చెప్పుటలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. మన చుట్టు సమాజంలో జరుగుతున్న అన్యాయాలను, అక్రమాలను ఇతివృత్తంగా తీసుకొని తనదైనా శైలీలో రచన చేయుటలో పేరెన్నిక నొందున వారు డాక్టరు ఎమ్. సుగుణ రావు గారు. చిన్న చిన్న పదాలను వాక్యాలుగా మలచి ఆ వాక్యాలతో ఒకటి లేక రెండు పేజిలలో కథాసారాంశమంతా ఇమిడింప చేయటంలో డాక్టరు ఎమ్. సుగుణ రావు గారు దిట్ట. అలా ఆయన కలం నుండి జాలువారిన ముత్యాలలో ఒకటైన అణిముత్యం 'కన్నీరు ఉప్పుగా ఉంటుంది'. ఈ కథలో శ్రమదోపిడిని, శ్రామికుల కష్టాలను, వారి అనుభవిస్తున్న బాధలను కళ్ళకు కట్టినట్టిగా చూపించారు రచయిత.

రచయిత పరిచయం :

డా॥. ఎం. సుగుణరావుగారు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నరసాపురంలో జన్మించారు. అక్కడే పెరిగారు. వెటర్నరీ సైన్సులో మాష్టర్ డిగ్రీ పూర్తి చేశారు. కొంతకాలం శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వెటర్నరీ డాక్టరుగా పనిచేశారు. తరువాత ఎస్సూ్యరెన్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ లో ఉద్యోగిగా జాయినై అంచలంచెలుగా ఎదిగి జనరల మేనేజర్‌గా ఉద్యోగవిరమణ పొంది విశ్రాంతి తీసుకొంటున్నారు. సాహిత్యంపై మక్కువతో రెండువందలకు పైగా కథలు రాయగా వాటిని వివిధ పత్రికల వారు ప్రచురించారు. జాబిలమీద సంతకం, నేలకు దిగిన నక్షత్రం వంటి కథా సంకలనాల్ని ప్రచురించారు. అనేక కథలకు బహుమతులు కూడా అందుకున్నారు.

కథా పరిచయం :

2015వ సంవత్సరములో 'రంజనీ - రాయప్రోలు రామకృష్ణయ్య' స్మారక కథానికల పోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందిన కథ. 'శ్రమను దోచుకుంటున్నారు' అని శ్రీశ్రీ అన్నట్టుగా ఈ కథలో శ్రామికుల యొక్క కష్టాన్ని, వాళ్ళు పడుతున్న ఇబ్బందుల్ని (ఉప్పు తయారు చేసే కార్మికులయొక్క జీవనవిధానం) గురించి వివరించి, శ్రమైక జీవితాన్ని తన యొక్క శైలిలో చక్కగా వివరించారు రచయిత.

కథా సంగ్రహం :

కథలో ముఖ్యపాత్రలు లక్ష్మీపతిరావు, అతని కూతురు హేమంతి మరియు డాక్టరు పైడితల్లిలు. లక్ష్మీపతిరావు స్వగ్రామం శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఓ తీర ప్రాంతం. వాళ్ళ తాతల నుంచి తండ్రి వరకు సముద్ర నీటి నుంచి ఉప్పు తయారు చేసి అమ్ముకుంటుంటారు. లక్ష్మీపతిరావు తండ్రి తీర ప్రాంతంలో కొన్ని భూములు లీజుకు తీసుకొని ఉప్పు పండిస్తుంటాడు. అయితే దళారుల చేతిలో పడి కష్టానికి తగిన ఫలితాన్ని పొందలేకపోతుంటాడు. అయినప్పటికీ ఎలాగోలా కష్టపడుతూ కొడుకు లక్ష్మీపతిరావుని బాగా చదివిస్తాడు. లక్ష్మీపతిరావు కూడా ఉన్నదాంట్లోనే సర్దుకుంటూ ఐఐటి ముంబైలో ఇంజినీరిగ్ పూర్తి చేసి విదేశాల్లో స్టూనర్స్ యూనివర్సిటీ నుంచి బిజినెస్ మేనేజ్‌మెంట్లో డిగ్రీ సంపాదిస్తాడు. అనంతరం అక్కడే ఉన్నత ఉద్యోగంలో స్థిరపడతాడు. అతనిలోని తెలివి తేటలను చూసిన ఓ పారిశ్రామిక వేత్త లక్ష్మీపతిరావుని

అల్లుడిగా చేసుకుంటాడు. ఈ వ్యాపారవేత్త ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లోని ఓ గ్రామంలో పుట్టి పెరిగినప్పటికీ అమెరికాలో బాగా డబ్బు సంపాదించి ఎన్నో పరిశ్రమలు స్థాపించాడు. అతను లక్ష్మీపతిరావుకి తన కుమార్తెను ఇచ్చి వివాహం చేసే సమయంలో ఇండియాకి వస్తాడు. ఉప్పు పండిస్తున్న లక్ష్మీపతిరావు తండ్రిని, వాళ్ళ ఆర్థిక స్థితిగతులను చూసి లక్ష్మీపతిరావును అమెరికాలోనే స్థిరపడే కండీషన్ మీద కూతుర్నిచ్చి వివాహం చేస్తాడు. ఆ వ్యాపారికి సంతానం ఒక్కగాని ఒక్క కూతురు అవ్వడం వలన అతని ఆస్థిఅంతస్థులతో పాటు పరిశ్రమల అన్నింటిని కూడా లక్ష్మీపతిరావుకు అప్పజెప్పబడతాయి. లక్ష్మీపతిరావు తల్లిదండ్రులను, స్వగ్రామాన్ని, అక్కడ పరిస్థితులను మరిచి అమెరికాలో సెట్లయిపోతాడు. కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత హైదరాబాద్‌కు వస్తాడు.

లక్ష్మీపతిరావుకు ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక్క కూతురు సంతానం. కొడుకులు అమెరికాలో వ్యాపారంలో స్థిర పడితే కూతురు లండన్ ఫిలిమ్ స్కూల్ శిక్షణ తీసుకొని రూరల్ ఇండియా పేరుతో ఓ మంచి డాక్యుమెంటరి తయారు చేస్తుంది. అందులో భాగంగా తండ్రి స్వగ్రామానికి వచ్చి అక్కడ పరిస్థితులను చూస్తుంది. అక్కడ పేదలకు వైద్యం చేస్తున్న డాక్టరు పైడితల్లి ప్రేమిస్తుంది. అయితే పైడితల్లి మాత్రం ఆమెను ప్రేమించడు. లక్ష్మీపతిరావు కూతురికి అమెరికాలోనే తనలానే వ్యాపారాల్లో స్థిరపడ్డ ఓ వ్యాపారి కొడుకిచ్చి పెళ్లి చేయాలని నిర్ణయించుకుంటాడు. అయితే కూతురు హేమంతి స్వగ్రామంలోని డాక్టరు పైడితల్లిని ప్రేమించానని అతన్నే పెళ్లి చేసుకుంటానని అంటుంది. దానితో లక్ష్మీపతిరావు గుండెల్లో గుబేలుమంటుంది. వెంటనే హైదరాబాద్ నుండి స్వగ్రామినికి వెళ్లి ప్రజాసేవ చేస్తున్న డాక్టర్ పైడితల్లిని కలుస్తాడు. తన కూతురు పెళ్లి చేసుకోవడానికి డాక్టరు పైడితల్లి ముందుకు రావడం లేదన్న విషయాన్ని పైడితల్లి నోటినుంచే విని కుమార్తెకు అమెరికాలోని వ్యాపారస్తుల కుటుంభానికి సంబంధించిన యువకునితో వివాహం చేయడానికి వచ్చిన దారినే వెళ్లిపోతాడు.

కథా సమీక్షా :

కన్నీరు ఉప్పగా ఉంటుంది అనే వాక్యం వాచ్యార్థమే అయినా! శీర్షిక పరంగా రచయిత ప్రయోగించిన తీరులో వ్యంగ్యార్థం చోటుచేసుకోవడం కనిపిస్తుంది. కథకు సంబంధించిన ఇతివృత్తం సముద్రపు నీటిలో ఉప్పు తయారు చేసే శ్రామికుల కష్టము, శ్రమదోపిడికి సంబంధించినది. సమాజంలో మనుషులు తాము వండుకునే ప్రతీ ఒక్క వంటలో ఉప్పును వేసుకుంటారు. ఆహార పదార్థలు ఎన్నో విలువ కలిగిన దినుసులు వేసి ఎంత గొప్పగా తయారు చేసుకున్న వాటిలో తగిన మోతాదులో ఉప్పు పడకపోతే అంత విలువైనా పదార్థలు వేసి వండిన వంటలకు కావలసిన రుచి రాదు.ఈ విషయాన్ని బట్టి సమాజంలోనే కాదు ప్రపంచలో అందరికి ఉప్పు అవసరం ఎలాంటిదో అర్థమవుంతుది. అలాంటి ముఖ్యమైన ఉప్పును తయారు చేసే శ్రామికుల జీవితంలో ఎలాంటి దుర్భర సంఘటనలు చోటు చేసుకుంటున్నాయో పరిశీలించి రచయిత ఈ కథను రాసారని చెప్పవచ్చు. ఉప్పు తయారు చేసేది సముద్ర తీర ప్రాంతంలోనే. అందులో పనిచేసే శ్రామికుల ఎన్నో కష్టాలు పడితేగాని ఆ ఉప్పు తయారు అవ్వదు.

తరువాత బడా బాబులు కంపెనీలో ప్రాసెస్ చేయబడి అందమైన పొట్లాలతో ప్రజల్లోకి వస్తుంది. ప్రజలంతా అంతమైన పొట్లాలనే చూస్తుంటారు కాని దాని వెనుక ఉన్న శ్రామికుల త్యాగం గురించి మాత్రము ఆలోచించరు. శ్రీశ్రీ గారు కూడా శ్రామికులకు జరుగుతున్న అన్యాయాని గురించి తన మహాప్రస్థానంలో దేశ చరిత్రలు అనే ఖండికలో ఇలా వాపోయారు.

నైలునదీ నాగరికతలో
సామాన్యుని జీవనమెట్టిది?
తాజ్‌మహల్ నిర్మాణానికి
రాళ్ళెత్తిన కూలీలెవ్వరు?

సామ్రాజ్యపు దండయాత్రలో
సామాన్యుల సహసమెట్టిది?
ప్రభువెక్కిన పల్లకి కాదోయ్
అది మోసిన బోయిలెవ్వరు?

అంటూ శ్రమ దోపిడీని, శ్రామికులకు దక్కకున్న గౌరవాన్ని గూర్చి మహాప్రస్థానంలో ప్రస్తావించారు. పై వాఖ్యాల్ని చూస్తే సందర్శకులంతా కూడా తాజ్‌మహల్ అందాన్ని చూస్తారు. గాని అది అందమైన కళాఖండంగా రూపుదిద్దుకోవడానికి ఎంతమంది శ్రామికులు కష్టపడ్డారో ఆలోచించరు. అలాగే రాజులకు రాజులకు మధ్య జరిగిన యుద్ధాలలో రాజుల గూర్చి గొప్పగా చెప్పుకుంటారు గాని ఆ రాజుల విజయం సాదించడానికి కష్టపడ్డ సామాన్య బంటులు, వారి ప్రాణ త్యాగాలు గుర్తుకురావు, రాణులు ఊరెగుతున్న పల్లకి అందాలను, రాణులను వర్ణించే లోకం అది మోస్తున్న బోయీల కష్టాన్ని స్మరణకు తెచ్చుకోరు అనట్లుగా అర్ధం చెప్పవచ్చు. అలాగే ఈ కథలో కూడా అందరం వాడే ఉప్పు తయారి కావడానికి శ్రామికుల పడే కష్టాన్ని తెలుసుకోవాలన్న ఉద్దేశ్యముతో కథా రచయిత డాక్టరు ఎమ్. సుగుణ రావు గారు దానికి సంబంధించిన అంశాలను ఈ కథకు ఇతివృత్తంగా తీసుకున్నారు. దానికి చిన్న వన్‌సైడ్ లవ్ స్టోరిని జతచేసి చక్కని సామాజిక స్పృహ గల కథగా తీర్చిదిద్దారు. అదే సమయంలో తల్లిదండ్రులను, తల్లిలాంటి మాతృగ్రామాని (స్వగ్రామం) మర్చిపోయిన లక్ష్మీపతిరావులాంటి కృతఘ్నులను కూడా ఈ కథలో పాత్రలగా ప్రవేశపెట్టారు.

మహాకవి శ్రీశ్రీ చెప్పినట్లుగా గనిలో, వనిలో, కార్ఖానాలో పనిచేసే శ్రామికుల శ్రమకు తగిన ప్రయోజనాన్ని ఎలా పొందలేకపోతుంటారో అలాంటి పరిస్థితే ఉప్పు తయారు చేసే పనిలో పాల్గొనే శ్రామికుల పరిస్థితి కూడా. అలాంటి శ్రమదోపిడికీ గురి అవుతున్నారని ఈ కథలో రచయిత తెలియజేస్తున్నారు. ఈ కథ ద్వారా ఉప్పు తయారు చేసే శ్రామికుల దోపిడికి సంబంధించిన భయంకర సత్యాలు ఇలా తెలుస్తున్నాయి. ఉప్పు పండించే కార్మికులు నిరంతరం ఆ ఉప్పుతో మమేక మవ్వడం వల్ల వాళ్ల జీవిత కాలం తగ్గిపోతుందని, ఆ కార్మికుల సగటు ఆయుర్ధాయం 60సం॥లోపే అన్న విషయం రచయిత తెలియజేస్తున్నాడు. బహుశా రచయిత ఈ అంశాలను ఆరోగ్య సంబంధమైన సమాచార పత్రిక నుంచి స్వీకరించి ఉండవచ్చు. ఉప్పు పండించే శ్రామికుల పరంగా వాళ్ల జీవితాలకు జరిగే భయకర సత్యంగా పెర్కొనవచ్చు అలాగే సదరు కార్మికుల ఆరోగ్య పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో ఈ కథలోని ఓ ఉదహరణని చూస్తే అర్ధమవుతుంది. డాక్టరు పైడితల్లి లక్ష్మీపతిరావుకి ఉప్పు పండించే ఓ శ్రామికుడి ఆరోగ్య పరిస్థితి ఎలా ఉంటుందో తెలియచేసారు. "చూడండి ఆ బెడ్ మీద పేషంట్ ఉప్పు మడిలో పనిచేసే కార్మికుడు. ఉప్పు నీటిలో బాగా నానిన కాళ్లు, అవి సెప్టెక్ అయిపోయాయి. కారణం ఇతని డయాబెటిస్.అతనికి కాళ్లు తొలగించాల్సిన పరిస్థితి. ఎంతమందో? మనం ఆహారంలో ఉప్పుకు ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఇస్తాము మరి ఆ ఉప్పు పండించే కార్మికుల గురించి ఎప్పుడైనా ప్రశ్నించుకున్నామా?" అని ప్రశ్నించడం గమనించవచ్చు. అంటే ఉప్పు పండించే పనిలో శ్రామికుల ఆయుర్ధాయం తగ్గిపోవడం ఒక నష్టమైతే, రెండవ నష్టం ఉప్పు నీటిలో నిరంతరం కాళ్లు నానడం వల్ల మరి కొన్ని ఆరోగ్య సమస్యలు ఎదురై ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటుటారు. అదే షుగర్ పేషెంట్ అయితే ఆ వ్యక్తి ఆరోగ్య పరిస్థితి ఎలా ఉంటుదో ఊహించుకోవచ్చు.

కథ ప్రకారం చూస్తే కథలో ముఖ్యపాత్ర డాక్టరు పైడితల్లి, మరో ముఖ్యపాత్ర లక్ష్మీపతిరావు. లక్ష్మీపతిరావు తండ్రి ఉప్పు పండించే శ్రామికుడు. ఉప్పు పండించే కయిలని కొన్నింటిని లీజుకు తీసుకొని ఉప్పు పండిస్తుంటారు. పంటలు వేసి పండించే రైతులకు దళారులవల్ల ఎలా గిట్టుబాటు ధర లభించదో అలాగే ఉప్పు తయారిలో పాల్గొన్న శ్రామికులకు కూడా సరైన కూలీ గిట్టదు. కారణం మధ్య దళారి వ్యవస్థ ఈ కథలో రచయిత సూచించిన మరో విషయం లక్ష్మీపతిరావు లాంటి స్వార్ధపరులు భాగా

సంపాదించిన తరువాత కూడా తన గ్రామానికి ఆ గ్రామంలోని ప్రజలకు అవసరమైన రీతిలో సహాయ సహకారాలు అందించకపోవడం. లక్ష్మీపతిరావు ఓ ఉప్పు పండించే శ్రామికుని కుమారుడు. తండ్రి ఎంతో కష్టపడి అతన్ని చదివిస్తాడు. లక్ష్మీపతిరావు కూడా కష్టపడి పైకొచ్చి అమెరికాలో ఉద్యోగం చేస్తుంటాడు. అదృష్టం కలిసి వచ్చి ఓ పెద్ద వ్యాపారి కుమార్తెను వివాహం చేసుకుంటాడు. ఎన్నో సంపదలు, ఎన్నో వ్యాపారాలు అతని ఆధీనంలోనికి వస్తాయి. బాగా డబ్బు సంపాదిస్తాడు కానీ తన తండ్రి కాని, తన తండ్రిలా కష్టపడి ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్న స్వగ్రామస్తులకు గాని ఎలాంటి సహాయం చేయడు. తన బిడ్డలనయితే ఆ గ్రామం వైపుకు కూడా వెళ్లనీయుడు. కారణం ఆ గ్రామంలో సౌకర్యాలేమి మద్య తన బిడ్డలు ఇబ్బందులు ఎదుర్కోంటారేమో అన్న ఉద్దేశ్యం అతన్నిలో ఉంటుంది. అతని కూతురు తనలా కాకుండా కష్టం, సుఖాన్ని గమనిస్తుంటుంది. ఈ కథలోనే రచయిత ఓ ఆదర్శవాది డాక్టరు పైడితల్లిని పరిచయం చేస్తాడు. పైడితల్లి తండ్రి కూడా గ్రామంలో ఉప్పు పండించే రైతే. ఎంతో కష్టపడుతూ తండ్రి పైడితల్లిని చదివిస్తాడు. ఆ గ్రామంలో చాలా మంది ఉప్పు పండించే రైతులు తలా ఒక్క రూపాయి వేసుకొని పైడితల్లి చదువుకు ఖర్చుపెడతారు. ఆల్ ఇండియా ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడికల్ సైన్స్‌లో పోస్ట్ గ్రాడ్యుయెట్ చదువుతాడు. ఎన్నో కార్పోరేట్ ఆసుపత్రులు పిలుస్తున్న వెళ్లకుండా స్వగ్రామంలోనే వైద్య సేవలు అందిస్తుంటాడు. అతనికి వేరే సంస్థలో కాని, అమెరికాలాంటి దేశాల్లో కాని ఎన్నో మంచి అవకాశాలు ఉన్న సరే స్వగ్రామంలోనే ఉండి తన చదువుకు సహాయ పడిన గ్రామానికి, గ్రామస్థులకు అవసరమైన రీతిలో వైద్య సేవలు అందించాలని నిర్ణయించుకుంటాడు. నిజానికి పైడితల్లిని చదవించిన గ్రామస్థులందరూ పైడితల్లి కోర్సు ముగించుకొని వచ్చే సమాయానికి చనిపోయివుంటారు. వాళ్ల కోవలోనే అతని తండ్రి కూడా. అయినప్పటికి గ్రామస్థులకు గ్రామస్తులు కష్టపడుతూనే తనకు చేసిన సహాయానికి ప్రతిగా ఈ గ్రామస్తులకే తన వైద్య సేవలు అందించాలని నిర్ణయించుకుంటాడు. ప్రత్యేకించి ఉప్పు పండించే శ్రామికుల విషయంలో అవసరమైన వైద్య సేవలు అందించడానికి గ్రామములోనే ఉండిపోవాలని నిర్ణయించుకుంటాడు. ఆ విషయాన్నే పైడితల్లి లక్ష్మీపతి రావుకు చెప్పిన మాటలు ఇలా వుంటాయి. "సార్ మానాన్న ఈ ఊరిలోనే ఉప్పు పండించేవాడు. ఎంతో కష్టపడుతూ నన్ను చదివించాడు. ఈ ఊరిలో చాలా మంది నా చదువు కోసం తలో రూపాయి ఇచ్చారు. అలా ఇచ్చిన వాళ్లు ఎవరూ లేరు. మా నాన్నతో సమా అంతా యీ లోకాన్ని విడిచిపెట్టారు. కారణం నిరంతరం ఉప్పుతో మమేకమైన వారి జీవిత కాలం తగ్గపోయింది. ఉప్పు పండించే కార్మికుల సగుట ఆయుర్ధాయం 60సంవత్సరాల లోపే! అందుకే వారి ఆరోగ్య పరిస్థితి మెరుగుపడే కార్యాక్రమాలు నేను చేస్తున్నాను. అలా నేను ఈ ఊరి రుణం తీర్చుకోవాలి" అన్నాడు. ఈ మాటలను బట్టి డాక్టరు పైడితల్లి పాత్రలోని కృతజ్ఞతా భావం ఎలాంటిదో అర్ధమవుతుంది. ఇది ఒక అంశమైతే అతని ఆదర్శభావాల్లో చెప్పుకోదగ్గ కోణం మరోకటి ఉంటుంది. లక్ష్మీపతిరావుకు ఇద్దరు అబ్బాయిలు, ఒక్క అమ్మాయి సంతానం. కొడుకులిద్దరు అమెరికాలో తండ్రికి సంబంధించిన వ్యాపారాలు చూసుకుంటుంటారు. కూతరు హేమంతి మాత్రం లక్ష్మీపతిరావు కంటే కుంచెం మానవత్వం కలిగిన యువతిగా కన్పిస్తుంది. హేమంతి లండన్ ఫిలిమ్ స్కూల్లో శిక్షణ తీసుకొని డాక్యుమెంటరి సినిమాలు తీయ్యడం హాబీగా పెట్టుకుందే కాని, అన్నల్లాగా సంపాదనకు, వ్యాపారాల జోలుకు వెళ్లలేదు. తండ్రి సలహాననుసరించి రూరల్ ఇండియా పేరుతో కాశ్మీర్ నుంచి కన్యాకుమారి వరకు పల్లెటూరులన్ని తిరిగి ఓ డాక్యుమెంటరి ఫిలిమ్ తయారు చేస్తుంది. అందులో భాగంగా స్వగ్రామంలో అడుగుపెట్టిన తరువాత అక్కడ డాక్టరు పైడితల్లి పరిచయం అవుతాడు. డాక్టరు పైడితల్లి మండలంలోని 24 గ్రామాలలో కేవలం

ఉప్పు పండించే రైతుల కుటుంబాలకే సేవలందిస్తుంటాడు. తన వైద్య సేవల వల్ల ఆ ప్రాంతంలో శిశు మరణాలు తగ్గాయి. ఈ అంశాలన్ని కూడా హేమంతి డాక్యుమెంటరి ఫిలిమ్‌లో చోటుచేసుకుంటాయి. అలా ఒక నదుద్దేశ్యంతో వైద్యసేవలందిస్తున్న డాక్టరు పైడితల్లిలోని ఆదర్శభావాలను గమనించిన హేమంతి పైడితల్లిని ప్రేమించడం మొదలుపెడుతుంది. కానీ పైడితల్లి మాత్రం హేమంతిని ప్రేమించడు. కారణం డాక్టరు పైడితల్లి ఎన్నో అభ్యుదయ భావాలు కలిగి స్వగ్రామంలోని వైద్య సేవలు అందించాలన్న ఆశయం కలిగి ఉండటం ఒకటయితే, రెండవది సామాజిక న్యాయం పరంగా హేమంతి సంబంధం తనకు ఏ మాత్రం ఉపయోగ పడదన్నది. ఎందుకంటే లక్ష్మీపతిరావు ఆమెరికాలో డాక్టరు పైడితల్లికి ఎంతోమంచి ఆసుపత్రి నిర్మించి ఇవ్వగలడు, అవసరమైన రీతిలో ఎంతైనా పైడితల్లి వైద్య ఆసుపత్రి కోసం వేచ్చించగలడు కానీ పైడితల్లి స్వగ్రామం, సొంత మనుషులను విడిచి ఎక్కడికి వెళ్లకూడదని నిర్ణయించుకున్న వ్యక్తి. ఈ కారణం దృష్ట్యా హేమంతి అతన్ని ప్రేమిస్తున్న అతను మాత్రం ప్రేమించడం ఇలా ఈ కథలో లక్ష్మీపతిరావు ఆస్తులు అంతస్థులకు కట్టుబడి ఉంటే డాక్టరు పైడితల్లి మాత్రం ఎన్నో కష్టాలు పడి తనను పెంచి పెద్ద చేసిన గ్రామస్తులకే తన సహాయ సహకారాలు అందించాలని నిర్ణయించుకోవడం. ఇలా ఈ కథలో రచయిత ఉప్పు పండించే రైతులు, వాళ్ల నిక్రుష్ట జీవిన విధానం, వాళ్లను దళారులు దోచుకునే అంశాన్ని ఇతివృత్తంగా తీసుకొని దానికి అనువైన రీతిలో పాత్రలను ప్రవర్తింప చేసి కథను మంచి సామాజిక విలువలున్న కథగా తీర్చిదిద్దారు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. తెలుగు కథానికి స్వరూస్వభావాలు- డాక్టరు పోరంకి దక్షిణామూర్తి.
2. మహాప్రస్థానం - శ్రీశ్రీ
3. రంజనీ రాయప్రోలు కథా సంకలనం - రంజని రాయప్రోలు, రామకృష్ణయ్య సాహితి సంస్థ.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

తెలంగాణ సాహితీ స్మరణీయులు - తొలి తెలుగు కథా రచయిత్రి అచ్చమాంబ

- రమావత్ రజిత, పరిశోధక విద్యార్థి, తెలుగు విభాగం, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ, హైదరాబాద్.

తెలంగాణ ప్రాంతంకు వచ్చిన విదుషీమణి బండారు అచ్చమాంబ (1874-1905), వీరి తల్లిదండ్రులు కొమర్రాజు గంగమాంబ, వెంకటప్పయ్య పంతులు.

కుటుంబ నేపథ్యం :

అచ్చమాంబ ఆరేళ్ళ వయసులో ఉన్నప్పుడే తండ్రీ చనిపోయారు. తల్లి గంగమాంబ తన భర్త మరణం తో తన ఇద్దరు పిల్లలతో సవతి తల్లి కొడుకు కొమర్రాజు శంకరరావు ఇంటికి వెళ్లారు.

వివాహం :

అచ్చమాంబ గారి భర్త పేరు బండారు మాధవరావు. అతడిది నందిగామ తాలుకా కంచెల గ్రామం. కాగా నల్లగొండ జిల్లా దేవరకొండలో ఉండేవాడు. వీరు నిజాం సర్కారులో ఇంజనీర్‌గా పనిచేసారు. మాధవరావు కు అప్పటి ఒక వివాహం అయ్యింది. ఒక కూతురు కూడా ఉంది. ఆమె పేరు మీనాక్షి. ఈమె, అచ్చమాంబ దాదాపు ఒకే వయసు కలవారు. దురదృష్టవశాత్తుగా మాధవరావు భార్య చనిపోగా మాధవరావు అతని మేడకోడలు వరుస అయిన అచ్చమాంబను వివాహం చేసుకున్నారు. అప్పుడు అచ్చమాంబ వయసు పదెండ్లు మాత్రమే. సవతి కూతురు మీనాక్షి కీ కూడా 10 ఏండ్లకే వివాహం అయ్యింది. కానీ విధికృతం ఆమె భర్త తొందరగానే చనిపోయారు. ఆ స్థితిలో మీనాక్షీ కీ అచ్చమాంబ అండగా నిలిచారు.

సంతానం :

అచ్చమాంబ కు ఒక కుమారుడు మరియు కుమార్తె కలిగారు. కానీ విధి క్రూరమైనది. చిన్న వయస్సు లోనే హఠాత్తుగా కుమారుడు, కుమార్తె మరణించడంతో అచ్చమాంబ తీవ్రమైన ఆవేదనకు లోనైయ్యారు. ఆ భాధ నుండీ కోలుకోవడం కోసం అనాథ పిల్లలను చేరదీసి సొంత పిల్లలాగే పెంచి చదువు చెప్పించారు.

చదువు :

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వం కూర్చిన కొమర్రాజు లక్ష్మణ రావు వీరి తమ్ముడు. అచ్చమాంబ పెద్దగా చదువుకోలేదు. కానీ తన తమ్ముడికీ చదువు చెప్పించారు. తమ్ముడు ఇంట్లో చదువుకునేటప్పుడు అతని పక్కన కూర్చోని హిందీ, తెలుగు భాషలు నేర్చుకుంది. కోమర్రాజు లక్ష్మణ రావు తన అక్క పై వున్న ఆప్యాయతతో తన కూతురికీ వాళ్ల అక్క పేరే (అచ్చమాంబ) పెట్టుకున్నారు.

అచ్చమాంబకు వివాహం తర్వాత మకాం విదర్భకు మారింది. అచ్చమాంబ భర్త వృత్తి రీత్యా అనేక ప్రాంతాలు తిరిగేవాడు. అ క్రమంలోనే నాగపూర్ కు కూడా వెళ్ళారు. ఇలా ఇంగ్లీషు, గుజరాతీ వంటి అనేక భాషలో ప్రవేశం సంపాదించారు అచ్చమాంబ.

రచనలు :

కథలు :

ప్రేమ పరీక్షణము (1898)
ఎరువు సొమ్ము పరువు చేటు (1898-అలభ్యం)
ధన త్రయోదశి
గుణవతియగు స్త్రీ (1901,మే)
లలితాశారదులు
జానకమ్మ (1902,మే)
దంపతుల ప్రథమ కలహం (1902,జూన్)
సత్పాత్ర దానము (1902)
స్త్రీ విద్య (1902)
భార్య భర్తల సంవాదము (1903, జూలై)

అద్దమును, సత్యవతియును (1903)
బీద కుటుంబం (1904)

ఇతరుములు :

అబలా సచ్చరిత్ర రత్నమాల
క్రోషా అల్లిక మీద పుస్తకం (అలభ్యం)
ఊలు అల్లిక మీద పుస్తకం (అలభ్యం)
శతకం (అలభ్యం)

తెలుగులో తొలి కథా వివాదం :

తెలుగులో తొలికథ ఏదీ అనీ చర్చ జరిగినప్పుడు విస్మరణ కు గురిఅయిన వారు అచ్చమాంబ. గురజాడ దిద్దుబాటు కథను తొలి కథగా చెప్పిన పరిశోధకులు అచ్చమాంబ రచనలను పరిగణనలోకి తీసుకొకపోవడం శోచనీయం. అంతే కాదు బండారు అచ్చమాంబ కథల్లో కూడా అన్నీ లభ్యం కాకపోవడం కు కూడా దీనికి కారణం కావచ్చు.

అచ్చమాంబ కథల్లో కూడా ఏదీ మొదటిది అనే వివాదం కూడా కలదు. నూరేళ్ల పంట కథా సంకలనం లో సంపాదకురాలు భార్గవీ రావు గారు ముందుమాటను రాస్తూ స్త్రీ విద్య మొదటి కథగా నిర్ధారించారు. ధనత్రయో దశి కథ నే తొలి కథ అనీ స్త్రీవాద పత్రిక అయిన భూమిక పత్రిక లో పి.సత్యవతి గారు అభిప్రాయ పడ్డారు. అయితే బండారు అచ్చమాంబ గారు రాసిన మొట్టమొదటి కథ రాయసం వెంకట శివుడు సంపాదకత్వంలో వెలువడిన తెలుగు జనాన పత్రికలో 1898 జూలైలో ప్రేమ పరీక్షణం, అలాగే 1898 లో సెప్టెంబర్ లో ఎఱువు సొమ్ము పరువు చేటు పేరిట అచ్చయ్యాయి. పై విషయాన్నీ స్వయంగా వెంకట శివుడు 1945 లో హైదరాబాద్ నుంచి వెలువడిన తెలుగు తల్లి పత్రిక కొమర్రాజు లక్ష్మణ రావు స్మారక సంచిక లో రాసారనీ అయితే అది అందుబాటులో లేకపోవడం వలన తెలుగు తల్లి పత్రికలోనే మే నేలలో అచ్చయిన గుణవతియగు స్త్రీ ని మొట్టమొదటి కథ గా స్వీకరించాలిసి వస్తుందనీ సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్ ఒక పరిశోధక వ్యాసంలో అభిప్రాయపడ్డారు.

అచ్చమాంబ కథల సేకరణ :

కథా నిలయం ట్రస్టు వారు 2008 లో తొలి తెలుగు కథలు- ఏడు అభిప్రాయాలు పుస్తకంలో అచ్చమాంబ గారి ధనత్రయోదశి , స్త్రీ విద్యలను ప్రచురించారు. ఈ రెండు కథలే మొదటగా ప్రచురితం అయ్యాయి.

ఆ తర్వాత బండారు అచ్చమాంబ రాసిన 12 కథలలో 10 కథలను అన్వేషి లైబ్రరీ లోని గృహలక్ష్మీ పత్రిక నుంచి మరియు వివిధ పత్రికల నుంచి సంగిశెట్టి శ్రీనివాస్ గారు సేకరించారు. వీటినే బండారు అచ్చమాంబ తొలి తెలుగు కథలు పేరిట వెల్లడించారు. ఆ తర్వాత ప్రేమ పరీక్షణము, ఎఱువు సొమ్ము పరువు చేటు అనే రెండు కథలను కూడా సంగిశెట్టి సేకరించారు.

అచ్చమాంబ కథలు :

అచ్చమాంబ 1902 నవంబర్ నెలలో గురజాడ కంటే ముందుగానే ధనత్రయోదశి కథను హిందు సుందరి పత్రికలో ప్రచురించారు. అయితే ఈ కథ గ్రాంథిక భాషలో కలదు. ధన త్రయోదశి కథలో బొంబాయి వలస వెళ్లిన స్త్రీల మానసిక సంఘర్షణని చెప్పారు. ఎన్ని కష్టాలు ఎదురైనా గుణం ప్రధానం అనీ చెప్పే కథ ఇది. గుణవతి యగు స్త్రీ కథలో పురాణ కథను తీసుకొని ఆధునిక కాలం కు ఆపాదించారు. లలితా శారదలు అనే కథ బాలలకు చెందిన కథ. ఇందులో ఈర్ష్య గల మిత్రురాలిని మార్చిన స్నేహితురాలి కథ కలదు. జానకమ్మ కథలో అమ్మాయిలకు చదువు చేప్పిస్తే ఎలాంటి చైతన్యం ఉంటుందో తెలిపారు. చదువుంటే స్త్రీలు సొంత కాళ్లపై నిలబడగలరనీ స్త్రీ విద్య కథలో చెప్పారు. చిన్న చిన్న విషయాలు దాంపత్య జీవితంను ఎలా చికాకు పరుస్తాయో దంపతుల ప్రథమ కలహాల కథలో కలదు. పాత్ర దానం వద్దనీ సత్పాత్ర దానం కథను రాసారు.వాస్తవ చిత్రణ నేపథ్యంలో సాగిన కథ బీద కుటుంబం.ఈ కథ ద్వారా స్త్రీల వల్లనే కుటుంబ అస్తిత్వం పరువు, మర్యాదలు నిలబడతాయనీ కథ సాగుతుంది.

అబల సచ్చరిత్రా మాల :

అబలా సచ్చరిత్రా మాల గ్రంథంలో సుమారు 1000 సంవత్సరాల కాలంలో ప్రసిద్ధికెక్కిన చారిత్రక భారత స్త్రీల కథలున్నాయి. ఈ గ్రంథంను కందుకూరి వీరేశలింగం తన చింతామణి ముద్రణాలయం తరుపున ప్రచురిం చారు. ఈ గ్రంథం రెండు భాగాలుగా కలదు.బండారు అచ్చమాంబ గారి సచ్చరిత్ర పుస్తకం కోండవీటి సత్యవతి గారి సంపాదకత్వంలో ప్రచురితం అయ్యింది.

సంఘ సేవ :

1902లో అచ్చమాంబ గారు ఓరుగంటి సుందరి రత్నమాంబతో కల్సి మచిలీపట్నంలో మొదటి మహిళ సమాజం బృందావన స్త్రీల సమాజంను స్థాపించింది. అంతేకాదు రాష్ట్రవ్యాప్తంగా పర్యటించి ఎన్నో స్త్రీల సంఘాలు ఏర్పరిచారు. 1902లో కాంగ్రెసు మహా సభలు మధ్యప్రదేశ్‌లో జరిగాయి. ఆ సభలకు అచ్చమాంబ హాజరయ్యారు. అప్పుడు మధ్యప్రదేశ్ లోని బిలాస్పూర్‌లో ఉన్నారు. అక్కడ ప్లేగు వ్యాధి తీవ్రంగా ప్రబలింది. అచ్చమాంబ సేవా ధర్మంతో ఎవ్వరూ చెప్పినా వినకుండా స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చి సేవ చేసారు. దాంతో ఆమెకు ప్లేగు వ్యాధి సోకి అది ముదిరి 1905 జనవరి 18న బిలాస్పూర్ లోనే మరణించారు. వైదిక, పౌరణిక, బౌద్ధ స్త్రీల చరిత్రలను గ్రంథస్థం చేయాలనీ బండారు అచ్చమాంబ ప్రయత్నించారు. కానీ ఆ సంకల్పం ప్రతి ఫలించకుండానే 30 యేళ్ల కే అర్ధాంతరంగామరణించారు.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

'విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు చదువు' హాస్యం / వ్యంగ్యం

- దేవులపల్లి సాయికృష్ణ, పరిశోధక విద్యార్థి, తెలుగు విభాగం, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయము.

ఇంగ్లీషు భాషా వ్యామోహంపై విశ్వనాథ సత్య నారాయణ గారు సంధించిన వ్యంగ్యాస్త్రం "విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు చదువు". విశ్వనాథ వారు ఆధునిక తెలుగు సాహిత్య ప్రపంచాన్ని ఒక ఊపు ఊపిన కవి, రచయిత. విమర్శలో కూడా విశ్వనాథవారు తన విశ్వరూపాన్ని చూపించారు.

బ్రిటీషు పాలనకు వ్యతిరేకంగా జాతీయోద్యమం ముమ్మరంగా కొనసాగుతున్న తరుణంలో పుట్టి, పెరిగిన విశ్వనాథ ఆ జాతీయోద్యమంలో మమేకమై, బ్రిటీషు పాలన వలన మనదేశంలో, ప్రత్యేకించి ఆంధ్రదేశంలో వస్తున్న మార్పుల్ని గమనించాడు. బ్రిటీషు పాలన వలన మన భారతీయ సంస్కృతి ఎంత నలిగిపోయిందో గుర్తించిన విశ్వనాథ వారు ప్రాచీన సంప్రదాయాన్ని ఆచార వ్యవహారాల్ని యథాతదంగా నిలబెట్టే ప్రయత్నం చేశారు. కవిత్వం, నాటకం మొదలైన సంప్రదాయ ప్రక్రియలలో అప్పటి వరకు రచనలు చేసిన విశ్వనాథ వారు వచన రచన అయిన నవలను తన భావజాలాన్ని వ్యక్తం చేయటానికి అనువైన ప్రక్రియగా భావించారు.

"విశ్వనాథ వారు సుమారు 58 నవలలు రాశారు. చారిత్రక నవలలు, సాంఘీక నవలలతో పాటు "పురాణ వైర గ్రంథమాల" పేరుతో భారతీయ చరిత్రకి కొత్తరూపు కల్పించటానికి, కొన్ని చారిత్రక సత్యాలను వెలికితీసే ప్రయత్నంగా నవలలు రాసి సంచలనం కలిగించారు. విశ్వనాథ కూర్చొని స్థిమితంగా రాసిన నవలలు చాలా తక్కువ. ఆయన చెప్పగా ఇతరులు రాసినవే ఎక్కువ. వీరు రాసిన 'వేయిపడగలు' వీరికి ఎంతో కీర్తి ప్రతిష్టలు తెచ్చిపెట్టాయి. ఇవేకాక వీరు హాస్య నవలలు కూడా రాశారు. ఇందులో చెప్పుకోదగ్గది 'విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు శర్మ'. ఈ నవలలో ముఖ్యపాత్రగా రచయిత విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారే ఉంటారు.

నవల ప్రారంభంలో విశ్వనాథ ఇంటికి అతని స్నేహితుడు వస్తాడు. అతను అభ్యుదయవాది. విశ్వనాథ వారికి అతని స్నేహితుడికి మొదట కొంత వాగ్వాదం జరుగుతుంది. అతను అభ్యుదయవాది, విశ్వనాథ సాంప్రదాయవాది కనుక విశ్వనాథ రచనలు అతనికి కోపం తెప్పిస్తాయి. ఈ కోపం అతని స్నేహితుడిది కాక అభ్యుదయ వాదులందరిదని విశ్వనాథ వారి భావన. అందుకే విశ్వనాథవారు 'నా రచనలు మీలాంటి వారికి కోపం తెప్పిస్తాయి కావున చదవకపోవడమే మంచిద'ని అతని స్నేహితుడికి చెప్పినట్లు తన రచనలను వ్యతిరేకించే వారికి చెప్తాడు. అతని స్నేహితుడు వారు రాసే కొత్త నవల గురించి చెప్పమనగా, అతనికి ప్రస్తుత నవల గురించి చెప్పడం ప్రారంభిస్తారు. ఒకరోజు మధ్యాహ్నం పడుకున్న విశ్వనాథవారికి కలలో పంచతంత్రం రాసిన విష్ణుశర్మ, భారతం రాసిన తిక్కన వస్తారు. సాధారణంగా మనకి ఒకరోజు వచ్చిన కల మర్నాడు కొనసాగడం అనేది జరగదు. ఆ విషయాన్ని విశ్వనాథ వారు ఇదే నవలలో 'నిద్రాదరిద్రుడు' అనే చిన్న హాస్య కథ ద్వారా తెలియ జేస్తారు. అలా విశ్వనాథవారికి ప్రతిరోజూ కల రావడం విశేషం. ఆయనకి వచ్చిన కలలే ఈ "విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు చదువు".

స్వర్గానికి వచ్చిన కొందరు ఆధునికులు విష్ణుశర్మ 'పంచతంత్రం' రాయలేదు, దాని కర్త తెలియదు అనే వాదనకు తెరలేపుతారు. అంతేగాక వారు వ్రాతపూర్వకమైన పత్రం ఇచ్చి, విచారించి తీరాలని ఇంద్రుడిని డిమాండ్ చేస్తారు. ఇంద్రుడు చేసేదేంలేక విష్ణుశర్మను విచారణ కోసం పిలిపిస్తాడు. అందులో డానియల్ (ధనియాలు అనే పదానికి వికృతిగా వర్ణించారు) అనే వ్యక్తి విష్ణుశర్మను చూసి "నీవా విష్ణుశర్మవు? నీవు కానేకావు. విష్ణుశర్మ ఇట్లా

ఉండనే ఉండడు. ఆయన నీతులన్నీ కథలలో చెప్పిన వాడు. ఇట్లా బొద్దల్లే ఉంటాడటయ్యా! బక్కపలుచగా చలాకీగా ఉంటాడు. అతని ముఖం చూస్తే తెలివి కొట్టవస్తుంది. నీ మొహంలో తెలివేలేదు. మేం ఒప్పుకోం'' అని అంటాడు. ఇలాంటి మాటలు అంటున్నా అక్కడే ఏమనకుండా ఉన్న ఇంద్రుడి మీద విష్ణుశర్మకు కోపం వచ్చింది. అపుడు ఇంద్రుడు ''వారిది కుతర్కం వారితో వాదించలేం. వారు కొన్ని రోజుల ఇక్కడ ఉండిపోతారు. వారితో నీకేంటి'' అని సర్ది చెబుతాడు. పంచతంత్రం విష్ణుశర్మే రాసాడని చెప్పడానికి దానిని అనువాదం చేసిన చిన్నయసూరి, కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు గారిని ఆ సభకు సాక్ష్యాల కోసం పిలిపించగా లాభం లేకపోతుంది. ఇందులో వీరేశలింగం పంతులు గారు హేతువాదులకి ప్రతీక. నీతిచంద్రిక విష్ణుశర్మ రాసాడని చిన్నయసూరి ఒప్పుకున్నా, విష్ణుశర్మే రాసాడని చెప్పడానికి సాక్ష్యం లేకపోవడం వలన వీరేశలింగం గారు ఒప్పుకోరు. అతను ఒప్పుకోకపోతే స్వర్గానికి వచ్చిన డానియెల్ మొ॥ ఆధునికులు కూడా ఒప్పుకోరు. పైగా వాళ్ళు మాట్లాడే ఇంగ్లీషు ఇంద్రుడికి కూడా అర్థం కాదు. అలా వారికి స్వర్గంలో ఉన్నప్పుడు కలిగిన ఇబ్బంది ఇంగ్లీష్ వచ్చి ఉంటే కానీ సరి చేసుకోలేనిది పరిస్థితి కలిగింది. ప్రస్తుత కాలంలో భూమిపైనే కాకుండా ఆఖరికి స్వర్గంలో కూడా ఇంగ్లీష్ కావాల్సి పరిస్థితి ఏర్పడిందన్నమాట. ఈ కారణంగా దేవేంద్రుడు విష్ణుశర్మను భూలోకానికి వెళ్ళి నీవే పంచతంత్రం రాసావనడానికి సాక్ష్యాధారాలు సంపాదించి, ఇంగ్లీషు భాషను నేర్చుకొని రమ్మని విశ్వనాథ సత్యనారాయణ వద్దకు పంపిస్తాడు. అలాగే ఇంద్రుడు విష్ణుశర్మతో 'ఇంగ్లీషు భాషలో దేవుడూ (GOD), కుక్క (DOG) ఒక్కటేనట. కుక్కని తిరగరాస్తే దేవుడు వస్తాడు. అది భలే గమ్మత్తైన భాష' అని నువ్వు ఆ భాషను నేర్చుకొని వచ్చి నాకు కూడా నేర్పు అని అంటాడు. అలా విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు నేర్చుకుందామని విశ్వనాథ వారి ఇంటికి వస్తాడు.

కవిత్రంలో ప్రథముడైన నన్నయ కంటే తిక్కనకు స్వర్గంలో ఎక్కువ పేరు ప్రతిష్టలు ఉండేవి మొదట. కాని భూలోకంలో ఎవరో నన్నయపై వ్యాసం రాయడం వలన స్వర్గంలో ఉన్న నన్నయకు తిక్కనకంటే ఎక్కువ పేరు ప్రతిష్టలు వస్తాయి. ఇక్కడ నన్నయకు స్వర్గంలో పేరు తెచ్చిన వ్యాసం పేరు రచయిత చెప్పడు కాని అది వారు రాసిన 'నన్నయ ప్రసన్న కథా కలితార్థయుక్తి' అయిఉంటుంది. దీంతో తిక్కన కూడా తన భారతంపై వ్యాసం రాయించుకొని పేరుప్రతిష్టలు పెంచుకుందామని భూలోకంలో రచయిత ఇంటికి వస్తాడు. అలా వచ్చిన విష్ణుశర్మ, తిక్కనలు రచయితతో ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవడంలో పడే పాట్లే ఈ నవల.

మొదట వీరిద్దరూ రచయిత కలలో దేవతా స్వరూపాలుగా వస్తారు. అనంతరం కొన్ని రోజుల తర్వాత మామూలు మనుషులుగా మారిపోతారు. విశ్వనాథ తిక్కనలకు ఇంగ్లీషు నేర్పే సందర్భంలో జరిగే ప్రతి వాగ్వాదంలో ఆధునికభావాలు కల వ్యక్తిగా కనిపిస్తాడు. మొదట స్నేహితుడితో జరిగిన వాగ్వాదంలో సంప్రదాయ వాదిగా కనిపించినా రచయిత వీరితో జరిగిన వాగ్వాదంలో అభ్యుదయవాదిగా అనిపించినా అది అభ్యుదయ వాదులను విమర్శించడానికే.

రచయిత ఇంగ్లీషు భాషను విష్ణుశర్మకి, తిక్కనలకు కూడా నేర్పించడం మొదలు పెడతాడు. ఇంగ్లీషులో ఉచ్చారణను బట్టి స్పెల్లింగ్ ఉండదు. స్పెలింగ్‌ను బట్టి ఉచ్చారణ ఉండదు. ఒక అక్షరం ఒక పదంలో ఒక రకంగా, మరో పదంలో అదే అక్షరం ఇంకో ఉచ్చరించడం ఉంటుంది. అందువలన రచయిత బోధించే ఇంగ్లీషుకి సంబంధించిన ప్రతివిషయాన్ని గురించి విష్ణుశర్మ ఎన్నో ప్రశ్నలు వేస్తాడు. అందులో ఉన్న లోపాలు బయట పెడతాడు. కొన్నింటికి వ్యంగ్యార్థాలు తీస్తాడు. ఇలా విష్ణుశర్మకే కాక తిక్కనకు కూడా అనేక సందేహాలు వస్తాయి.

ఇంగ్లీషులో ఉన్న వర్ణమాలల్లో రాయడానికి ఒకరకం, అచ్చుకు మరోరకం అక్షరాలు ఎందుకు? అందులో కూడా చిన్నవి, పెద్దవి ఎందుకు?

A, I - ఏకాక్షర పదాలు కాగా 'You' అనే పదాన్ని కేవలం 'యు' (U) ఉచ్చారణతో మాత్రమే పలుకుతున్నా అది ఏకాకక్షరం పదం ఎందుకు కాదు? అందులో ఉన్న ఇతర వర్ణాలను (Yo) ఉచ్చరించనపుడు వాటి లాభం ఏంటి?

భారతదేశంలోని భాషల్లోని అక్షరాలను వర్ణక్రమంలో ఎలా ఉచ్చరిస్తామో పదంలోకూడ అలాగే ఉచ్చరిస్తాం. కాని ఇంగ్లీషులో అలాకాదు. BAD - ఈ పదాన్ని మన భాషల ప్రకారం చదివితే 'బి ఎ డి' అనే చదవాలి. కాని ఇంగ్లీషు ప్రకారం 'బ్యాడ్' అని చదువుతాం. ఇందులో B - బకారానికి, D - డకారానికి, A - హ్రస్వ అకారానికి గుర్తులను అనుకొని విష్ణుశర్మ 'B A D'ని 'బడ్' అని చదువుతాడు తప్ప 'బ్యాడ్' అని అనడు. అలాగే 'O' (ఓ) - ని దీర్ఘ అకారానికి గుర్తు అనుకొని 'G, O, D'ని గాడ్ అని అనడం సరైనదే అని భావిస్తారు విష్ణుశర్మ, తిక్కనలు.

ఒక్కరోజు పాఠం చెప్పినందుకే వాళ్ళు అడిగిన ప్రశ్నలకు విసిగిపోయిన రచయిత 'బాబు మీరు ఈ ఇంగ్లీషు చదువుకోవలనంటే మీకు వచ్చిన చదువు మరచిపోవలె' అని ఆరోజుతో పాఠం ముగిస్తాడు. ఒకసారి విష్ణుశర్మ రచయిత పిల్లలకు నీతిశాస్త్రం చెప్తానంటాడు. దానికి రచయిత 'మీ నీతికి చాలా తేడా ఉంది. మా చదువులు ఇలా సంవత్సరాల తరబడి చదవవలసిందే అలా చదివితేనే ఉద్యోగాలు వస్తాయి. ఒకవేళ మీ నీతి చదివినా బూడిదలో పోసిన పన్నీరు అవుతుంది కాని ఏం లాభం ఉండద'ని ఆధునిక విద్యలో నీతికి ప్రాధాన్యత లేదని, ఇలా సంవత్సరాల తరబడి చదవ వలసిందేనని, అలా చదివితేనే అది అసలైన చదువని వ్యంగ్యంగా ఎత్తిచూపుతాడు.

ఇంగ్లీషు వర్ణమాల నేర్చుకున్న తర్వాత తిక్కన, విష్ణుశర్మలు ఒకరికొరకు బాగా చదువుకొని, వర్ణమాలను బాగా పరిశీలించి రచయిత దగ్గరికి వచ్చి మళ్ళీ ప్రశ్నల వర్షం కురిపిస్తారు.

B (బ్+ఇ), G (జ్+ఇ), C (స్+ఇ), D (డ్+ఇ), P (ప్+ఇ), T (ట్+ఇ), V (వ్+ఇ) - వీటి చివర ఉచ్చారణ సౌలభ్యం కొరకు ఇకారం చేర్చారు. అలాగే మిగిలిన హల్లులకు కూడా ఎందుకు చేర్చలేదు అని ప్రశ్నిస్తారు. F (ఎఫ్), L (ఎల్), M (ఎం), N (ఎన్), S (ఎస్), - ఈ ఐదు అక్షరాలను ఎకారంతో మొదలు పెట్టాడు. రకారానికి ముందు 'ఆ' పెట్టి 'ఆర్' (R) అన్నాడు. హకారానికి ఎకారం పెట్టి (హ్+ఎ = హె) చకారం తగిలించి 'హెచ్' (H) అన్నాడు. అసలు ఈ అక్షరాలన్నీ ఈ వరుసలో ఎందుకున్నాయి? సరిపడా అచ్చులు లేవు. U - యకారానికి గుర్తు. ఇది ఉకారసహిత యకారం (య్+ఉ = యు). V - వకారానికి గుర్తు. 'V' ఉండగా 'Y' అనవసరం. ఎందుకంటే వకారానికి ఇత్వం చేరిస్తే 'V' (వ్+ఇ = వి) అవుతుంది. అలాగే ఐకారం చేరిస్తే 'Y' (వ్+ఐ = వై) అవుతుంది కదా! Q - ఎందుకు ఉంది? దీని ప్రయోజనం ఏమిటి? ఇలా వారికున్న ఎన్నో సందేహాలు తెలియజేస్తారు. భాష యొక్క తీరు ఇలా ఉండడం తెలిసి ఇది పరమేశ్వరుడు అనుగ్రహించిన భాష కాదని, ఆటవిక భాషగా నిర్ధారిస్తాడు విష్ణుశర్మ.

రచయిత చెప్పే పాఠం ముందుకు పోతున్నకొద్దీ వారికి ఇంకా అనేక సందేహాలు వస్తాయి. జార్జ్ (George) - అనే పదంలో 'G e o r g e' అని రచయిత స్పెలింగ్ చెప్పగా దానికి వారు 'J e o r g e' కూడా జార్జ్ అవుతుంది కదా! దానికి 'G' ఎందుకు వాడాలి? అంతేకాక 'God' (గాడ్) లో 'G'ని గకారంగా వాడి 'George' (జార్జ్) లోని 'G'ని జకారంగా ఎందుకు వాడుతున్నారు అని ప్రశ్నిస్తారు.

'C'ని సకార (City), చకార (Champion), కకారాలుగా (Cat) వాడతారు ఇంగ్లీషులో. ఈ భాషలో చకారం లేదు కావున 'C'ని చకారంగా వాడడం సరే. కాని 'S' ఉండగా సకారంగా ఎందుకు వాడతారు. 'K' ఉండగా కకారంగా ఎందుకు వాడతారని ప్రశ్నిస్తారు.

'Blind' (బ్లైండ్) - అనే మాటలో 'I' పూర్తిగా ఐకారంగా వాడబడుతుంది. కాని 'Wind' - అనే మాటలో 'I' అక్షరం

'ఔఅఅ' నామవాచకం (గాలి) అయితే 'విండ్' అని, అదే క్రియ (త్రిప్పుట) అయితే 'వైండ్' అవుతుంది. అలాగే 'Ghost' (గోస్ట్) - అనే పదంలో 'Gh'లను గకారంగా పలికి, 'Enough' (ఎనఫ్) - అనే పదంలో 'gh'లను ఫకారంగా పలకడం చూసి నివ్వెరపోతారు. 'U'ని ఒక పదంలో ఉకారంగా (Put), మరోపదంలో అకారంగా (Cut) ఎందుకు పలుకుతారు? ఇలా ఎన్నోప్రశ్నలు వేస్తారు.

ఇక వాక్యంల్లోకి వెళ్తే 'రాముడు రావణుని చెంపెను' - ఈ వాక్యంలో 'రావణుని' అన్న శబ్దం తరువాత 'చంపెను' అనే శబ్దం ఉంది. ఇక్కడ చావడం జరిగింది. ఎవడు చంపబడ్డాడో వాడు క్రియకు ముందే చెప్ప బడ్డాడు. చంపుట అనే ధాతువులోని అర్థం రావణునికి తగిలింది. కాని ఇదే వాక్యాన్ని ఇంగ్లీషులో రాస్తే 'Rama Killed Ravana' అని రాయాల్సి ఉంటుంది. మన వ్యాకరణం ప్రకారం దీనిని అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తే క్రియ కర్మకు తగలాలి. కాని అలా తగలక, చంపబడాల్సిన రావణుడు తప్పించుకొని, క్రియకు ముందు చెప్పబడిన రాముడు చంపబడ్డాడు (Rama Killed) అని చమత్కరిస్తాడు విష్ణుశర్మ. నిజానికి ఒకభాష లోని వాక్యాన్ని మరో భాషావ్యాకరణంతో అర్థం చేసు కోవాలని చూస్తే ఏ భాష నిలువదు. ఒక్కో దశలో రచయితకి వారి తర్కం చూస్తూంటే ఆయనను శుద్ధి చేయడానికి వచ్చినవారే కాని చదవునేర్చుకోవడానికి వచ్చినవారు కారు అని అనిపిస్తుంది.

ఇలా కాదని, కనీసం తిక్కన చేత వారి కళాశాలలో ఒక ఉపన్యాసం ఏర్పాటు చేస్తే, డబ్బు వస్తుందన్న ఆలోచన చేస్తారు రచయిత. విష్ణుశర్మ తాను కూడా వచ్చి మాట్లాడుతానని అడుగుతాడు. 'దేని గురించి?' అని అడుగుతారు రచయిత. 'ఇంగ్లీష్ భాష అంత అపభ్రంశ వర్ణమాల ఈ సృష్టిలో లేదని చెబుతాన'ని అంటాడు విష్ణుశర్మ. విష్ణుశర్మ దృష్టిలో సంస్కృత భాషకు ఆకారం ఏర్పడకముందే పరిష్కృతమైన భాష. అంటే అది పుడుతూనే సంస్కరించబడింది. మిగిలినవి ఆటవిక భాషలు. అవి కొన్ని యుగాలుగా మారుతూ నేటి రూపు సంతరించుకున్నాయని అని అంటారు. ఇంకో చోట అసలు అక్షరాలు ఎందుకు ఒక్కొక్క చోట ఒక్కొక్క విధంగా పలుకుతారని సందేహం వ్యక్తం చేస్తాడు. వారి ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పలేని రచయిత ''ఏ ఇంగ్లీష్ అక్షరమైనా సరే దాని ఇష్టం వచ్చిన చోట దాని ఇష్టం వచ్చినట్లు పలుకుతుంది''. ఇక ఆ భాష నేర్చుకోవడం అనేది మీ ఇష్టం అని అక్కడి నుండి వెళ్ళిపోతాడు.

ఇలా ఈ నవలలో కేవలం ఇంగ్లీషు భాషను మాత్రమే కాకుండా ఆధునికుల్లో కూరుకుపోయిన ఎన్నో భ్రమలను వ్యంగ్యంగా ఆవిష్కరించారు రచయిత. ఎవరైనా కొత్త భాషను నేర్చుకోవాలి. కానీ వారి మాతృభాషకు ఇవ్వ వలసిన గౌరవం ఇవ్వాల్సిందేనని సూచించటానికి నవల చివర్లో వారికి మెలుకువ రావటం, ప్రమోషన్ రావటం జరుగుతుంది. ఈ నవలలో విశ్వనాథ వారి పదునైన రచనకు మంచి హాస్యం తోడైంది. ఈ నవల ద్వారా విశ్వనాథ వారు మాతృభాష గొప్పతనం, ప్రతివారు తమ సొంత భాషకు ఇవ్వలసిన ప్రాధాన్యత గురించి తెలిపారు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. విష్ణుశర్మ ఇంగ్లీషు చదువు - విశ్వనాథ సత్యనారాయణ
2. నవలా శిల్పం - వల్లంపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
3. తెలుగులో సాహిత్య విమర్శ - ఎస్.వి.రామారావు

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

గంటేడ గౌరునాయుడు కథలు – స్త్రీల హక్కులు

– బలరాకుమతంతి శశికళ, పరిశోధక విద్యార్థిని, తెలుగు అధ్యయనశాఖ,
శ్రీ పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయం, తిరుపతి.

ఉత్తరాంధ్ర రచయితలు గంటేడ గౌరునాయుడు తన రచనల ద్వారా సంఘంలోని రుగ్మతలను రూపుమాపడానికి తన వంతు ప్రయత్నంచేస్తున్నారు. బడుగులు, బలహీనులు, గిరిజనులు, జానపదులు, స్త్రీలు ఇలా ఏ వర్గం వారైనా పీడించబడుతున్నారని గ్రహిస్తే తన కలాన్ని గళంగా చేసుకొని న్యాయపోరాటం చేస్తారు. సంఘమనే దేహానికి గాయం అయినప్పుడు తన రచనలనే మూలికల ముద్దను రాసి చికిత్స చేస్తున్నారనే చెప్పవచ్చు.

మన దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచమంతా మహిళలపై వివక్ష కొనసాగుతోంది. అమెరికా, నార్వే వంటి దేశాలలో మహిళలకు ఎన్నో హక్కులున్నాయి. అయితే జీతాలు, పదవులలో అక్కడా మహిళలకు అన్యాయం జరుగుతోంది. భారత్, పాకిస్తాన్ వంటి వర్ధమాన దేశాల పరిస్థితి చెప్పనక్కరలేదు. ఈ దేశాలలోని మహిళలలపై కొన్ని ప్రత్యేక అణచివేతలు కొనసాగుతున్నాయి.

బాల్య వివాహాలు, వేతనాలలో ధారుణమైన అసమానతలు, వితంతువులపై వివక్ష, ఆస్థిలో వాటా ఇవ్వకపోవటం వంటి నేరాలు ఈ దేశంలోనే ప్రత్యేకమైనవి. మహిళలకు రాజ్యాంగం ఎన్నో హక్కులు కల్పించినా వాటిపై సరైన అవగాహన లేకపోవడం వలన స్త్రీలు అన్యాయాలకు గురియౌతున్నారు.

హక్కులు :

వ్యక్తుల హేతుబద్ధ కోరికలే హక్కులు అవుతాయి.

ప్రాథమిక హక్కులు :

ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రజలందరికీ స్వేచ్ఛ కల్పిస్తుంది. కులం, జాతి, లింగ, మత భేదం లేకుండా వ్యక్తులందరి హక్కులను భారత రాజ్యాంగం కాపాడుతుంది. వ్యక్తికి మౌలికమైన కొన్ని హక్కులు వున్నాయి. వీటికి రాజ్యాంగంలో ప్రత్యేక స్థానం యిచ్చారు. ఈ హక్కులనే ప్రాథమిక హక్కులు అంటారు.

భారతరాజ్యాంగంలో ప్రాథమిక హక్కులు:- భారత రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగంలో ప్రాధమిక హక్కులను పేర్కొన్నారు. ప్రాధమిక హక్కులు ఉల్లంఘన జరిగితే ప్రజలు హైకోర్టును గాని, దేశ సర్వోన్నత న్యాయ స్థానమును గాని నేరుగా ఆశ్రయించవచ్చు. రాజ్యాంగ హక్కులను కాపాడడానికి అమలు అయ్యేలా చూడ్డానికి న్యాయస్థానమును ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలు జారీ చేసే అధికారాన్ని కలిగి వుంది. దీనినే 'రిట్' అంటారు. న్యాయస్థానం తనంతట తాను విచారణ జరుపవచ్చు. ఆదేశాలు జారీ చేయవచ్చు.

మానవహక్కులు :

ప్రపంచ యుద్ధాలు జరిగిన తరువాత శాంతి కాంక్షతో ఐక్యరాజ్య సమితిని నెలకొల్పారు. ఇది 9 దేశాల బృందంతో ఒక సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. 30 అధికరణలతో ఈ సంఘం మానవ హక్కుల ముసాయిదా ప్రతిని తయారుచేసింది. 1948లో ఐక్యరాజ్యసమితి సర్వ సభ్య సమావేశం దీనిని ఆమోదించడంతో విశ్వవ్యాప్త మానవ హక్కుల ప్రకటనగా మారింది. ఈ ప్రకటన పై సంతకం చేసిన సభ్యదేశాలన్నీ ఈ హక్కులను కాపాడాలి. వీటికి చట్టాలకున్నంత బలం లేదు. కానీ, ఈ హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగితే అంతర్జాతీయ సమాజానికి ఆమోద యోగ్యంగా వుండదు. అనేక సందర్భాలలో వీటిని ఉల్లంఘించిన ఇతర దేశాలు కొన్ని ఆంక్షలు విధించ వచ్చు.

మానవహక్కుల సంఘం :

1993లో భారత ప్రభుత్వం మానవహక్కులను

కాపాడడానికి ఒక చట్టాన్ని చేసింది. ఈ చట్టం క్రింద జాతీయ మానవహక్కుల సంఘాన్ని నెలకొల్పింది. హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగితే, పర్యవేక్షణ కోసం ప్రభుత్వం జాతీయ మహిళా సంఘం, జాతీయ అల్ప సంఖ్యాకుల సంఘం, రాష్ట్ర మానవ హక్కుల సంఘాలు నెలకొల్పింది. జాతీయ మానవ హక్కుల సంఘానికి తనంత తాను (సుమోటో) విచారణ చేపట్టే అధికారం వుంది. బాధితులు యిచ్చిన ఫిర్యాదుపై విచారణ చేపట్టవచ్చు. మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనకు సంబంధించి న్యాస్థానంలో విచారణ జరుగుచున్నప్పుడు దాని అనుమతితో ఈ సంఘం అందులో జోక్యం చేసుకోవచ్చు. మానవహక్కుల రక్షణకు రాజ్యాంగం ద్వారా వున్న అంశాలను సమీక్షించి అవి మరింత మెరుగ్గా అమలు కావాడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలను సిఫారసు చేస్తుంది.

గంటేడ గౌరునాయుడు కథలు- స్త్రీల హక్కులు:

గౌరు నాయుడు గారు 1989లో విముక్తి రాశారు. ఈ కథలో అప్పిలి కథానాయిక. ఈమె భర్త సిమ్మడు, వీరిది చాకలివృత్తి. ఆ గ్రామములోని గ్రామస్థులు బట్టల నుతికి ఆ ఆదాయంతో ఎంతో సంతోషంగా జీవిస్తూండే వాడు. ఒక రోజు అప్పిలి బట్టలు యివ్వడానికి నాయుడింటికి వెళ్లింది. ఇంట్లో ఎవ్వరూ లేకపోవడంతో నాయుడు ఆమెను బలాత్కరించాడు. ఆ రోజు నుండి ఆమె అనారోగ్యం పాలై మంచం పట్టింది. ఈ విషయం భర్త సిమ్మడికి తెలిస్తే గొడవ అవుతుందని అతడికి చెప్పదు. తనను పీడనకు గురి చేసిన నాయుడుని ఎదిరించిన సిమ్మడు స్వతంత్రంగా ఇస్త్రీకొట్టు పెట్టుకొని బ్రతుకుదామని నిర్ణయం తీసుకున్నాడు. ఆ విషయం తెలిసిన అప్పిలి ముఖం వికసించింది. పెదవులపై చిరునవ్వు మెరిసింది. పని ప్రదేశంలో స్త్రీలకు లైంగిక వేదింపుల నిరోధక చట్టం 2013 ఈ నేరాలకు అడ్డు కట్ట వేస్తుంది. ఈ కథలలో అప్పిలిలా ఎవరైనా లైంగిక వేదింపులకు గురైతే పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయవచ్చు. సి.ఆర్.సి.సి సెక్షన్160 ప్రకారం ఒక మహిళను విచారణ కోసం పోలీసుస్టేషన్‌కు కూడా పిలువనవసరంలేదు. ఆమె ఇంటిలోనే ఆమె కుటుంబ సభ్యుల సమక్షములో విచారించాలి. సి.ఆర్.సి.సి 228/ఎ క్రింద ఫిర్యాదు దశ నుండి కేసు విచారణ అయ్యే వరకు ఆమె పేరును రికార్డులో నమోదు చేయకుండానే సదరు మహిళ పోరాటం చేయవచ్చు.

సెగ :

ఈ కథలో బంగారునాయుడు తన పాలాన్ని అమ్మి కొడుక్కి ఉద్యోగానికి కట్టమని డబ్బు ఇచ్చాడు.

కూతురికి పెండ్లి చేద్దామంటే డబ్బు మిగలదు. మంచం పట్టిన తండ్రి వృద్ధురాలైన తల్లి బాధ్యతను కూతురైన అరుణ తీసుకుంది. హిందూ వారసత్వ చట్టం 1995 ప్రకారం వారసత్వ ఆస్థితో స్త్రీ, పురుషులకు సమాన వాటాయివ్వాలి. కానీ ఈ కథలో బాధ్యత తీసుకోవలసిన కొడుకు బాధ్యత లేకుండా తండ్రి వద్ద నున్న డబ్బును తీసుకొని వెళ్లిపోయాడు. కూతురైన అరుణ తల్లిదండ్రులకు ఆసరాగా వుంది.

భూమిపుండు :

ఆదినాయుడు తన కూతురికి కట్నం యిచ్చి పెళ్లి చేశాడు. కానీ రెండు వేల రూపాయలు కట్నం బాకీ పడతాడు. అందువల్ల ఆమె అత్తింటివారు కట్నం తేస్తేనే మా ఇంటికి రా అని పుట్టింటికి పంపించి వేసారు. కూతురు కట్నం డబ్బులు తీర్చడానికి ఆదినాయుడు తన దగ్గర వున్న వైకల్యంతో బాధపడుతున్న ఎడ్లను కబేళాకు అమ్మివేశాడు. కానీ ఆ బాధను తట్టుకోలేక మతిస్థిమితం కోల్పోయాడు. వరకట్న నిషేధచట్టం 1961 ప్రకారం కట్నం యివ్వడం, తీసుకోవడం కూడా నేరాలు. ఈ చట్టాన్ని ఉల్లంఘించిన వారికి 5 సంవత్సరములకు తగ్గకుండా జైలు శిక్ష, 15,000రూ॥ జరీమానా విధించబడుతుంది. చాలా సందర్భాలలో స్త్రీలు దురాచారానికి గురైపోతున్నారు. ఎవరైనా కట్నం అడిగినా, వేదించినా బాధితురాలు

కాని, బంధువులుగాని, స్థానిక పోలీస్‌స్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేయవచ్చు.

ఒకరాత్రి, రెండు స్వప్నాలు :

ఈ కథలో బలరాం చెల్లిని ఆ వూరి భూస్వామి మోసం చేసాడు. ఈ విధంగా అమ్మాయిలను మోసం చేయడం, అత్యాచారం చేయడం లాంటివి నియంత్రించడం జె.యస్.వర్మమ అధ్యక్షత ఒక కమిటిని కేంద్ర ప్రభుత్వం నియమించింది. ఈ కమిటి సూచించిన ప్రాతిపదిక భారత రాష్ట్రపతి 2013 ఫిబ్రవరి 2వ తేదీన ఆర్డినెన్స్ జారీ చేశారు. ఎవరైనా స్త్రీలకు మోసం చేస్తే 20సంవత్సరాలజైలు శిక్ష విధించబడుతుంది. బాధితుల నుండి ఫిర్యాదులు తీసుకోవడానికి మహిళా పోలీసులు నియామకం చేయడం లాంటివి మహిళల రక్షణకు ఈ చట్టాన్ని రూపొందించారు.

ఏటిపాట :

జముకు పాటుకుడు పైడయ్యకు సూరమ్మ పెళ్లి చేసుకుంటుంది. సూరమ్మ నాయుడు గారి ఆవుల శాలలో పనికి చేరింది. నాయుడు ఆమెను లైంగికంగా వేధించాడు. ఆమె తన మాట వినక పోవడంతో పైడయ్యకు హత్య చేయించాడు.

రాగాల చెట్టు :

ఈ కథలో బాలవితంతువైన సిరిమెల చంద్రాన్ని పెళ్లి చేసుకోవాలనుకుంది. కానీ ఆమె బావ ఆమెను వేధిస్తుంటాడు. అప్పటికే సిరిమెల అక్కను మోసం చేసి రెండవ పెళ్లి చేసుకున్నాడు. సిరిమెల తనకు దక్కడం లేదనే కోపంతో చంద్రాన్ని హత్య చేయించాడు. పై రెండు కథలలో సూరమ్మ సిరిమెలలు సంతోషంగా జీవించే హక్కును కోల్పోయారు. వారిద్దరూ వేధించబడ్డారు. వారు సంతోషంగా జీవించాలని ఆశపడ్డారు కానీ, పైడయ్య, చంద్రాన్ని హత్య చేశారు స్వార్థపరులు.

ఈ విధంగా మానవహక్కుల ఉల్లంఘన జరిగింది. కులం, జాతి, లింగ, మత భేదం లేకుండా అందరి హక్కులను రాజ్యాంగం కాపాడుతుంది. జీవించేహక్కు ప్రాథమిక హక్కు, ఈ చట్టం ద్వారా ఏ వ్యక్తి జీవితానికి వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛకు భంగం కల్గించకూడదు. న్యాయ సహాయక హక్కు ప్రకారం అన్యాయయానికి గురైన మహిళ ఫిర్యాదు చేసి పోలీస్ స్టేషన్‌కు వేళ్తే న్యాయం జరగడం లేదు. పోలీసులు ఆమె ఫిర్యాదులు సరిగా తీసుకోరు, మోసం చేసే అవకాశం కూడా వుంది. అందువల్ల ఆమె న్యాయవాదితో కలిసి వెళ్లి ఫిర్యాదు చేయాలి. లీగల్ సర్వీసెస్ ఆథారిటీ 1987 సెక్షన్12 ప్రకారం న్యాయ సహాయం అందుతుంది.

రంగురంగుల చీకట్లోకి :

శాంతమ్మ కొడుకు అసభ్యకరమైన కథా సాహిత్యాన్ని రాస్తుంటాడు. ఆ గ్రామ నడిబొడ్డున నీలిచిత్రాల, వీడియోలు ప్రదర్శిస్తుంటారు. ఆ గ్రామ యువత వాటి ప్రభావంతో ప్రక్కదారి పడతారు. కొందరు యువకులు హరిజన వాడలోని అమ్మాయిని అత్యాచారం చేసిహత్య చేశారు. బట్టలు అమ్మే ఏలూరి రాజుని నమ్మిన శాంతమ్మ కూతురు పద్మ మోసపోయింది. ఈ విధంగాఆ బాలిక లను మోసం చేసినా అత్యాచారం.

హత్య లాంటి వాటికి పాల్పడినా మరణశిక్ష విధించేందుకు వీలు కల్పించే 'దిశ' బిల్లును ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని శాసన సభ ఆమోదించింది. దీని ప్రకారం 16 ఏళ్లలోపు బాలికలపై సామూహిక అత్యాచారానికి తెగబడే వేరగాళ్లకు జీవిత ఖైదు లేదా మరణ దండన విధించనున్నారు. మహిళలపై అత్యాచారానికి పాల్పడే వారికి కూడా 10 ఏళ్లకు తక్కువ కాకుండా గరిష్టంగా మరణశిక్ష అమలు చేయనున్నారు.

మహిళలను సామాజిక డిజిటల్ మాధ్యమాల ద్వారా వేధించినా, లైంగిక కోరిక తీర్చాలని ఒత్తిడి చేసినా, ఆయా మాధ్యమాలలో వారిని కించ పరిచేలా వ్యవహరించినా పోస్టులు చేసినా, బాలికలపై లైంగిక దాడులకు పాల్పడినా, కఠిన శిక్షలు విధించనున్నారు. మహిళలపై వేధింపులు(354 ఇ) ప్రకారం మొదటి సారి నేరానిక రెండేళ్లవరకు జైలుశిక్ష, లక్ష వరకు జరిమానా, రెండవసారి

నేరానికి పాల్పడితే నాలుగేళ్లు జైలు శిక్ష, ఐదు లక్షల వరకు జరిమానా వుంటుంది. బాలలపై లైంగిక దాడి చేసే (354ఎఫ్) సెక్షను ప్రకారం 5ఏళ్ల వరకు తక్కువ కాకుండా గరిష్టంగా 7 ఏళ్ల వరకు జైలు శిక్ష జరిమానా వుంటుంది.

కొండమల్లె :

ఈ కథలో గౌరునాయుడుగారు నాగరికులు గిరిజన మహిళలను మోసగించిన వైనాన్ని తెలియజేస్తూ స్త్రీల హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగిన తీరును వ్యక్తపరిచారు. బూది అనే గిరిజన బాలికను హాస్టల్‌కు సుక్కడు మోసంచేశాడు. అతడి మాటలు నమ్మిన బూది ఒక బిడ్డకు తల్లైంది. ఈ కథలోని కథానాయిక గిరిజన మహిళ. బాగా చదువుకొని టీచరుగా పనిచేస్తుంటుంది. ఆమెను కంట్రాక్టరు కొడుకు తనకు పెళ్లి అయిందన్న విషయాన్ని దాచిపెట్టి పెళ్లి చేసుకున్నాడు. వ్యభిచారం చేయని ఒత్తిడి చేస్తాడు. విషయం తెలుసుకున్న ఆమె తాళి తెంపి, కాంట్రాక్టరు కొడుకు ముఖాన కొడుతుంది. తానింత చదువుకున్నా బూదిలాగానే మోసపోయినందుకు చింతించి, తమ గిరిజన గూడెం వాసులను విద్యావంతులను చేయాలని సంకల్పించుకుంది.

బతుకాకు :

ఈ కథలో బీడీ కార్మికురాలు సింతల్లి తునికాకు (బీడీఆకు) ఏరడానికి అడవికి వెళ్లింది. ఒక ఫారెస్టు గార్డ్ ఆమెను బలత్కరించబోయాడు. సమాజంలో స్త్రీలకు రక్షణ లేకుండా పోతుందని స్త్రీల స్వేచ్ఛకు భంగం కలుగుతుందని ఈ కథలోని పాత్రలద్వారా వ్యక్తం చేశారు గౌరునాయుడు. పని ప్రదేశంలో స్త్రీలపై లైంగిక వేధింపుల నిరోధక చట్టం 2013లో ఇటువంటి నేరాలకు అడ్డుకట్ట వేస్తుంది.

నీడనివ్వని పందిరి :

ఈ కథలో రాజులు బీడీ కార్మికురాలు, పొగాకు మధ్య పనిచేయడంతో టి.బి.కి గురై మరణించింది. మహిళా కూలీకి సరైన కూలిడబ్బులు యివ్వక పోవడం, ఎక్కువ పనిచేయించుకొని శ్రమదోపిడి చేయడం లాంటి హక్కుల ఉల్లంఘన కనిపిస్తుంది. అక్రమ రవాణా నిరోధక చట్టం (1954) సవరణ చట్టం ప్రకానం తహసీల్దారు, స్థానికి పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్ లేదా స్వచ్ఛంద సంస్థలతో చెప్పి అన్యాయాన్ని అరికట్టాలి.

సంధ్య :

ఈ కథలో అనాధ అయిన సంధ్యకు వార్డెను చదివించాడు. కాని ఆమెను తన రెండవ భార్యగా చేసుకున్నాడు. ఉద్యోగం చేసినంత కాలం వుండి ఉద్యోగం పోయిన తరువాత వదిలివేస్తాడు. వ్యభిచారం చేయమని ఒత్తిడి చేశాడు. పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు కొందరు సంధ్యను తాకడానికిక ప్రయత్నం చేయడం లాంటివి బాలల. స్త్రీల హక్కుల ఉల్లంఘన కనిపిస్తుంది. కంచే చేను మేసినట్లు, కంటిని రెప్ప కాటు వేసినట్లు సమాజంలో పెద్ద మనుషుల్లా చెలామణి అయిన వారు అనాధల జీవితాలతో ఏ విధంగా ఆడుకుంటారో ఈ కథలో వ్యక్తపరిచారు గౌరునాయుడుగారు. బాలలపై తీవ్రమైన లైంగిక దాడి(345జి) సెక్షను ప్రకారం పోలీసులు, సాయుధ బలగాలు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, విద్యాసంస్థలు, మత సంస్థలు యాజమాన్యం లేక సిబ్బంది బాలలపై చేసే లైంగిక దాడి తదితర నేరాలు చేసే 14 ఏళ్లకు తక్కువ కాకుండా గరిష్ఠంగా జీవిత కాల కారాగార శిక్ష జరిమానా విధించబడుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ 'దిశ' బిల్లులో సత్వర ధర్యాప్తు, సత్వర న్యాయవిచారణ జరుగుతుంది. నేరం జరిగిన ఏడు పని దినాలలోగా పోలీసులు ధర్యాప్తు పూర్తి చేసి అభియోగ పత్రాలు న్యాయస్థానంలో దాఖలు చేయాలి. అభియోగ పత్రం దాఖలైన 14రోజులలోగా కేసు విచారణ పూర్తి చేయ్యాలి. దీని ప్రకారం సత్వర న్యాయం కోసం ప్రతి జిల్లాలోనూ ఒక ప్రత్యేక న్యాయ స్థానాన్ని ఏర్పాటు చేస్తారు.

ఈ కథలలో అబలలు, ధైర్యవంతులు, ఎటువంటి

సమస్యనైనా ధైర్యంగా ఎదుర్కొనే స్త్రీ మూర్తులు కనిపిస్తారు. పౌరహక్కులు, మానవహక్కులు చట్టాలపై మహిళలు, అవగాహన కలిగి వుండాలి. ప్రతి స్త్రీ విద్యావంతురాలై తోటి మహిళలకు స్ఫూర్తి నందించాలి.

ఆధార గ్రంధాలు :

1. మధూలిక (సాహిత్య వ్యాసాలు)- ఆచార్య కొలకలూరి మధుజ్యోతి, జ్యోతిగ్రంథమాల, హైదరాబాద్ - 2001
2. ఏటిపాట- గంటేడ గౌరునాయుడు - శ్రీకాకుళ సాహితీ సమితి, శ్రీకాకుళం-1997
3. ఒక రాత్రి రెండు స్వప్నాలు - గంటేడ గౌరునాయుడు కథలు - ఎన్.కె.పబ్లికేషన్స్, విజయనగరం- 2006

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

దక్షిణ కాశీగా, ఏకాంబరేశ్వరము : తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రాలు

– డా॥. పి. శివకుమార్ సింగ్, తెలుగు సాహిత్య పరిశోధకులు, వృక్షశాస్త్ర పరిశోధకులు, తెలంగాణ.

క్షేత్ర పరిచయము :

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఎన్నో చారిత్రాత్మక సుప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రాలు పవిత్ర క్షేత్రాలు ఉన్నాయి. అందులో భాగంగానే వికారాబాద్ జిల్లాలోని తాండూర్ సమీపంలో గల బషీరాబాద్ మండలం తెలంగాణ మరియు కర్ణాటక అటవీ ప్రాంతంలో ప్రసిద్ధముగా ఉన్నటువంటి పుణ్య క్షేత్రం దక్షిణకాశీగా ప్రసిద్ధి చెంది చారిత్రాత్మక ప్రశస్తిని కలిగి ఉన్నదని చెప్పవచ్చును.

మీరు అనేక ప్రసిద్ధ మరియు ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రాలు, కాశీ, గయ, ప్రయోగ, శ్రీశైలం, తిరుపతి, వుండాపురం వంటి ఆధ్యాత్మిక ప్రదేశాలను సందర్శించారు మరియు తూర్పు కాశీ ఏకాంబరి రామేశ్వరంలో సందర్శించిన చాలా పవిత్రమైన పౌరాణిక తీర్థయాత్ర. ఈ శివాలయం యొక్క ప్రత్యేకత స్వర్గంగా గుర్తించబడింది.ఇంతకు ముందు ఈ దట్టమైన అడవిని చిలుకలు, నెమళ్లు, కోకిలలు, జేస్, చకోర పిట్టలు మొదలైన వివిధ పక్షులతో చుట్టుముట్ట బడిన అరణ్యం అని పిలిచేవారు. దట్టమైన దండ కారణ్యము తో ననిండిన ఈ అడవి చిరుతలు, పులులు వంటి అనేక అడవి జంతువులకు ప్రసిద్ధి చెందిన ప్రదేశంగా ఉండేది అని తెలియవస్తున్నది .

అరవ నిజాం నవాబు మీర్ ముబాబ్ అలీఖాన్ రెండు గర్జించే పులులను వేటాడి మూడు రోజులపాటు మైలవరంలో మకాం వేసినట్లు, జనాలు కథలుగా చెప్పుకోవడం చారిత్రక ఆధారాలు నిరూపిస్తున్నాయి. అప్పుడు ఈ ప్రాంతంలోని సంపన్నులు రాజుకు బంగారం, వెండి, ముత్యాలు మొదలైన అనేక కానుకలను సమర్పించారని ప్రతీతి. ఈ పవిత్ర క్షేత్రానికి గల ఇతిహాసిక ప్రాధాన్యత త్రేతాయుగంలో శ్రీరాముడు రావణ బ్రహ్మను సంహారము చేసిన పిదప, అప్పుడు రాముని వంశ గురువు శ్రీ వశిష్ట మహాముని రామునితో ఇలా అన్నాడు. రామ,! మీరు రావణ బ్రహ్మను చంపినట్లు, చంపినందుకు పాపం ఉండవచ్చు, కావున దీనిని పారద్రోలాలంటే కోటి శివ లింగాన్ని ప్రతిష్టిస్తే ఈ పాపం తొలగిపోతుంది అని తెలుపు తాడు. కోటిలింగాల ప్రతిస్థాపన లో భాగంగా, ఏ శివలింగం దగ్గర స్థాపన చేస్తున్నప్పుడు రావణ అనే శబ్దాన్ని పలికిన కూడా ఆ శబ్దము బయటికి రాదని, అట్టి ప్రదేశము దగ్గర నీ పాప పరిహారము జరుగునని, శ్రీ వశిష్ట మహాముని శ్రీరామచంద్రునితో తెలుపుతారు. అనేక శివలింగాలను స్థాపించి కుంటూ, శ్రీరాముడు తన గురువు యొక్క మార్గదర్శకాలను అనుసరిస్తూ, ఈ క్రూరమైన అరణ్యానికి చేరుకుంటాడు. ఈ ప్రదేశంలో మూడు దిక్కులు ఉన్నాయి, పెద్ద పాదలు ఉన్నాయి మరియు సరైన స్థలం మాత్రమే ఖాళీగా ఉంది. ఈ దురాలయము శివలింగాన్ని ప్రతిష్టించడానికి మంచిది.ఒక శుభదినాన, భగవాన్ శ్రీ రఘురామ చంద్రుడు తన చేతులతో శివలింగాన్ని స్థాపించాడు. ఈ ప్రదేశం రామ లింగం లేదా రామేశ్వర లింగంగా ప్రసిద్ధి చెందింది. ఈ విధమైన ఇతిహాస కథనానికి తోడుగా ఏకాంబర్ అనే పేరు రావడానికి గల కారణభూతమైన యథార్థ గాథ ఒకటి జన ప్రాచుర్యంలో ఉన్నది. ప్రతి కథనూ నేను తదుపరి సంచికల్లో వివరిస్తాను.

ఈ ప్రదేశంలో సరస్సులు కూడా ప్రముఖంగా ఉన్నాయని, అతను భావించాడు. అప్పుడు ఏడు సరస్సులు కనిపిస్తాయి. ఈ ఏడు సరస్సులు తూర్పు

నుండి పడమరకు ప్రవహిస్తూ స్వామివారి ఆలయం దిగువకు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, మరియు ఈ గంగా నది పుణ్యస్నానం చేయడానికి చాలా పవిత్రమైనదిగా భావిస్తారు. ఈ ప్రదేశాన్ని రావణబ్రహ్మ యొక్క పాప నిర్మూలన తీర్థయాత్ర పుణ్యస్థలం గా పరిగణిస్తారు.

ఈ దక్షిణ కాశీ తీర్థయాత్ర నుండి ప్రారంభించి, గుల్బర్గా జిల్లా (నిజాం రాజ్యంలో), సేడం తాలూకాలోని ఒక ప్రసిద్ధ దేవాలయానికి సమీపంలో శ్రీరామ చంద్రుడు రావణ పదం వినబడని ప్రదేశంగా, ముఖ్యమైన శివలింగాన్ని ప్రతిష్ఠ చేశారని ప్రతీతి. తర్వాతి కాలంలో ఈ ప్రదేశం బాగా ప్రాచుర్యం పొందింది మరియు చివరికి ప్రజలు దీనిని నరుని సరుని అని పిలిచారు. ఇక్కడ ఒక విశ్రాంతి గృహం కూడా అందుబాటులో ఉంది. దక్షిణ కాశీ ఏకాంబర్ రామేశ్వర లింగాన్ని దర్శించుకున్న తర్వాత నరుని ఈ క్షేత్రంలో నిత్యం ప్రవహించే నీటి ధార, పుష్కలంగా పవిత్రంగా నిరాటంకంగా ప్రవహించడంవల్ల దీనిని కాశీ పుణ్య క్షేత్రంతో సమానమని చెప్పవచ్చును. ఇందులో స్నానమాచరించిన వారు కాశీ క్షేత్రంలో స్నానమాచరించి నటువంటి పుణ్యము ప్రాప్తించును అని భావిస్తారు. ఈ పవిత్ర స్థలంలో, శ్రీరాముడు నీటిలో ఆయుధాలను ఉపయోగించడం వలన ఏడు సరస్సులుగా, ఒకె పెద్ద సరస్సులోని చిన్న చిన్నవిగా ఉండే సప్త సరస్సులు కనిపిస్తాయి.

ఈ తీర్థయాత్ర సమీపంలోని ఆలయాల వివరాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి :

ఇక్కడ ఏడు చెరువులు (గుండములు) నీటితో నిండిన ఒక విశాలమైన సరస్సు చతురస్రాకారంలో అందుబాటులో ఉంది. ఈ సరస్సు యొక్క కొలతలు 500 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణంలో ఉన్నాయి మరియు ఈ మధ్య రామలింగేశ్వర దేవాలయం ఉంది, దీనిని శ్రీ రామ చంద్రుడు స్థాపించాడు. ఈ ఆలయ నంది విగ్రహం మరియు ఉత్తరం వైపు శ్రీ ఆంజనేయ దేవాలయం ముందు ఈ ప్రజల ద్వీపకల్పం కనిపిస్తుంది. ఆలయం వెనుక భాగంలో 55 అడుగుల ఎత్తుతో ఒక మాల స్థూపం ఉంది. పూర్వకాలంలో ఈ ఆలయం స్పష్టంగా కనిపించాలంటే దీపం వెలిగించేవారు. దక్షిణం వైపున ఒక విశాలమైన ధర్మశాల ఉంది. ఆగ్నేయ దిశలో శ్రీ మహమ్మద్ కుబాబ్ సాహెబ్ దర్గా, వాయువ్య దిశలో శ్రీ పార్వతీ దేవి ఆలయం ఉంది. ఆలయ మార్గంలో కుడివైపు శ్రీ దివంగత మల్లయ్య స్వామి సమాధి ఉంది. ఆయన ఎదుగుదల, అభివృద్ధికి చాలా కృషి చేశారు. అతని స్వస్థలం శివపూర్ తాలూకా, నాంజింగ్ గూడ జిల్లా, శివమొగ్గ కర్ణాటక, మైసూర్ ప్రాంతం. పైన పేర్కొన్న స్థలాలన్నీ ఈ పూజారి బంగారు చేతులతో నిర్మించ బడ్డాయి మరియు నెరవేర్చబడ్డాయి. మాల స్థూపం మినహా మిగిలిన అతని చరిత్ర ఇందులో విస్తృతంగా వ్రాయబడింది మరియు అది ఇప్పుడు రూపంలో ముద్రించబడింది. దీనికి సంబంధించిన వివరాలు ఇలా ఉన్నాయి.జడ తీర్థం, కీశ్ర తీర్థం, శివతీర్థం, దాది తీర్థం, రామ తీర్థం, అంబా తీర్థం, పాప నాసన తీర్థం.తదుపరి సంచికల్లో ఈ పుణ్యక్షేత్రం యొక్క మరొక చారిత్రాత్మక యదార్థగాథ స్కంద పురాణములో చెప్పబడిన టువంటి కదా సంగ్రహమును వివరిస్తాను.

ఈ విధమైన ప్రసిద్ధమైన పుణ్యక్షేత్రాలు వాటి యొక్క చారిత్రక యథార్థకథలు, ప్రదేశాలు, వాటి ఉనికి, వాటి ప్రాశస్త్యము, ఈ మున్నగు విషయాలను నేటితరానికి తెలియపరచి, మన సాహితీ సాంస్కృతిక చారిత్రక భాష పరిశోధనలను ముందుకు తీసుకెళ్లాలి అని ఉద్దేశంతో ఈ విధమైన విషయ సేకరణ, ప్రచురణ, ప్రచారము పరిశోధనలు భవిష్యత్ తరానికి మన సంస్కృతిని మన చరిత్రను మన భాష ప్రాముఖ్యతను అందించడంలో తోడ్పాటు అందిస్తుందని భావిస్తూ .....

ఈ పవిత్ర క్షేత్రానికి చేరుకోవడానికి రవాణా మార్గం యొక్క వివరాలు :

హైదరాబాదు నుండి మహా నగరము నుండి 140 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఈ ప్రసిద్ధ క్షేత్రం విలసిల్లింది.

తాండూరు నుండి బషీరాబాద్ వెళ్లే మార్గంలో నీళ్ల పల్లి అనే గ్రామం దగ్గర క్షేత్రానికి సమీప మార్గం అని చెప్ప వచ్చు. హైదరాబాదు నుండి యాదగిరి వెళ్లే మార్గంలో కొడంగల్ దగ్గర తాండూర్ వైపు వెళ్ళి లక్ష్మీ నారాయణ పురం దగ్గర నుంచి వైపు వెళ్లే మార్గంలో ఈ క్షేత్రాన్ని చేరుకోవచ్చు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. రచయిత స్వయంగా పుణ్య క్షేత్ర పర్యటన.
2. రచయిత స్వయంగా పుణ్యక్షేత్రం లోని పరిసర గ్రామాల పర్యటన విషయ సేకరణ ఆధారంగా
3. పుణ్యక్షేత్ర, దేవాలయము ట్రస్ట్ పూజారులు వయోవృద్ధులు తెలిపిన విషయ సేకరణ ఆధారంగా

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

పాకాల యశోదారెడ్డి కథలు సామాజికాంశాలు

- సుధామల్ల ప్రవంతి, తెలుగు విభాగం, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయం.

తెలుగు సాహితి సమాజానికి పరిచయం అక్కరలేని పేరు పాకాల యశోదారెడ్డి. తెలుగు సాహిత్య చరితల్రో తనదైన శైలిలో రచనలు చేస్తూ తెలుగు ప్రజల మన్ననలు పొందిన కథా రచయిత్రి పాకాల యశోదారెడ్డి. సామన్య ప్రజల జీవితాలను, ముఖ్యంగా తెలంగాణ ప్రజల వెతలను కథలుగా మలిచి, కష్టాలను కళ్ళముందు తేలియాడేలా చేసిన రచయిత్రి యశోదారెడ్డి. మావూరి ముచ్చట్లు, ధర్మశాల, ఎచ్చమ్మ కథల సంపుటాలతో సాహిత్య చరిత్రలో మంచి కథా రచయిత్రిగా గుర్తింపుం పొందారు. తన జీవిత చివరాంకం వరకు సాహిత్యంలో లీనమైన సాహిత్యమే ఊపిరిగా బతికిన రచయిత్రిగా మనకు కన్పిస్తుంది. ఈమె రాసిన కథల్లో సామాజిక సమస్యలను ఏ విధంగా తెలియజేసిందో ఈ పరిశోధన పత్రం ద్వారా తెలుగసుకునే ప్రతయ్నం చేద్దాం.

భారతీయ సామాజిక వ్యవస్థ గౌరవానికి మూలకారణం కుటుంబ వ్యవస్థ. భార్య, భర్త, పిల్లలు కలిసి సహజీవనం చేయడం కుటుంబమైతే, పురుషాధిక్య సమాజంలో భర్తే అధికారికంగా కుటుంబ గౌరవాన్ని పొందుతున్నాడు. మాతృస్వామ్య కుటుంబ వ్యవస్థ ఉన్నప్పుడు స్త్రీకి ప్రాధాన్యత ఉండేది. శ్రమ విభజనలో భాగంగా స్త్రీ కుటుంబానికే పరిమితమైంది. పురుషుడు బాహ్యశ్రమకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వల్ల కుటుంబంలో భర్తకు ప్రాధాన్యత వచ్చింది. స్త్రీ శ్రమ కుటుంబానికే పరిమితం అయ్యింది. ఈ శ్రమే కాలక్రమంలో సేవగా మారి పోయింది. ఇందువలనే కుటుంబంలో స్త్రీ అణచివేతకు గురౌవుతుంది. కుటుంబంలో భర్తే ప్రధాన వ్యక్తిగా గుర్తించిన సమాజం స్త్రీని అప్రధాన వ్యక్తిగా చేసింది. ఇటువంటి స్థితిగతులు గ్రామీణంలో ఎక్కువగా కన్పిస్తున్నాయని, దానికి కారణం స్త్రీలలో నిరక్షరాస్యులు కావడం వల్ల స్త్రీలు గ్రామీణ కుటుంబంలో సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నారని ఈమె కథల ద్వారా తెలుస్తుంది. మహాబూబ్ నగర్ మాండలికం సుజాతారెడ్డి కథలో కనిపిస్తాయి.

సమాజంలో పురుషుని వలన స్త్రీ అవమానాలకు, వేధింపులకు గురౌవుతోంది. ఇవి లైంగికంగా, మానసికంగా స్త్రీని బాధించేవిగా ఉన్నాయి. ప్రకృతి సహజంగా కాకుండా, సహజ నీతినియమాలకు విరుద్ధంగా, ఆమె ఇష్టంతో సంబంధంలేకుండా కష్టాలను కలుగచేయటాన్ని వేధించటం అని చెప్పవచ్చు. విద్యావంతురాలైన ఆధునిక స్త్రీ నుండి, కూలి చేసుకునే స్త్రీ వరకూ అవమానాలకు గురౌతూనే ఉంది. ప్రయాణా లలో, కాలేజీలో, ఆఫీసుల్లో చాలా చోట్ల స్త్రీలు అవమానా లకు గురి అవుతూనే ఉన్నారు. ఎదిరించి న్యాయాన్ని పొందే స్త్రీలు సమాజంలో తక్కువ శాతం ఉన్నారు. ఎక్కువశాతం స్త్రీలది సర్దుకుపోయే మనస్తత్వం. స్త్రీలు వేధింపులకు, అవమానాలకు గురి కావడానికి ముఖ్య కారణం పురుషస్వామ్యవ్యవస్థ. ఆధునిక స్త్రీ చదువుకొని పురుషునితో సమానంగా ఉద్యోగాలు చేస్తున్నా, ఎక్కువ కుటుంబాలలో ఇంటిపని కూడా స్త్రీయే చేయవలసి వస్తుంది. ఈ శ్రమతో స్త్రీ గొప్పతనం ఆపాదించి సేవా తత్పరతగా భావించటం పురుషాధిక్య సమాజంలో కనబడుతుంది.

మధ్యతరగతి జీవన విధానం :

యశోదారెడ్డి కథలు దాదాపుగా మధ్యతరగతి జీవితా లను కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపిస్తారు. సామాన్య పేదప్రజల జీవితాలను తన కథలతో ప్రతి పేదవాడి అంతర్ ముఖీనతను చూపించే ప్రయత్నం చేస్తారు. శాంత రామచెంద్రయ్య చిన్నచెల్లి, మెరుపుతీగ అసొంటి పిల్ల.

ఆ పిల్ల పెద్ద సదువుకని పట్నం బోయింది. రొండో ఏట సన్నిపాత్కం జెర వొచ్చి కన్నుమూసింది. శాంత కన్నుమూసి మురారి బత్కె సీకటి జేసింది. పెండ్లి గాక పోయినా మురారి శాంత ఆలు మొగలైన్రు. శాంత వోయినకం అంగలార్సి, తండ్లాడి, తన్నుకొని మంచానవడి, శాంత ఎంటవో లేక సన్నాసి బండు మురారి మందికోసం బత్కుతుండడు మరారి. శాంత పిల్కేవరకు వోపికతోటి పుట్టెడు దుక్కం నిల్కిండు మురారి. (యశోదారెడ్డి కథలు మొదటి సంపుటి : పుట:76)

ఇంకా అందరి నోళ్లూ తిరచేవున్నాయి. అది గ్రహించిన రంగడు ఇంతకు నా ఘనతేమిటో మీకు చెప్పనేలేదు కదూ వినండి అంటూ ప్రారంభించాడు. మీ మ్మ ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను ఖాతర్ చేయని రిబెలియస్ బోల్డు హార్టెడ్ నాప్రెండ్స్ కొందరు హెల్మెంట్ లేకుంట స్కూటర్లు నడుపుతూ అమ్మాయిలతో కూడా డబుల్, త్రిబుల్ సవారీగా సైకిళ్లు తొక్కుతూ వెళ్తుతూంటే పోలీసు అదుపులోకి తీసుకుంది.

ఇదంతా చూస్తున్న పద్మ వెనక్కొచ్చి అనసూయమ్మను పట్టుకొని ఆంటీ మీరు బాధపడవద్దు. రంగడు అమాయకుడు మంచి శిక్షణ వుంటే దారికి వస్తాడు. నిరుత్సాహ పడకండి అంటూ కళ్లు తుడచింది. అనసూయమ్మ పద్మను గట్టిగా అలుముకుని బావురు మంటూ ఆశగా చూచింది గడియారం పదిగంటలు కొట్టింది." (రంగడి ప్రయోజకత్వం, పుట :162) నలుగురి ముందు పరువు తీసిన కొడకుకుని చూసి అనసూయ దేవుని ముందు అవమానభారంతో వాలిపోయింది.

ఇలా సమాజంలో మధ్య తరగతి జీవితాలు ఎలా ఉంటాయో చక్కగా కళ్ళకు కట్టే ప్రయత్నం చేసింది. పైగి ఎదగలేక కింది స్థాయిలో నిలబడలేక మధ్యలో కొట్టుమిట్టాడుతూ ఉన్న జీవితాలు ఎన్నో ఈ సమాజంలో కన్పిస్తాయి అని తెలియజేసింది.

స్త్రీల సమస్యలు :

సమాజంలో ప్రతి స్త్రీ కూడా స్వేచ్ఛను కోరుకుంటుంది. స్త్రీ కోరుకునేది పురుషులచేత స్నేహ గౌరవాలతో చూడబడే స్వాతంత్ర్యం, తమ ఆలోచనలను తాను నిర్ణయించుకొనే స్వాతంత్ర్యం, విధిలేకనో, అలవాటుగానో కాక, హృదయంతో ప్రేమించగలిగే స్వాతంత్ర్యం, తమ అభిరుచులను తాము అభివృద్ధి పరచుకోగలిగే స్వాతంత్యం, ఒక్క మాటలో చెప్పాలంటే మరొకరి నీడగా కాక తానొక వ్యక్తిగా నిలవగలిగే స్వాతంత్ర్యం. స్త్రీలు ప్రతిఘటించేది పురుషులను కాదు. పురుషుల అధిపత్యానికి ఆస్కారమిచ్చే సామాజికాచారాలను. స్వేచ్ఛను వాంఛించే స్త్రీలు చెడిపోతారనే అభిప్రాయం ఒకటి ఉంది. అది నిజంకాదు. స్వేచ్ఛగా ఆలోచించ గలిగిన వ్యక్తులే నైతిక విలువలను గ్రహించగలరు ఆచరణలో చూపించగలరు. స్వేచ్ఛే నీతికి మూలం. ఈ మార్గంలో స్త్రీ స్వేచ్ఛను వివరిస్తూ యశోదారెడ్డి అనేక కథలను రాశారు.

యశోదారెడ్డి మూడు కథా సంపుటాలలో స్త్రీల జీవితం లేని కథ లేదు. కొన్ని కథల్లో స్త్రీ పాత్రలు ప్రధానంగా కనబడతాయి. కొన్ని కథల్లో స్త్రీ పాత్రలు అంతర్లీనంగా ఉంటూ ప్రధాన పాత్ర నిర్వహిస్తుంటాయి. మరో మాటలో చెప్పాలంటే స్త్రీలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ రాసిన కథలు అని చెప్పవచ్చు. ఉదాహరణకు ఎచ్చమ్మ, ముత్యాలమ్మ, నాగి కమలమ్మ, సీతమ్మ, రాధమ్మ, శివమ్మ, అనసూయమ్మ మొదలైన స్త్రీపాత్రలు జీవన వాస్తవికతతో కూడినది.

ముఖ్యంగా కథల సంపుటిలోని కథలన్నీ స్త్రీ పాత్రలు ప్రధానంగా సాగుతాయి. స్త్రీలు అచంచల ఆత్మ విశ్వాసంతో జీవితాన్ని గెలుచుకుంటారు. కష్టాల్లో ధైర్యం కోల్పో కుండా నిబ్బరంగా నిలబడి ఎదుర్కుంటారు. అనుబంధాలు, ఆత్మీయతలు, ప్రేమలు, కుటుంబ సంబంధాలను, స్నేహ సంబంధాలను ఎంత ఆత్మీయం చేస్తాయో ఈ కథల్లో ఎంతో నిబద్ధతతో జీవితానుభంతో చిత్రీకరించారు. ఆయా సంబంధాలను ఆదర్శీ కరించారు. ఆదర్శవంతంగా తామున్న పరిస్థితుల్లో ఎలా జీవించాలో మన ముందుంచారు. ఇలా స్త్రీ పాత్రలను మహోన్నతంగా చిత్రించారు.

నిజానికి లత ఎవరో కాదు, ప్రైవేటు డిటెక్టివ్ ఎంగేజ్ చేసిన అమ్మాయి చాలా చురుకైంది, కరాటే ఘూటింగ్, స్విమ్మింగులలో ఆరితేరింది. అవసరం కొద్ది కాల్ గర్ల్ గా కూడా పనికి వస్తుంది. నటనలో మహా ఘటికురాలు. మొదటే అన్ని విషయాలు బాగా బ్రీఫ్ చేశారు. కాబట్టి సర్వసన్నద్ధంగా టేప్ రికార్డర్ తో సహా వచ్చింది. నిజానికి ఆ అమ్మాయి మత్తు మందు కలిపిన టీ తాగలేదు. చక్కెర కలుపుకునే నెపంతో లోపలికి వెళ్ళి అంతవరకే సిద్ధంగా వుంచుకున్న టీ ని తెచ్చుకుని ఆ టీ ని పారబోసి వచ్చింది. కథ నడిపింది. నాటకాన్ని రక్తి కట్టించింది.

ఇంతలోకే మరొక్క స్త్రీ అందుకొని ఏం బ్రతుకు బ్రతుకైనా ఎంగిలి విస్తరి మళ్లా వడ్డనకు అక్కరకు రాదు కదా అన్నది వీళ్లిట్లా మాట్లాడుకుంటూ వుంటూ యువతరంలో జులాయిగాళ్ళు చేరి ఏరా ఎగాదిగా చూస్తున్నావు దాన్న ఇరాదా క్యాహై అంటూ చాలా నీచంగా తానేదో జోక్ చేస్తున్నట్లు అంటూ పండ్లిగిలించాడు. అంతలో ఒక నిజాయితీ పరుడు ఛీ నోర్ముయ్ ఎవరి గతి ఎట్లుందో నీకూ తోడబుట్టువులున్నారు కదా స్త్రీని గూర్చి అంత నీచంగా మాట్లాకు కొంత సభ్యత నేర్చుకో అన్నాడు. దీంతో అందరి నోర్లూ కట్టుబడి నిజమైన స్థితిని గూర్చి ఆలోచించసాగాయి. అప్పుడు గాని ఒక ఆలోచన తళు క్కున మెరువలేదు. అదే ఆ కారులో వచ్చిన వ్యక్తికి సంబంధించిన విషయం. (పరిత్యక్త, పుట : 234) ప్రమీల, బరిబత్తల బొమ్మ కథలలో స్త్రీల సమస్యలను వివరించారు.

దాంపత్య జీవిత సమస్యలు :

మానవ సంబంధాలు అన్నింటిలో మధురమైనది స్త్రీ, పురుష సంబంధం. దీనిని పాశవిక స్థాయి నుండి తప్పించేది ప్రణయము. దివ్యత్వానికి చేర్చేది ధర్మము. ఇలాంటి ధర్మబద్ధమైన ప్రణయమే నిజమైన దాంపత్యానికి జీవము. దాంపత్య జీవనం అనేది స్త్రీకి ఎంత అవసరమో పురుషుడికి కూడా అంతే అవసరం. స్త్రీకి పురుషుడితో సహజీవనం కావలసినట్లే పురుషుడికి స్త్రీతో సహజీవనం కావాలి. స్త్రీ పురుషు మధ్య సాంఘికంగా వున్న ఈ అసమానత్వం వల్లనే స్త్రీ పురుష సంబంధాల్లో అనేక సమస్యలు పుట్టుకొస్తూ ఉంటాయి. దీనిని యశోదారెడ్డి ఎచ్చమ్మ కథా సంపుటిలో నిశ్చితార్థం అనేక కథలో ఇటువంటి స్త్రీ పురుషుల మధ్య దాంపత్య జీవిత సమస్యలు రాకూడదని దైవ సన్నిధిలో గుడ్లో పెళ్ళి చేసుకొని వచ్చి దంపతులు దీవించమంటారు. ఈ కథలో పల్లెటూరి వాతావరణంలో ప్రేమలు ఆప్యాయతలు కనిపిస్తాయి.

యశోదారెడ్డి ఎచ్చమ్మ కథల్లో 'మిఠాయి రాములు' కథలో నేటి సమాజంలో జరుగుతున్న సమకాలీన ఇతివృత్తాన్ని తీసుకొని ఈ కథ చెప్పడం జరిగినది. రాములుకి ఇద్దరు భార్యలు ఉన్నా వారు తమ స్వార్థం చూసుకున్నారే తప్ప భర్త భాగోగులను చూడరు. దాంతో రాములుని పనికి రాని వస్తువుగా జమకట్టారు. ఆ బాధల్ని మర్చి పోవడానికి తాగుడు అలవాటు చేసుకున్నాడు. ఇటువంటి బతుకులు నిత్య జీవితంలో ఎన్నో చూస్తున్నాము. రచయిత్రి నేటి దాంపత్య జీవిత సమస్యలను ఈ కథలో కళ్ళకు కట్టించారు.

మిఠాయి రాములు ముందు చూపు లేనివాడు. వయసులో ఉన్ననాడు కష్టపడి సంపాదించాడు. కానీ దాన్ని కాపాడుకొని ముందు చూపుతో వెనకేసుకోలేదు. వయసు ఉన్ననాడు, తిని, తాగి, భార్యలతో రాత్రీ, పగలూ అనకుండా సుఖపడ్డాడే తప్ప, ముసలి వయసులో పరిస్థితులు ఎలా ఉంటాయో అని దూరాలోచన చేయని మూర్ఖుడు.

ఈ కథలో రచయిత్రి తన అనుభవంలో ఎదురైన వారి మనస్తత్వాలు, అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చింది. స్వయంగా తన అనుభవంలోని సంఘటనను కూడా తెలియజేసింది. "ఎద్దున్నోనికి బుద్ధిలేదు, బుద్ధిన్నోనికి ఎద్దులేదు" అన్న సామెత గుర్తొస్తుంది ఈ కథలో. భార్య మంచిదైనా భర్త మంచి వాడుకాదు ఒకచోట మరొకరి విషయానికొస్తే భర్త ఎంతో పేరున్నవాడు కాని ఎందుకూ

అంటూ ఈసడించుకుంటుంది భార్య. అదే విధంగా రచయిత్రి భర్త గొప్ప కళాకారుడు కాబట్టి అందమైన బమ్మను చూసి మనసారా సంతోషించాడు. అది చూసి అసూయపడ్డ ఆమె తన తప్పును మెల్లగా తెలుసుకుంది. తన అనుభవంలోని సంఘటనలను సమాజంలో చూసిన అనేక విషయాలను ఎచ్చమ్మ కథలు అనే కథా సంపుటిలో అక్షర బద్ధం చేశారు. భార్యభర్తలు సంసారం అనే బండికి రెండు ఎద్దుల్లాంటి వారు అవి సమానంగా నడుస్తేనే గమ్యం చేరుతాయి. అదేవిధంగా భార్యభర్తలు ఇద్దరు ఒకరినొకరు అర్థం చేసుకొని జీవించాలని ఈ కథ ద్వారా వివరించారు.

వివాహ వ్యవస్థ పరిచయం :

భారతీయ వివాహ వ్యవస్థ అతి పవిత్రమైనది. కుటుంబాన్ని నిర్ణయంచేది, నిర్మించేది వివాహం. పురాణాల కాలంలో, రాజరికపు రోజులలో పురుషుడు పరాక్రమాన్ని చూపి స్త్రీని వివాహం చేసుకునేవాడు. ఆ కాలంలో స్త్రీని ఆస్తిగా భావించే వారు. పురుషుడు స్త్రీని పోషించగలడా, కాపాడగలడా మొదలైన అంశాలకు ప్రాధాన్యత ఉండేది. స్త్రీ వ్యక్తిత్వానికి గుర్తింపు ఉండేది కాదు. ప్రేమించుకొని పెళ్ళిచేసుకొన్న భార్యభర్తలు కలిసి మెలసి ఆడుతూ పాడుతూ సంసారాలు చేస్తే ఆ ఇల్లే స్వర్గం అవుతుంది. అయితే ప్రేమ పేరుతో జరిగే ప్రేమ వివాహాల్లో స్త్రీలే ఎక్కువగా మోసపోతున్నారు. ప్రేమ, పెళ్ళి పేరుతో పురుషుడు స్త్రీని ఈనాటికి తన బానిసగానే ఉపయోగించుకొంటున్నాడు. ప్రేమించిపెళ్ళి చేసుకున్నంత మాత్రన ఆడదానిపైన సర్వాధికారాలు పురుషునికి ఎలా వచ్చాయి. స్త్రీ వీటినన్నింటిని నుండి ఎందుకు రక్షించుకోలేక పోతుంది. దీనికి గల ముఖ్య కారణం ఈ నాటికీ మారని సామాజిక దృక్పథమే అని రచయిత్రి చెప్పుతున్నారు.

పరంధామయ్య గారు మీరేమన్నా నాకేం బాధలేదు. మా కులంలో మూడు రకాల పెళ్ళిళ్ళు చెల్లుబడిలో వున్నాయ్. ఇంటి పెద్దలు దాసరిని మధ్యవర్తిగా పెట్టి నిశ్చ యించే పెళ్ళి. ఈ పెళ్ళి కూడా పిల్ల ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా జరుగదు. రెండవది ఎత్తుకట్ల పెండ్లి. ఇది వధూవరుల పెద్దల ప్రమేయం లేకుండా జరుగుతుంది. ఇద్దరూ కలిసి ఒక రాత్రి వెళ్ళిపోయి మరునాడు విందుతో పెద్దలందరి ఆశీర్వాదం పొందే పెండ్లి మూడవది ఇల్లరికపు పెండ్లి ఓలీ ఇవ్వలేని వరుడు ఇల్లరికానికి అంగీకరిస్తాడు.

ముగింపు :

సాహిత్యం సార్వజనీనమైనది. సార్వకాలికంగా ఉంటుది. మనిషిలో పరివర్తన తెచ్చి జ్ఞానజ్యోతిని వెలిగించేలా ఉండా. జీవితంలోని కష్టనష్టాలను తాను కొంత సేపయినా మరిచిపోయేటట్లు రచన చెయ్యాలి. ఇటువంటి రచనలు నేటి కాలానికి ఎంతో అవరసరం. ఇలాంటి రచనలు చేసిన వారు ముదిగంటి సుజాతారెడ్డి గారు. తెలంగాణ సామాజిక జీవితంలో వస్తున మార్పులకు అనుగుణంగా ప్రతిస్పందిస్తూ యశోదారెడ్డి అనేక కథలు రాసింది. సామాజికక జీవన పరిస్థితులను వీరి కథల్లో చిత్రించటం విశేషంగా చెప్పవచ్చు.

ఆధార గ్రంథాలు :

1. పాకాల యశోదారెడ్డి. యశోదారెడ్డి కథలు మొదటి సంపుటి, నవచేతన పబ్లిషింగ్ హౌజ్, హైదరాబాద్.
2. పాకాల యశోదారెడ్డి, యశోదారెడ్డికథలు రెండవ సంపుటి, విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హౌజ్, హైదరాబాద్
3. వేదగిరి రాంబాబు, కథానిక, లక్ష్యము - లక్షణాలు, శ్రీ పొట్టి శ్రీరాములు విశ్వవిద్యాలయం, నాంపల్లి, హైదరాబాద్.
4. పోరంకి దక్షిణమూర్తి, కథానిక స్వరూప స్వభావాలు, హైదరాబాద్. 1988.
5. రావి ప్రేమలత, భారతీయ సాహిత్య నిర్మాతలు పాకాల యశోదారెడ్డి, సాహిత్య అకాడమి ప్రచురణలు, 2015

★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

దక్షిణాంధ్ర యుగంలో వైదిక కర్మాచరణం

-వై. శివకుమార్, పరిశోధకయ విద్యార్థి, తెలుగు విభాగం, హైదరాబాద్ విశ్వవిద్యాలయం, హైదరాబాద్.

శ్రీకృష్ణదేవరాయల యుగం, తెలుగు సాహిత్యానికి 'స్వర్ణయుగం'గా ప్రసిద్ధికెక్కింది. శ్రీకృష్ణదేవరాయలు, అచ్యుతదేవరాయలు దక్షిణదేశ పరిపాలన కోసం, తెలుగు నాయక రాజులను మధుర, తంజావూరులలో తమ సామంతులుగా నియమించుకొన్నారు. నాయకరాజుల ఆదరణ కోసం తెలుగు సైనికులు, కవి పండితులు తెలుగు ప్రాంతం నుండి దక్షిణ దేశానికి తరలివెళ్ళారు. క్రీ.శ.1565 లో జరిగిన తళ్ళికోట యుద్ధంలో విజయనగర సామ్రాజ్యం మహ్మదీయుల వశమైంది. అందువల్ల తెలుగు ప్రాంతంలోని కవులకు, గాయకులకు, శిల్పులకు రాజాదరణ తగ్గిపోయింది. కాబట్టి, తెలుగుప్రాంతంలోని కవులు, పండితులు, శిల్పులు మొదలైనవారు మధుర, తంజావూరుల్లోని రాజులను ఆశ్రయించారు.

సాహిత్య పోషణలో, రాజ నిర్వహణలో నాయక రాజులు విజయనగర రాజులను ఆదర్శంగా తీసుకొని, తెలుగు కవి పండితులను, తెలుగు భాషా సాహిత్యాలను పోషించారు. కాబట్టి, 17, 18 శతాబ్దాలలో తెలుగు సాహిత్యం తెలుగుదేశం సరిహద్దులను దాటి దక్షిణ దేశం, ముఖ్యంగా తంజావూరు, మధుర, చెంజి, పుదుక్కోట, మైసూరు మొదలైన కేంద్రాలలో విలసిల్లింది. తెలుగు సాహిత్య చరిత్రకారులు 'దక్షిణాంధ్ర యుగం' అని ప్రత్యేకించి, ఆంధ్ర వ్యాయ పరిణామంలో ఆ కాలపు ప్రాధాన్యతను గుర్తించారు. ఆ కాలం ప్రక్రియ వైవిధ్యం లోనూ, రచనా స్వరూపంలోనూ, భాష, శైలులలోనూ, సాహిత్య ప్రయోగాలలోనూ ఎంతో ప్రత్యేకతను ప్రదర్శించింది. ఇలా ఎన్నో విశిష్టలతో వెలువడిన ఈ యుగంలో నాయక రాజులు ఆచరించిన వైదిక కర్మాచరణ ప్రశస్తిని గురించి కూడా ప్రత్యేకంగా చెప్పుకోవాలి.

వైదిక కర్మాచరణం :

నాయక రాజులు బ్రాహ్మణులకు అగ్రహారాలు ఇచ్చి పోషించడమే కాకుండా వాళ్ళతో వైదిక కర్మకాండలను నిర్వహింపచేసేవాళ్ళు. వివాహ సమయంలో పురోహితులకు భూరి సంభావనలిచ్చినట్లు కొన్ని కృతుల్లో కనిపిస్తుంది.

విజయరాఘవ కళ్యాణం :

సంకల్పం : శుభశోభనే ముహూర్తే ఆద్యుః బ్రాహ్మణుః ద్వితీయ పరార్ధే, శ్వేత వరాహకల్పే, వైవస్వతమన్వంరే, కలియుగే ప్రథమపాదే, జంబూద్వీపే, భరతవర్షే, భరత ఖండే, అస్మిన్వర్తమానే వ్యవహారిక చాంద్రమానే సౌమ్య నామ సంవత్సరే, ఉత్తరాయనే, వసంతరౌ వైశాఖమాసే శుక్లపక్షే ఆద్యశుభ నక్షత్ర, శుభ యోగే, శుభకరణ యుక్తాయాం అస్యాంశుభతితౌ అచ్యుత భూపాల కుమారస్య, విజయ రాఘవ భూపాలస్యవివాహాఖ్యం కర్మ కరిష్యమాణస్త దాదౌ.

పైన తెలుపబడిన కాలం వల్ల ఈ నాటకం క్రీస్తుశకం 1669 ఏప్రిల్ 21 మే 7 తేదీల్లో రచించబడింది.

మన్నారుదాస విలాసం :

సంకల్పం : శుభే శోభనముహూర్తె..... శుభకృన్నామ సంవత్సరే, ఉత్తరాయణే, వసంతరౌ చైత్రమాసే శుక్ల పక్షే ఆద్వ పంచమ్యాంశుతిథౌ గురువాసర యుక్తాయాం..... ఆస్యాం శ్రీ రఘునాథభూపాల కుమారస్య అచ్యుత విజయ రాఘవ భూపాలస్య ఉద్వాహాఖ్యం కర్మకరిష్యమాన తదాదౌ

పై సంకల్పం వలన మన్నారు దాస విలాసం నాటకం క్రీస్తుశకం 1662 ఏప్రిల్ 18వ తేదీన రచించారు.

రంగాజమ్మ తన నాటకంలో రచనా కాలాన్ని తెలపడంతో పాటు, వివాహ ప్రక్రియ, అక్కడ జరిగే విషయాలన్నింటిని ఈ విధంగా వివరించింది.

"నుముహూర్తో స్మిత్యనుగృహ్ణంతు సముహూర్తమస్తు సుప్రతిష్టితమస్తు"

అంటూ....

వా. అని యీ విధాన, దేవతాహ్వాన, నాంద్యగ్నిముఖ, స్నాతకవ్రత, పునఃపుణ్యాహవచన, అంకురార్పణ, కన్యావరణ, మంగళాష్టక, నవ వస్త్రధారణ మంగళ సూత్రధారణ వివహప్రధాన హోమాది శుభకర్మంలాచ రింప జేయుసమయంబున" అని మరియు పురోహితులు వివాహ శేష హోమంబులు శేఖరించు కళ" అని వివాహ విధానాన్ని, చేయాల్సిన కృత్యాలను గురించి రంగాజమ్మ చాలా వివరంగా వివరించింది.

మన్నారు దేవుడుహేమబ్జనాయికా స్వయంవరంలో

సంకల్పం-శుభేశోభనే ముహుర్తౌ.....సౌమ్యనామ సంవత్సరే, ఉత్తరాయణే, వసంతర్తే, చైత్రమాసే శుక్లపక్షే, అద్యశుభ అద్య శుభ నక్షత్ర. రక్తాబ్జనాయికా రాజ గోపాలయోః ఉద్వాహాఖ్యం కర్మకరిష్య మాణ" అని కాల నిర్దేశాన్ని తెలుపుతున్నారు. దీని వలన నాటకం క్రీ.శ 1667-మార్చి21-ఏప్రిల్ తేదిల మధ్య రచించిందని చెప్పవచ్చు. విజయ రాఘవ కళ్యాణనికి, దీనికి మధ్య ఒక నెల రోజుల వ్యవధి ఉండవచ్చు.

విజయ రాఘవ నాయకుడు పూతనహరణంలో కాల నిర్దేశం చేశాడు. ఇక్కడ వివాహం ప్రక్రియ లేదు కాని స్వస్తివాదనం అనే వైదిక ప్రక్రియ ఉంది.

స్వస్తి వాచక అంటే శుభసమయాలను, శుభ సమయాల తర్వాత సర్వారిష్ట శాంత్యర్థం చేసే వైధిక కర్మ. ఇక్కడ నందుడు పురోహితులను పిలిపించి, తన కుమారుడైనా శ్రీ కృష్ణుడికి స్వస్తి వాచనం ఆచరించమని కోరే సమయంలో..

"శుక్లాంబరధరం విష్ణుమ్"అని ....శుభేశోభనముహుర్తే ఇత్యాదిగా ప్రారంభించి అస్మిన్ వర్తమానే, వ్యావహారికే, చంద్రమాన ఖరనామ సంవత్సరే ఉత్తరాయణే వసంతర్తే చైత్రమాసే, శుక్ల పక్షే ఆద్య పంచమ్యాం శుభతిధౌ గురు వానర సంయుక్తాయాం..... అస్యకుమారస్య సర్వారిష్ట శాంత్యర్థం కలశపూజాం కరిష్యే. అనేనకలశోదక మార్జనేన అన్యకుమారస్య సమస్త పీడాపరిహారోస్తు.... అస్మిన్ గృహేశోభన పరంపరావాప్తిరస్తు" ఖర సంవత్సరం క్రీ.శ. 1658తో సరిపోతుంది. ఇక్కడ పుణ్యాహవచన విధానం చెప్పబడింది. కళశంలో నీటిని ఉంచి, మామిడి కొమ్మల పై నుండి, కలశజలాన్ని మంత్ర సంస్కారంగా చేసి కలశ పూజ అయిన తర్వాత ఆ జలాన్ని ఇంటిలోపల చల్లుతారు. దీని వలన ఇంట్లో ఉండేవారికి, ప్రత్యేకంగా స్వస్తి పుణ్యాహవచనం కావాల్సిన వారికి సమస్త పీడలు పరిహారం అవుతాయని నమ్మకం.

విప్రనారయణ చరిత్ర- తిరువారాధన సమయంలో సంకల్ప ఇలా ఉంది. శుభేశోభన ముహుర్తే.....అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చంద్రమానేన నందననామాసం మత్పరే ఆయనే, శుభమానే శుభకరనే ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం, శుభతిథే చంపకారణ్య పుణ్య క్షేత్రే శ్రీరాజగోపాల స్వామి సన్నిధౌ. ''విజయరాఘవ భూపాలస్య సర్వాభిష్ట సిధ్యర్థం శ్రీరాజగోపాల స్వామి పూజాంకరిష్యే." ఇందులో తెలుపబడిన సంవత్సరం-నందన- ఇది విజయరాఘవ నాయకుడు రాజ్య పాలన చేసిన కాలం. (క్రీ. శ 1652) దీనిని బట్టి ఈ నాటకం విజయ రాఘవ నాయకుని పరిపాలన కాలంలో వెలువడిందని అర్థం అవుతుంది.

పై ఉదాహణలను బట్టి వైదిక కర్మలను ఆచ రించడంలో నాయక రాజులు ఎంత భక్తి శ్రద్ధలు వహిస్తున్నారో అర్థం అవుతుంది. అంతేకాకుండా ఈ సంకల్పంలో 'చాంద్రమానం' అని వ్యవహరింపబడింది. దీనిని బట్టి నాయక రాజులు, మాసపరిగణాన్ని తెలుగు దేశ పద్ధతినే పాటిస్తున్నారనేది స్పష్టం అవుతుంది. 'సౌరమాన మానం' అనేది ద్రావిడ ప్రాంతంలో ప్రచారంలో ఉంది. ఈ కారణం వల్లనే తమిళ సంవత్స రాలు, తెలుగు సంవత్సరాలలో కొన్ని రోజులలో స్వల్ప మైన తేడాలుంటాయి.

ఆనాటి నాటకాలలో ఇటువంటి సంకల్పం రాయడం ఈ కాలంలోని కొందరికి ఛాందసవాదంగా కనిపించవచ్చు, కానీ చరిత్ర ప్రకారంగా చూస్తే ఇటువంటి సాంప్ర దాయాల వలన చరిత్ర, సాహిత్యాల చిక్కుముడులు విప్పడానికి ఎంతగానో సహకరిస్తాయి.

నాయకరాజుల కాలంలో మరొక విశేషం ఉంది, అదేంటంటే నాయకరాజుల కాలంలో ఉన్న బ్రాహ్మణ ప్రభావం, వైదిక కర్మ విధానం, మొదలైనవి మహారాష్ట్ర రాజులు రాసిన రచనల్లో కనిపించవు.

ముగింపు :

దక్షిణాంధ్ర యుగంలోని16,17 శతాబ్దాల మధ్య కాలంలో ఉన్నటువంటి సాంఘిక, ఆర్థిక, సామాజిక, సారస్వత అంశాలను తెలుసుకోవడానికి ఎంతగానో ఉపయోగపడుతాయి. సమాజంలోని ప్రజల జీవన విధానాన్ని గురించి శివకవుల తర్వాత, మళ్ళీ నాయక రాజుల కాలంలో వెలువడిన రచనలలోనే ఎక్కువ వివరాలు తెలుస్తున్నాయి. దక్షిణాంధ్ర యుగంలోని సాంఘిక పరిస్థితుల పరిస్థితులను గురించి చేస్తున్న అధ్యయనంలోని కొన్ని ప్రధాన విషయాలను ఈ పత్రంలో చర్చించడం జరిగింది. ఇటువంటి అధ్యయనాలు ఇంక వివరణాత్మకంగా, విమర్శనాత్మకంగా జరపవలసిన అవసరాన్ని ఈ పత్రం ద్వారా సాహిత్య అధ్యయన శీలురకు, పరిశోధకులకు జ్ఞప్తికి తీసుకురావడం జరుగు తున్నది.

ఉపయుక్త గ్రంథసూచి :

1. ఆరుద్ర. 2004. సమగ్రాంధ్ర సాహిత్యం (2వ సంపుటం). హైదరాబాదు: తెలుగు అకాడమి ప్రచురణ.
2. ఆరుద్ర. 2015. ముద్దుపళని, రాధికా సాంత్వనం. హైదరాబాదు: ఎమెస్కో బుక్స్.
3. కుసుమాబాయి, కె. 2001. నాయక రాజుల చరిత్ర- కళా సంస్కృతి. హైదరాబాదు: కావ్యశ్రీ గ్రాఫిక్స్.
4. కృష్ణారావు, వై. 1986. తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర. హైదరాబాదు: తెలుగు అకాడమి.
5. జయ రాములు, బి. 1992. సాంత్వన కావ్యాలు - శృంగార నాయికలు. హైదరాబాదు: హైదరాబాదు విశ్వవిద్యాలయానికి సమర్పించిన ఎం.ఫిల్. పరిశోధన వ్యాసం.
6. నాగయ్య, జి. 2009. తెలుగు సాహిత్య సమీక్ష. తిరుపతి: నవ్య పరిశోధక ప్రచురణ.
7. తెలుగు అకాడమి. 2005. తెలుగు-తెలుగు నిఘంటువు . హైదరాబాదు: తెలుగు అకాడమి ప్రచురణ.
8. ప్రతాపరెడ్డి, సురవరం. 2015. ఆంధ్రుల సాంఘిక చరిత్ర. విజయవాడ: పల్లవి పబ్లికేషన్స్
9. రామారావు, ఎస్వి. 2012. తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర. హైదరాబాదు: పసిడి ప్రచురణలు.
10. వెంకటరావు, నిడదవోలు. 1978. దక్షిణ దేశీయాంధ్ర వ్యాయం. మద్రాసు: మద్రాసు విశ్వ విద్యాలయం.
11. వేంకటావధాని, దివాకర్ల. 2009. ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్ర. హైదరాబాదు. ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు.
12. వెంకటరమణయ్య, నేలటూరు.1980. దాక్షిణాత్యాంధ్ర సాహిత్యం. మదరాసు: వేదము వేంకటరాయశాస్త్రి అండ్ బ్రదర్స్.
13. శ్రీరామమూర్తి, కొర్లపాటి. 1996. తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర. విశాఖ పట్టణం: రమణ శ్రీ ప్రచురణ.
14. సత్యనారాయణ, కంభంపాటి. 2008. ఆంధ్రుల సంస్కృతి- చరిత్ర2. హైదరాబాదు: హైదరాబాదుబుక్ ట్రస్ట్.(అనుపమ ప్రింటర్స్)

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

పాత్ర సృజన పద్ధతి

- ఆచార్య బూదాటి వేంకటేశ్వర్లు

'ఈ ప్రపంచం ఒక నాటకరంగం' అన్న సూక్తి మౌక్తికాన్ని రాల్చిన మహాకవి ఎంతటి అనుభవశాలో గదా! ఈ రంగస్థలంలో ఎన్నో రకాల పాత్రలు తారసపడుతుంటాయి. ఛలోక్తులు విసిరేవాళ్ళు, తనపై తనే జోకులు వేసుకొనేవాళ్ళు, ప్రతి విషయాన్నీ మతిమరుపుకు వదిలేవాళ్ళు. దైన్యానికి మారుపేరుగా బతుకు సాగించే వాళ్ళు, తడబాటుగా ఏకాంతంగా ఉండేవాళ్ళు, ఏ నిర్ణయానికి రాలేక ఊగిసలాడే వాళ్ళు మూర్ఖులైన వాళ్ళు, జ్ఞానార్కులైనవాళ్ళు, దుష్టులు, ధర్మ విశిష్టులూ ఇలా.... ఇలా.... ఎన్ని పాత్రలో!

అటువంటి పాత్రలకు ప్రాతినిధ్యం వహించేది సాహిత్యం. సాహిత్యంలో కనిపించే పాత్రలన్నీ లోకంలోని మానవులకు సంకేతాలే. రచయితల వివిధ ప్రక్రియలలో పాత్రల పేరుతో మానవ జీవితాన్ని ప్రతిబింబింపచేశారు.

మన సాహిత్య ప్రక్రియలలో కథానిక, నవల, నాటకం వంటివి కథ లేకుండా లేవు. ప్రాచీనకాలంలో కథ లేకుండా, కథాస్పర్శలేకుండా కవిత్వం దాదాపు లేదు. ఒక వేళ ఉన్నా అది చాలా తక్కువే. కావ్యమంటే కథతో కూడిన కావ్యమనే ప్రాచీన కాలంలో తాత్పర్యం. ప్రాచీన కాలంలో కవిత్వ ధోరణులలో ఒకటైన భావకవిత్వంలో కథ ఏముందని అడగవచ్చు. కాని అవి సంఘటనలకు స్పందనలు. స్పందనలు సైతం కథాస్పర్శలేకుండా స్పష్టతను పొందలేవు. కథాస్పర్శ, కథాంశం అని అన్నా మంటే దాని అనుభవ స్పర్శతో కూడిన పాత్ర యుంటుంది.

మనం ఏదయినా ఒక కథనో, నవలనో చదివాక మనకు గుర్తుండేది, మన మనసును వెంబడించేది ఏమిటి? అసలు ఏ రచననయినా చదివాక మనకు ఎలాంటి అనుభవమో, అనుభూతో మిగలకపోతే ఆ కావ్యాన్నో రచననో చదవటం వలన సమయం వృథాయే తప్ప లాభమేమీ లేదు. శక్తి గల పాఠకుడైతే అటువంటి రచనను చదివి ఎలా రాయకూడదో నేర్చుకుంటాడు. ఏ రచననయినా చదివాక సహృదయ పాఠకుని మనసును వెంబడించి వెంటాడేది. అందులోని సంఘటనో, పాత్రో, వాక్యమో, అలంకారమో ఏదో ఒకటి ఉంటుంది. అలా వెంబడించేదానిని సృష్టించటంలో రచయితలకుపకరించే శక్తి కావ్యలోకాదుల్ని[1] పరిశీలించటం వలననే సిద్ధిస్తుంది.

అలా పరిశీలించి చెప్పేటప్పుడు సృజనశక్తిని ఏ మేరకు రచయిత ఉపయోగించగలుగుతాడో దానిని బట్టే కావ్యానికిగాని, మరో ప్రక్రియారచనకుగాని గౌరవం కలుగుతుంది. నవనవోన్మేషంగా లేకుండా, నవ్యత లేకుండా ఏ రచనా ఆదరించబడదు.

రచయితలు బ్రహ్మదేవుళ్లేంకాదు. లోకాన్ని చూసే కథను, అందులోని పాత్రల్ని నిర్మించుకుంటారు. అందుకే 'లోకమ్ము వీడి రసమ్ములేదు'[2] - అని అన్నారు. కథను పాత్రల్ని సృష్టించటంలోకవికి పరిస్థితుల ప్రోద్బలం చాలాఉంటుంది. బ్రహ్మసృష్టి సైతం ఇందుకు భిన్న మైందేమీ కాదు. ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రాణుల్ని సృష్టించటానికి స్వేచ్ఛలేదు. ఆ ప్రాణి పాపపుణ్యాల బాలెన్స్ షీట్‌ను బట్టే పుట్టుక. పాపపుణ్యాలను మనం అంగీకరించకపోతే, తల్లిదండ్రుల జీన్స్ వంటివే ప్రధాన పాత్ర వహిస్తాయి అని చెప్పుకుందాము! తల్లిదండ్రులను, పూర్వులను అనేక విషయాలలో పోలిన పిల్లలనే సృష్టించగలడు తప్ప ఇతరత్రా అవకాశంలేదు. రచయిత కూడా అంతే. తాను చూచిన లోకంలోని అనుభవంతోనో, దోహదంచేసిన ఇతర పరిస్థితులతోనో కావ్యంలో పాత్రల్ని సంఘటనల్ని సృష్టించ గలుగుతాడు.

తిలక్ రాసిన అమృతంకురిసిన రాత్రిలో 'నా కవిత్వంలో నేను దొరుకుతాను' - అనే ఖండిక ఉంది. అందులో

"సృష్టియొక్క రహస్యం
స్రష్టకు తెలియకపోవటమే చిత్రం అద్భుతం
అద్భుతం విచిత్రం
ఇలాంటి పిల్లవాణ్ణి ఎందుకుకన్నావు...
ఏయే మార్పులు శక్తులు నీలో పని చేశాయి
అంటే ఏ తల్లీ చెప్పలేదు.
ఏ ద్రవ్యసంయోజితం వల్ల ప్రాణం కలుగుతుంది
ప్రాణానికి ఏరూపం కావాలో
ఏరూపం సరిపోతుందో
ప్రాణమే నిర్ణయించుకుంటుంది
శరీరం ముందుగా ఏర్పడి
దాన్లో ప్రాణం దూరికూర్చోదు" - అని చెప్పిన పంక్తుల్ని రచయిత రచనలోసృష్టించే పాత్రలకు అన్వయించి చెప్పుకుంటే కవి ఎంచుకున్న కథను, ఇతివృత్తంగా మలచుకొని సన్నివేశాలతో పాత్రలను నడిపిస్తాడు. ఆ నడపటంలో కార్యకారణ సంబంధంతో సంఘటనల్ని సృష్టించుకుంటాడు. ఆ సృష్టించటంలో ఆ పాత్ర రూప కల్పనకు అవసరమైన సంఘటనలను ఇతివృత్తమే నిర్ణయించి ప్రాణం పోస్తుంది. పాత్రముందు ఏర్పడి, ఇతివృత్తం తరువాత నిర్ణయించుకోవటం ఉండదు. ఇది ఎలాంటిదంటే ఒక కథను అనుకొని, ఆ కథలోని పాత్రలకు ఏయే నటులు సరిపోతారా అని ఎంచుకోవటం లాంటిది. అలా కాకుండా ముందుగా 'ఫలానాహీరో' - అని అనుకొని ఆ హీరో కోసమే కథను వండటం అసహజమైంది. కాని సహజ ప్రక్రియ ఏమంటే కథయే పాత్రను సృష్టిస్తుంది. సంఘటనలను హేతుబద్ధంగా అల్లుకుపోవటమే ఏ రచయిత అయినా చేసేపని.

రావిశాస్త్రి - "నేను సృష్టించాలనుకొన్న కొన్ని పాత్రలు అవిసృష్టించబడ్డాక అవినావశం తప్పి పారిపోగా వాటిని నిలబెట్టి ఆపడంలో నాకు కష్టమే కాక నవల రాయటంలో కొంత కష్టమైంది." - అని మూడు కథల బంగారం నవలకు రాసిన పీఠికలో చెప్పుకున్నాడు. ఆయన ఈ మూడు కథల బంగారాన్ని చిన్న కథలా రాయాలని ప్రారంభించాడు. కాని అదొక చిన్న నవలగా మారి పోయింది. అంటే రచయిత ఎంచుకున్న 'వస్తువు' దాని నిర్వహణలో ప్రక్రియ మారిపోయింది. 'వస్తువే ప్రక్రియను నిర్ణయించుకుంటుంది' అన్న మన విమర్శకులకిది మంచి ఉదాహరణ. అయితే ప్రతిభాసంపన్నుడయిన రచయిత యొక్క ప్రతిభ వరదగోదావరిలా ఊళ్లు దండలుగ్రుచ్చి మెడలో ధరిస్తే దాని వలన ప్రయోజనమేముంది? 'వశం తప్పిపారిపోవట'మని రావిశాస్త్రి చెప్పిన మాటలు ప్రతిభను నిగ్రహించవలసిన లక్ష్యాన్ని చెప్పటమే. రచయిత ప్రతిభ సాహిత్య లక్ష్యానికో, సాంఘిక లక్ష్యానికో లొంగుతున్నప్పుడే దానికి ఆకర్షణా, సాఫల్యం.

ఏ రచనను చదివినా మనలను వెంబడించే విషయాలలో పాత్రలు ఒకటి. వేయి పడగలలో పసరిక, గిరిక, జోస్యులు వంటి పాత్రలు, మాలపల్లిలో రామదాసు, సంగదాసు, వెంకటదాసువంటి పాత్రలు, 'అతడు-ఆమె' - నవలలో శాంతం, కన్యాశుల్కంలో గిరీశం, మధురవాణి, మట్టిమనిషిలో 'వరూధుని' - వంటి పాత్రలు మనను వెంబడిస్తాయి. మన ప్రాచీన కావ్యాలను చదివినా అంతే! ఆముక్తమాల్యదలో మాలదానరి, మనుచరిత్రలో వరూధుని ప్రవరులు, పారిజాతంలో కోపనయైన సత్యభామ, పాండురంగమాహాత్మ్యంలో నిగమశర్మ, కాళహస్తిమాహాత్మ్యంలో తిన్నడు, నత్కీరుడు వంటి పాత్రల్ని మనం అంతతేలికగా మరచిపోలేం. ఇది ఒక్క తెలుగు సాహిత్యమే కాదు. ఏ భాషా సాహిత్యాలకైనా వర్తిస్తుంది. షేక్స్పియర్ సృష్టించిన నర్స్, రోమియో - జూలియట్‌లు లేడీ మాక్బెత్, టైటానియం / హిప్పోలిటా, ఫాల్‌స్టాఫ్, లాగో, కింగ్‌లేర్, వియోలా, ప్రాస్పెరో, దిబేర్, హామ్లెట్ వంటి పాత్రల్ని ప్రపంచం మరచిపోతుందా?

హిందీలో ప్రేమచంద్ సృష్టించిన గాంగి (ఠాకూర్ కాకౌన్), సుమన్ (సేవాసదన్), ధానియా (గోదాన్), ఆనంది (బడేఘర్‌కిభేటి), నిర్మల (నిర్మల) వంటి పాత్రలు మిలమిలలాడే నారుమళ్లు లాగా మిరిమిట్లు గొలుపు తాయి.

'వలసపక్షికి వన్నెలెక్కువ, కులుకుపక్షికి కూతలెక్కువ' - అన్నట్లు పది ప్రాంతాలు తిరిగి, వందరకాలుగా అనుభవాల్ని సంపాదించుకున్న వాళ్ల రచనలల్లో ఆ అనుభవం తప్పనిసరిగా చోటు చేసుకుంటుంది. వాళ్లచేత సృష్టించబడే ఆ పాత్రలలో ఆ వైవిధ్యం, వైచిత్రి స్పష్టంగా కనిపిస్తాయి.

రచనలో పాత్రల ద్వారానే ఇతివృత్తం నడుస్తుంది. అందువల్ల పాత్ర పాఠకుడికి కనిపించటానికి రచయిత అనుసరించే పద్ధతులు కొన్ని ఉన్నాయి. చిత్రకారుడు తన లేఖనంతో చిత్రాన్ని నిర్మించగలిగి నంతటి సౌలభ్యం రచయితకు లేదు. కేవలం మాటలతోనే బొమ్మకట్టి చూపించాలి. పాత్రచిత్రణ రచనా పటిమను, రచయిత గరిమను తెలియజెప్పే గీటురాయి.

పాత్రను రచయిత చిత్రించేటప్పుడు..

1) భౌతికవర్ణన చేయటం ద్వారా
2) పెట్టిన పేరు ద్వారా
3) చేసే చేతల ద్వారా (ప్రవర్తనద్వారా)
4) చేసే సంభాషణల ద్వారా
5) ఆ పాత్ర ఆలోచనాధోరణిని వ్యక్తం చేయటం ద్వారా
6) ఆ పాత్ర ఇతరులపట్ల స్పందించే తీరును బట్టి
7) ఇతరులు ఆ పాత్ర పట్ల వ్యవహరించే తీరునుబట్టి
8) ఆ పాత్ర భావావేశ ధోరణిననుసరించి
9) చేసే వర్ణనలు, అలంకారాల ద్వారా
10) పాత్రలకు ఉద్దేశాలు, లక్ష్యాల్ని నిర్దేశించటం ద్వారా

పాఠకులకు పాత్రలను రూపుకట్టిస్తాడు. పాత్ర చిత్రణలో నవలా రచయితకున్నంత వెసులుబాటు నాటక రచయితకు ఉండదు. నాటకంలో భౌతిక వర్ణనతో పనిలేదు. పాత్రల సంభాషణల ద్వారానే, పాత్రల చేష్టల ద్వారానే పాత్ర లక్షణాల్ని నాటక రచయిత చిత్రించవలసి యుంటుంది. ఇతివృత్తానికి ఇరుసువంటిది పాత్ర. రచయిత తన ఇతివృత్త లక్ష్యానికనుగుణంగా పాత్రలతో సంఘటనల సృష్టి చేస్తాడు. పాత్రలకు గమ్యాన్ని నిర్దేశించి, తదనుగుణంగా పాత్రలకు సంఘటనలను కల్పించి కార్యకారణ సంబంధంతో ముడివేస్తాడు. అవసరాన్ని బట్టి క్రమక్రమంగా పాత్ర పరిధిని విస్తరిస్తాడు. పాత్రకు అవరోధాన్నో సంఘర్షణనో సృష్టించి వాటికి పాత్రల్ని స్పందింపచేస్తాడు. అందుకు అవసరమైన వాతావరణ నేపథ్యాన్ని కల్పిస్తాడు. తాను ప్రధానమని అనుకున్న పాత్రకు దోహదం చేసే సహాయపాత్రల్ని అవసరమైన ప్రతినాయక పాత్రల్ని సృష్టిస్తాడు. ఇలా అవసరాన్ని బట్టి పాత్రల్ని కల్పిస్తాడు.

మనం 20 సం॥ల వయస్సులో చేసిన ఆలోచనకు 60 సం॥ల వయస్సులో చేసే ఆలోచనకు తేడా ఉంటుంది. కవులు రాసే కవిత్వంలోనయినా, రచయిత చేసే రచనలోనయినా ఈ తేడా సహజంగానే కనిపిస్తుంది. వయసునుబట్టి మనిషి అభిరుచుల్లో, భావావేశంలో, దృక్పథంలో వచ్చే మార్పే ఇందుకు కారణం. ఈ కారణం వలననే పది పదిహేనేళ్ల క్రితం రాసిన రచనను, సృష్టించిన పాత్రను చూసుకొని ఇప్పుడయితే ఇంకా బాగా రాసే వాడినో, ఆ పాత్రను ఇంకా అద్భుతంగా చిత్రించి ఉండేవాడినో రచయిత అనుకుంటాడు. అయితే ఇక్కడే మనమొక విషయాన్ని గురించి ముచ్చటించుకోవాలి. ఏ ఉత్సాహం ఆ పాత్రను సృష్టించటానికి రచయితకు ప్రేరణకలిగించిందో, ఆ ఉత్సాహంతో ప్రమేయం లేని కాలంలోగాని పరిణతి పెరిగేకొద్దీ వచ్చిన మార్పు వలనగాని రచయిత అలా అనుకోవటం సహజం. మరి ఆ పాత్ర విలువ ఏమిటి? ఆ పాత్రను సృష్టింపచేసిన ఉత్సాహానికి విలువ ఏమిటి? అంటే రచయిత సృష్టించిన పాత్ర ఏ సందర్భాన్ని ఉద్దేశించిందో, ఆ సందర్భంలో జీవించేవాళ్లు, ఆ పాత్ర ప్రవర్తించే విలువతో సమానమైన సందర్భమున్నవాళ్లు ఎప్పటికీ వాటిని చదివి ఆనందిస్తూనే ఉంటారు.

రచయిత లోకంలో తాను గమనించిన సన్నివేశాల్ని లేదా విషయాల్ని యథాతథంగా తీసికొని, వాటిని బలాత్కారంగా తమ రచనావసరానికి జోడించటం వలన ఆ రచనకేమీ విలువ సమకూరదు. రచయిత పాత్రను

వాస్తవమనిపించే భ్రాంతిని కలిగించాలి తప్ప వట్టి వాస్తవ పాత్రను లోకంలోనిది యథాతథంగా తేవటం సృజనశక్తికి నికషం కాదు. ఏ దృష్టితో సన్నివేశాల్ని, పాత్రల్ని చిత్రించాలో నిర్ణయించుకోవటమే ఒక శిల్పం. తాను చిత్రించే పాత్రను గురించిన అవగాహనతోపాటు, ఆపాత్ర అనుభవం వెనుక ఉండే జీవిత సత్యాన్ని కూడా తెలుసుకునే శక్తి రచయితకు ఉండాలి. రజ్జుసర్ప భ్రాంతితో పాత్రలుండాలి కాని సర్పాన్నే యథాతథంగా చెప్పటం పాత్ర చిత్రణకాదు. అలా చెప్పటమంటే 'డబ్బింగ్ సినిమా' - లోని సృజనాత్మకతను గురించి మాట్లాడటం లాంటిదే.

లోకంలో సత్త్వరజస్తమోగుణాలున్నాయి. మానవ కోటినంతా ఈ సత్త్వరజస్తమోగుణాలలో ఇరికించవచ్చు. ఈ గుణ వివర్తరూపాలే అనంతకోటి పాత్రలుగా సాహిత్యలోకంలో దర్శనమిస్తాయి. నీడపడని దీపంలా నిలబడి రచయిత పాత్రలను సృజన చేయటంలోనే గొప్పదనం కనిపిస్తుంది. ఈ సత్త్వరజస్తమోగుణాలనే గగనంలో గరుత్మంతుడై విహరించి, పాత్ర అనే అమృత భాండాన్ని తీసుకురాగలిగినవాడే రచయిత. మానవ మనస్తత్వంలోని అంతరాంతరాలను ఒడిసిపట్టుకొని పాత్రల రూపంలో పొదిగి చెప్పటమే రచయిత దృష్టి.

ఏ రచయిత అయినా కాచివడపోసిన తన జీవితానుభవాల్నే ఇతివృత్తంగా తీర్చుతాడు. తాను ఎంచుకున్న ఇతివృత్తానికి సంబంధించిన సంఘటనలలో ఏవి అవసరమని భావిస్తాడో వాటిని మాత్రమే కూర్చి, మిగిలిన వాటిని పరిహరిస్తాడు. ప్రాచీన నాటక కర్త కోసమే చెప్పిన వాక్యమైనప్పటికీ

'యస్యాదనుచితం వస్తునాయకస్యవా అవశ్యం తత్పరిత్యాజ్యం' - అనే పంక్తి సృజన చేసే ప్రతీ రచయితకూ వర్తిస్తుంది.

ఎంచుకున్న ఇతివృత్తం ఎంత గొప్పదైనా పాత్రల్ని సక్రమంగా చిత్రించలేకపోతే ఆ రచనకు విలువలేదు. ఇతివృత్తం ఎలాంటిదైనా పాత్రచిత్రణ బలంగా ఉంటేనే ఆ రచన వాసికెక్కుతుంది. ఇతివృత్త బలానికి పాత్రచిత్రణ బలంకూడా తోడయితే ఆ రచనకు తిరుగులేదు. 70వ దశకం నుండి కుడిఎడంగా 90వ దశకం వరకు వ్యాపారధోరణిలో అంటే ఏ సినిమాలకోసమో రాసిన నవలల్ని ఉద్దేశించి ఒక మిత్రుడు ఇలా అన్నాడు.

1. ఊహలు, 2. అపోహలు, 3. పరిష్కారాలు

ఈ ఫార్ములానే కదా? ఈ నవలలలో ఉన్నదని అన్నాడు. కథానాయకుడు / కథానాయకి వీళ్ల ఊహలు, కలలు మొదట చెప్పి, తరువాత ప్రతిబంధకాలు లేదా అవరోధాలు కల్పించి చెప్పి, ఆపైన వాటిని పరిష్కరించి చెప్పటమే కదా! ఈ ప్రేమ కథా ఇతివృత్తంతో కూడిన నవలలని అన్నమాట కేవలం ఈ వ్యాపార నవలలకే కాదు ఏ కథకైనా వర్తిస్తుంది. మన ప్రాచీన నాటక లక్షణంలో ఇతివృత్తాన్ని ఉద్దేశించి చెప్పిన ముఖసంధి, ప్రతిముఖ సంధి, గర్భసంధి, అవిమర్శసంధి, నిర్వహణసంధి ఏ కథకయినా సమన్వయించి చెప్పవచ్చు. అలాగే ప్రతి భాషా సాహిత్యాలలో సమానంగా కనిపించే పాత్రలు కొన్ని ఉంటాయి. అంటే సమాన లక్షణాలతో కనిపించే సర్వ సాధారణమైన పాత్రలు అని తాత్పర్యం. ఇతిహాసాలలో నున్న పాత్రలను ఏ జాతి అయినా రక్తనిష్ఠం చేసుకుంటుంది. నాయకుడు, ప్రతినాయకుడు, రక్షణ బాధ్యత వహించే రక్షకుడు, విప్లవకారుడు, పథ నిర్దేశం చేసే మార్గదర్శకుడు, గురువు, వీరుడు, పిసినారి, నాయకుడు, విదూషకుడు (హాస్యగాడు), నియమభంగం చేసే దుష్టులు, గద్దించేవారు, ఉత్తర కుమారులు, నియమానికి బద్ధులై బలయిపోయే నియమవ్రతులు, శల్యులు, విభీషణులు, దుర్యోధనులు, మానవులున్న ప్రతిచోట కనిపించే పాత్రలు. ఇవి యుగయుగాలుగా రచయితల చేతులలో తిరుగుళ్లు పడుతున్నవే. వీటిని చిత్రించటంలో రచయిత చూపే మెళకువ నైపుణ్యము రచనను బతికిస్తాయి. మానవుని లౌల్యాలు, భావావేశాలు, ఈర్ష్యాసూయాది గుణాలు, మంచిని మన్నించే లక్షణాలు ఏ సమాజానికైనా ఉంటాయి. వాటిని ఎంత గొప్పగా

రచయిత చెప్పగలిగాడనే దానిమీదనే ఆ రచనకు విలువ దక్కుతుంది. ప్రతీమనిషిలో దాగియున్న అవకాశవాదాన్ని గిరీశంపాత్ర రూపంలో చెప్పటం ద్వారానే కదా! గిరీశం పాత్రకు అంతటి ఆకర్షణ ఏర్పడింది. మానవ స్వభావాన్ని అలా చిత్రించగలిగినప్పుడే ఆ పాత్రకు వన్నె చేకూరు తుంది.

మనం సినిమాలల్లో, టి.వి.సీరియల్స్‌లో ఆరంభంలో "ఈ చిత్రంలోని పాత్రలు ఎవరినీ ఉద్దేశించినవి కావు. కేవలం కల్పితాలు" - అని ప్రకటిస్తుంటారు. అలా రాయటం వెనుక నున్న ఉద్దేశం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. అలాగని ఆ రచయిత సృష్టించిన పాత్రలు గాలిలోనుండి ఊడిపడినవా? కావు. లోకనైజాన్ని, మానవ స్వభావాన్ని పట్టించుకోకుండా రచయిత సృష్టించిన పాత్రలు మనలేవు.

వ్యాసుడు సంస్కృతంలో భారతం రాస్తే ప్రాంతీయ భాషలన్నీ తమకు తోచిన రీతిలో అనువదించుకొని భారతాన్ని స్వాయత్తం చేసుకున్నాయి. సంస్కృతంలో రాయటంచేత ఆ పాత్రలను భారతదేశంలోని ఏ భాషా భాషీయులు తిరస్కరించలేదు. పరాయి పాత్రలుగా భావించలేదు సరికదా! అవి తమ ఇంటి భారతంలోని పాత్రలుగానే భావించారు. ఒకప్పుడు బెంగాలీ నవలలను తెలుగులో విపరీతంగా అనువాదం చేసి ప్రచురించేవారు. శరత్‌నవలల్ని చదివి అందులోని పాత్రల్ని తమవిగానే తెలుగు చదువరులు భావించారు. రవీంద్రుని గోరా, నౌకాభంగం (నౌకాదుభీ), ఘర్‌బైరే, వంటి నవలలలోని పాత్రల్ని, కథలలో కాబూలీవాలా, చారులత, క్షుధిత పాషాణ్, పోస్ట్‌మాస్టర్ వంటి కథల్ని అందులోని పాత్రల్ని తెలుగువాళ్లే కాదు, భారతదేశంలోని ప్రముఖసాహిత్యపు అధ్యయన శీలురంతా తమవిగానే భావించారు. అలా భావించటానికి కారణం, ఆ రచయితలు సృష్టించిన ఆ పాత్రలు, సంఘటనలు మానవ మనస్తత్వానికి దగ్గరి తనంతో ఉండటమే. ఆ పాత్రలలో అందరికీ చేరువకాగల లక్షణం ఉండటమే. ఆ లక్షణాన్ని తేగలగటమే పాత్ర సృష్టిలోని సహజత్వమంటే.

కొందరు స్వీయ జీవితాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ సృష్టించిన పాత్రలలో యుగచైతన్య స్పర్శలేకుండా కేవలం రచయితే కనిపిస్తుంటాడు. అటువంటి రచనల్ని చదివేటప్పుడు పాఠకుడు రచనతోకాని, రచయితతోకాని సంవదించటం (కనెక్ట్ కావటం) అంతసులభం కాదు. నూటికి తొంభైశాతం కనెక్ట్‌కాలేడు. సృజనాత్మకతలేని వైయక్తికత వలన సమ కాలీనులు సైతం దానిని వ్యతిరేకిస్తుంటారు. అలాగే లోకంలోని వ్యక్తుల్ని కూడా యథాతథంగా పాత్రలుగా తీసుకవస్తే కూడా పైన ప్రస్తావించిన ప్రమాదం సంభవించే ప్రమాదం లేకపోలేదు. రచయిత ప్రతిభతోనే లోకవృత్తాన్ని, లోకంలోని వ్యక్తుల్ని తన సృజనతో తీర్చిదిద్దాలి. లోకంలోనున్న మనుషుల్ని, ఘటనల్ని మధుమాస ద్రుమంలా కొత్త శోభతో ప్రకాశింపచేయాలి.

లోకంలో మనం చూసే ఒక్కో వ్యక్తి ఒక్కోగుణంతో ప్రకాశించవచ్చు. ఒకడు స్నేహానికి ప్రాణం పెట్టేవాడిగా, ఒకడు దానశీలంతో ప్రకాశించేవాడిగా, మరొకడు తగాదాలు పెట్టే తంపులమారిగా, ఇంకొకడు విద్యుక్త ధర్మశీలిగా, మరొకడు ఉద్ధతునిగా, శాంతునిగా, ఉదాత్తునిగా, లలితకళారాధకునిగా, నిర్లిప్తునిగా - ఇలా వేయి మంది వేయి రకాలుగా ఉంటారు. వీటన్నిటినీ గమనించిన రచయిత తన పాత్రకు కనుకూలమైన అవసరమైన వాటినే సంగ్రహించుకుంటాడు. ఒక్కొక్క పాత్రకు ఒక్కొక్క గుణమే ఉండవలసిన పనిలేదు. రచయిత తన రచనా ప్రతిభతో లోకంలోని పదిమంది మనుష్యుల గుణధర్మాలను ఒకే పాత్రలో కూర్చి కొత్తమూర్తిని తయారుచేయవచ్చు. అప్పుడే అది అపూర్వ నిర్మాణ ప్రతిభ అవుతుంది. కాల్‌రిడ్జ్ Esemplastic Imagination ఇదే. To shape into one అని దీనికి అర్థం. అంటే అనేకాన్ని కలిపి ఒకటిగా రూపొందించటం. లోకంలోని వ్యక్తులు పాత్రలుగా రూపొందేది ఈ రసాయ నిక ప్రక్రియ ద్వారానే.

కథ, నవల రాసే రచయితలకైనా, కావ్యాలు రాసే కవులకైనా కథ ఎంత గొప్పదైనా దాని కథన రీతిని బట్టే

ఖ్యాతి కలుగుతుంది. కథనమెప్పుడు పందిరిమీది తీగ అల్లుకున్నట్లు సహజ శోభతో ఉండాలి. తీగ అడ్డదిడ్డంగ అల్లుకున్నప్పుడు దానిని సరి చేయటమే శిల్పం. సైనికులు చేతిలో ఆయుధాల్ని ధరించినంతమాత్రాన అవి గెలుపును అందీయవు. వాటిని సక్రమంగా ఉపయోగించ గలిగినప్పడే విజయాన్ని అందిస్తాయి. పాత్ర సృజనకూడా అంతే. పాత్రలకోసం సృష్టించుకున్న ఘటనల్ని యథా కాలంగా యథావసరంగా రచయిత ఉపయోగించు కోగలిగినప్పుడే వాటికి వాసి, రచయితకు పేరు కలుగుతుంది. కార్యకారణ క్రమం ఎప్పుడూ రచయిత మదిలో ఉండాలి.

లోకంలోని వ్యక్తులకు దగ్గరగా ఉండే పాత్రలు అలరించే మాట సత్యమే అయినప్పటికీ రోజూ చూసే సాధారణ వ్యక్తిత్వాలున్న పాత్రల్ని లోకంలోలాగే కావ్యంలో కూడా అంతగా పట్టించుకోరు. వాళ్ల వ్యక్తిత్వంలో, వ్యవహారంలో ఏదో ఒక విలక్షణతో, విశిష్టతో, అసహజత్వమో, తీవ్రతో ఉంటేనే పాఠకుల దృష్టిపథంలో నిలుస్తారు. సాధారణవ్యక్తిత్వం ఉన్న సాదాసీదా పాత్రలు ఆకర్షించవు. ఆ విలక్షణత, విశిష్టత తీసుకురావటమే సృజనాత్మక రచయిత బాధ్యత. కుక్క మనిషిని కరిస్తే వార్త కానట్లే విశిష్టతలేని పాత్ర సాహిత్యంలో మనలేదు.

కథలోనయినా, నవలలోనయినా పాత్రల స్వభావాల్ని బట్టి పాత్రలను

1) Round Characters (సంఘర్షణాత్మక పాత్రలు)
2) Flat Characters (పరిణామ రహిత పాత్రలు) - అని విభజించి చెపుతారు.

కథలోగాని, నవలలోకాని, నాటకంలోగాని కనిపించే సంక్లిష్టమైన వ్యక్తిత్వంతో జటిలంగా ప్రవర్తించే పాత్రలన్నీ ఈ రౌండ్ క్యారక్టర్లే. నిజమైన మనుషుల్లాగా లోతైన ఆలోచనలు, గాఢమైన అనుభూతులు, అలవాట్లు కలిగి ప్రవరిస్తారు. నిజజీవితంలో రక్తమాంసాలున్న మనుషుల్లాగే భావోద్వేగాలతోవర్తిస్తాయి. ఈ పాత్రల వ్యక్తిత్వంలో ఎన్నో పొరలుంటాయి. భౌతికంగా, మానసికంగా ఈ పాత్రల ప్రవృత్తుల్ని, వ్యక్తిత్వాల్ని రచయిత చిత్రించవలసి యుంటుంది. కథలో ప్రధానమైన పాత్రలివే. ఎదురైన ప్రతిఘటనల్ని ఎదుర్కొని నిలచిపోరాడే పాత్రలివే. అత్యంతవాస్తవంగా ఉంటూ, ఒకే విధంగా ఉండకుండా సందర్భోచితంగా మారిపోతుంటాయి. వీటినే ముఖ్య పాత్రలని, ప్రధాన పాత్రలని అంటుంటారు. పాఠకుడిని సంభ్రమాశ్చర్యాలకు గురిచేస్తూ ప్రభావితం చేసేవి ఇవే.

ఉదా॥ విన్‌స్టన్ స్మిత్ (జార్జి ఆర్వెల్ నవల), రోమియో జూలియట్‌లో జూలియట్ రోమియోలు రెండూ రౌండు క్యారెక్టర్లే. డెని విలియో ఫ్లాట్ క్యారెక్టర్లు. హారిపాటర్ రౌండు క్యారెక్టరే. హారిపాటర్ సిరీస్‌లో క్రేబ్, గోయర్ రెండూ ఫ్లాట్ క్యారెక్టర్లే.

హామ్లెట్ (హామ్లెట్, షేక్‌స్పియర్, ఎలిజిబెత్ బెన్నెట్ (ప్రైడ్ & ప్రెజ్యుడీస్, జాన్ ఆస్టన్) స్మిత్, విన్‌స్టన్ చర్చిల్ తరువాత గొప్పనాయకునిగా ఆంగ్లేయులు భావించేవ్యక్తి. 39 సం॥ల వయసున్న స్మిత్ తన జీవితమంతా మంత్రి వర్గపు ఋజువర్తనకోసం కృషి చేసి చరిత్రను తిరగరాశారు. అప్పుడు పార్టీనియమావళికి విరుద్ధంగా జూలియా ప్రేమలో పడి, సంచలనాత్మకమైన ఈ ఘటనను తన డైరీలో రాసుకున్నాడు. గతమూ భవిష్యత్తు రెండు లేకుండా స్మిత్‌ను ప్రధాన పాత్రగా చేసి, కేవలం వర్తమానంలోని ఈ ఘటననే తీసికొని మార్పును పొందే ఆతని మనసును ప్రధానంగా చేసి స్మిత్ పాత్రను ఆర్వెల్ రూపొందించారు. ప్రమాదాన్ని పసికట్టి ఎదుర్కొన్న స్మిత్ ప్రధానపాత్ర. పార్టీ సభ్యులు స్మిత్ డైరీని కనుక్కున్నారన్న విషయంతో కథ ఆరంభమవుతుంది. స్మిత్ రాసిన విషయాలనే, ఆతనికి వ్యతిరేకంగా సభ్యులు ఉపయోగించుకున్నారు. పోలీసులే ఆతని అనైతిక వర్తనాన్ని గురించి చెప్పారని స్మిత్‌కు తెలుసు. దాంతో ఇక స్మిత్ నిలకడగా ఉండలేదు. సందర్భాన్ని ఎదుర్కొనటానికి సన్నద్ధమయ్యాడు. దాంతో ఆ పాత్ర ప్రధాన పాత్రగా మారింది. ఇలా ఒకే విధంగా ప్రవర్తించకుండా, భిన్నరీతులుగా వర్తించే పాత్రలు నవలలో ఒకటే ఉండాలనిలేదు. ఉదా॥ కు తెలుగులో

మాలపల్లి నవలలో రామదాసుతోపాటు సంగదాసు, వెంకటదాసులు కూడా ముఖ్య పాత్రలే (Round Characters) అవుతాయి. వేయి పడగలలో రంగారావు, హరప్ప, మంగమ్మ, గిరక వంటి పాత్రలు పరిణామంతో కూడిన పాత్రలు.

Flat Characters (పరిణామ రహిత పాత్రలు): మార్పుకోసం ప్రయత్నించనివి. అంటే తమ మార్పుకోసం ప్రయత్నించనవి అని తాత్పర్యం. ఏ విధమైన లక్ష్యాలు, భావోద్వేగాలు లేనివి. ఒక విధంగా చెపితే సహాయక పాత్రల వంటివి. సేవకుడు, చిరాకుతెప్పించే పిన్ని కొడుకు, పోటీపడే తోటి శ్రామికుడు వంటివి. అంతర్గత సంఘర్షణలేమీ ఉండవు. వ్యక్తిత్వ వికాసం కనిపించదు. ఏకముఖవర్తన, వ్యక్తిత్వం ఉంటాయి. ఉదా॥ ధర్మారావు (వేయిపడగలు), క్రాబ్, గోయల్ (హౌరీపాట).

పాత్రలను మరోరకంగా విశ్లేషించవచ్చు.

1) నాయక పాత్రలు
2) ప్రతినాయక పాత్రలు
3) సహాయక పాత్రలు
4) చైతన్యవంతమైన పాత్రలు
5) మూస పాత్రలు
6) ప్రతీకాత్మక పాత్రలు

మనస్తత్వశాస్త్రవేత్తలు, సాహిత్య సిద్ధాంత కర్తలు చర్చించిన 12 ప్రాగ్రూపసంబంధ పాత్రలు:

ప్రేమికుడు :

రోమియో-జూలియట్, స్కార్లెట్-ఓదారా, లైలా - మజ్ను, సలీం-అనార్కలీ మనసు చెప్పినట్లు భావుక లోకంలో విహరించేవి మానవత్వం, నిబద్ధత, ఉద్వేగము వీరి బలము, బలహీనత. ఎంత సాధువర్తనమో, అంత మొండితనమూ ఉంటుంది.

కథానాయకుడు :

సవాళ్లను ఆహ్వానించేవాడు. ధీరత, ఉదాత్తత, పట్టుదల, కార్యసాధన చణత్వము, ఉదా॥ అఖిలస్ (ది ఐలాండ్ లూకే స్కైవాకర్)

3. మెజిషియన్ (మాంత్రికుడు)
4. ఉగ్రవాది (Out of law)
5. అన్వేషి
6. సన్యాసి
7. అమాయకుడు
8. సృజనాత్మక కళాకారుడు
9. పాలకుడు
10. రక్షకుడు
11. సాధారణ మనిషి
12. విదూషకుడు (హాస్యగాడు, కోణంగి)

- వంటి పాత్రలు ఏ భాషా సాహిత్యాలలోనైనా తగలకపోవు. ఏ సమాజంలోనైనా పెద్దలను లెక్కచేయని యువతరం ఉంటుంది. సామాజిక స్థాయిభేదాల్ని పట్టించుకోని ప్రేమికులు ఉంటారు. తమ మాటనే వినాలని కోరుకునే తల్లిదండ్రులు ఉంటారు. దాంపత్య జీవితంలో ఒడుదుడుకులు, కుటుంబ జీవనంలో సమస్యలు, పెద్ద మనుషులు, ఆపదలో ఆదుకునే వారు, సమస్యలు సృష్టించే వాళ్లు, స్నేహితులు, అమాయకులైన నిర్మల మనస్కులు, భావోద్వేగాలతో ఊగిపోయేవాళ్లు, కపట మనస్కులు, నాయకత్వ లక్షణాలున్నవాళ్లు, ఎక్కడైనా, ఏ సమాజంలోనైనా తారసపడతారు. ఇలా తారసపడ్డ పాత్రల్ని రచయిత ఎంత సృజనాత్మక ప్రతిభతో రచనలోకి తేగలిగాడన్న దానిని బట్టే ఆరచనకు విలువ ఉంటుంది.

ఈ పాత్ర సృజనలో కవికి దోహదపడే అంశాలేమిటి? ఈ పాత్ర సృజనలో అనుసరించే పద్ధతి ఏమిటి? అనేదే ప్రస్తుత పరిశోధన లక్ష్యం.

ఏ రచయిత అయినా తనకు తెలియని, తన అనుభవంలో లేని విషయాన్ని వర్ణించలేడు. రచయిత సృష్టించే పాత్రలు కూడా అంతే... తాను ఎన్నుకున్న కథ సమాజానికి సంబంధించినదై, సామాజిక ఘటనల చేత

ఉత్తేజితమైనప్పుడు రచయిత ఎన్నుకునే పాత్రలు కూడా సమాజం నుండే ఆవిర్భవిస్తాయి. రచయిత లెంత భావాంబరవీథి విహ్రుత విహారులైనప్పటికీ, వారి కట్టు కొయ్య సమాజము, తన జీవితానుభవమే. సమాజంపట్ల తన రియాక్షన్, సమాజం తనపట్ల చూసే చూపు ఇవన్నీ రచయిత మనోధర్మాన్ని పాలిస్తాయి. తదనుగుణంగానే పాత్రలు పుడతాయి.

రచయితకున్న ఇష్టాయిష్టాలు, జీవితంలో ఎదుర్కొన్న కష్టనష్టాలు, పొందిన ఆనందాలు, దుఃఖాలు వాటి గాఢతను బట్టి రచయిత మనసులో ముద్రపడతాయి. ఆ పడ్డ ముద్రలు తెలియకుండానే రచనలో చోటుచేసుకుంటాయి. ఇది కేవలం ప్రాథమికమైన వర్ణనల విషయంలోనే కాకుండా పాత్ర సృజనలోనూ చోటుచేసు కుంటుంది. రచయిత రాసే రచనలో తన అనుభవాల దొంతరను ఎంత అందంగా చిత్రించగలిగాడో పట్టుకోవ టానికి కవి లేదా రచయిత జీవిత చరిత్ర విమర్శకులకు దోహదం చేస్తుంది.

రచయిత రాసుకునే జీవిత చరిత్ర వేరు. తన జీవిత చరిత్రనే కాల్పనికంగా రాయటం వేరు. ఎంతోమంది జీవిత చరిత్రకారులు తమ అనుభవాలతోపాటు తమ ఆక్రోశాలను, ఆవేదనల్ని తమ జీవిత చరిత్రలో చెప్పుకోవటం చేత అవి వైయక్తికమవుతున్నాయి.

ఈ వ్యక్తిగతమైన రాగద్వేషాలనే ఒక పాత్రకు కల్పించి, తన సంవేదనలన్నిటినీ ఆ పాత్రకు ఆపాదింపచేసి చెప్పటంచేత, సమానధర్మమున్న పాఠకుడు వాటితో సంవదించటానికి భౌతికావరణలు అడ్డుకావు. జీవిత చరిత్ర రచనలతో పాఠకుడు సంవదించకపోవటానికి వ్యక్తిగతమైన ఇష్టానిష్టాలు, వైరుధ్యాలు అడ్డుపడతాయి. కల్పించిన సృజనాత్మక పాత్రల విషయంలో అటువంటి అడ్డంకులకు ఆస్కారముండదు.

రచయిత తన అయిష్టాలతోపాటు తనను వ్యతిరేకించిన వాళ్లతో, తనకు అపకారం చేసిన వాళ్లనో నిజ జీవితంలో ఏమీ చేయలేని అశక్తతతో వాటిని పాత్రల కాపాదింపచేసి ఏ దుష్టమిత్రులు గానో, హాస్య పాత్రలు గానో పరిణమింపచేస్తాడు. రచయిత సృష్టించే పాత్రలలో ఎక్కువగా జీవితంలో తాను చూసిన వ్యక్తులు, వాళ్ల జీవితాలు, తారసపడిన సంఘటన వీటి నుండే పుడతాయి.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

భావవీణ

UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Afflictions of Contemporary Society : A Study based on Finest Indian Short Fiction

- Aadhyashree R
Department of English, Amrita Vishwa Vidyapeetham, Amritapuri, India.

- Dr. Shibani Chakraverty Aich
Department of English, Amrita Vishwa Vidyapeetham, Amritapuri, India.

Abstract :

Khushwant Singh anthologized many short stories of writers across the country under the title *Best Indian Short Stories Volume I and II*. The stories are written by writers from different states, cultures, religions, and classes. But what unifies them is their approach to the concurrent issues in India. 13 short stories from Volume II have been selected for analysis. The selections of these stories were based on the commonality of these such as corruption, abuse, materialism, political conflicts and communalism. The characters of the story vary from a mere dustbin to prominent political leaders. The stories are written in the background of post-independence Indian society. This paper delves to study with reference to the selected stories, the causes of some of the contemporary problems plaguing the Indian society and strive to seek a solution.

Keywords : Corruption, materialism, communalism, media sensationalism, culture, Contemporary Indian society

> If there is any land on this earth that can lay claim to be the blessed Punya Bhumi, to be the land to which all souls on this earth must come to account for Karma, the land to which every soul that is wending its way Godward Must come to attain its last home, the land where humanity has attained its highest towards gentleness, towards generosity, towards purity, towards Calmness, above all, the land of introspection and of spirituality — it is India.
>
> (Vivekananda, 01)

Such was the idea of India as conceived by the great Saint and leader Swami Vivekananda. This picture of India stands in sharp contrast to the picture of India today as depicted by Khushwant Singh in his anthology — *Best Indian Short Stories Volume II*. Contemporary India, presented in these stories, is afflicted by corruption, abuse, materialism, political conflicts and communalism.

The short stories "No Status for Saints," "Bottom Pincher," "Woman at the Bus Stop," "An Unprofitable Sin" and "Confessions of a Dustbin" deal with the problems of child abuse and abuse against women. In the short story "No Status for Saints" of B K Karanjia, the author draws attention to the ills of child abuse, physical harassment against women and abortion. In this story, the victim of a brutal sexual act, a prostitute voices her pathos, "It happened after the abortion, my sixth. Funny the way men forget you exist, the same hungry miserable men who are responsible."(Singh 30) It shows the insensitivity of the way men treat women and make them an object of their lust. A girl of sixteen is impregnated and is shown lying on an abortionist's table. At the prime of her youth,

she becomes an unfortunate victim of rape. Nowadays, lamentably, this is common news in the Indian dailies. Despite stringent laws against rape, the numbers of such violence against women are rising. It clearly shows that the solution doesn't lie with the judicial system. The need of the hour is a kind of social awakening. A study of Indian scriptures and Indian cultural heritage clearly denote that in ancient India, women were revered and held in high esteem. Indian religion deifies the feminine principle of the creative energy of the universe in the form of the Divine Mother. There is a need to inculcate this understanding and reverence in the present generation.

In "Confessions of a Dustbin," the author M Karunanidhi discusses the serious theme of illegal abortion. By the end of the story, a lady comes running and throws a new born dead infant into the dustbin. The dustbin, in wonder and anxiety, observes,

Why did she do this? I remember. While she came closer to me to throw the child I noticed that she had no thali (sacred thread signifying marriage) round her neck. Now I understand. (Singh 42)

The rate of abortion is very high in today's panorama and the number of unmarried mothers as well as fatherless children is increasing along with an increasing number of orphanages in our country. It points to the libertine attitude of the present so-called 'modern' society which is proving to be detrimental and even fatal for the future generation. Values need to be grounded in children from childhood by family and society so that they don't fall prey to thoughtless acts of immorality.

In the short story "An Unprofitable Sin" by Mohan Rakesh, a girl named Sundari who is below eighteen years is used sexually by different 'high class' people. Not only Sundari but her sister Shammi is also a victim of sexual abuse. "Some very important clients had been arrested, among them the brother of a magistrate, and a police inspector as well." (Singh 98) It is a satire on the present corrupt legal system in which the protectors of law have become the exploiters of law. It leads to the question — where do citizens of a country seek protection and justice? Such incidents, appearing in print and public forums, have led to the present distrust and disillusionment with the Indian Legal System.

"Woman at the Bus Stop," also written by Mohan Rakesh, throws light on the problem of patriarchal dominance, resulting in atrocities meted out against women. In this story, bus driver Suchacha's wife Balo is forced to wait for hours just to give him food, at his convenience. If she ever happens to be late, even for a genuine reason, she is not spared; Suchacha's hurls verbal abuse at her. The short story "The Second Nose" takes a step further to show how men inflict physical abuse on their wives. In this story, Jabbar is the husband of a beautiful woman Shabbu. Her beauty becomes the cause for his irrational wrath. He becomes jealous of her beauty as he is not physically attractive and gets irritated when others look on her. It is said in the story — "Jabbar started keeping an eye on Shabbu. Even if he saw a man standing a hundred yards away from her, he suspected the fellow had designs on her." (Singh 265)

Out of his jealousy and anger, he brutally cuts her nose to make her appearance disfigured. This cruel act is described:

For Jabbar his misery had become unbearable because it seemed to have no end. It made him desperate. He brought out a knife from under his pillow. In the darkness his probing fingers searched for Shabbu's nose. He caught it. With one stroke of the knife he slashed off her nose and threw it aside. (Singh 265-66)

In Indian tradition and culture, the wife is referred to as "sahadharmini" (one who shares duties with her husband). She shares equal rights with her husband. Men and women played complementary roles in a marriage. There was no assertion of superiority of any particular gender. However, this concept has changed over the years. The 'Man of the house' seems to rule and have the last say in all matters. Women as wives, as depicted in these stories, remain as mere slaves of their husbands and a victim to their atrocities.

Another character in "Woman at the Bus Stop" Jangi who refers to Jintan, the fourteen-year-old sister of Balo, as a "daughter," tries to molest her. This also shows the physical abuse of women in the hands of perverted men like Jangi who cannot be trusted. A breach of trust and similar perversity is found in another such story "The Landlady" by Inder Malhotra. Herein, the husband of strong female character Urmil tries to sexually molest his own stepdaughter who is the daughter of Urmil from her previous marriage. Urmil says about her husband:

"But how can I tell you the kind of character he has become? It burns me with shame even to think of what the fat pig has been to. Cross your heart that you wouldn't whisper to a soul. I must tell you or else to die of sheer strain. The son-of-a-bitch tried to make it with my own child, to his step-daughter whom he knew when she was a baby in my arms." (Singh 148)

There are many such real-life instances of men betraying a woman's trust despite holding trustworthy positions in their life. It shows lack of self-restraint and discrimination, which is the result of an undisciplined mind. Such incidents can be curbed from the roots only by instilling moral and spiritual discipline at a young age.

"The Bottom-Pincher" by Khushwant Singh, as the title suggests is about a man who habitually abuses women by pinching their bottom. "As he passed a group of three women bending over some article at a stall, his left hand brush the bottom of one of them."(Singh 242) This character looks like a gentleman and he is financially sound. Ironically, he is also the father of a young daughter. The offence of bottom pinching may not be a serious crime in the eyes of the law, but it is an act of humiliation to a woman. It certainly points at the moral depravity of minds that treat women as sex-objects for their entertainment.

There are also stories that deal with the dismal political scenario in India. Morcha, hartals, political conflicts and political murders are an unfortunate reality. In this anthology, the short stories "Confessions of a Dustbin," "Slice of a Melon" and "The Corpse" discuss these political issues. In the short story "Confessions of a Dustbin," the dustbin becomes a symbolic representation of ordinary people who are prime witnesses to the existing deceitful bureaucracy and politics.

The story "The Corpse" is set on a day of a morcha (an organised rally). Protest for social advancements, hartals (strike) lead to the destruction of public property and turns into a

public nuisance. A civil servant of an IPS rank is forced to follow the orders of a political party just because the leader has got a number of followers. He is not able to question the authority even though he raises valid points in a field in which he is professionally equipped. He is a trained officer who has thorough knowledge about crowd control and tackling serious situations like communal riots, morcha, etc. In the story, when this police commissioner informs the Chief Minister about security arrangements, the Chief Minister replies, "There was no need for you to take so many pains." (Singh.44) The police commissioner pleads "One can't rely on the opposition parties…. We must take precautions…" (Singh 44) but his words are not heeded. Money laundering by senior politician and treachery within the political parties is perfectly represented through incidents. The leaders of the different political parties have got personal connections between themselves, but they maintain the facade of enmity in front of the other members of the party. Due to stampede and lathi (baton) charge, only followers of the parties get injured. One person dies of the stampede. The leaders of the respective parties just put on a charade of condolence as an official formality. While identifying the body, the callousness and insensitivity of such selfish leaders with vested interests is brought out in the lines: "The Chief Minister also held an on-the-spot enquiry. He saw the corpse carefully and said with a smile: 'It's not mine.'" (Singh 48) The helplessness of the police commissioner shows how law and order is only 'namesake' in the hands of legal authorities. In reality, they are mere puppets in the hands of ruthless politicians who abuse their power and position.

"Slice of a Melon" by Manohar Malgonkar deals with the issue of corrupt monetary transactions by political parties at the time of the election. With the example of a prominent political party, he shows how a large amount of black money is received from rich people and other institutions. The political leaders use this money for their personal gain instead of using it for the public. The following lines suggest the above mentioned, "I know a man who, only five years ago, could not afford a new umbrella. During the last general elections, he controlled his party's disbursements to its candidates in the district — just one district. Today he has the grandest bungalow in town."(Singh 120) This shows rampant corruption in the political arena. Politics should benefit the nation, but ironically, malpractices are leading to the downfall of the nation.

These stories can be a lesson to citizens to vote for the 'right' leaders. The general public needs to be sensitized about the importance of electing leaders with ethics.

Media plays an important role in forming and breaking public opinion, and therefore, it assumes a great social responsibility. However, nowadays, ratings matter more than professional ethics. Often truth is compromised or information concocted to create sensationalism. This dangerous trend in media is highlighted in the story "No Status for Saints." It deals with the unjust character assassination of a virtuous man who is unfairly accused of raping his daughter through print media. Kush Khabar, the daily newspaper in the story, represents the daily Indian newspaper which gives importance to sensationalism and gossips to cater to reader's entertainment. In this story, ironically,

the author observes, "Kush Khabar, which means 'Happy News', was a misnomer: Happy news is no news at all." (Singh 23) Entertainment at the cost of untrue news is a dangerous trend that has seized the media today.

Various levels of corruption have been explored in short stories like "No Status for Saints" and "Confessions of a Dustbin". In "Confessions of a Dustbin" by Karunanidhi, one day, a gentleman tears a letter and throws the pieces into the dustbin. The dustbin with great difficulty deduces the following from the torn pieces:

A fellow has promised a girl a teacher's job and had taken three hundred rupees from her. And he has not helped her but swallowed that money. I could not find out his name nor that of the girl's but I understood that it belong to my department: WPB. The person to whom this letter was addressed for redressing the grievance had not bothered to look into it. He simply tore it and threw it away. (Singh 39-40)

It points at the menace of bribery eating away at the heart of the society. The main cause for it is the insatiable growing greed in man. The desire to attain 'more and more' leads one to the threshold of moral baseness. The author sarcastically remarks through the dustbin, "In this country, lots of people are hungry. But my belly is always full." (Singh 41).

The short story "Fat Frog" by P Lal also deals with the theme of uncontrolled avarice in humans. He uses animal imagery to make his points. In this story, the author discusses two friends — He Frog and She Rat. The greedy frog eats the She Rat his friend, a baker, a fruit man, a horse and a barber. This story is allegorical and has a strong message to convey to the modern readers, many of whom are drowning in irrational materialism. The frog represents the gluttonous materialistic greed of people. At the end of the story, the frog eats the barber holding a sharp razor. The razor cuts the frog from his throat to his stomach. It signifies that the unquenchable desires of humans will eventually lead them to their own destruction. We can see this in the society today wherein people chasing material comforts are going into depression and committing suicide, having found no peace of mind or meaning in their life.

In "Slice of a Melon" the narrator cheats his employer and in turn, is cheated by his employee — all for 'money'. In the story "Palace Orders" also the employee Balram tries to flee to his homeland with a huge sum of stolen money from the employer. But he is unable to cross the airport customs and loses what he gained. It shows how this insanity of accumulating more and more wealth has made humans lose all sense of morality. Relations and loyalty have become redundant in the face of becoming 'wealthy'. Even a sacred institution like marriage has become a business transaction. In the story "Hush," the character Gowmati Prasad complains, "The way dowry scales are rising. Quite absurd what they are demanding these days — particularly government servants." (Singh 99). The parents of a government servant demand a huge sum of money from the bride's family as dowry.

All these stories show that unleashed greed can be destructive — socially and individually. The 'humane' aspect of humanity is getting buried under the grave of materialism. Whilst there has been progress in the field of science, tech-

nology and economics, somewhere, sadly, we have forgotten to be good humans.

In our so-called 'civilized' society, it is a shame to have riots in the name of religion, but it is a harsh reality. The short story "Mozelle" by Saadat Hasan Manto throws light on ensuing violence during communal riots. The story evocatively portrays the strife and tension during a communal riot between Muslims and other communities. An incident that depicts this tension is shown in the following passage:

Trilochan's friend, Kalwant Kaur, and her family were in the part of the city where Moslems were in the majority. Many a house had already been set on fire, and several persons had been killed. Trilochan would have brought them away, but the difficulty was that in the meantime a curfew had been enforced in the city, and nobody knew just how long it was going to last. Maybe forty-eight hours, maybe longer. (Singh 152)

Tricholen is a Sikh and he is forced to remove his turban to escape from the riots. The story shows how people are butchered on the streets in the name of religion. Ironically, the protectors of civilians — the police officers stand helpless.

The solution for communal riots is not stringent laws but to impart people the right understanding of their religion and its principles. They should be taught to respect other religions as finally all religions lead to the same goal.

Through these stories, which depict real life incidents that are not mere fictional scenario but are truly experienced emotions, we go through many issues that are prevailing in contemporary India. Once we look around ourselves, we see these characters and events in the society going through the same turmoil. All the people of our society have, in one way or other, experienced or went through all the sentiments analysed in our work. Thus, this work has a significant contemporary relevance. It is time the youth of the nation should shoulder the responsibility to try to find a panacea to some of these problems.

The studied short stories show us a dismal picture of the present Indian society afflicted with moral degradation. As students, we feel, a change in the focus and perspective of the present education system can provide a panacea to this problem by building a generation firmly rooted in values. Making use of technology and modern education aids, value-based education can be provided. We need to retrace our steps, learn from our sagacious ancient masters, and strive to be good 'humans'. An amalgam of the ancient and the modern within the purview of education can steer towards a new hopeful journey.

References :

1. Singh, Khushwant. *Best Indian Short Stories (vol.2)*. 16th ed. Noida: Harper Collins, 2003. Print.
2. Candrasìekhar, Jayanti, and Mannava Gangadharaprasad. Eternally Talented India 108 Facts. Hyderabad: Vivekananda Institute of Human Excellence, 2013. Print.

3. Candrasìekhar, Jayanti, and Mannava Gangadharaprasad. Eternally Talented India 108 Facts. Hyderabad: Vivekananda Institute of Human Excellence, 2013. Print.
4. *B.K.Karanjia*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 29 May 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/B._K._Karanjia>.
5. *Kamleshwar*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 15 May 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/Kamleshwar>.
6. *Khushwant Singh*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 14 May 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/Khushwant_Singh>.
7. *M. Karunanidhi*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 05 May 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/M._Karunanidhi>.
8. *Manohar Malgonkar*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 26 April 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/Manohar_Malgonkar>.
9. *Purushottama Lal*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 25 May 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/Purushottama_Lal>.
10. *Saadat Hasan Manto*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 05 May 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/Saadat_Hasan_Manto>.
11. *Yash Pal*. En.wikipedia.org. N.p., 2018. Web. 25 May 2018. <https://en.wikipedia.org/wiki/Yash_Pal>
12. Dalrymple, William. *NINE LIVES: In Search of the Sacred in Modern India*. Britain: Bloomsbury, 2009. Print.
13. Prabhavananda, Swami. *Spiritual Heritage of India*. Chennai: Sri Ramakrishna Math, Print.
14. Famous Quotes At Brainy quote. Brainy Quote. N.p., 2018. Web. 13 Mar. 2018. <https://www.brainyquote.com/>
15. Gandhi, Nandita, and Nandita Shah. *The Issues At Stake*. New Delhi: Kali for Women, 1995. Print.
16. Ahuja, Ram. *Social Problems In India*. Jaipur: Rawat Publications, 2014. Print.
17. Roberts, Albert R, and Beverly Schenkman Roberts. *Ending Intimate Abuse*. New York: Oxford University Press, 2005. Print.
18. Connell-Carrick, Kelli and Maria Scannapieco. *Understanding Child Maltreatment*. New York: Oxford University Press, 2005. Print.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253

భావ వీణ

UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Geography Education in School Curriculum : Need to Incorporate Different Perspectives to Prepare Global Citizenship

- Dr. NrapendraVir Singh
Assistant Professor, Department of Teacher Education (SoE), Central University of South Bihar.

- Deepak Kumar
Research Scholar, Department of Teacher Education (SoE), Central University of South Bihar.

Abstract :

Geography is one of the fields of science that contributes to the study of the lands, features, inhabitants and different phenomena of the Earth and planets. Geography is an important and inclusive school subject so that its content is derived from various topics from Science, Social Science and humanities. The New Education Policy 2020 will not only focus on cognitive development but also in capacity building, character building and helps in creating holistic development of the learners. For fulfilling all these prospects, the subject Geography plays the most crucial role. The specific contribution of geography in the area of school curriculum is to teach students basic knowledge about the globe. It fosters different kinds of specialized skills that contribute in their personal development as well help in understanding geographical facts, figures and phenomenon. It also contributes to their personal development and considers important questions that are crucial for making informed and global citizens. Without teaching geography in the school curriculum, there would be some significant learning gaps in the geographical understanding, knowledge and capabilities of the students. Researchers tried to point out learning gaps in geography and help geography teachers as well as students in illustrating their subject and to improve its place in the school curriculum.

Keywords: Citizenship, Curriculum, Geography, Humanities, Inclusive

Introduction :

Geography is a crucial subject which concerns the interrelationship and inter-scaling of geography as a whole subject in school curriculum. The curricular and pedagogical structure of our school education system will now be rearranged to make it more responsive and more relevant to the various developmental needs and interests of learners at different stages of their development, corresponding to the age ranges of 3-8, 8-11, 11-14, and 14-18 years, respectively. The curricular and pedagogical structure of our school education system and the curricular framework for school education will therefore be guided by a 5+3+3+4 design, consisting of the Foundational Stage, Preparatory Stage, Middle Stage, and Secondary Stage. According to New Education Policy, 2020 learning should be done for holistic developments of the learners, to enhance critical thinking, spatial thinking, experiential learning and also empowers students through flexibility in course choices. All subject curriculum and pedagogy from the foundational stage onwards will be rearrange to be firmly rooted in the Indian and local context in terms of culture, tradition, Geography, Philosophy to ensure that education must be maximally relatable with each other, relevant, exciting and useful for our students.

In all these prospects, the subject geography fulfills many criteria of New Education Policy, 2020 like the holistic development of learners, improves critical thinking ability, and enhances experiential learning. Geography is an interdisciplinary subject. The word geography can be broken down into two parts Geo + Graphy. The 'Geo' comes from the Greek word which means earth and 'graphy' part also comes from the Greek word graphein, which literally means to write about something. Thus Geo+Graphy totally means "to write about the earth". Geography is the study of the distinct environments, places and spaces of Earth's surface and their interrelationship and interaction between man and environment. The discipline geography works as a bridge between social Science and Natural Science. Geography is the investigation about the geographical facts, phenomenon and places. The places are specific areas of the earth's surface that vary from localities to region, region to country, and country to the world. Geography education answers our thousands of WH- questions about the geographical facts and phenomenon in references to man and environment. How and Why certain geographical phenomena are working and why they are changing in nature in respect to regional, socio-economic and political significance. Geography education is not student-centered, that's why it is facing teaching-learning issues. So, different new geographical tools and techniques like GIS and Remote Sensing were helpful in making the teaching-learning process more enjoyable and student-centered.

- The various characteristics of places studied in geography include Climate, Economy, Population, other landforms, types of soil and vegetation, different cultures, communities, different water resources, cultures, attitude and values and landscape quality. During the analysis of areas, geography uses three interdependent analytical perspectives. The first one is place-based which examines the uniqueness and similarities of every region. It also includes an inspection of how these places and regions mean for human beings and shapes their lives. The second most important perspective is environmental, it includes the study of inter relationship and interaction of man and environment and the third and last perceptive is spatial. The geographers use spatial perspectives to examine the geospatial distribution of certain geographical facts and phenomena and their pattern which varies from one place to another place constantly. Geography education will work as a blueprint for self-reliant India. In short, the Geography acquaints us about
- residing communities and their works in context to different regions.
- the challenges faced by our natural habitat and their surroundings.
- the interrelationship and interdependence between man and environment and interconnectedness of the world and our different communities and culture that lies within it.
- answers different questions about how and why the world is continuously growing, both globally and locally.

- how different individuals and societal plans and actions will contribute to those changes.
- the alternative choices that exist in managing our whole world for the future
- the consequence of different locations that were used in business and decision making.

The Four Major Traditions of Geography:

There are undoubtedly many ways to conceptualize the field of Geography. Perkinson's suggested that the subject geography has four traditions.

The Earth science Tradition, Socio-Cultural Environment Tradition, Spatial & Locational Tradition and Area & Regional Analysis Tradition. Different geographical techniques support these traditions. The chart given below shows how selected disciplines fit within these for traditions.

Figure 2: The Four Traditions of Geographyby Perkinson

All of this approach mentioned aboveis a topical approach except the regional system. The regional system here breaks downthe earth into different regions that share specific geographical, cultural and socio-economic characteristics. Regional geographers divided the whole world into different regions on the basis of their socio-economic, cultural and geopolitics characteristics.

Place of Geography Education in School Curricula :

In the whole world, geography is studied either as an independent subject or within an integrated subject. At the secondary school stage, geography is studied as a part of social science or natural science. Within the integrated curriculum, the subject geography is basically concerned withthe role of geography in relation to other subjects.

According to Molly Long (1974), these following different types of integrated studies of geography are concerned:

Environmental Studies: In the primary school stage, geography is studied as a part of Environmental related curriculum like EVS.

Social Studies or Humanities : At the secondary school stage, geography is linked with history or civics as a social study subject.

Inter-disciplinary Enquiry : This is also known as enquiry-based learning. Here the subject is taught in parallel, so that the interrelationship between the different issues may be stressed. The subject study may or may not be the only topic-based (Naish, 1972).

The Core Curriculum : In this core curriculum geography is taught as a bridge subject at the very centre of the curriculum and expands

outwards into other topics like mathematics, science, history and fine arts.

Nuffield Science : The different resource material prepared in context with this project is thereby related to a few themes from which teachers choose items for their syllabi and teach them by emphasizing according to their knowledge and interest. Here the boundaries between the subjects are blurred, and the topics of more interest lie at the interface of the traditional science disciplines. The emphasis basically on team teaching.

School Stage	Geography taught		
	Compulsory subject by incorporating in other subjects	Compulsory subject as a separate subject	As an integrated subject
Primary (0-5)	Yes	No	No
Upper primary (6-8)	Yes	No	Yes
Lower secondary (9-10)	Yes	No	Yes
Senior secondary (11-12)	No	Yes	No

The Multidisciplinary Approach : In a multidisciplinary approach, the material is combined around topics or ideas using a project method for integration. Different views, techniques and concepts from a variety of subjects are employed without any attempt to distinguish between them clearly.

Geography was taught earlier as a compulsory topic by incorporating in another subject, as a separate subject as an integrated subject or both which is given below: -

Scope of Geography Education in School Curriculum :

The subject matter of geography education helps to construct the geographical knowledge and inform students as a global citizenship.

I. Geography education nurture students with curiosity and wonders

Geography education nurtures students with knowledge, curiosity and wonders of geographical places, facts and phenomena. Geography education helps to nourish their interest about the globe in different contexts such as man, environment, society and cultures. It also helps in fostering a sense of global citizenship and environmental responsibilities.

II. Geography teaches global knowledge and issues

Geography teaches students about knowledge of the world. It helps students to understand the changing demographic pattern, economic and political structure of the globe. The subject geography helps students to develop insights about the wide range of global issues such as

global warming, climate change, water crises, various environmental issues, over pullulations, geopolitical conflicts and their impacts and consequences.

III. Geography teaches local knowledge and issues

Geography teaches students about atmosphere and their surroundings and also answers how and why things are happening. This helped to make understanding about the habitat of that place and helped them to make an informed decision on a wide range of personal and community basis.

IV. Geography teaches the connectedness between people

Geography education develops the insight of connectedness between people. It teaches how one place is connected to another place throughout the world on the basis of natural process, resources, migration, trade, culture, socio-economic and geo-political. It helps students to see their place in the border context.

V. Geography emphasizes the significance of places

Geography education emphasizes that each and every place has many similarities but each place has uniqueness in other ways. Consequently, the subject gives understanding through the operation of the general environmental and socio-economic process and also emphasizes the dependence of these places on these processes.

VI. Geography teaches spatial thinking and spatial analytical skills

The subject develops an ability in the students to think spatially to see different spatial patterns and the relationship between objects in space. Spatial thinking ability helps in understanding the characteristics of places and suggests a possible causal relationship between objects and places. The subject geography also evaluates the environmental, socio-economic and political consequences on geospatial distribution. The study of the spatial patterns helps in explaining the similarities and differences between places. Spatial distributions also have environmental, social, political and economic consequences.

VII. Geography teaches holistic thinking

Geography develops the holistic thinking ability of students. It draws on knowledge from different subjects like Science, social science and humanities. The discipline Geography help students to see the interconnection between the more specialized topics and assists cross-disciplinary learning. Geography helps in gaining a more holistic geographical understanding about the world. It also compliments science by examining a more comprehensive range of men and environment interrelationship and interaction by incorporating scientific knowledge with the contribution from social science and humanities.

VIII. Geography produces informed citizens

The subject geography teaches students about different aspects of environmental, demographic patterns, economy and societies, that are essential matters of

regular public debate. An understanding of this question will help students to be informed citizen of the community. It includes perceptions of the biophysical environment and its management, different perceptions and management of environmental hazards such as drought and dust fires, the differences between places and regions in economic, employment and population growth and the consequences of these differences, the economic and social sustainability of areas, about the process and different patterns of international migration and settlement.

IX. Geography teaches a wide range of geo- spatial research skills

Geography teaches a wide range of high order thinking skills, geo- spatial research skills and various skills than any other subjects in the school curriculum. The subject geography helps the students in collecting information from both the data sources primary and secondary with the help of field observation, mapping, GIS and remote sensing. They also help in learning about the process and analysis of geographical data through geological maps, cartography, toposheet, statistical and qualitative methods.

X. Geography contributes to developing all the general capabilities

Geography subject help students in developing insights of general capabilities from geo-literacy to intercultural understanding and group work. It helps in developing enquiry-based learning approaches and fieldwork. Geography helps students Geography subject help students in improving and developing interpersonal skills and student awareness of their weakness and strength. It helps in building the geo-spatial and graphical skills for graphical representation of maps, diagrams and geographical images.

XI. Geography has career applications by associating GIS and Remote Sensing

Geographical learning helps in understanding the different phenomena of the world around us. However, GIS can also be used in making professional careers in the field of planning and management such as environment, urban, tourism, migration, trade, economic and social research also in the field of education.GIS is used as an inquiry driven problem solving, standard-based set of tasks that incorporates fieldwork and provides career pathways that are increasingly in demand.

Conclusion :

The distinctive features of geography's education contribution in the school curriculum is very vast and it also teaches students essential knowledge about the globe and their different places that any other disciplines don't contribute in upgrading their personal development, prepares the students with a very wide range of specialized skills. Geography helps students to think about geographical facts and phenomena scientifically and examines various essential global issues and questions that are essential for making an informed and global citizenship that are not studied in other subjects. Without studying Geography in the school curricu-

lum there would be significant gaps in the geographical knowledge, capabilities and understanding of school students. Geography education will work to sustain as a blueprint for self-reliant India.

The specific geographical way of understanding can be summarized as

i. A geographical knowledge and understanding of the uniqueness of any places and their similarities.

ii. An alertness of the interconnection between one place to another place and the impact andconsequences of these interconnection and interrelationships between man and environment.

iii. An appreciation of the place dependence on environmental and socio-economic processes

iv. A knowledge and understanding of the signiûcance of a different area, location, distance and proximity of time and space.

v. An appreciation about the role of the physical environment and human life and the effects of social and economic activities on the environment. An ability to think about the world spatially.

vi. An ability to think about the globe spatially.

vii. An understanding of the value of scales to explore different spatio-demographic patterns and their relationship.

References :

1. Alam, S. (2007, July-August). Geography in the national curriculum: a critique. Geography and You. 36-42.
2. Alam, S. (2015). A note on the status of geography teachers in Indian schools, *Geographical Education, 28*, 28-33.
3. Alam, S. (2015). Status of geography in school boards of India: A comparative study (Unpublished research project report submitted to University Grants Commission, New Delhi), 28-33.
4. Banerjee Khan. B. (2006): Geography Education in Indian school, International Schulbuchforschung, 28, 283-292.
5. Guiding and Syllabi for the Higher Secondary Stage, Geography (2000): NCERT, New Delhi,
6. Hassan Momin, H. (2017). The Role of Teaching Geography in Indian School Curriculum. *International journal of Advance Research and Innovative ideas in Education*, *3*(6), 1691- 1696. https://www.e-education.psu.edu/geog882/l3_p4.html
7. Kothari, D.S. (1964-66): Education and National Development, Report of the Education
8. Long, M. (Ed.). (1974). Handbook for geography teachers. London: Methuen Educational Ltd. 87-98

9. Long, M. (Ed.). (1974). Handbook for geography teachers. London: Methuen Educational Ltd. 87-98.
10. Maude A. (2010), What does geography contribute to the education of young Australians? *Geographical Education,* Vol-23
11. Ministry of Education, National Council of Educational Research and Training. (1966). Education and national development, report of the Education Commission. 370. Retrieved from http://www.teindia.nic.in/Files/Reports/CCR/KC/KC_V2.pdf
12. Momin H. (2017) The Role of Teaching Geography in Indian School Curriculum. *International Journal of Advance Research and Innovative Ideas in Education,* 3(6). file:///C:/Users/User/Downloads/THE_ROLE_OF_TEACHING_GEOGRAPHY_IN_INDIAN_SCHOOL_CURRICULUM_ijariie7187.pdf
13. Naish, M. (1972). Geography in the integrated curriculum. In Norman Graves (Ed.), *New movements in the study and teaching of geography*. London: Maurice Temple Smith. 58
14. Naish, M. (1972). Geography in the integrated curriculum. In Norman Graves (Ed.), New movements in the study and teaching of geography. London: Maurice Temple Smith. p58.
15. National Curriculum Framework (2005): National Council of Educational Research and Training (NCERT), New Delhi.
16. NEP (2020). National Educational Policy 2020. Ministry of Human Resource Development, Government of India. Retrieved May 01, 2021, from https://www.education.gov.in/sites/upload_files/mhrd/files/NEP_Final_English_0.pdf
17. Norman, M. (2013): Teaching Sustainability in a Geographical Context, Unit for Human Geography, University of Gothenburg, Sweden.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావ వీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Custodians of Biosystem as Reflected in Mahaswetadevi's Select Works

- Dr. N. S. Vijayalakshmi
Research Supervisor, Department of English,
Govt. Arts College, Trichy.

- R.S. Vetriselvi
Assistant Professor, Department of English,
Arignar Anna Govt. Arts College, Musiri.

Abstract :

Mahasweta Devi, a prolific writer and social activist, strives to promote women's empowerment and environmental protection. She illuminates the tribals' uneducated lives, particularly the lives of women and environment, through her writing. Her ecofeminist writing explores the connection between women and the natural world. Women are the family's nurturer, provider, and caregiver. In civilization, a woman's life cycle and nature coexist. Ecofeminists promote the idea of mother earth and nature's femininity. In terms of value, volume, and hours spent, Indian women are the most important food producers. They demonstrate their long-term viability in farming, dairying, and forestry. Third-world women are the farmers who safeguard the soil's fertility and the environment.Their work, however, is unnoticed. They are influenced by their proximity to nature to grow fortunate trees around their homes. Close monitoring of nature aids in the prediction of climate, which is beneficial to peasants. The characters in 'The Book of the Hunter' are well-versed in the natural world. They are knowledgeable about medicinal plants, soil types, and wild animal behaviour. The tribals are the jungle's children. They reside in the midst of the rainforest. They have faith in nature. That is their greatest asset. Their forest Goddess gives all they require in plenty. 'A Shabar is where the Goddess of nature showers blessings and fearlessness on them,' Mahaswetadevi explains. They are the natural world's stewards.

Key words : Ecofeminism,Women, Nature, knowledge, protector, sustainability, conservation, exploitation, Androcentric,Underpriviliged

Introduction :

Mahaswetadevi is an Indian ecofeminist writer. She involved actively in the development of the tribals. She focuses on the struggles against the exploitation of the downtrodden of the neighbouring states of West Bengal. Her experience with the tribal community proves that the Shabars, Oraons, Santals, Dom and the Mundas are the custodians of the sylvan children. She not only fight for the suppression of the under privileged class but also struggles for the conservation of the bio-system.

This paper envisages the innate relationship between nature and women.From the past women have a spiritual knot with nature. Their social rolesmake them closer to the society. There is an intimate relationship between women and nature both psychologically and physiologically. Women are the nurturer (or) provider of food to the family. The life cycle like Mensturate, pregnancy, and lactation of women and nature coexist. This association leads women to connect directly to the natural world. The intimacy with nature makes women more sensitive.

Women and Nature :

Because of women's sensitivity, ecofeminists may collaborate with males to prevent environmental catastrophe and nuclear weapons. Ecofeminists must be motivated by women's

oppression. Men never pay attention to women's enslavement as a form of destruction. There is a direct and strong link between militarism, environmental degradation, and misogyny. Any system that does not address male oppression of women is insufficient. Women will collaborate with nature while being independent of it.. Karen J Warren rants,

> There is a saying : where power is, women are not. Women must be willing to be powerful. Because we bear scars from the ways men have used their power over us, women often want no part of power. To certain extent, this is good sense. Patriarchal power has bought us acid rain, global warming, military states, and countless cases of private suffering (E.F 114).

According to Ecofeminists traditional female qualities such as preservation, destruction, and sacrifice,are present in both women and nature. Natural cycles are interwoven with the bodies of women. Women and environment are revered as sacred figures in culture. Women and Nature are the life-giving and sustaining source of existence. Women-centered communities existed in the past. During the reign of kings, they prioritized the protection of nature and women. They value women's education and leadership. Women become the primary victims of environmental deterioration and forest destruction.

Women's biological duties such as mothering and caring are celebrated by ecofeminists. The many stages of a woman's life cycle are depicted as being on par with nature. They emphasise her responsibilities and duties. Women are the millstone of the society, their effort and knowledge are critical to biodiversity protection and exploitation. Women are the guardians of biodiversity in most societies. They generate, reproduce, consume, and conserve resources. In India, women are the most important food producers in terms of value, volume, and hours worked. Even in daily work with the natural environment, women demonstrate their worth. They demonstrate their long-term viability in farming, dairying, and forestry. Vandana Shiva points out in her book on *Ecofeminism*.

> When women conserve seed, they conserve diversity and therefore conserve balance and harmony. Navadanya or nine seeds are the symbol of this renewal of diversity and balance not only of the plant world, but of the planet and of the social world (169).

'Divinity' as a Preservation Factor :

According to Vandana Shiva, Navadanya represents Navagraha in Hindu culture, hence they are adored as sacred seeds. A common cereal crop in Karnataka is akadi. Karnataka women make all decisions on the akadi crop. As a result, social, ethical, cultural, and economic values are attached to these biological resources. In Navadanya, women demonstrate a relationship between plants and the planet, as well as cosmic and agricultural balance. She quotes an adivasi woman's motto, "MatiDevata DharamDevata" (E.F 100), which translates to "soil is our Goddess." It is a part of our faith. They consider the loam to be their culture. It is a source of nourishment. It connects them to their forefathers and mothers. They are willing to give up their lives, but not their mother planet. The soil isn't only a factory for producing goods. It is the essence of their life

Women are the farmers in the third world. It is, however, undetectable. Women put in more hours than males. Her working hours are far longer than those of a male. Womens' work accounts for more than two-thirds of the population. The majority of Indian women are farmers, not just housewives. Women are the seed and resource inventors and defenders. The society worship women because of her perseverance and sacrifice. We call our nation as Mother India and BharathMadha. The spiritual leaders of India like Aurobindo and Ramakrishna said that the mother as a symbol of a country represents, love for all the citizens. She is the source of energy. It is the duty of the virile sons of India to protect her mother. Men worship women Goddess Kali for virility, Goddess Saraswathi for knowledge, and Goddess Lakshmi for wealth. Thus women hold a prestigious place in Indian society.

Regenerating ShabarCulture :

There are several writers in Indian literature who advocate for environmental protection and women's rights. Mahaswetadevi stands out among these writers because she tries to revitalise indigenous people and nature. Despite the fact that she discusses the oppression of women and nature, she professes her admiration for both in her novel The Book of the Hunter. The novel is set in sixteenth-century Bengal and follows the lives of two couples: Brahman Mukunda Ram and his wife, as well as Phuli and Kalya. The Shabars (hunters) and Brahmans in this storey have a high esteem for nature and women. She describes the Shabars' happy existence. Their lives revolve around the environment.The Shabars never like to mine out the abundant wealth of nature. According to Danko, "Bring me this, bring me that, the forest would be exhausted. They're all Abhaya's creatures – do you want to kill them all in your desperate greed? Now listen. (BH 130)".

Woman in Devi's novel, *The Book of the Hunter* are very intelligent and talented. They are the preserver and destroyer like the west wind. Mukunda the upper class Brahman witnesses his wife's calm and collected in nature. He marvels at the excellent advice his wife offers him now and then.

The people of India create a bond with nature. They view nature in each and every life of the society. They compare nature with woman. Mukunda the protagonist leads a happy life in Ararha village. He puts forward a reason for his happiness. Not only Mukunda views nature as his mother, but also the shabars of Ararha Village also. Mukunda expresses his gratitude by saying: "How could I? The one who gave me birth was my mother: The land of my birth was also my mother, Ararha gives me life – just food, and thus is another mother airing Does a child ever abandon its mother" (TBH 45). Such a mother – child relationship is seen in every scene of the novel. They highly respect nature and woman.

Women like Mahaswetadevi struggle to protect nature and the life of indigenous people. They even fight for their basic needs.The Indians particularly the tribals have always enjoyed a close bond with nature. They share a deep intimacy with their forest habitat. Similarly the shabars also maintained a kinship with forest and their environment. They think that they are the blessed ones because they live in the bosom of the forest. They lead a protected life in the forest of Ararha. They believe that their

Goddess Abhyachandi will guard them and the deity provides them their needs. The forest and the shabars are inseparable. Nature showers blessings and fearlessness to them. They consider the forest as their mother. Their strength in the belief of nature is shown by Devi's words "A shabar is where the jungle is" (86).

Devi clearly picturises the life of Bengalin 16th century. She throws light on the old ways of travelling, farming and celebrating festivals. DanewalRenuBhadola says in Quarterly English Journal. "This novel commands on the demographic geographic and socio-economic transformation of society"(37).

Suppression Results in Subsistence :

The next important basic necessity of man is water. Water quenches thirst of people. It is god's gift to all living creature. Devi in her play 'Water' emphasises the divinity of the earth. When the earth is crawled with sinners it rejuvenates it by burnt it down to ashes. So the earth has a calibre to restore itself. The people of Dom community sense the depth of the water in the earth. They are the gifted community who serves as water diviners of India. They quench the thirst of every living thing. Though they don't get enough water to drink, they happily identify the place where the ground water is.

In the play 'Water' Maghai boastfully says that, he has the ability to identify the level of ground water. The relationship between man and nature is incomparable. They live with nature so that they easily sense the movement of nature. Water is the elixir of life. The women of Charsa village who belong to Dom's community beg for water. They are the one who identify the place of water on earth. They worship water. They draw out the hidden water on earth. In the play ' Water' Phulmani raises her hand to bring water for her community. Though they dig well for Santhosh Babu, the upper class man, he never allows them to take water from the well. The President, Santhosh Babu not even distributes the ration materials to the people. When they ask for ration materials, he humorously retorts that they can get their ration on their own. The people of Charsa know that the bureaucrats never release anything for the welfare of the community. They indirectly support Santhosh Babu. Even the police officials guard carts of ration and help the panchayat president to hoard the relief materials. This cruel upper class never allows them to get water from the well they dig. They are the downtrodden people of India. In order to get water Phulmani raises her voice against Babu,

> PHULMANI : (*coming up*). You know very well that it's only you they'll give it to.And that's why you joke about it! I've seen you as a kid, You can't scare me. (*She points atMaghai*) This husband of mine is a water-diviner, he worships the water, draws out the hidden water. But I've never sung his tune. Men trade in paddy, you trade in relief. (*Turning to thevillagers*). It's no use begging for relief. This man here will run to the town and tell the police that the lower castes of Charsa have all turned Naxals. (*Raises her palms before Santhosh*). These two hands of mine are full of sores, Santhosh, all from scratching about the sands of the Charsa for water....This year we demand aa well for our use.(F.P137-138)

Water is a physiological need. It is a basic necessity for any living being. When a man is not able to meet out his physiological needs he voices out for his basic rights andit should be paid attention. It is essential for a man for his internal balance of the body. Women are the nurturer of water and they are the sufferers also. Their hands are full of sores by scratching about the sands of the Charsa River.

Water scarcity has resulted in a significant number of deaths. Without basic requirements, human beings or the human species will generally perish. It is critical for the survival and long-term viability of humans. Apart from that, there are numerous community problems occurring in India as a result of fundamental necessities, since both government and non-governmental authorities in village communities fail to fulfil their responsibilities. However, individuals who dig out a water source on earth in the name of community do not receive water for their use.

Availability of water for the people is considered as an important development indicator. If a country is unable to meet out the basic needs it is a clear indication of under development. But in this play the government officials themselves never do anything for the development of the Dom's community. They are with the side of Santosh Babu the upper class president of the Panchayat Union. In the name of community they suffer to quench their thirst.

> Phulmani : We've looked enough. We die withoutwater, our little onesgothirsty, our women dig at the sands of the river for a cupful of water. Who'd play such a cruel game with the water that we need to quench our thirst? (FP 138).

Woman as Sylviculturalist :

Women understand forest conservation since they are the family's nurturers and providers. They are the utmost sufferer in the society. There is a distinction between how women and men view farming. Every village's backyard is a little nursery, and every local peasant woman is a sylviculturalist. The eucalyptus tree is a valuable cash crop in men's eyes. It grows quickly and in a straight line. However, it consumes a lot of water. The narrow leaves or branches never retain the soil moisture and fertility to return to the land. It does not provide wood for housing.Any plant that develops quickly needs a lot of water to survive. Furthermore, it does not provide wood for housing. Any plant that grows rapidly necessitates a big amount of water. Women have been directly suppressed in arid places due to the demand for water and the lack of organic matter that keeps the soil moist. Women are the ones who trek more and farther each year to collect water. In arid areas, they scrape the riverbed's sandy bed for water. Their fingertips start to hurt.

The planting of eucalyptus symbolises the marginalisation of women's ecological understanding. Traditional crops that fix nitrogen in the soil without the need of expensive fertilizers are being wiped out by commercial crops. This demonstrates the gender prejudice. Pesticides and fertilizers wilt the grasses used to weave baskets and mats. These grasses and antiques are thought to be worthless. The products that have been genetically modified have just monetary value. It proves the gender biased attitude of the society. They never provide animal fodder or fuel to the society. This is yet another

one that is skewed toward women. Water collection takes a long time. To get water, they must walk a long distance. It has an impact on women's health, particularly young girls whose bodies are still developing.

The Chipko villages are affected by flooding, the current Chipko Movement voice out against deforestation. Gender has an impact on the conservation of the forest. The men go tree-chopping. Their financial condition motivates them to work, whereas women are drawn to reforestation because they care about the environment. Forest, water, fuel, feed, and medicine are all important to them. A healthy ecosystem is necessary for children's safety and the survival of future generations. When the villagers are asked what plants should be planted for reforestation, the males choose fruit trees since they produce money, but that money is quickly spent at the liquor store. The trees that offer fuel and fodder are preferred by the ladies.

The purpose of this forced tree hugging is to protect the forest from the prying eyes of timber dealers. Water, fodder, fire, and safety are all things that trees provide, thus women's political behaviour is understandable. Forests are used for more than just food, fuel, fodder, construction materials, and medicine. Tree hugging is a form of cultural preservation as well as environmental protection.

Women: the Reservoir of Knowledge :

Next to tree hugging, the indigenous people's knowledge on medicine is forty centuries old. The indigenous woman's medical knowledge is unused by the modern society. They are the reservoir of medicinal knowledge. But it is noted less, because of thebiased nature of modern scientists against the traditional, indigenous forms of knowledge. Mahasweda Devi shares some of the medicinal knowledge of the Shabars :

> His wife injured her intestines when she slipped and fell while carrying a full water-pot. I gave her many, many medicines for a long time. Women can't talk to their men about their illness and suffering. And each of those medicinal herbs-it could kill you just to collect them! It has to be neither night nor after day break, and you have to go out with a trowel, stark naked, to fetch the plant. Kalya wants my knowledge! He doesn't understand what a burden it is to possess the wisdom!(BH 124).

At the same time as technology development schemes help to elevate men's status, they also marginalise women. These represent the triumph of the thought over the body, of logic over emotion, and of theory over practice. Men are viewed as independent and sensible in society, whilst women are viewed as dependant. Women were placed on the cusp of nature and culture by patriarchal civilization. This nexus of nature and civilization necessitates concern for others. Women are often employed in low-wage agricultural jobs like weeding and harvesting. Women are the ones who meet the demands of both the environment and the human population.Without a woman's proper function, the environment and civilization will perish. Women are responsible for the health and safety of their children by giving clean food and drink on a regular basis. Agriculture and medicinal herbs are both reliant on the ecosystem, which is the sole source of medicine, food, fuel, and fodder. As a result, 'Third World'

development is sometimes known as a feminist initiative.

Despite the fact that some women are implicated in environmental devastation, women's praxis entails care. Gender recognition is an essential, not a desirable, prerequisite for sustainable development. Women's true participation in society begins with the reinterpretation of history. It is a woman's responsibility to gather, process, store, and cultivate food for the society. Women acquire a significant amount of food, despite the fact that the hunter is the one who gathers it. In order to gather food, both men and women must participate.

According to Karen J. Warren Woman and man differ in gathering of foods. Women are highly motivated and collect for one or more off spring as well as for themselves. So they try to innovate and improve their agricultural skills.

1) Food – gathering inventions such as the digging stick,the carrying sling or bag,the reaping knife or sickle, and other knives; (2) food processing inventions such as the mortar and pestle or pounder, winnowing methods, grain-roasting tray, querns ..., washing to remove grit, detoxification...., and some forms of cooking...and (3) food-storage inventions such as baskets, clay-lined storage pits, drying and smoking of food, and preservation with honey.(Stanely,293-94). (EF.89).

Seventy percent of food energy is provided by women. They plant cereals like wheat, rice, millets, maze, barley, oats and rye to furnish energy.Nature is treated as a museum exhibit in affluent countries, with no human involvement. This form of treatment was also used in some developing countries. Third-world countries evict indigenous peoples from their lands and build national parks in their place. As a result, individuals in developing countries think that nature exists solely for the purpose of consumption and manipulation.

Revolutions: Depletion of the Role of Women :

The 'Green Revolution' aids in increasing agricultural production. Rice, on the other hand, is not a human food source for the Indian lady; it is fodder and thatch straw. Women's authority over seeds is being eroded by the introduction of hybrid seeds and hybridization. Women are the guardians of indigenous seeds, and their knowledge and abilities are essential for improving seed protection for future generations.

In most cultures, women are the custodians of ecosystem. They produce, conserve and consume ecosystem in agriculture. Their knowledge on preservation of eco-system is different from the patriarchal concept. Their work and realisation in the development and their role in the protection of the bio-diversity has been considered as non-work and non-knowledge. Mahaswetadevi clearly identifies in the 'Seed'

> Ma was married at four. At 14, after the *gaona*, she come to make her home with her husband's family. Ma knows that old man through and through. Lord of a thorny waste land, guarding his land alone. After all, who will be widowed if a snake bites him or a tiger drags him off? Dhatua and Latua? Can they fool the government into giving them seeds every year for that

barren land? Collect sarkari fertilizer and sell it off? Extract money for a plough and buffalo by displaying the *pahaan's* plough and buffalo, year after year? (B.S24)

The patriarchal society takes a scientific approach to environmental conservation and ties it with the economy. Every organism in this system is interrelated, and each element has its own peculiarities, which patriarchal society must comprehend. They are able to maintain the ecological chain because of these traits. This ecological connection is nurtured by women. They produce and prepare agricultural seeds. It necessitates a wide range of abilities and knowledge. It is determined by the soil system, moisture content, and climatic conditions. Season, climate, soil enrichment, and correct irrigation are all necessary for seed sowing. They are knowledgeable on how to safeguard a plant from disease.Vandana Shiva focuses on the important things that one has to follow "Persistence and patience, physical strength and attention to plant seeds are essential" (EF 197).

The seventeenth-century Industrial Revolution lays the path for scientific advancements. The seeds of oppression are sown here by society. The advent of technology aids in the conquest of nature. Only now do women see how much they are enslaved by masculine beliefs. Hiroshima, Vietnam, Iran, Iraq, and Bhopal are all examples of masculine ideology. The end effect of uncontrolled patriarchy will be nuclear war and environmental catastrophe.

The goal of feminism is to alleviate women's powerlessness. In order to share half of the planet and half of the sky, women must stamp their own self-determined ideals. Replacing male centeredness with female centeredness is not the same as abolishing patriarchy. It refers to the rebalancing of patriarchal dominance patterns. The major goal of the ecofeminist movement is to change the dominance pattern. Ecofeminists strive to free everyone from an oppressive system. It makes an effort to maintain a male-female balance. Women are neither weak or submissive in any way. Women express their outrage for the suffering of their children and sisters, as well as for the destruction of the earth caused by phallocentric ideals. They determine to preserve life on the planet.

The love of comfort and avarice of phallocentric civilization are responsible for the ruin of the planet. The destruction of cultures is motivated by a desire for material wealth. The androcentric society's desire for materialistic pleasure causes it to despoil the lives of those who live on the planet. The male-dominated culture is oblivious to the consequences of industrialisation. It just serves to enslave women.Mahasweta Devi talks about the issues which are related to destruction and exploitation of life and ecosystem.

She struggles for the working class, poor people, downtrodden, and the landless small farmers. These underprivileged people are working as bonded labourers, contract labourers and miners in West Bengal and Bihar. The position of the contract labourers is very pathetic. They get money. They are also thwarted in the matter of wages. The weighing scale, which the landowners possess doesn't show correct measurement. But the bonded labourers are unaware of that. They are not aware that they are being cheated. The activist members of the group of Mahaswetadevi demonstrate how much they had been cheated in the matter of measurement.

Palamau; the Mirror of India :

The contract labourers of Palamau are not able to free from their bondage. If they have lands it is taken by the upper class for the loan they have taken from them. Mahasweta Devi described the status of the bonded labourers of Palamauas :

> The soil was never reclaimed, provision for water never made, forest officials never offered them employment. They found themselves stranded and forsaken by all, as much as the mercy of their maliks as before. In fact, the situation was worse, as the maliks would not give them work on a wage basis, and they could never use the land. In order to survive, they first sold the agricultural tools, fertilizer and paddy seeds, then the cattle. (DR14)

She says,Palamau is the true mirror of India. If the Government gives them land for farming, it is barren, rocky and it is far away from village or on the slope of a hill. There is no water facility. It is difficult to get soil reclamation. There is no tube or borewells. The Dhonrariver is dry throughout the year except during the monsoon months. So there is no other way to retrieve their bond. Again they become bonded labourers to the family needs.

When compared to men, the condition of women in these states is still worse. There is no one who can help the women get out of their predicament. The tribals are attempting to reclaim their woodlands from the grip of factory and mine owners. A large number of females are vanishing from adivasi communities. The Sardars entice them with the promise of good work in the magical city of Calcutta. They become the owners of the kilns' concubines. The ex-concubines are sent to the villages to entice the village's young girls. The police and military assist the landowners in obtaining the land, hill, or industry. The victims of the Gua of March 1979 are women. These men have disgraced them.

Women are the primary food suppliers for their families. For nourishment, they rely on forest roots and fruits. They do, however, require funds to purchase clothing. The sardars have set their sights on these women. To bring girls to Calcutta, the Sardars pay the police and political parties. These sardars are the kiln owners' concubines. Their tight relationship with the proprietors tarnishes the girls' reputation. Their own people think of them as outcasts.

The kiln industry ruined the fertility of the soil. The kiln owners buy the land from poor farmers to build kiln. The field near to kiln is also ruined by constant use of the rajas. The owners use the adjacent field as a path to reach their kiln. Automatically the land owners of the adjacent field sell it to the Bhatia-malik. Thus the kiln industry devastates the land and the river of the poor peasants. A villager who has owned a land is not willing to do any agricultural work because it is unproductive and dry. They sell fire wood in the neighbouring market. What about the condition of the woman who live in remote interior place?

They cannot do farming or sell fruits. So they approach the Sardars. Here women become commodity to the androcentric society. Women are subjugated by the androcentric society. The land is ruthlessly ruined by the bhattas similarly the girls of sixteen years old are also ruined by the bhattas.

> The Sardars prefer young unmarried girls. They are better workers and good for sale. They force these young girls to sleep with the owners, the supervising staff, the truck drivers, *khalasis* and local *mastaans*. Anyone who refuses to cooperate is first locked up in a room, beaten and then seared with a hot iron. It is usual to make a girl drink heavily and then send her for the master's pleasure. (DR49-50)

Conclusion :

The ultimate victims of a male-centered society are women and nature. Both women and environment are exploited by men. The social and economic value of Indian trees cannot be overstated. Women, too, are the foundations of the family and society. A transformation in the country and society is required. Old ideologies continue to bind people's thoughts. It is necessary to resurrect ourselves and forge a link of love and amity. With a scientific perspective, attitudes toward women and nature should be modified. Women's voice alone would be ineffective, but the collective voice would undoubtedly be heard, and the dangers might be alleviated. Courageous women demonstrate their opposition to environmental devastation. It inspires hope for a more honest relationship.

References :

1. Bandyopadhyay,Samik. Tr. *Five Plays:Mother of 1084;AAjir;Bayen;Urvashi and Johnny;Water; Mahasweta Devi*, Calcutta:Seagull Books, 1997.Print.
2. IpsitaChanda. Tr. *Bitter Soil: Mahasweta Devi,* Calcutta: Seagull Books,1998. Print.
3. Ghatak,Maitreya.Tr. *Dust on the Road*; Mahasweta Devi, Calcutta: Seagull Books,1997. Print.
4. Sagaree and Sengupta.Trs.*The Book of the Hunter*Mahaswetadevi. Calcutta: Seagull Books,2002,Print.
5. Shiva, Vandana. *Staying Alive- Women, Ecology and Survival in India,*London: Zed BooksLtd, 1998. Print.
6. Mies, Maria and Shiva, Vandana. *ecofeminism*. New Delhi:Rawat Publications, 2010. Print.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావ వీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Totems of the Tribes of Chota Nagpur - An Ethnolinguistic Anlysis

- ***Dr. Anup Kumar Kujur,*** Department of Linguistics, Berhampur University, Bhanja Bihar.

Abstract :

The paper intends to highlight the relationship between the language of major tribes of Chota Nagpur plateau and their cultural identity through the analysis of totems. MiGa, Ho, Kharòia, and KuÞròux are the major tribes of the Austroasiatic and the Dravidian groups. The classification of totems is based on the names of animals, birds, fish, aquatic creatures, snakes, ants, trees and fruits, fauna and flora, etc., which are associated with social and spiritual suppositions. The importance of nature in the lives of these tribes is manifested through their treatment to the objects of nature. Linguistic terms used for the totems indicate the changing linguistic landscape because of the regular contact between the speakers of different tribes and non-tribes.

Keywords : Clan, Taboo, Exogamy, Indo-Aryan

Introduction :

The arrival of the Mughals and later British gave rise to intensive exploitation of mineral resources, the establishment of industrial and urban complexes, and interactions with non-tribals in the region of Chota Nagpur. It became a threshold of change in both the economic and socio-cultural aspects of the tribal communities. The reflection of these developments is seen in the linguistic change and bilingualism, an outcome of regular interactions with the non-tribal groups. Language is a strong element of cultural identity, and so any change in linguistic behaviour will have an impact on cultural identity. The linguistic change was evident in MuÞnòdòa, Kharòia, and KuÞròux depending upon the degree of exposure to exogenous influences and other factors.

Definition of 'Tribe' or 'Tribal' :

According to Chaudhury & Patnaik (2008: 6) in the Indian anthropological literature, 'tribe' can be assumed to refer to a group:

i. that is a relatively isolated or semi-isolated community living mainly in forest, hill or hill clad settings,
ii. With an autonomous cultural system,
iii. Who maintain economic self-sufficiency with a primitive or crude mode of exploiting natural resources involving low-level of technology,
iv. Who are distributed within a well-demarcated territory,
v. Who possess a distinct world view or cosmology, belief system, folklore and deities, and
vi. Who have their dialects."

Xaxa (1999: 3590) defines 'tribal' as those people who live by their own social, economic, cultural institutions rather than those of the nation-state and who until recently "maintained practically autogenous sources of legitimization of cultural and social processes and were accentuated by the ideology of a self-regulated economy and had only marginal articulation with the external political structures" (3593).

Ethnolinguistics :

It is an interdisciplinary field based on linguistics and social anthropology, which is con-

cerned with the relationship between language and culture. Ethnolinguistic studies regard language as a social and cultural instrument and try to uncover the cultural meaning behind linguistic structures and language use (Duranti, 1997: 1-5; Foley, 1997: 3).

Hickerson (1980) states, 'Ethnolinguistics is a major discipline, which studies the intimate relationships that exist between the cultural system and the linguistic system of an ethos.'

Boas (1916) points out that a varied development may be expected under different primitive conditions for creating the elements of totemic organization and having some characteristic features linked to a unilateral family. His studies on the Central Eskimos of Canada (Boas, *The Central Eskimo*) present a list of words for 'seal' and 'ice'. These aptly indicate the intrinsic interrelationship between language and culture. Sapir (1921) suggests that culture and language functions have intrinsically interwoven interrelationships with each other. Whorf (1956) proposes a method for ascertaining the relationships between language and culture in anthropology. Riley (2007) defines Ethnolinguistics as the study of language as an aspect or part of the culture. Underhill (2012) views it as the study of how language relates to culture and ethnicity.

Totem and Totemism :

The term 'totem' is related to the word 'ototeman', meaning "one's brother-sister kin," an Ojibwe (North American) origin. It is defined as being an object or symbol representing animals or plants that serve as an emblem of a group of people, i.e., a family, clan, group, lineage or tribe, linking to their ancestry or mythic past (Merriam-Webster). The mystic or ritual relationship between members of a social group and a species of animal or plant is known as totemism, which includes respect for and the prohibition against the killing and eating (also touching) of the totemic animals or plants. Totemism can also be defined as a complex of varied ideas and ways of behaviour based on a world view drawn from nature (Dagba et al.). According to Encyclopaedia Britannica, totemism refers to a system of belief in which humans are said to have kinship or a mystical relationship with a spirit-being, such as an animal or plant. An entity, or totem, is thought to interact with a given kin group or an individual and to serve as their emblem or symbol. It includes ideological, mystical, emotional, reverential, and genealogical relationships of social groups or specific persons with animals or natural objects called totems.

A member of a non-tribal group or clan adopting a personal spirit or animal/plant can also be viewed as having a totem.

Tribes of Chota Nagpur Plateau :

The parts of Jharkhand, Odisha, West Bengal, Bihar, and Chhattisgarh states in eastern India, form Chota Nagpur plateau. It includes Ranchi plateau, Hazaribagh plateau, Koderma plateau, Damodar trough, Palamu division, and Manbhum-Singhbhum. It is surrounded by the Indo-Gangetic plain in the north and east of the plateau, and Mahanadi River in the south.

Most of the tribes of Chota Nagpur plateau are organised into patrilineal, exogamous totem groups where totems are passed on within the groups. Each totem is treated as an equal human being, and so killing, eating (or touching) or destroying it is strictly forbidden. All totemic tribes in India are exogamous. Exogamy

has been taken as an essential factor of totemism in Australia (Rishley), but totemism has nothing to do fundamentally with exogamy, which exists without totemism in India (Majumdar). Rishley fails to account for the absence of religious regard for totems in India and relates only the social side to it. Majumdar further points out that religious reverence for animal, plant, or material object is not essential for totemism. In India, persons from both lower and higher castes offer sacrifices and prayers to objects of nature as well as animal or vegetable species because they are considered sacred. Indian totemism can be seen as a result of an accidental connection between a group of animal or vegetable species, which show that the totemic relation emerging out of necessity at a time when a man could hardly cope with the situation.

MuÞnòdòa Tribe :

The term 'MuÞnòdòa' refers to 'headman of a village' in MuÞnòdòari. *muÞnòdòari* is an exonym given by the neighbouring people. The indigenous name is *horòo jaaar* 'human language' or *muÞnòdòa jaaar* 'MuÞnòdòa language' (Osada). The names MuÞnòdòa and MuÞnòdòari seem to confuse. The Census Officer probably did not have perfect criteria for naming the languages in India. There is no difference between the MuÞnòdòa language and the MuÞnòdòari language linguistically (Anderson). *kili* is derived from Sanskrit *kul* 'caste, clan, lineage'.

The Census 2011 registers MuÞnòdòa speakers with a total population of 5,05,922 in India, but it could be more than a million if combined with MuÞnòdòari tribe. There are 22 totems/septs chosen by 22 kings of MuÞnòdòa tribe in Chota Nagpur. According to MuÞnòdòa folklore, Sutiya MuÞnòdòa who was the king of kings had appointed 21 kings for each 21 Paròha 'a group of groups of related lineages with their own officials'. After a few days, he sent his messenger to these Paròhas to look for a suitable bride for his son, but unfortunately, he found none who was not related to the king of kings. Consequently, Sutiya MuÞnòdòa decided to divide MuÞnòdòa tribe into different clans. The kings of all 21 Paròha were asked to select something from the collection of birds, animals, vegetables, plants, fruits, flowers, etc. gathered at the entrance of *Sutiyamba* fort. It is beautifully recorded in a song *sutiamba koròomba re muÞnòdòa hono ko kili ko sala kena*.

Anthropologists classify the totems of the tribes of Chota Nagpur plateau into different categories such as (a) land animal, (b) water animal, (c) air animal, (d) reptile, and (e) vegetable or plant.

	Name of the King	Name of a Totem		Name of the King	Name of a Totem
1	Sutiya Mũnda	Barla	12	Gorga Mũnda	Lugun
2	Duka Mũnda	Horo	13	Somra Mũnda	Buṛ
3	Kura Mũnda	Kerketta	14	Leda Mũnda	Herenj
4	Belo Mũnda	Kowa (Kongari)	15	Uday Mũnda	Nag
5	Gangu Mũnda	Dhecua	16	Mangta Mũnda	Ore Kandir
6	Lakho Mũnda	Baba (Paddy)	17	Raiya Mũnda	Tuti
7	Lembo Mũnda	Dung Dung	18	Samu Mũnda	Surin (Bagsuriya)
8	Jitray Mũnda	Jojowar	19	Poda Mũnda	Hembrom
9	Birsa Mũnda	Kandulna (Baru)	20	Sanika Mũnda	Dãhga
10	Champa Mũnda	Sanga	21	Dukhu Mũnda	Topno (Hau)
11	Karma Mũnda	Tidu	22	Salu Mũnda	Mundu

Some of these names of clan such as Hembrom, Surin, Bodra, Samad, etc. figure in Ho, Santal, and Bhumij tribes suggesting that all of them could be traced to a single-family before the classification of tribes.

Classification of the Totem :

Name of the Totem	Meaning	Name of the Totem	Meaning
Cauria	'Indian rat'	Bulung/Bilung	'salt'
Gari	'monkey'	Dang	'pole'
Horo	'land tortoise'	Murum	'pebbles'
Hunipurti	'rat'	Baba	'paddy'
Kula	'tiger or leopard'	Hasa	'wild potherb'
Runda	'wild cat'	Kujuri/Kujur	'creeper'
Teni/Tao	'wild dog'	Tuti	'food grain'
Ababil	'type of bird'	Kandulna	'kusam (*Sapindaceae*)'
Odeya	'black forest bird'	Eragot/Erget	'farm mouse'
Korketa	'bird usually found in a bush'	Nag	'cobra'
Surin	'a red paradise fly-catcher'	Barla	'banyan tree'
Tirki	'little brown dove'	Baru	'a tree'
Handsa	'swans'	Dorrae	'a hole in a tree'
Aind	'fish (dudung in kharia)'	Guria	'tree'
Bale	'a variety of fish'	Hembrom	'tree'
Dungdung	'a long and slender fish'	Jojo	'tamarind '
Hau	'red ant'	Bulung/Bilung	'salt'
Lugun	'honey'	Dang	'pole'

Ho Tribe :

The term 'Ho' is derived from *ho:* 'human' in the Ho language. The Hos call their language *ho: basa* and *ho haròam*, but *ho kaji* is more general. It is closer to MuÞnòdòari linguistically; however, a variety spoken in the district of Mayurbhanj, Odisha is less similar to both lexically and structurally to MuÞnòdòari than the Ho of Jharkhand. Ho speakers are mainly located in the East Singhbhum district of Jharkhand and the districts of Mayurbhanj and Keonjhar of Odisha (Anderson et al.). According to the 2011 Census of India, the number of speakers of Ho is 14,21,418. Majumdar (1930) presents a brief description of the septs of the Ho tribe.

Lugum Sept :

As a part of the annual hunt, a band of Hos were chasing the game, and one of the boys climbed up a tree in the centre of the forest to secure some *lugums* or *tusser*. Unfortunately, he had to stay a whole night on the top of a tree when the rest of the company left the forest. He was discovered the next morning by a fresh batch of hunters who took him to a riverside, bathed him, and gave rice-beer to drink. A man with a large family, whose *killi* was Sidus, was given the responsibility of taking care of the boy. During Hero festival, people inquired about his *killi*, and the eldest son of the family named the boy's *killi* as *lugum*.

Deogam Sept :

Deogam is a bird with a peculiarity of its call note '*had deogam*'. In the early times when the Hos were coming from the north-west, one of the women gave birth to a child, and at the very moment, the bird, as usual, cried out '*had deogam, had deogam*'. It was unanimously considered a good omen, and the descendants of the child thereafter took *Deogam* as their sept.

Tubid Sept :

Tubid means a mouse hole. While traveling to Kolhan, a Ho child was born. As per the custom, the placenta and the umbilical cord were to be buried in an earthen pot, but due to its unavailability, these were put in a mouse hole.

Hasada Sept :

Hasa means clay and *da* water. On the way to Kolhan, the Hos decided to settle down at a place where the earth and water would suit their taste. By tasting the soil and the water, finally, they found a place where they could settle down.

Kalundi Sept :

On their way to Kolhan, a batch of Hos halted at a place to prepare the rice beer as their stock was over. Unfortunately, they could not find *lundi* 'ladle'. *Ka* means 'not' and *lundi* 'ladle'.

Purty Sept :

A division of Ho tribe includes seven septs. While on the way through a dense forest, the seven sons of a couple wandered in different directions in quest of food, the youngest remaining with the parents. With the passage of time, the elder brothers adopted a particular sept name and the youngest brother chose Purty as his sept name.

Baròai-MuÞnòdòa Sept :

A Ho became a MuÞnòdòa 'headman of a village' and his descendants belong to Baròai-MuÞnòdòa *killi*.

MalguÞnòdòi and Kaika :

These are derived from a common ances-

tor. *MalguÞnòdòi* refers to a peepal tree (*Ficus religiosa*) and *Kaika* also means a tree. Two children were born under these trees.

Kudedah Sept :

On the way to Kolhan, a group of Hos drank *Kudedah* 'blackberry juice' as there was no water.

Jamud Sept :

Jamuda, honhaga, and *khandium* are all subdivisions of the *Jamuda* 'waterfall' sept. After giving birth to three children, a mother felt thirsty and found a waterfall in the neighbourhood to quench her thirst.

Samad Sept :

One of the Hos cut a deer into pieces and distributed evenly among the hunters. The act of cutting meat into pieces is called *samad*.

Charads and Charabayads :

While hunting on a cold day, Hos had to camp for the night on both sides of a small creek as the rain poured heavily. A group of hunters on the opposite side managed to get fire and warmed themselves while their friends on this side shivered with cold and asked for help. The shivering sensation is called *charad* or *chorad* in the Ho dialect, which is used to refer to the latter group. The former group who helped them with fire is called *Charabyads* 'friends of the *Charads*'.

Kharòia :

It is one of the major tribes of the Chota Nagpur region belonging to the South MuÞnòdòa group (Peterson). According to (Lewis), there are also a considerable number of speakers in Assam and smaller communities elsewhere, including West Bengal and the Andaman and Nicobar Islands. The standard name of the language and people is *kʰaròiya* ~ *kʰeròiya* and written Kharòia in English. Konow (Grierson, 1906: 190) notes a suggestion that connects the term to the Proto-MuÞnòdòa word for 'person'. The cognate form *hTrò* or *ho* 'man, person' in Kharòia is *karò*. (Kullu, 2000) argues that the name is derived from the Kharòia word *khoròi* 'village section', as the Kharòia-speaking population often lives together in individual sections of multilingual villages. It could also have been derived from Indo-Aryan word *kharòiya:* 'white clay, chalk'. According to the Census 2011, there are 2,97,614 speakers in India.

There are three groups which are generally classified together as Kharòia - the *dudh* Kharòia (Hindi/Sadri *du:dh,* 'milk'), the *dòelki or dòhelki* Kharòia, and the Hill Kharòia. The first two groups speak Kharòia, and the last group speaks Indo-Aryan languages closely related to Bengali and Oriya (Malhotra, 1982: 7). The third type of Kharòia is also called *sabar* or *ereÞKaa* Kharòia. All three categories have each set of totems.

Totems in Kharòia :

du:dh		*ḍelki or ḍhelki*	*sabar* or *erẽŋga*	
Name of the Totem	**Meaning**	**Name of the Totem**	**Name of the Totem**	**Meaning**
Dungdung	'fish'	Hãsda/Dungdung	Gulgu	'crocodile'
Kullu	'tortoise'	Muru/Kullu	Bhuiya	'fish'
Soreḍ	'stone'	Soreng/Soren	Jaru	'mouse'
Biluḍ	'salt'	Nonwar	Baghya	'root'
Kido	'tiger'	Mail/Kiro	Tesa	'bird'
Kerketta	'bird'		Hemrom	'areca nut'
Baa	'paddy'			
Tetetohõj	'bird'			
Topo	'bird'	Topno		
	'bird'	Samad/Bage		
	'fruit'	Barliha		
	'bird'	Charhad/Charha		
	'tiger'	Barla/Dhanwar		
	'fish'	Indwar		
	'bird'	Bage/Tirkey		

KuÞròux/Oraon :

It is a Dravidian tribe which has 19,88,350 speakers in India as per the Census 2011. KuÞròux, a major North Dravidian language is also spoken in Bangladesh and in eastern zones such as Koshi and Janakpur in Nepal where it is known as *Dhangar*. The term 'Oraon' is exonym, which has now become official appellation, whereas 'KuÞròux' is an endonym. Having fled from Rohtasgarh in Bihar, the KuÞròux speakers reached Chota Nagpur and settled. Chota Nagpur had MuÞnòdòa settlers prior to the arrival of KuÞròux tribe. (Roy) suggests that the name 'Kuròukh' which is probably derived originally from some (now) obsolete Dravidian root meaning 'man' is traced to one of their mythical hero-kings called *Karòakh* of *Karukh-des* (presently the district of Shahabad). However, there lies a fair amount of uncertainty over its origin and migration until today.

Totemism, which was the basis of the social and political organization of the Oraons, forms the fundamental feature of their kinship, marriage, and relations of the sexes. The whole Oraon tribe is divided into several clans or *gotras* (Roy, 1915: 324).

Classification of the Totems :

5.4.1.1 Beast Totems

Totem/Clan Name	Meaning	Totem/Clan Name	Meaning
Addo	'ox'	Halman	'baboon'
Alla	'dog'	Tirki	'young mice'
Bando	'wild cat'	Kiss or Suar	'pig'
Barwa	'wild dog'	Lakra	'tiger'
Chidra	'squirrel'	Osga	'field rat'

5.4.1.2 Bird Totems

Totem/Clan Name	Meaning	Totem/Clan Name	Meaning
Bakula	'paddy-bird'	Kerketa	'hedge-sparrow'
Garwa	'stork'	Kokro	'cock'
Gidhi	'vulture'	Toppo	'a species of long-tailed bird'

5.4.1.3 Fish and Other Aquatic Totems

Totem/Clan Name	Meaning	Totem/Clan Name	Meaning
Aind	'a species of eel'	Khalkho	'a species of fish'
Ekka	'tortoise'	Lita	'-'
Godo	'crocodile'	Minj	'-'

5.4.1.4 Reptile Totems: Khetta or Nag (Cobra)

5.4.1.5 Vegetable Totems

Totem/Clan Name	Meaning	Totem/Clan Name	Meaning
Bara or Bar	'*Ficus Indica*'	Khes	'paddy'
Basa	'a kind of tree'	Kinda	'date palm'
Kanda	'sweet potato'	Madgi	'mohua tree'

5.4.1.6 Mineral Totems: Panna 'iron', Bekh 'salt'

5.4.1.7 **Place Totems: Bandh 'an embanked reservoir of water', Jubbi 'a marsh or surface-spring'**

5.4.1.8 Split Totems: **Amri 'rice-soup', Kispotòtòa 'pig's entrails'**

The traditional origin of totems is based on the belief that these totemic animals or plants have helped or protected or been of some service to the humans.

6 Reasons for the Adoption of Totems

6.1 Exogamy

The tribes of Chota Nagpur do not believe that they have descended from these totemic animals or plants, but they firmly regard them-

selves as descendants of a common ancestor in every clan. The members of every clan are blood-relatives, and so marriage is not permissible. It would be considered incest, and the couple would be excommunicated if married.

However, over the years, an endogamous union is allowed after the sanction of the village and the Paròha. The concerned boy and the girl have to pay a fine and provide a feast for the 'Paròha brethren' in order to their union legalized and readmitted to the society.

Food and Taboo :

The totemic animal or plant is treated as an equal being, and so people belonging to respective totem must abstain from eating, using, domesticating, killing, destroying, maiming, hurting or injuring the totemic animal or plant or other objects. People are forbidden to use anything made of or obtained from their totems and supposed to prevent others from doing so in their presence.

In the case of an indispensable item, for example, salt, people of Salt clan eat it mixed with any food or drink instead of abstaining from it. People of Iron clan avoid touching iron with their lips or tongue.

Religious Aspect and Totem :

The totemic animal or plant or other object is carried to the market or hunting place as an emblem of good luck. They are sacred and form an essential part of religious and social functions and festivals but not viewed as actual deities.

Change in Traditional Totem :

Over the years, this number has increased, and some names have changed due to contact with Indo-Aryan languages.

a. The Indo-Aryan loanwords are included as a part of the clan system.

Mũṇḍa	Indo-Aryan		Indo-Aryan (Kũṛux/Oraon)
Horo	kachchap	'land tortoise'	Bando 'wild cat'
Tani	Barwa	'wild dog'	Chidra 'squirrel'
Dudumul	Tirkey	'little brown dove'	Bakula 'paddy-bird'
Runda	Bedda	'wild cat'	Bara or Bar '*Ficus Indica*'
Kula	Bagh, Baghwar	'tiger'	Kanda 'sweet potato'
Baba	Dhanwar	'paddy'	Bandh 'an embanked reservoir of water'
Hau/Topno	Demta	'red ant'	

b. The names of the tribes - MuÞnòdòa, Oraon, Kisan, Ho, Kharòia, etc. are used as the name of a clan instead of the traditional names of the totems. It has led to the loss of an identity associated with the original settlers.

Conclusion :

The major tribes of Chota Nagpur plateau project a similar pattern in the incorporation of totems for classifying the groups into clans. The minor tribes of MuÞnòdòa language family or the North Dravidian language family indicate the partial inheritance of the original acceptance of totems. With the passage of time and their exposure to the dominant Indo-Aryan culture and people has led to the inclusion of new and more division of clans with various names. The totems of the original settlers presented their identities of being tribes; however, the change

in the name of clans has paved the way for the loss of those identities. The deliberate attempt by the educated tribal people has provided some hope in reviving the discontinuous use of original totems and discouraging people from adopting new ones.

References :

1. **Anderson, Gregory D. S., et al. "Ho and the Other Kherwarian Languages."** ***The Munda Group of Languages*****, Routledge, 2008, pp. 195–255.**
2. —. "Introduction to the Munda Languages." *The Munda Group of Languages*, Routledge, 2008, pp. 1–10.
3. Boas, Franz. *The Central Eskimo*. Smithsonian Institution-Bureau of Ethnology, 2013, www.gutenberg.org.
4. —. "The Origin of Totemism." *American Anthropologist1*, vol. 18, no. 3, 1916, pp. 319–26.
5. Chaudhury, Sukant K., and Soumendra Mohan Patnaik, editors. *Indian Tribes and the Mainstream*. Rawat, 2008.
6. Dagba, B. L., et al. "Totemic Beliefs and Biodiversity Conservation among the Tiv People of Benue State, Nigeria." *Journal of Natural Sciences Research*, vol. 3, no. 8, 2013, pp. 145–59.
7. Duranti, Alessandro. *Linguistic Anthropology*. Cambridge University Press, 1997.
8. Foley, William A. *Anthropological Linguistics: An Introduction*. Blackwell Publishing, 1997.
9. Grierson, G. A. *Linguistic Survey of India, Vol. IV (Munda and Dravidian Languages)*. Edited by Sten Konow, Repr. 1967, Motilal Banarsidass Publishers, 1906.
10. Hickerson, Nancy Parrott. *Linguistic Anthropology*. Hort, Rinehart and Winston, 1980.
11. Kullu, Paulus. *Kharòiya Dharam Aur SaÞskriti Ka Vislesòanò [An Analysis of Kharòia Religion and Culture]*. 2000th ed., Satya Bharati, 1988.
12. Lewis, M. Paul, editor. *Ethnologue: Languages of the World*. SIL International, 2009, https://www.ethnologue.com.
13. Majumdar, D. N. "Totemism and Origin of Clans." *Journal of the American Oriental Society*, vol. 50, 1930, pp. 221–32.
14. Malhotra, Veena. *The Structure of Kharòia: A Study of Linguistic Typology and Language Change*. Jawaharlal Nehru University, 1982.
15. Merriam-Webster. *Totem, Definition of Totem*. 2004, https://www.merriam-webster.com/dictionary/totem.

16. Osada, Toshiki. "Mundari." *The Munda Languages*, edited by Gregory D. S. Anderson, Routledge, 2008, pp. 99–164.
17. Peterson, John. *Grammar of Kharòia: A South MuÞnòdòa Language*. Brill, 2010.
18. Riley, Philip. *Language, Culture and Identity*. Continuum, 2007.
19. Rishley, H. H. *The People of India*. Thacker, Spink & co., 1915.
20. Roy, S. C. *The Oraons of Chota Nagpur: Their History, Economic Life, and Social Organisation.* Ranchi Bar Library, 1915.
21. Sapir, E. *Languagç An Introduction to the Study of Speech*. Harcourt, Brace & World Inc., 1921.
22. Underhill, James. *Ethnolinguistics and Cultural Concepts: Truth, Love, Hate and War*. Cambridge University Press, 2012.
23. Whorf, Benjamin. *Language, Thought, and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee Whorf*. Edited by John B. Carrol, MIT Press, 1956.
24. Xaxa, Virginius. "Tribes as Indigenous People of India." *Economic and Political Weekly*, vol. 34, no. 51, 1999, pp. 3589–95.
25. http://www.censusindia.gov.in/2011Census/Language-2011/Statement-1.pdf

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Story structure and its effects on human real life family consciousness

- Dr. V. Srividya
Research Supervisor, Assistant Supervisor (SS), Dept.of.English, National College (Autonomous), Trichy.

- P. Anitha
Research Scholar, Department of English, Arignar Anna Government Arts College, Musiri, Tiruchirappali Dt.

Abstract :

This article aims to study the narrative abilities of MG Vasanji, a Canadian novelist born in Kenya and raised in present-day Tanzania, Tanganyika, and later used his novels The In - Between the World of Vikram Lal (2003) and The Assassin's Song (2007). The author traces his real life experience across borders across countries and continents in his novels.

Keywords : Story, Myth, Trilogy, Spatial Time, Temporal Time, Crossing, Migration

Introduction :

Storytelling is the study of history and the structure of history and its impact on human consciousness. It is an English translation of the French narration, developed by Dwight Dodorov (Grammaire du Décaméron, 1969). In literary theory, the study of story structure, its theoretical starting point, stories are identified and communicated through a variety of media such as oral and written language, gesture, and music, and can be found the same history. In various forms. These terms include: plot, characters, vision, design, theme, conflict, and style. Stories and their meanings are best understood by studying how these elements work.

Backward and flashback: Vikram Lal, as the narrator, records his observations of other characters and events. "Vikram and Deepa have been long lost brothers," the mother said to make him beam with delight, and "too Deepa blinked fast and gave him a crooked smile." My mother…exchanged a flute appearance with my father" (IW 148).

Vikram is quick and observant in recording his observations as the narrator. Analysis is a story that can be applied to a novel. It is an indecency that goes back to the 'present' moment; Induction of one or more electrical holes occurring before the 'current' time (or the time the chronological recalculation of the sequence of events is interrupted to allow analysis). This is a flashback technique.

The postmodern and postcolonial dimension of the work is clearly felt in the treatment of time, its relationship with space and the structure of history chosen for the effect. In The In-Between World of Vikram Lal (2003), as Vikram Lal progresses through life, the novel is divided into four parts emphasizing different stages of life: 'Our year of love and friendship', followed by ' Year of his passion', Years of betrayal' and Finally 'Back home'. Vikram Lal is a Kenyan Indian born during the freedom struggle in Kenya. The text, written in the past, is related to Vikram's life in Africa, mainly in Kenya. At the end of each chapter, Vick's life in Canada with Joseph is described. First, two different plots form in parallel, one in Africa and the other in Canada. A powerful narrative is found with threads of personal and public stories, projecting the realities between the existence of Indian society in Kenya.

The role of myth :

myth is a story. Includes supernatural or superhuman beings of any kind. Myths and legends are associated with gods and goddesses. They are transported by immigrants to the country of immigration. The small statutes of deities and divinities have always been moral instructors, who figure in the daily practice of Indian stories. The Indian stories "Lakshman and Rama and Sita talking to monkeys and demons in the enchanted forests of a distant land" (IW 19) are popular among expatriate Indians. Below are the mythological references to Vikram's mother. She mentions them to explain and clarify things. Vikram, along with his mother, agreed: "Damn Mau Mau, I echoed my mother. Her word is "stupid" from mythology. Krishna enslaved many Thais in his childhood. Rama slew the ten-headed Ravana, and Mau Mau, like that 'Willy Taitya', could not be defeated by changing forms at will in the jungle" (IW 25). Words like 'ten-headed Ravana' and 'custom forms' are some supernatural characters beyond imagination. What nonsense are you here to concretize. She mentions Mau Mau's evil nature by comparing him to demons in Hindu mythology. His evil nature manifests itself here. Lal's mom wouldn't miss any chance to make halwa or cheese. "Dad and I have stories about how Rama's actual victory day, Tasara, was celebrated in his own Peshawar" (IW 78). Lal says that her house is illuminated by magical lights and all the bedroom doors are painted with swastika symbols. Lal sees her parents as "the most beloved of all, the ram of the house, the obedient son, the husband and the father" (IW 79). The whole family listens to KPC's Hindustani service telling Ram stories. There are stories of the righteous Rama, his humble wife Sita and his brother Lakshmanan and his cunning monkey companion and commander Hanuman. Lal tends to feel whenever Raman's exile becomes a topic of debate.

Lal's mother always had a drawer or one in which she kept idols of Rama, Durga and Hanuman, of course Ganesh Ad Hall says that they "begged their idols" during stress. Our daily care, especially in those tense moments, was due to her sincere recommendation, of which she had no doubt "(IW 20). The novelty and spiritual impact of these idols of gods and goddesses is immeasurable. It also transcends the boundaries of space, time, geography and psychology. Lal, even in Canada where he is currently presenting, recalls the story in a memorable way, saying, "I can't help but say my salutations or salutations to the symbols I truly carry with me. To fully understand what they are .. that means to me. But I firmly believe that they represent some of the basic forces of nature, such as gravity and electric force, and all other imaginary entities "(IW 20).

The Narrative in The Assassins 'Song :

The Assassins' Song (2007) was narrated by the old Curson, who began writing his own autobiography and story in 2002, the year he returned to India from North America. Noor Fazal, his ancestor. The main significance of the conspiracy is its events in India.

There are many stories in the novel. In 2002, a middle-aged man in Shimla began writing his autobiography, Tarzwala. The story goes back and forth between the past and the present. His childhood and youth were spent in the city of Haribir, and as a young man in Boston, rising as a happy father and husband in Canada, a

time of mourning following the death of his young son and the separation of his wife. The path of events that will be a part of your life. The story of the 13th century Sufi Noor Fazal is also included in the story of his mysterious appearance explored by Curzon during his stay in Shimla. The traditions of the Sufi sect are described in great detail: the sanctuary and its garden, rituals and especially the songs, on the one hand, are invested in these deeply rooted local traditions. The origins of these traditions come from elsewhere. Fragments of a medieval travel myth are a story within a major story set in the 20th century; Moreover, due to the migration of the 20th century, members of this transnational community spread all over the world, so in the end it was impossible for Khadi-Varas, because even in Cambridge, he was recognized and blessed. . The novel thus, through its story layers, cosmopolitanizes itself in relation to cosmopolitans who emphasize both local and global, i.e., local and its history. (Sufi community and its history, life in the United States, Canada)

The narrator is currently in Canada. It tells the past and describes the present. The analytical nature of the story allows the author to play freely with a temporal dimension without having to succumb to chronological and linear time. There is also the opportunity to introduce relevant external elements and informative commentary rather than writing diaries or memoirs.

Curzon comes from Sufism, a faith that combines Islamic and Hindu beliefs. Vasanji takes the best couples to present Birbok's story as a total compromise of factional differences; "We are not two. We do not bow before the Kasi or the Kaaba ... for that we are divided" (AS 80). Religion shows the different divisions that mix in society. Vasanji was born into the Gujarati Koja community and grew up in a devotional environment. The Kojas grew up from the medieval mystical devotional traditions known as bhakti, incorporating elements of the Ismaili esoteric tradition of Iran. This coherent tradition continued with the worship of the Hindu god Vishnu (especially in the incarnations of Rama and Krishna), which included some secret aspects of Ismailism. Because he is well aware of his position, he rejects absolute religious identities and calls himself an agnostic. His novel The Assassin's Song (2007) is a study of that tradition within the father-son relationship; From its revealing inscription Upanishads, Neti, Neti, neither this, nor that, emphasizes its status and the mystery in identifying it. His interest in the history of religions and cultures led him to explore the heritage of the Koja Ismailis and their jinns. He says he was deeply affected by these jinns, which made his life connection with the ancient traditions of India.

The story techniques employed by the writer help present the reader's ideas effectively the way the author intended. They are the tools that best express the ideas of the writer. The method used is the soul of the book.

Triangle Dongle – From India to Kenya but all the way to Lal, it has three locations: India in spirit, actually Kenya, and now Canada. They are related to emotions and are very prevalent in the psyche of post-colonial existence. Lal is also in a nursing home seeking asylum in Torrents, Canada to escape the tragic corruption scandal that has engulfed the nation. He makes him live not in a happy memory, but in a traumatic memory, the places in the article of him

place him in a 'trinity' state, a myth (Uma Parameswaran, a post-colonial critic). About the geographical, cultural and religious figures. Trishanku is a mythical king, the ancestor of Lord Rama, who ascends to heaven with his earthly body when God forces his soul to heaven when he grows old. The gods tremble at his request 'I can't'. He approached Vishwamitri for help. Vishwamitra, while doing yogasana, calmed the trinity with his ritual power. The triangle only reaches the forbidden gates, so the saga creates a new space between heaven and earth, where the triangle hangs upside down. The plight of immigrants is equivalent to the pessimistic and helpless state of the trinity, where they are not "here" and "there" but always occupy a moderately strange space "in between." The postcolonial canvas paints all aspects of the life of the immigrant and the relevance of the transnational aspect.

Representative music: 'jinans' are devotional songs that express the desire to be united with God. The jinn of the Kersan community have returned to their original form when they are sung by Sufi Noor Fazal. Curzon praises the works of psychoanalytic and romantic poets. He finds these works interesting and feels a similarity in them. In both songs and poems, there is an extended metaphor. He discovered that "there is a mythological stream of English poetry familiar to his Indian mind" (AS 231). Through reading his poetry, Curzon translated between his emerging culture and his newfound interest in English poetry. In displacing postcolonialism, says Baba, "there must be a translation between and between cultures" (23). The fact that Curzon has a deep knowledge of two literatures allows a new vision of literary texts that transcends national borders, although this is subject to local borders.

There is ambiguity in the italics regarding the 'geniuses': they remember their happy childhood; However, he feels the need to protect his son from Birbach and his descendants. Although Curzon did not completely abandon Birbaugh, the fact is that he "discovered another life of personal happiness and freedom in America" (AS 243). Xenon unexpectedly grows up while he sings to his son

I was surprised when I unexpectedly said some simple things to Julian.

Beer Bawa, the boy began chanting these with unflinching vigor. Anand, Anand Carlo Ricciaro... Be happy, souls, you have the classic Guru... The geniuses of my childhood, at least the happy ones, have become my son's lullabies. (NA 243)

Lal recalls another incident when Mahesh chases her uncle into the forest and finds her uncle suddenly disappearing. He asks for God's blessings, "but not too far; In silence, I hid behind the trunk of a fat tree. and prayer; O Rama, save me and drive away your Hanumans; these can be monkeys everywhere; all other wild beasts can be your friends, even the mamba, but still...keep them away..." (IW 129).

Myth and reality have permeated the life of the Indians. Lal explains, "In Mom's opinion, Mau is said to be the leader of Mau. Domo Kenyatta Ravana, a demon who was imprisoned in Cape Town. At times, Mau Mau became the collective Ravana… and Africa was the exiled jungle… and the wise but deaf Dasharatha, my grandfather Varma…" (IW 81).

Vasanji often said that it is important to un-

derstand the history of India and its ancestral roots as Indian descent is always in the background. India is epitomized in all his works and creations that refer to the past and cultural heritage. The Assassin's Creed (2007), which tells the story of Noor Fazal, a fictional medieval monk, and Curzon Tarkwalla, heir to the Noor Fazl Temple, Birk, shows the author's Indian roots.

Even in times of crisis Curzon accompanies the 'jinns': "... I sang - I sang these jinns, I know them well; melody as they describe and the strangeness of building a wall of language" (AS 217). These 'jinns' begin to reconcile with Curzon's father. They are a significant part of the cultural background drawn in the novel. Jinan's role in the novel is significant because it is linked to Curzon's life and his role as caretaker.

Bible references are found in The Killer's Song (2007), similar to the myths described in Vikram Lal's The Middle World (2003). Curzon, from his childhood or from reading the Old Testament, thinks that, like Abraham, his father would sacrifice his son to a harsh God.

And (this post) moved me further,

I woke up late at night and reached out

The story of Father Abraham

She wanted to sacrifice her son and put him in his arms

Screaming, for a profession .... does Isaac care? I

I asked myself. No, because it is the call of Almighty God

Has arrived. (263)

Isaac is not a bar, I wrote on the back of my Bible, insisting that the son is not a bar to the father. God the Father and Abraham the Father; There were many fathers in the Old Testament. They can be angry and nice; Greatest of all; The Godfather wanted respect. He did not like being denied. The Indian gods were very different from these extreme fathers, they were magicians and magicians, and they loved to play. (NA 88-89)

Therefore, essay writing explains in detail the techniques and their importance in highlighting thematic ideas in a useful and interesting way. The narrator's position, whether it be a participant or an observer, involves a geographical space and a temporal plan. The story is analyzed with the intention of adding invaluable meanings to it.

References :

1. Culler,Jonathan. *Literary Theory: A Very Short Introduction*. Great Britain: Oxford University Press,1997
2. Kenny,Kevin.*Diaspora: A Very Short Introduction*. Great Britain: Ashford Colour Press,2013.
3. Lal,V.Brij,Reeves Peter and Rai Rajesh (ed). *The Encyclopaedia of the Indian Diaspora*.India: Oxford University Press,2007.
4. Pratt,Mary Louise.*Imperial Eyes:Travel Writing and Transculturation*. London:Routledge, 1992.

5. Prince,Gerald.*A Dictionary of Narratology*. London: University of Nebraska,1987.
6. Vassanji, M.G. *The Inbetween World of Vikram Lall.*United States of America: First Vintage Contemporaries Edition,2004.
7. Vassanji, M.G. *The Assassin's Song.* United States of America: First Vintage Contemporaries Edition,2007.
8. Vassaji, M.G. "The Post Colonial Writer: Myth Maker and Folk Historian," in M.G. Vassanji (ed.). *A meeting of stream South Asian Canadian Literature.* Toronto: Tsar, 1989.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Negotiating Public Space : An Analysis of Hijab Discourse in Contemporary Malayalam Muslim women's magazine

- ***Muhammadali Koran Kulangara***, PhD Research Scholar, Centre for Women's Studies, University of Hyderabad.

Abstract :

Eighties witnessed two seemingly contradictory phenomena among Kerala Muslim women; their increased visibility in public spaces such as educational institutions and workplaces and widespread acceptance of hijab among Kerala Muslim women. The researchers often tend to see these two phenomena separately without any substantiated reference to the interconnection between them. This paper attempts to unravel these phenomena by a detailed analysis of Muslim women magazines' hijab related content of the eighties and early nineties. This article looks at contents related to clothing published in *Aramam* magazines to arrive a nuanced understanding of what it means by hijab or purdah for this magazine in Kerala and how it is providing an enabling narrative for Muslim women to occupy public spaces and educational institutions and work places.

Key words : Gender, Public place, job, Modesty, Hijab.

Introduction :

Eighties and nineties witnessed a resurgence of Hijab and veiling among Muslims world across (Ahmed, 2011). Forceful veiling of the newly formed Islamic republic of Iran and vigorous unveiling by regimes of Egypt and Turkey followed (Shirazi, 2003). Regions wherein Muslims are minority, like Bulgaria and India, too witnessed veiling movement in the same period(Khan, 2007). Researchers have focused on various signification of hijab such as gendered dimension, identity components, empowering potential, as bodily practices that shape pious disposition. Veiling has been explained as an assertion of cultural authenticity, Islamic feminism, a sign of both resistance and submission to patriarchy, a rejection of modernity, Western imperialism and corrupt local secular regimes, a genuine desire of women to live more piously (Mahmood, 2005) and a practice born out of economic necessity (Fadil, 2011).

The increased sight of young women dressed in Islamic model, either in churidar kameez with hijab or in purdah, in modern and public spaces such as schools, universities, markets, working places and sometimes driving car or riding motorcycles, wearing helmets over their head cloths, are seems to demand an explanation. Increasing visibility of purdah is seen as a point of apprehension in Kerala public sphere (Arr, 1979). This paper attempts to unravel these phenomena by a detailed analysis of *Aramam*, one of leading Muslim women's magazine in Malayalam, magazines' clothing related content of the eighties. The history of Malayalam women's magazines is closely related to the social reform movements of Kerala. Plenty of magazines were published during the early twentieth century. *Musilim mahila* and *Annisa* (the women) were the two Muslim women's magazines of the early twentieth century (Samad, 1998). 1980's witnessed rebirth of Muslim women's magazines. In 1985 June

Aramam was started by Jame-ete-Islami's Kerala chapter (Salaam, 1992). This article is a critical reading of *Aramam* women's magazine.

Extensive adherence to *hijab* among Kerala Muslims always has been attributed to the account of Muslim women's magazines (Basheer, 2012). While *hijab* has been maintaining almost static status in dominant discourses, as a sign of oppression and male domination, for women's magazines *hijab* has had a different trajectory. This article attempts to arrive a nuanced understanding of what it means by *hijab* or *purdah* for women's magazines in Kerala and how itis providing an enabling narrative for Muslim women to occupy public spaces such as educational institutions and work places.

Review of literature :

Rhys h. Williams and Gira Vashi in their **"**Hijab *and American Muslim Women: Creating the Space for Autonomous Selves"* (Williams & Vashi, 2007) argues that the second-generation American Muslim women are negotiating social and religious identities in contrast both to non-Muslim Americans and to their immigrant families. Hijab has multiple meanings as a religious and social symbol; it provides a clear identity marker at a life-course transitional time, and it provides culturally legitimate space for young women who are formulating Muslim-American identities. Ashraf Zahedi in her Contested Meaning of the Veil and Political Ideologies of Iranian Regimes (Zahedi, 2007) argues that through imposed unveiling and re-veiling, various Iranian regimes have constructed an ideal image of Iranian women. This essentialsed singular conception of veil, which disciplines women's access to public spaces, has led to the empowerment of some women while marginalizing others.

Caroline Osella and Filippo Osella pointed out a considerable brake in the veiling culture during the 60s to eighties among Kerala Muslims. Before that break, veiling was considerably predominant among local elites and in the families of Ulama (Osella & Osella, 2007). The authors tend to see that the enormous popularity of hijab during the eighties is just a continuation of the older veiling culture. Earlier the purdah was worn by majorly women folks in the *ulama* class or wives and daughters of elite families (Osella & Osella, 2007). The domain of *purdah* largely shifted or rather extended to Muslims of all classes. Wide adherence of hijab among Kerala Muslims always attributed to the Muslim women's magazines. In fact, hijab brands and showrooms are major ad donors of these magazines (Basheer, 2012).

Arguments :

Through a critical reading of the magazine's discourse related to clothing I argue that the emerging new Islamic clothing both effects and implies a transformation of Muslim women in Kerala, and this transformation is informed by, and in turn contributes to, larger processes of social change. Armaam magazine played a crucial role in it. In Kerala, the growing trend among women toward wearing Islamic clothing challenges local traditional models of Islamic modesty. Discourse on Islamic clothing is aimed at to create a new historical consciousness and a process of subjective transformation that is tied to larger processes of social change. It helps Muslim women to produce themselves as modern Muslims and vision of a society that distances itself from the past. The production

of new meaning for Islamic clothing simultaneously helps Muslim women to cop up with marked change in social and personal identity and to create potential disruption in traditional gender roles. Meaning attached to purdah significantly changed during eighties. In Muslim women's magazine purdah and hijab emerge as modern dress suitable for aspiring pious Muslim women.

Analysis :

This section of the article will look into contents related to clothing of *Aramam* magazines in order to understand the meaning of hijab or purdah for this magazine. How is the idea of modest mode of clothing presented in these magazines? What are the strategies employed to acquaint its readers with new notions of modest clothing are the main focus of this analysis. The magazines have employed a variety of discourses in order to introduce, defend and familiarize hijab, ranging from 'personal safety' to 'entrepreneuring' women. The editorial of *Aramam*, October 1985 October issue, is on 'Islamic' clothing ("Editorial," 1985). It places westernization and imitation tendencies of the colonized communities as reasons for the undesirability of traditional clothing styles such as purdah and hijab among colonized societies. By implication, the editorial suggests that the act of Islamic clothing is an anti-colonial act. Though it considers the desire for the 'west' is the reason for giving up 'decent' way of dressing, the magazine uses examples from the 'west' in favor of purdah. The editorial continues "But we are not aware of the fact that lots of western women are giving up such sick culture. Many of them are finding liberation in Purdah. Nowadays purdah-clad girls are not an unusual sight in western universities ("Editorial," 1985, p. 2)". Here Islamic behavior in the West is presented more desirable than any model from any Islamic world. The decency/harm argument and presenting west as desirable model for Islamic clothing further employed in many content of the magazine. The relationship between the job and Islamic clothing attracted detailed coverage of the Magazine. The article *Purhayum Thozilum* (Purdah and profession) (Safiya, 1985) suggests that Islamic modest forms of clothing such as purdah and hijab is not a hindrance to women to do any job using examples from the life of Prophet Muhammed,

During early days of Islam woman used to engage in jobs which were 'suitable' to them based on availability. The Prophet encouraged it. Once wife of Abdullah-ibn-Masood, while introducing herself to the Prophet, she said, 'I do handicraft, we are making our livelihood out of that. For my husband and me there is no other means of earnings' Then the Prophet replied, 'you will get enough reward from the God' (Safiya, 1985, p. 13).

The article also mentions that one of Prophet's wives, Zainab used to do the animal skin processing and donate the earnings among the poor around her. So she is given the surname *ummul masaakkeen* (Mother of the poor) (p, 13). This article features another woman follower of prophet Muhammed who participated in wars. "Ummu Ammara participated in the Uhad[1] war. The Prophet recognised and appreciated her service by saying 'whenever I turned right or left, Ummu Ammara was present there to protect me'. Ummu Hakeem participated in a war against Roman and she killed seven enemies. Women are also engaged

in the health care sector. A woman named Rudaifa ran a hospital near to Prophet's mosque." The whole purpose of this feature is to propose that the 'Islamic' way of clothing is not an obstacle to engage in any job and there are enough examples from the life of the prophet Muhammed. The article continues, "There may be people who wonder how these women have done all these jobs or participated in war by wearing purdah. Purdah is means only to cover body except face and hand but not to withdraw oneself from the society." The article concludes,

It is not the social engagement of woman prevented in Islam but the revealing woman's beauty to men and casual mingling with men. Both are two separate things; one should be able to differentiate between them. Islam always embraced moderate views. It hates both extremes; women's free engagement with men like in western societies and confining her in kitchens as birth-giving machines. Islam adopted a moderate path between them. It does not allow crossing the limit of morality (Safiya, 1985, p. 13).

The examples from the life of Prophet Muhammad's women followers serves as the legitimising discourse as such instances are jurisprudentially important for practicing Muslims. For *Aramam*, a hijab-clad women engaging in the public life symbolises the moderate way of Islam. Hijab appears as a guarantee and symbol for her faith and religiosity even if she is out in public. Apart from producing ideological justification and argumentations in favor of purdah, *Aramam* consecrates existing role models from the immediate locations of the readers.

Conclusion :

By attending to the discursive strategies through which women's magazines introduce and describe Islamic clothing, I tried to show how Islamic clothing reflects an aspiration for the public sphere through making themselves visible in different public spaces. During the eighties, the primary concern of *Aramam* regarding hijab/purdah was to provide a working model for Muslim women. It also provided ideological and rational justification for the adoption of new kinds of clothing or alteration of the existing style of clothing according to Islamic ideals. It is not just an introduction to a new style of clothing but to build consent for it through different narratives and visual content rather than imposing a particular model by drawing scriptural discourse. One can conclude that while responding to a particular historical context marked by Muslim women's large entry to public life through education, employment and as a head of the migrant family, *Aramam* uses Islamic clothing as a means to preserve Islamic values and the same time as an enabler of the change.

Bibliography :

1. Ahmed, L. (2011). *A Quiet Revolution: The Veil's Resurgence, from the Middle East to America*. Yale University Press.
2. Arr. (1979, July 1). Pardakkullil Veerppu Muttiyappol. *Deshabhimani*, *10*(49).

3. Basheer, M. (2012). Malayalam Magazines Drive Women into Purdha. In S. Ninan & S. Chattarji (Eds.), *The hoot Reader: Media Practice in Twenty First century India*. Oxford.
4. Editorial. (1985, October). *Aramam*, *1*(4), 2.
5. Editorial. (1986, April). *Aramam*, *1*(10), 2.
6. Fadil, N. (2011). Not-/Unveiling As an Ethical Practice 98. *Feminist Review*, *98*.
7. Khan, S. (2007). Negotiating the Mohalla: Exclusion, Identity and Muslim Women in Mumbai. *Economic and Political Weekly*, *42*(17), 1527–1533. JSTOR.
8. Mahmood, S. (2005). *Politics of Piety: The Islamic Revival and the Feminist Subject*. Princeton University Press.
9. Osella, C., & Osella, F. (2007). Muslim style in south India. *Fashion Theory*, *11*(2/3), 1–20.
10. Safiya. (1985, October). Purdhayum Thozilum. *Aramam*, *1*(4), 13.
11. Salaam. (1992). Prasidheekaranagal. *Prabhodanam Anpatham Varshikappathippu*, 134.
12. Samad, M. A. (1998). *Islam in Kerala: Groups and Movements in the 20th Century*. Laurel Publications.
13. Shirazi, F. (2003). *The Veil Unveiled: The hijab in Modern cultures*. University Press of Florida.
14. Williams, R. H., & Vashi, G. (2007). Hijab and American Muslim Women: Creating the Space for Autonomous Selves. *Sociology of Religion*, *68*(2), 269–287.
15. Zahedi, A. (2007). Contested Meaning Of The Veil And Political Ideologies Of Iranian Regimes. *Journal of Middle East Women's Studies*, *3*(3).

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావ వీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

An ethno-cultural studyof Shershabadia dialect in Murshidabad district, West Bengal

- ***Rahamat Shaikh***, Assistant Professor, Malla Reddy Engineering College (Main campus, UGC- Autonomous).

This paper is an attempt to study on ethno-culturalof Shershabadia dialect.It belongs to Indo-Aryan language family. Muslim societies. Although there is little information about this Muslim group, it is thought that its members subscribe to the Ahl-e-Hadith doctrinal school. Members of the Badia tribe live in a few West Bengal districts. They have been discovered in large numbers in Murshidabad, Malda, North and South Dinajpur, and Darjeeling districts. Members of the Badia group are now involved in a variety of activities, particularly agriculture and construction.Members of the Badia group, like members of any other group, have their unique cultural qualities and have minimal social interaction with neighbourhood. To understand and conceptualise how Badias preserve their group identity, detailed descriptive research on all elements of their lives is required.The Shershabadias (Bengali), also known as Shershabadi, Badia, or Bhatia, are a Bengali Muslim group who live in the Indian states of West Bengal, Bihar, and Jharkhand. They are members of the Shaikh group and are a big portion of the Bihar Shaikh. Shekh, Sekh, Haque, Islam, and Mondal are common surnames in the community. They are mostly Sunni Muslims affiliated with the Ahl-i Hadith movement.Many anthropologists have studied the social organisation of many Indian communities, such as tribals and Hindu castes, but studies on Muslims in West Bengal and India in terms of their society, economy, culture, and ethnicity are extremely rare, resulting in numerous empirical gaps in our understanding and information about this large minority. As a result, there appear to be significant gaps in sociocentric study and perception.The research is based on both primary and secondary sources of information. Various relevant published and unpublished literatures, as well as the authors' empirical findings on West Bengal's Muslim communities at the micro and macro levels, were consulted.This paper also gives a brief introduction of Shershabadia.

Key words : Shershabadia, Ethno-cultural, Shaikh, Community, Ahl-e-Hadith

Introduction :

Shershabadia is derived from the name of the Shershabad Pargana, which arose under the reign of Pathan ruler Shershah of Sur. The Pargana Shershabad was situated close to Malda and Murshidabad. Bengal was one of mediaeval India's most opulent states. Many foreign invasions and immigrations occurred as a result of such wealth. In 1203,Iktiyaruddin Muhammad bin Bakhtiyar carried out one of these invasions. It was the precursor to the introduction of Muslims in Bengal. Over the ages, Bengal's capitals included the Gaur, Panduwa, Tanda, Tanrha, Ekdala, and Devicourt. North Bengal was the first region to be conquered and ruled by Muslims, as well as to be influenced by Islamic culture. For a quarter-century, Bengal was ruled by Sher Shah and the Sur dynasty.During this time, Sher Shah's army,

as well as his management officers and intelligentsia, helped to create an inventive population centre, which was originally made up of Afghan immigrants and native inhabitants. This mixed Muslim population grew into a distinct group, known as the Sher Shah Abadi Community, especially in the aftermath of the arrival of the Mughals in North Bengal. When the Mughals conquered Bengal, they relocated the Bengal capital from Gaur to Dhaka. Soldiers and other administrative officials from the pre-Mughal period were fired at that time.And many who were unemployed and destitute gradually adopted agriculture as a vocation and continued to reside in Shershabad Pargana, which is located at the confluence of the Ganges and the Padma rivers and encompasses the Bengal districts of Malda and Murshidabad. They settled in the lush fields of rivers, cannels, and ponds among other places. They also cleared jungles to provide good farming space. They were not allowed to participate in Bengali politics. As a result, no historical information on the Sher Shah Abadi Community from those periods has been discovered. This community's documentary origins date from the British period.

Methodology :

Methodology is very important in the subject of field-based research. In general, methodology depends on the study topic itself, as well as on the technique and instruments, the data at hand, the researcher's experience, and their skills. The nature of the material determines technique, which refers to the proper arrangement of ideas for finding the truth. As a result, the application and research methods are related. Use the proper analytical methods and instruments to get the conclusion.To get at the conclusions, the acquired data were cross-examined and analysed using an objective and analytical manner.

Objective of the study :

Here, the primary goal is to concentrate on the following goals:

- ★ To study the cultural aspects of Badia people
- ★ To study the -socio-economic status of Badia people
- ★ To find out the various problem of Badia people

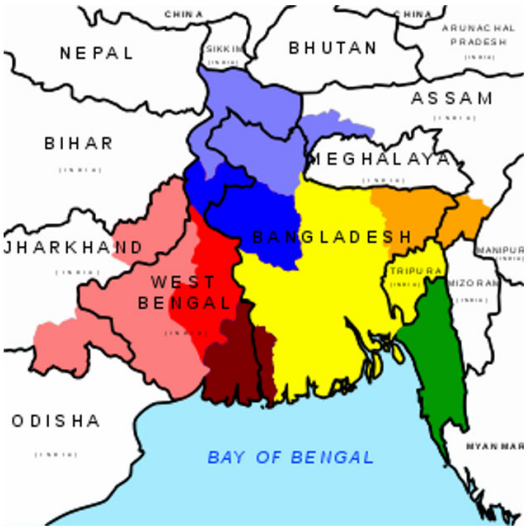
Origin of the Shershabadia community :

This community's members meet specified requirements. In terms of religion, this community differs significantly from other Muslims. Except for the Shershahabadias, almost all descendents of Muslim dynasties of Gaur, Pandua, Tanda, and Rajmahal, i.e. the capital towns of Bengal in the middle ages, were Hanafis. In their daily rituals, they choose Fiqhas (religious beliefs) and Mazers (grave graves). In their daily religious activities, however, the Sher Shah Abadis prefer the holy Quran and Sahi Hadiths.The Farazi philosophy is the most widely followed among the Shershabadis, however distinct groups are known by different names, such as Lamazhabis, Wahabis, and Hadayat. The unifying trait of these schisms is that they claim to be based on the Quran's text and do not follow any of the traditional schools of doctrine that divide the Mahomedan religious world.

Geographical distribution :

The Shershabadia is a tiny Muslim community. This caste or subcaste can be found in West

Bengal's Malda, Murshidabad, Uttar Dinajpur, Burdwan, and Nadia; Jharkhand's Pakur, Sahebganj; Bihar's Katihar, Purnia, Araria, Soupal, Kishanganj; Nepal's Shunsari, Jhapa; Bangladesh's ChapaiNababganj, Rajsahi; and Assam's These people dwell primarily in chars and dubas (lower land) around riverbanks. It's possible that they choose to dwell near rivers to have easy access to water supplies since they enjoy being linked with farming.

Source : https://www.google.co.in/search?tbs=sbi:AMhZZis3Qo0fyVO7q2-QzPOFTp

Marriage System :

Haldi-Makha', 'Baina', 'BadiaGeet' (female song), 'Bavar', 'Thubra', and other songs are used during weddings. Marriages are exclusively held during the day. Community endogamy is practised by the Shershabadia.

Divorce :

For the Shersbadias, divorce or Talaq is a difficult process. Simply pronouncing talaq once or three times is not a system of divorce among them, nor is it the husband's prerogative. In the case of talaq, both men and women have equal rights, but they must show sufficient reasons. Maulabi, Moral, and the witnesses who were there at the moment of the marriage make a joint decision to divorce formally. They examine the complaints and determine whether the arguments presented are legitimate. It is sought for a variety of reasons, including family discord, extramarital affairs, impotency, and so on.

Literature :

They do not have the written literature. In that community, oral literature is the most common kind of literature. The following are the major components: -

I) Geedsongs,
II) Fosti
III) Fosti
IV) Fosti
V) Fosti
VI) Fosti
VII) Proverbs
VIII) Moral Tales.

Food :

Ruti (a type of bread) and Chitai are two of their most popular dishes (sweetless cake made of rice powder). This community's most exquisite sweets are 'dal pitha,' 'Andhesa,' 'panta-bhaat,' 'Aikhar-Kheer,' 'jhaal,' and many others.

Religious belief :

Sunni Muslims makes up the entire community. The majority are not affiliated with any of Islam's four acknowledged doctrinal schools: Hanafi, Sahafi's, Maliki, or Hanbali. Rather,

they are known as Ahl al-hadith, and they obey all of the accurate calls from all four Imams (strict followers of the Quran and Hadith). Normally, the preaching of any Pir/ Darbesh (Muslim Saint) is not acknowledged. They do not perform Jiyarat, with the exception of the funeral ground prayer (a type of prayer kindling light).They don't participate in any kind of Milad. In their social organisation role of a Sardar/ Mandal (Chief of the Community) is very important. However, in order to keep its identity, this group adheres to its self-imposed norms and customs religiously. They do not participate in the popular Muharram as a whole, but some of them fast throughout the day.

Clothes :

The Shershabadia reside in ghars, which are small dwellings in the study areas. These structures resembled hutments. The top of the hutment is thatched with straw that slopes down two sides (docala) or four sides (in some cases) (char-chala). These huts' walls are made of mud and bamboo strips. Kutcha houses are the name for these types of homes. Pucca dwellings with concrete roofs and brick walls are uncommon. There are only a few dwellings with brick walls and corrugated tin roofs. These huts are arranged in a lineal manner on both sides of the roads, stretching through lanes and bye lanes.This is impossible if they always wear trousers. With a drop of urine, the trousers become filthy and are thus forbidden. As a result, they get the most out of their lungs. Vests and undergarments are rarely worn.

Dwelling :

The Shershabadia reside in ghars, which are small dwellings in the study areas. These structures resembled hutments. The top of the hutment is thatched with straw that slopes down two sides (docala) or four sides (in some cases) (char-chala). These huts' walls are made of mud and bamboo strips. Kutcha houses are the name for these types of homes. Pucca dwellings with concrete roofs and brick walls are uncommon. There are only a few dwellings with brick walls and corrugated tin roofs. These huts are arranged in a lineal manner on both sides of the roads, stretching through lanes and bye lanes.

Faiths & Fears :

The Shershabadias have a long history of rejecting occult practises. In general, they are free of superstitions, yet some of these beliefs and behaviours can be found in the locations investigated. They attempt to avoid eating meals while sitting on the door because they are afraid that such behaviour will cause financial difficulties in their family: The youngsters notice a chameleon and place the little finger of their right arm on the mouth and the little finger of their left arm on the navel.

Cultivation :

In agricultural pursuits, the Shershabadia are champions. They have a long history of cultivating unproductive lowland. They put in long hours to convert fallow land into an agricultural area. To improve their families' economic circumstances, they look for barren unproductive land that is obviously available at a lower cost. They buy land like this and cultivate it for a few years. If the location in that area fits them, they will settle there; otherwise, they will sell their land at a higher price.They get a greater rate because the fallow land has been turned into an agricultural field by that time. Nonetheless, the Shershabadia nurture their land in a systematic manner, resulting in a high-quality prod-

uct. Naturally, they make more money from the same quantity of land than a farmer from any other group in the same area. The Shershabadia make the field rectangular in shape to improve productivity. Ploughing becomes easier and more efficient in this shape.

Labour :

The Shershabadia are a hardworking bunch. They work not only in their agricultural areas, but also in the fields of others. Approximately 70% of the Shershabadiaadias' workforce is employed as a labourer in the agricultural area. Non-agricultural activities are also pursued by the Shershabadias. Both males and females work as daily labourers.

Family :

The basic unit of social structure is the family. It is seen as a functional unit as well as a universal institution. In the sense that it regulates socialisation and procreation, the family is regarded as a universal institution. In societies, a family also provides security and sustenance. As a result, it is classified as a functional unit.The family's eldest male member's primary responsibility is to keep things running smoothly. He is regarded as the leader. He is responsible for providing financial support and maintaining relationships with other members of society. These are supposed to be the family's responsibilities outside of the home. Inside family responsibilities are overseen by the family's eldest female member. The members' rights and responsibilities are distributed in such a way that everyone enjoys equality and fairness.

Conclusion :

According to the evidence offered in the preceding study, West Bengal Muslims are trailing behind the mainstream in practically every aspect of development. Muslims are the most disadvantaged, isolated, and deprived part of society in terms of socioeconomic position, educational attainment, and political empowerment. Poverty and backwardness have slowed this community's advancement in areas like as education, knowledge, business, political engagement, and culture.The Sachar Committee Report and the RanganathMisra Commission Findings both revealed this unpleasant reality for Muslims. As a result of this region's Muslims' educational backwardness, a sociocultural context emerges that maintains features of traditionality and tradition-bound nature among the Muslim people, slowing social progress and transformation. Their economic backwardness, on the other hand, is a repeating and ongoing process, as it leads to social and educational backwardness, which leads to even more economic backwardness. This difficult situation they are in is linked to concerns about identity perception, protection, discrimination, justice, and equity.

Any community's backwardness in any region of the country is a national tragedy that should be recognised as a national impediment. To confront this threat, the entire country must work together to eliminate such evil. In this situation, what needs to be done is to raise community consciousness for development, increased inspiration, self-reliance, and self-correction.

Furthermore, practically all accessible development programmes require widespread community participation. For the Muslim society to progress and change, it must overcome

its low level of aspiration, frustration, fear psychosis, and tradition bound nature, which stems from situational depression and cultural retardation.

References:

1. Abbi, A. (2001). *A Manual of Linguistic Fieldwork and Structures of Indian Languages* Freebadsts&Muenchen Germany: Lincon Europa.
2. Ahmed, A. (1964). *Studies in Islamic Culture in the Indian Fnvironment.*Oxford:Clarendon Press.
3. Ahmed, I. (1964).*Studies in Islamic Culture in the Indian L'nvironment.* Oxford: Clarendon Press.
4. Ahmed, I. (1973).*Caste and Social Strat~fication Among Muslims 111 India(ed).*New Delhi: Manohar Publications.
5. Ahmed, I. (1976).*Family, Kinship and Marriage Among Muslims in India(ed).*New Delhi: Manohar Publications.
6. Ahmed, I. (1984).*Ritual and Religion Among Muslims in India(ed).*New Delhi: Manohar Publications.
7. Ahmed, I. (1984). *Ritual and Religion among Muslims in India*.New Delhi Manohar Publications.
8. Census of India. (2011)/ www.unsusindia.gov.in
9. Grierson, G. A (ed.) (1903-28) "Linguistics Survey of India". Voll- III, pt. III, Reprinted
10. 1967-68, MotilalBanarasidas, Delhi- Varanasi, Patna.
11. Labov, William. 1963. The social motivation of a sound change. Word. 19. 273-309
12. UNESCO Ad Hoc Expert Group on Endangered Languages. 2003. *Language vitality* and *Endangerment*, UNESCO.

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Moon Formula: Tamil Cinema Songs and Women

- B. Arthi
PhD Research Scholar of History, Bharathidasan University, Tamil Nadu.

- Dr. Y. Srinivasa Rao
Associate Professor of History, Bharathidasan University, Tamil Nadu.

Abstract :

Indian cinema and Tamil cinema's role in propagating the obsession with light skin are vast. Colorism has been reinforced in Tamil cinema concomitantly to protect the patriarchy, caste power and privilege, establish upper-caste credibility, and revive the status quo among society. And such norms are notably put on the female actresses than the male actors. To address the presence of colorism in Tamil cinema and culture, my research will employ content and narrative analysis methodology by discussing how the Tamil films reinforcing and reproducing colorism by prejudicing the dark-skinned persons concerning the 'Moon Formula' of Tamil song lyrics.

Keywords : Colorism, Caste, Cinema, Women, Lyrics, Songs, Tamil, Privilege

Introduction :

Social discriminatory practice – 'colorism' can be understood as assigning privileges or disadvantages according to the lightness or the darkness of the individual's skin color. This practice is widespread among the people rooted in colonialism or other social hierarchical systems, e.g., in India, the caste system has fortified it. The approach that prevails worldwide prefers lighter skin than darker skin with the influence of Eurocentric concepts. It is also associated with hair texture, eye color, and other facial features besides skin tone (Hunter, 2005).

Since it acts at an inter and intra racial level, it contributes to shaping the psychology of people by supporting those with milder skin and begins to discriminate within a racial community. Further, it is significant to differentiate colorism from racism. While there is some similarity between the two practices, they are two different types of social construct. Racism is the faith that some race or ethnic group is superior or inferior to others, which considers an inter-group phenomenon involving a social comparison between two or more ethnic groups. In general, it is the system of prejudice, discrimination, and institutional power that privileges whites and oppresses the people of black (Hunter, 2002, p. 175). Instead, colorism is an intra-group phenomenon that discriminates against certain variations within the ethnic groups (Harvey et al., 2017, p. 754). In general, it is the practice of privileging the light-skinned individuals by discriminating the dark-skinned individuals within a community or caste or class or religion or family (Hunter, 2002, p. 176). However, these two concepts are related because both the ideas propagate hierarchical division within the human society preceded by social construct rather than scientific knowledge. While skin complexion is a biological trait given by nature to an individual, constructing discriminations and privileges based on that reveals the exploitative political strategies of humankind.

In Tamil society, the phrase, "*Karuppaa irrunthaalum kalaiya irruka*" (She is pretty, even though she has dark skin) implies people's general belief that women are light-skinned beautiful. Dark skin will make a woman unfit

from the beauty category. In our country, it's a traditional cultural practice to fancy and openly admire light skin in society. Meanwhile, women fall in discrimination of all kinds greater than men; it has been extended to a preference for very light-skinned women. The degree of societal value placed on female beauty reveals the association between skin tone and physical attractiveness is significantly stronger for women than men.

When skin color is a reflection of an evolutionary balancing act of Humans for the years, the Aryans who invaded India earlier and the English who came to India lastly considered themselves superior and privileged based on their light skin. Rig Vedic Society witnessed a continuous quarrel between the early Aryans and the indigenous tribes of the Indian Subcontinent. Aryans considered the indigenous tribes inferior due to their dark skin, hence continued hostility (Chakravarti, 1993, p. 580). However, the dark god and goddesses such as Kaali Amman (Black Mother), Draupadi Amman, Raman, and Krishnan prevailed during the later age suggest that the possibility for the absence of colorism during that times (Mishra, 2015, p. 737).

The Indian caste system, which is an occupational hierarchy, has segregated people based on race. These racial differences are vastly identified by the physical appearance and skin tone, whereas Aryans were lighter and indigenous tribes were darker. The term for caste in Sanskrit itself is, 'Varna' meaning 'color.' It consists of four groups based on skin color and social occupations. Since the caste is assigned by birth, a person born to a specific caste cannot change it. Therefore, the color is less likely to deform.

Over time, the institution of caste has become the critical factor in determining the skin color of Indians. The lower caste Shudras and Dalits have developed darker skin due to this social hierarchy that made them do manual labor outside the sun for centuries. Such laborers developed darker skin due to the constant exposure to sunlight. This process then passed through generations and made the skin permanently dark. In the Indian context, skin color is related to a person's social status – the lower caste people earn less and are more frequently exposed to the sun (Mishra, 2015, p. 737).

Muslim invaders who ruled India for approximately three centuries were also had different facial features and skin tones from the local Indian tribes. However, there is no evidence that colorism existed during their regime. And traditionally, such cultural and color differences were not used to justify conquest or domination. Or these periods could be characterized by the lack of information on material culture in general. Yet, as usual, the Brahmins held the highest political position even in the Mughal courts. Therefore, caste-color discrimination was unlikely to have been disturbed during their rule as well.

The psychology of considering themselves as the representative of the highest culture made the English prejudices the dark-skinned Indians from their light-skinned counterparts. Hence, the light-skinned Brahmins were given highly positive traits such as being more intelligent, martial, and attractive. On the other hand, the dark-skinned indigenous tribes or Ancient-Dravidians were attributed negative character-

istics, such as lacking intelligence and beauty (Glen, 2009, p. 176). In colonial India, the British maintained the status quo image of the 'dark native' which was constructed as being "barbaric, savage, primitive, exotic, passive, unruly and incapable of self-determination," excluding the indigenous people from the esteemed political and social positions, hence limiting them to do menial jobs in their land (Orbe & Harris, 2015, p. 172). The Indian society, which was already divided based on social, cultural, religion and language, has been further segregated by the advent of the English rulers based on skin color and reinforced skin color discrimination. It influenced a typical Indian's association of light skin with power, the ruling class, desirability, and beauty.

Cinema's part in reinforcing colorism is prominent than any other advanced media. For instance, Hollywood's set patterns of representations reveal its prolonged legacy over colorism. Tamil cinema's part in valorizing colorism is outrageous. While the general skin complexion of south India, especially Tamil Nadu, is dark or light-dark, it is strange that the Tamil Film industry has started to import light-skinned heroines from the other states and countries over the decades due to its obsession over the light skin, regardless of realistic representation. And many film-makers anonymously recruit light-skinned actresses and are prized for their outlook appearances than acting skills.

From its inception, Tamil songs have prejudiced the light skin complexion of the female role in every possible way. However, it is not the case with all the Tamil songs. The praising lyrics over the light-skinned actresses in the form of expressing the love interest are countless numbered. Even mass actors or superstars have been indulged in such propagation of colorism among society.

The language associated with skin color and how people perceive it creates a collective stock of knowledge that has been launched and reproduced by the members of that (given) community (Wilder, 2015, p. 70). The whole society thus tends to conform to ethical practices. In India, comparing the beauty of a woman or addressing her with the names of other physical objects is a common practice. For instance, the female protagonist would be praised by her lover by singing how fair she is; and equalize her light skin with 'Beauty' or mention her body parts such as her fair face, legs, or wrists. It is also habitual to compare the light-skinned ladies with the Moon. Furthermore, comparisons have also been made with milk, gold, diamond, stars, butter, jasmine flower, and other white objects.

'Moon Formula' :

In this section, I will assess Tamil song lyrics to expose society's obsession with light skin. The selected lyrics of the songs will be interrupted along with the English translations. And, the selection is made due to their blatant messages glorifying the women with light skin, with particular reference to the 'Moon' formula, which has been often used to denote light-skinned women. The researchers have chosen the below songs centered on the famous lyricists from the classical to the recent times – Kannadasan, Vaali, and Vairamuthu to criticize their reinforcement of colorism from the different eras Tamil cinema.

Firstly, the songs that were written by the lyricist, Kannadasan – Paattu paadava,

Nilavukku Enamel, have been taken for discussion.

In 'Paattu paadava' (should I sing?) from the film Then Nilavu (Honey Moon) (1961), the hero (Gemini Ganesan) sings a line – "Paal nilavai polae vandha paavai allavaa" (Isn't the girl that came like a milky moon) towards his lover (Vyjayanthimala), wherein he glorifies her light-skin color as she is the girl who comes like a milky-moon. In the song, 'Nilavukku Enmel' (What anger does the Moon has on me?) from the film, Policekaran Magal (Daughter of Policeman) (1962), the very first line – "Nilavukku enamel ennadi kobam?" (What anger the Moon has on me?), symbolizes the heroine as the Moon. Hither, the hero (Balaji) who tries to convince his angered lover (Pushpalatha) is singing a song by calling her a full bright moon, denoting her light skin. The song again typifies the same moon formula in another line – "Chithirai nilave athayin magale" (You are my full bright Moon and aunt's daughter).

Secondly, the songs that were written by the lyricist, Vaali – Nilavu our pennagi, Nilave Vaa, Vaa Vennila, have been chosen for discussion.

In the song "Nilavu our pennagi uzhavugindra azhago" (The woman is roaming around beautifully like a moon) from the film Ulagam Sutrum Vaaliban (Globetrotting Youngster) (1973), the hero (M.G. Ramachandran) is singing at the heroine (Manjula Vijayakumar) as she is a woman who was made of Moon and hence became beautiful. He adds that she is thus roaming around like how the Moon revolves around the earth. "Nilave Vaa" (come on, Moon), from the film Mouna Ragam (Silent Melody) (1986), is a sad version in which the hero (Mohan) calls upon the heroine (Revathy) as the Moon throughout the song. In the "Vaa Vennila" (Come upon, Moon) song from the film Mella Thiranthathu Kathavu (The door has opened, slowly) (1986), the hero (Mohan), who is in love with a Muslim girl (Amala), tries to see her face since the later used to wear Burqa (a long, loose-fitting costume wrapping the whole body, worn in public especially by Muslim women). The hero who couldn't see her face sings as – "Vaa vennila; unnaithaane vaanam theduthe" (Sky is searching of you. So, come upon Moon), considering him as the sky and the Moon as the heroine.

Thirdly, the songs that were written by the lyricist, Vairamuthu – Pudhu vellai mazhai, Ennavale adi ennavale, Chandiranai thotathu yaar, Iruvathu Kodi, have been taken for discussion.

"Pudhu vellai mazhai" (Fresh white snow), from the film, Roja (Rose) (1992), is a song that occurs while the couple goes for a honeymoon to Kashmir. Hither, the hero, compares the heroine to a predatory-beautiful moon who enjoys a snowfall – "Pudhu vellai mazhai ingu pozhigindradhu India kollai Nila udal nanaigindradhu" (A new white rain drizzles here as the Moon happily drenching). In the "Ennavale adi ennavale" (My girl) song from the film Khadalan (Lover boy) (1994), the hero (Prabhu Deva) is defining and caring for his lover (Naguma) with the usual colorist perspective. The line – "Vennilave unnai thoonga vaikka unthan viralukku sodukedupean" (Oh my white Moon! To make you fall asleep, I shall flick your fingers and put you in ease). Then, he sings that he has lost his heart at the heroine's anklet

(ornament worn around an ankle) and explains his plan of taking care of her by calling her a moon again.

In "Chandiranai thotathu yaar" (Who touched the Moon) song, from the film Ratchagan (Savior) (1997), the hero (Akkineni Nagarjuna) sings acclaiming that he is the first man to touch the Moon, rejecting Neil Armstrong's achievement of a first person to be walked on the Moon. Since he considers his lover (Sushmita Sen), who is light in color, as the actual Moon sings as – "Chandiranai thotathu yaar naanthaney… Azhagu devathaiye en nilavu neethane" (It is me who has touched the Moon at first… Beautiful angel, yes! The Moon is you). The song, Iruvathu Kodi (Twenty cores) from the film Thullatha Manamum Thullum (The unbroken mind also bounces) (1999) start praising the light-skin of the female protagonist (Simran) as a moon and sings – "Iruvathu Kodi Nilavugal Koodi Penmai Anatho" (You are the sheen of millions of moons). This fashion continues in the majority of verses of the song, wherein the hero (Vijay) sings as – her cheeks are equivalent to the golden glitters – "Kulaikindra Thangangal Kannangal Agatho" (Your cheeks glitter like gold). Later, he compares her skin color with one of the world's wonders, the Taj Mahal, famous for its bright look with white marbles. He sings that even the monument Taj Mahal's marble brightness is nothing when compared to her face's everlasting glow – "Taj Mahalin Vannam, Mara Koodum Penne Minnum Unthan Kannam Innum Vannam Kooduthe" (Even Taj Mahal may lose its brightness, but my love, the glow in your face will ever last). Here, the repetitive praising of a woman is exclusively about her skin color rather than her intellect or smartness. Eventually, the lyricist declares that she is the only beautiful woman (due to her light skin) compared to all the other (dark-skinned) women. The song reinforces the long-held perception that a woman has beauty, worth, and desirability only when light skin. Hence, this song takes the issue of skin color discrimination to another level.

One thing that is similar and recurring in the songs we discussed above is that it exaggerates the beauty of women compared to "the moon." The Moon reaches it to women with lighter skin since it is famous for its brightness on nights. Consequently, there occur such comparisons of heroines with the Moon. These lyricists are inspired by the prototype of colorism from ancient Tamil literature become the representatives of the colorist society. Below are the translated poems from the Sangam pieces of literature that compares women with the Moon (Swaminathan, 2014):

> "Conferring the radiance of the Moon
>
> On the faces of lovely women" (3-25-Kumarasambhava, Sakuntala Act 2-10, 11, Rtu Samharam 3-24/26)
>
> "He (hero) looked at my forehead, which was like a crescent moon, but it was not the crescent moon. The face looked like Moon, but there were no dark spots like Moon" (Tamil Kalitokai 55, 56)

For a long time, women have been compared to the Moon and men to the Sun. Such comparison reflects the ideology of patriarchy around the world. Since Moon is regarded as secondary to the sun's majesty, it is reflected in ancient poems and literature, and is often anticipated as a woman's body.

Conclusion :

The institutionalization of colorism in India demonstrates how the caste hierarchies were defined, established, and then practiced over time. As a result, they were strictly followed as social norms and eventually became an integral part of the Indian psyche. The primary Hindu literature in Vedas, Upanishads, Smritis, and Puranas, productive forces underlies caste stratification and are not found through economic conditions but ideology. The institutionalization of colorism, along with the caste system, can lead to social injustice, due to which different people get different life opportunities based on the color of their skin.

Such discrimination has not failed to determine the varied credentials of different communities till today. In such a situation, the so-called "light-skinned" or "upper-caste" occupies the top in the hierarchy and is enhanced as the most privileged and superior. The exact order reduced a person's level from the bottom level, and therefore they remain in dark skin. The lower the level a person occupies in a caste hierarchy, the lesser the opportunities and privileges.

For Indians, light skin is synonymous with 'feminine beauty and attraction.' However, it is associated with the socio-economic indicators of hierarchy, attributed to the commercialization of culture, and considered a 'social marker' of aristocratic heritage and class (Jha, 2016, p. 11). Besides, the desire to attain the light-skin is due to have upward class mobility. Since one cannot change their caste due to its rigidness, it is desirable to look like the upper caste through lightening the skin. The light-skin color as a social capital thus constructs the perceptions of beauty, especially to women. And, it tends to influence women's marital prospects, career prospects, social status, and earning potential. Tamil cinema, which reinforces these fallacious beauty standards on women, becomes a key influencer in propagating colorism. The Government and film censor boards should take necessary steps to avert the people from such malicious social practices.

Skin shade or pigmentation is hugely associated with the degree and the combination of UV rays. The lack of scientific knowledge regarding skin color pigmentations makes people ignorant and discriminatory among one another. Any Government has to make people aware of the skin color pigmentations from the primary school level by incorporating the geographical, genetic, and impact of unequal society for developing particular skin color.

References :

1. Chakravarti, Uma. (1993). Conceptualizing Brahmanical Patriarchy in Early India: Gender, Caste, Class, and State. Economic and Political Weekly, 28(14), 579-585.
2. Glenn, Evelyn Nakano. (2009). Consuming Lightness. In Evelyn Nakano Glenn (Eds.) Shades of Difference: Why Skin Color Matters (166- 187). Stanford: Stanford University Press.
3. Harvey, Richard. D, Rachel E. Tennial, & Kira Hudson Banks. (2017). The Development and Validation of a Colorism Scale. Journal of Black Psychology, 43(7), 740-764. https://doi.org/10.1177/0095798417690054

4. Hunter, Margaret L. (2002). If You're Light You're Alright: Light Skin as Social Capital for Women of Color. Gender and Society, 16(2), 175-193.
5. ___. (2005). Race, gender, and politics of skin tone. New York: Routledge.
6. ___. (2012). Race, Gender, and Skin Tone. In James A. Banks (Eds.), Encyclopedia of Diversity in Education (1734-1737). Vol. 1. California: Sage.
7. Jha, Banhi. (2016). Representation of fair-skin beauty and the female consumer. Journal for Humanities and Social Science, 21(12), 1-12. 10.9790/0837-2112080112
8. Mishra, Neha. (2015). India and Colorism: The Finer Nuances. 14 WASH. U. GLOBAL STUD. L. REV, 14(4), 725-750, https://openscholarship.wustl.edu/law_globalstudies/vol14/iss4/14
9. Orbe, Mark P & Tina M. Harris. (2015). Interracial Communication: Theory into Practice. California: Sage.
10. Riser, Sasha & Kositsky. (2009). The Political Intensification of Caste: India Under the Raj. Penn History Review, 17(1), 31-53.
11. Singaravel, Bharathi. (2021). Rolling Stone India, Maajja must answer tough questions over Arivu's erasure, The News Minute, Accessed August 23, 2021. https://www.thenewsminute.com/article/rolling-stone-india-maajja-must-answer-tough-questions-over-arivu-s-erasure-154268
12. Swaminathan, Santanam. (2014). Kalidasa's Women and Tamil Women, Speakingtree. In: Blog. Assessed December 28, 2014. https://www.speakingtree.in/blog/kalidasa-s-women-and-tamil-women
13. Wilder, Jeffri Anne. (2015). Color Stories: Black Women and Colorism in the 21st Century. California: Praeger - ABC-CLIO.

Filimography :

1. C. V. Sridhar. (1961). Then Nilavu
2. T. R. Ramanna. (1962). Paasam
3. C. V. Sridhar. (1962). Policekaran Magal
4. M. G. Ramachandran. (1973). Ulagam Sutrum Vaaliban
5. R. Sundhar Rajan. (1986). Mella Thiranthathu Kathavu
6. Mani Ratnam. (1968). Mouna Ragam
7. K. Madhu. (1990). Mounam Sammatham
8. Mani Ratnam. (1992). Roja
9. Ezhil. (1999). Thullatha Manamum Thullum

Arthi Baskaran is currently a Ph. D Research Scholar of History, Bharathidasan University, Tiruchirappalli, Tamil Nadu, India. Her research concentrates on Tamil Cinema, Women, Caste, Color and Religion, and so on. She has earned two years of research fund from Indian Council for Historical Research (ICHR) as JRF (2018-2020). Reach her at arthibaskaran11@gmil.com

Dr. Y. Srinivasa Rao is currently working as an Associate Professor of History, Bharathidasan University, Tiruchirappalli, Tamil Nadu, India. His research concentrates on Indian & Tamil Cinema, Gender, Subaltern Studies, Science and Technology, and so on. Reach him at hisrisri@gmail.com

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Dhokra Casting : The Traditional Craft form of India

- Dr. K. Mrutyunjaya Rao, Assistant Professor, Department of Fine Arts, Yogi Vemana University, Kadapa, Andhra Pradesh.

Abstract :

Dhokra casting is one of the ancient art of metal casting known to our civilization. This aboriginal knowledge of metal casting method is still in practice by the certain tries in India. The products of Dhokra artisans are from utensils to intricate jewelry items, images of Gods and goddesses and sacred animals such are elephants, horses, peacock, owls, religious images, lamps, bowls, caskets etc. The basic character of Dhokra artifacts is miniature. The artisans create Dhokra craft from brass/bronze, bell metal and aluminum. The Dhokra craft strong have connectivity with the Hindu society and their crafts are revere during the festivals. The Dhokra materials are purchased and worshiped in the houses. It takes time and need suitable weather conditions. After several steps, the product will be polished by calcium carbonate water and vegetable juices and brushing with vegetable fibers. The skills of Dhokra artisans and their crafts and are appreciated became popular in the consumer society.

Key words : Mohenjo-Daro, Dhokra, Decoration, Miniature, Furnace, Lost wax

Introduction :

Dhokra metal casting is an aboriginal craft practiced by Ghasi and Chirthraghasi tribes. Dhokra Damar tribes are traditional metal smiths of west Bengal and their technique of lost wax is called after their tribes as Dhokra casting. Initially they were considered as Semi-nomadic tribes. These tribes gradually settled in tribal zones of India like Orissa, west Bengal, Chhattisgarh, Jharkhand and Telangana (Erstwhile united Andhra Pradesh). No records of this casting tribe from the pre colonial times. They settled in small groups in the outside of the agricultural villages and often move one place to another place according to the demand of their craft. They call themselves with the names of Mahuli, Maral, Malar or Malhor[1].

Amongst the tribal communities of India, metal is used as a tool for their craft work. The Dhokra people are settled over a vast tract in the mineral rich central Indian tribal belt covering the modern regions of Orissa, Jharkhand, Chhattisgarh, and Telangana(the erstwhile united Andhra Pradesh. The elements for Dhokra art are culled from surrounded folk culture

The products from Dhokra casting are elephants, peacock, owls, horses, lamps, religious images and bowls, caskets with simplified form as primitive art which are greater demand in the markets and as well abroad. It is a non – ferrous metal casting technique using the lost wax casting technique. One of the earliest known "lost wax" artifacts is the "Dancing Girl" of Mohenjo-Daro is best example for this art which was a practice is vogue in India since 3500 years ago from Indus valley Civilization. Though this Technique of casting is ancient times of Indus valley civilization, but carried forward and reinvented in 1940s in the west and renamed as "Investment casting[2]". This technique flourished in Aztecs civilization in mexico during 14th and 16th century A.D[3]. In the Sanskrit

texts Manasara , Shilparatna, Manasollasa, this *lost wax* method was discussed either in hallow cat and solid cast. Here Dhokra casters has chosen the Hallow cast method to reduce the cost of expenses for the preparation of artifact.

Characteristics :

The basic character of Dhokra artifacts is miniature, figurative and more stylized forms of human a unique recognizable style. Human, animals and other craft forms will be prepared by craftsman. The figures of Tortoises, Elephants, Owls, Hunting positions. These four animals unfolds the four virtues. The image of elephant is most common model. All images are stylized in primitive style. They appear as the form is formed by quails. This Dhokra metal casting remains a strong link to socio cultural relations. The rural brides of particular areas receive a dowry of such kind of metal casted wares. They consider the elephant is masculine symbol and tortoise as the feminine[4].

Dhokra casting it is used an alloy of brass, zinc and nickel, When these are assorted in appropriate proportions, it results an antique semblance. The Basic metallurgical science used by Dhokra artisans is annealing method. Annealing is processes of heat and melting of metal. Metal is heated to certain temperatures to melt and allowed to cool slowly. This quick heating and slow cooling methods soften the metal and can be shaped and cut very easily. The proportion of the metals in the alloys, constitution of mould, firing techniques etc vary from one region to another.

The following Tools and Raw materials essential for this Dhokra casting..

1. Brass : it is the chief material that is used in casting.
2. Bees-Wax : It is the raw substancethat is used for preparation of wax threads.
3. Mud: Mud is the ingrediaent that is used for making model of the particular porduct.
4. Clay Bees – Wax threads : to wound on the clay model.
5. Coal : It is used to generate the high amount of heat in the furnace while melting metal.
6. Furnace : It is a heat chamber to bake the clay model at certaim levels of temparature.
7. Hammer : to remove the clay model after casting.
8. Chisels : To create impressions
9. Graphite container: this container will be used to melt the metal.
10. Water : to mix the mud and kneaded thoughroughly to get the neceassary consistency.

Process :

1) Preparation of Clay : The clay is prepared to make a clay core. This clay is a mixture of clay collected from river banks and rice husk in appropriate ratio to get required consistency.
2) Clay Model : The next step is to make a basic shape of the object in clay core of the desired design.
3) Preparation of wax: It is the process of making an object first in wax and then casting it in brass metal.

4) Making of the wax threads : The wax used for the mould is first kneaded by hand like dough. The body heat makes it more malleable. The craftsman uses his entire body in a very strenuous process to squeeze out the wax in the form of threads with the help of a tool called "janta" , generally the thickness of the thread is 1 mm.

5) Coiling of the clay core with wax : On the basic clay model which is already kept ready , the wax is applied either as fine noodles or sheet, and intricate patterns are made on that and wounded.

6) Applying of the thicker clay : The next step is to cover the whole object cover with wax coils with thicker clay. A runner is made on top. A thin layer of mixture of river soil, cow dung is covered on the wax model so that the design is retained in the mud mold. An extra funnel like cap is made extending from the mud model to fill the metal for casting; this cup has a hole acts as runner for that the molten metal can be poured inside while casting. Then the funnel is sealed with mud so that the metal is locked inside it and ready for casting.

7). Making of the Furnace : Meanwhile, a hole is dug in the ground for preparation of furnace which is round in shaped, made from clay and soil. a hole goes sideways to a blower to aid fire. A metal or a handmade rubber blower is used to feed the flames. For small furnaces fire wood are used where as coal is used for the bigger ones. The small furnaces are 1 meter in depth and the bigger ones are 2 meters deep, 20 small pieces can be casted at a time in the furnace. Mean while the funnel is now covered of brass pieces from old brass articles. This brass could also be leftovers from previous castings or are bought from a shop selling old brass. The brass melts inside the furnace. The cup side of the model piece is placed on the lower side and is covered with coal and the upper part is covered with wood charcoal. This is because metal needs more time to melt while wax does not.

8) Pouring of metal : The clay mould is put topsy- turvy into the furnace and fired. When the brass is beginning to melt. Little amount of salt added to obtain the pure form of metal which enhances the further process. Then model is thoroughly baked in furnace and wax between the two layers of the clay gets melted and remains a hallow space between the layers of the clay. Further model is taken out from the furnace and through a channel; the molten metal is poured into the channel.

9) Removing of the Brass object from the clay : The molten metal poured in the clay mold which acquires the impressions of the wax model with fine details as it is. After some time ,the metal gently flows between the inner and outer layer of the clay mold and thus it will be dipped in to the water in order to cool down the temperature of the metal. Once it is completely cooled down, the artifact is thoroughly cleaned inside and outside and further polished and kept ready for sale

followed by hammering and burnishing the burnt mold.

10) Polishing : Calcium Carbonate water and vegetable juices, proper brushing and polishing with vegetable fibers gives the lustrous affect to the artifact.

Even though Dhokra artisans have been working within rigid traditional frame work, their craft work is not remained same and static. Over the decades they responded to new forms and motifs to strengthen for livelihood. Professor Rajesh Kocchar has identified major development in their art in various phases.

In phase I, it is defined by the original Dhokra repertoire which is simple and absolute in their life style. In Phase II is noticed, when the Dhokra artisans settled their life and started making new items consistently with a requirement of food – surplus economy. The phase III is characterized by the two major developments former is that the patronage has been extended by the public and private sectors and later is interaction with eminent sculptor Meera Mukherjee. she successfully imbibed the elements of Dhokra art and introduced new elements to Dhokra Art. In the phase IV , the influence of the consumes and their taste Dhokra artists adopted new themes and ideas as per the traders which made their arts pure commercial. In result, traders directly descended to the craftsmen and lowered their wage. Even craftsmen too lowered their skill and quality of metal and material for costing. For example they mixed coalthar in the place of bee wax due the cheap rates.

Conclusion :

Dhokra casting is a primordial craft form facing many constrains but they are still producing craft material for mere survival of their tradition. The artisan or caster has to bear up to the 20% damage of metal during the casting process which is loss of labor as well quantity of wax and metal. This work demands much time and subjected to the suitable weather conditions. Artisan never invite any interventions of institutional approach, operates their traditional technology imbibed from their forerunners and uses tools and designs without any formal training. But the skills and experience of the artisans are not matching with minimum wages.

Gradually, the primitive simplicity, adaptation of folk motifs have acclaimed a great demand in domestic and foreign markets. The products range from small beads to larger images of apocryphal animals and gods with decorative and magical quality. Dhokra horses, elephants, peacocks, owls, religious images, measuring bowls, lamp caskets etc. are highly appreciated. Today, Dhokra craftsmen have gained a wider market, with the help of artist communities, organizations and marketing strategies developed by government and local bodies. This has led to financial prosperity, and has brought changes in their way of living and working with adaptation technological intervention. The National Institute of Science and Technology (NISTADS) to this craft community brought remarkable development in technological improvements and marketing strategies[5] The creative levels have been matched with technology available. Thus size of the artifacts increased and changes in motifs are appeared.

References :

1. Horne, Lee. (1987). *The Brass casters of Dariapur*, West Bengal Artisans in a Changing World Expedition Vol. 29 No. 3.pp- 39-46.
2. Kissi, Samuel Baah. (2011). Evaluation of Bees Wax and Core Materials For Traditional Lost Wax Casting. M.A. Thesis. Kwame Nkrumah University of Science and Technology.
3. Kocchar, R, "Dhokra Brass artifacts from Bankura" Phamphlet published for CSIR, NISTADS. 2001: 509-513 2001.
4. Dhokra: A Traditional Craft of Rural India, Sangamithra Sinha, Druheen Chakraborthy, Malavika sinha, International Journal of History and Cultural Studies Volune1, Issue 3 pp.31-33.
5. Rajesh Kocchar, Dhokra, the traditional Art of Metal casting, Chitrolekha International magazine of Art & Design , Vol.1., No.2.(2011).

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

Use of Dictionary : A tool to learn English Language

- ***Dr. P. Sarath Chandra,*** Assistant Professor of English, Maulana Azad National Urdu University, Hyderabad.

Abstract :

This paper aims to discuss the use of dictionary as a tool which creates a lot of impact on learning English language. English is taught as a compulsory subject in Polytechnics and Diploma Colleges. The main objective of this study is to teach the students how to use a dictionary and learn about dictionary entries, spellings, meanings, pronunciation, parts of speech, and its usage. 60 students of Diploma course, who are from Urdu medium background, are taken for this study. The activities are taken from English work book for 1st year Diploma students prepared by State Board of Technical Education & Training, Andhra Pradesh. Our study is to find out whether the activities help Urdu students to learn English language or not. The analysis is done based on the activities given to the students. Then conclusions are drawn based on the discussion.

Key words : Dictionary, spellings, meanings, pronunciation, usage, homophones, activities.

Introduction :

"Dictionary usually, reference book that lists words in order, is alphabetical and gives their meanings. The word *dictionary* comes from the Latin *dictio*, "the act of speaking," and *dictionarius*, "a collection of words." (www.britannica.com). A dictionary lists a set of words with information about them. The list may attempt to be a complete inventory of a language or may be only a small segment of it." Talking about the use of dictionaries, there are several purposes and an important distinction can be drawn between decoding and encoding purposes.

According to Nation (2001), there are comprehension uses and production uses: "*Comprehension uses*: looking up unknown words that are encountered when listening or reading; confirming the meanings of partially known words; conforming guesses from context. *Production uses*: looking up unknown words needed to speak or write; looking up spelling, pronunciation, meaning, grammar, constraints on use, collocations, inflections and derived forms of partly known words; conforming the spelling, pronunciation, meaning etc. of known words; checking that a word actually exists; finding a different word to use instead of a known one (a synonym); correcting errors and mistakes."

This paper aims to discuss the use of dictionary as a tool that creates a lot of impact on learning English language. English is taught as a compulsory subject in polytechnic and diploma colleges. The main objective of this study is to teach the students how to use a dictionary and learn about dictionary entries, spellings, meanings, pronunciation, parts of speech, and its usage. 60 students of Diploma course, who are from Urdu medium background, are taken for this study. The activities are taken from English work book for 1st year Diploma students prepared by State Board of Technical Education & Training, Andhra Pradesh. Our study is to find out whether the activities help Urdu students to learn English language or not. The analysis is done based on the activities given to

the students. Then conclusions are drawn based on the discussion.

Method :

60 students of Diploma course, who are from Urdu medium background, are taken for this study. The activities were taken from students' workbook – 1 for 1st Year Diploma Students, *"Enhancing English and Employability skills",* of State Board of Technical Education & Training, Andhra Pradesh. The main objective of this study is to teach the students how to use a dictionary and learn about dictionary entries, spellings, meanings, pronunciation, parts of speech, and its usage. Students are taught first how to locate words, find spellings and meanings of a word. Secondly, they are taught pronunciation of a word and finally the usage of words. Our study is to find out whether the activities help Urdu students to learn English language or not. The analysis is done based on the activities given to the students. Then the results are discussed followed by the conclusion.

Activities and discussion :

The activities were taken from students' workbook – 1 for 1st Year Diploma Students, "*Enhancing English and Employability skills"*, of State Board of Technical Education & Training, Andhra Pradesh. First students were asked to write on *'what information you can find in a dictionary?'* Then they were taught the different steps involved in locating the meaning of a word in the dictionary:

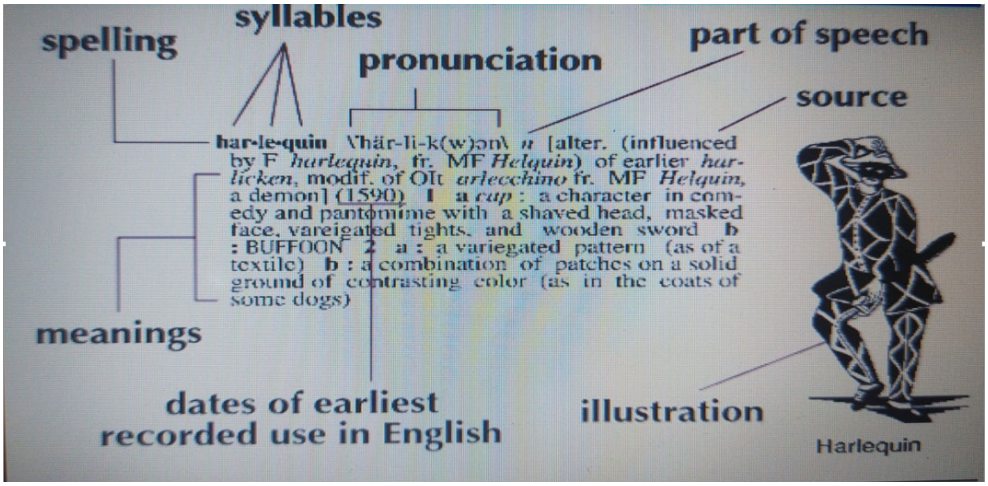
Step 1
- select the word that you want to look up in a dictionary
- make sure you know the spelling
- follow the steps to locate word

Step 2
- notice the single words on the upper corner of the pages
- the word on the top corner of the left page indicates the first word on the page
- the word on the top corner of the right page indicates the last word on that page
- you can find all the words that fall in between those two words on those two pages

Step 3
- consider the first and second letters of your target word
- move along until you find the words beginning with both the letters
- you may consider the third subsequent letters later

Step 3
- find the words
- confirm whether you are looking for a noun, verb, adjective etc
- check the pronunciation, meaning, usage etc

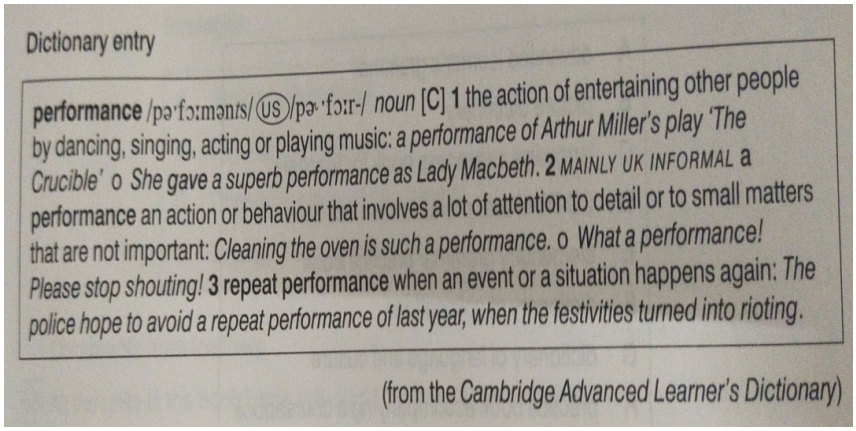
Information in a dictionary :

The entry for the word harlequin from the ninth edition of Merriam-Webster's Collegiate Dictionary, diagrammed to identify its constituent parts

The above diagram answers the question, *'what information you can find in a dictionary?'* and the students will try to understand the entry for the word *harlequin* as an example. The teacher explains the students about the information they get in a dictionary by showing the above picture. After students identify and understand the constituent parts, the teacher asks to do the Activity 1 'Dictionary entry' by giving instructions.

Activity 1 Dictionary entry :

Dictionary entry

performance /pəˈfɔːməns/ (US) /pəˈfɔːr-/ *noun* [C] **1** the action of entertaining other people by dancing, singing, acting or playing music: *a performance of Arthur Miller's play 'The Crucible'* o *She gave a superb performance as Lady Macbeth.* **2** MAINLY UK INFORMAL a performance an action or behaviour that involves a lot of attention to detail or to small matters that are not important: *Cleaning the oven is such a performance.* o *What a performance! Please stop shouting!* **3 repeat performance** when an event or a situation happens again: *The police hope to avoid a repeat performance of last year, when the festivities turned into rioting.*

(from the Cambridge Advanced Learner's Dictionary)

Taken from *The Teaching Knowledge Course 2005, Cambridge University Press*

Instructions to the Students : *Read the above Activity 1, dictionary entry. Match the extracts from the dictionary entry with the information it provides listed A – I.*

Mark the correct letter (A-I) on your answer sheet. There is one extra option which you do not need to use.

Extracts from the dictionary entry	***Information***
1. /pə ‘fɔ:mənts/	A American English
2. (US)	B noun-noun collocation
3. noun	C definition
4. [C]	D part of speech
5. *the action of entertaining other people by dancing, singing, acting or playing music*	E pronunciation
6. *gave…performance*	F old word
7. *INFORMAL*	G countable noun
8. repeat performance	H register
	I verb-noun collocation

Students are given **Activity 1** where they can match the extracts from the dictionary entry with the information provided in the table. Out of 60 students in the class, they are formed into twelve groups (5 students in each group) and the teacher asks them to do the activity. They are given 10 minutes time to complete the activity. Students mark the correct letter (A-I) on their answer sheets and the teacher writes the answers on the board as**:** 1E, 2A, 3D, 4G, 5C, 6I, 7H, 8B. All the twelve groups have given correct answers.

Activity 2 *Find out the correct spelling of the following words using a dictionary.*

Locate the correct word by trial and error.

casete	attendence	grammer	marrege	callege	freedam
loveing	sincerly	accomation	traveller	ninty	lovly

Taken from *Enhancing English and Employability skills, Student's Workbook-1 (Revised Edition) 2016*

Activity 2 is about locating the correct word by trial and error. First all the twelve groups are instructed to check the spelling of each word whether they are correct or not.

The teacher here tries to help the students to learn spelling rules by doing the above **Activity 2**. Twelve groups (5 students in each group) are given 15 minutes time to complete

the activity. Students are given time to think and guess the correct spelling of each word. After correcting the spellings, they are asked to check the same correct word in the English dictionary. Here, for this work, *Cambridge Advanced Learner's Dictionary 3rd Edition, Cambridge University Press, 2007* is used.

Activity 3 *Match the following words with the nearest meaning. Use a dictionary to check your answers:*

Words	Meanings
1) Abandon ( )	a) to make known something that was previously secret or unknown
2) Barrier ( )	b) not deep
3) Cease ( )	c) product
4) Desire ( )	d) to leave someone/a place
5) Glue ( )	e) something that blocks or obstructs
6) Lid ( )	f) stop doing
7) Riddle ( )	g) a strong hope or wish
8) Reveal ( )	h) a sticky substance used for joining
9) Shallow ( )	i) cover
10) Yield ( )	j) puzzle

Taken from *Enhancing English and Employability skills, Student's Workbook-1 (Revised Edition)*

The same twelve groups (5 students in each group) are given 20 minutes time to complete the **Activity 3**. Students are given time to match the words with the nearest meaning. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary 3rd Edition, Cambridge University Press, 2007* is used complete the activity. Students actively participate and complete the activity by bringing out the nearest meanings for the given words. After discussing with the students, the teacher writes the meanings on the board as: 1-d, 2-e, 3-f, 4-g, 5-h, 6-i, 7-j, 8-a, 9-b, 10-c.

For this activity the teacher encourages to use English dictionary for the meanings.

Activity 4 *Pick out atleast 10 difficult words from the following text. Learn the pronunciation. Write their parts of speech and the meanings.*

A quick check of his side mirrors revealed the same eerie scene behind him. There was no way he could turn around now; he'd have to keep moving. Suddenly, through the haze, he saw a bright flash of orange light. A wildfire was roaring down the mountain to his right, exploding in front of him and igniting the road. Wind from the inferno shook the driver's cabin and caused the 16-metre truck to sway. Smoke seeped in through the air ducts. The trucker slammed the gear lower still. My God, he thought, this is it. I'm going to burn up and die right here on the highway. (Source: Reader's Digest, April 2008).

Twelve groups have read the text and picked out the difficult words which are as follows:

Revealed, eerie, haze, wildfire, roaring, exploding, igniting, inferno, shook, caused, sway,

seeped, ducts, trucker, slammed, gear, he'd, scene.

The teacher helps the students to practice the pronunciation by using the phonetic symbols given in the dictionary. There may be some slight variations regarding symbols from one dictionary to another. The teacher explains by showing the IPA chart to practice the vowel sounds and consonant sounds of English. After that, students check the parts of speech of each difficult word: noun, verb, adjective, adverb etc. Finally, students learn the meanings and parts of speech of each word from the dictionary.

Activity 5 *Find out the meanings of the following pairs of words which sound similarly (homophones) using a dictionary. Use them in your own sentences.*

Hole-whole; piece-peace; weak-week; diary-dairy; access-excess;

waist-waste; birth-berth; marital-martial; dear-deer; fair-fare

Once students practice the pronunciation, meanings and parts of speech, they need to learn the usage too. Some dictionaries supply sentences of a word used in different contexts or settings. Students can learn the correct usage of the particular word by checking the entries given in the dictionaries. After learning the usage of words, students can learn idioms and phrases and also origin of a word, which is known as etymology.

Conclusion :

Students were taught dictionary entries, spellings, meanings, pronunciation, parts of speech and its usage by using a dictionary. Interestingly, out of twelve groups (5 students in each group) in the class, 8 groups have written the nearest meanings from *Cambridge Advanced Learner's Dictionary 3rd Edition* and 4 groups have opted Bi-lingual dictionary *The Student's Practical Dictionary - English-Urdu & Urdu-English, 2016.* But 3 groups from all the twelve groups have used both the dictionaries. Most of the groups felt that they were comfortable by checking the words from the English dictionary while doing the activities. All the activities done by the students helped them to learn how to use the dictionary while learning a language. To conclude this paper, if activities designed separately on each item for students, they can help the students participate in group activities and learn English language effectively using dictionary.

References :

1. *Cambridge Advanced Learner's Dictionary 3rd Edition,* 2007. Cambridge University Press.
2. *Enhancing English and Employability skills: Student's Workbook-1(Revised Edition) for I year Diploma Students*. 2016. State Board of Technical Education & Training, Andhra Pradesh, Hyderabad.
3. Nation, I. 2001. *Learning vocabulary in another language*. Cambridge, England: Cambridge University Press.

4. Spratt, Mary., Alan Pulverness, Melanie Williams. 2005. *The TKT Teaching Knowledge Course.* Cambridge: Cambridge University Press.
5. https://www.britannica.com/topic/dictionary
6. https://www.awelu.lu.se/language/dictionaries/general-information-on-dictionary-use/
7. https://egyankosh.ac.in/bitstream/123456789/33145/1/Unit-6.pdf

★★★

BHAVAVEENA
Vol. 19, Issue. 7 (3), July 2022
ISSN No. : 2456-4702 - RNI No. APTEL/2003/12253
భావవీణ
UGC CARE List Group - 1 Journal
under Arts and Humanities Category

A Challenge and A Proposed Approach : Developming English Communication Skills for Non-Native English-Speaking Graduate Students in Various Universities of West Bengal

- ***Sultana Parvin & Dr. Samir Khan***, Dr. A.P.J. Abdul Kalam University, Indore.

Abstract :

Undergraduate students struggle to communicate successfully in English in India and probably everywhere else where it isn't their mother tongue or first language. English is the official language in the majority of Indian states. It is typically used as an instructional medium in educational institutions. One of the main objectives of English language teaching methods and exam objectives, respectively, is for students to be able to write down what they have learnt. Oral communication skills and the growth of English as a language for exchanging and expressing novel ideas aren't given much attention in schools and colleges.The standard graduate-level curriculum, which emphasizes the dissemination of technical knowledge, has been regarded by employers all over the world as being insufficient for educating students with the essential employability skills. This article outlines a framework for developing a course on good communication and professional engagement for the benefit of budding students. A pedagogical framework that has been discussed and shown is included in the appendices. Guidelines for improving communication skills have been produced with the concept that communication should be made an inherent feature of the curriculum rather than emphasizing the inclusion of a communication skills course in graduate level education.

Keywords : pedagogical, communication, curriculum, framework, approach

Introduction :

This requires strong communication abilities, which are valued by both academia and business. The new global students thought to have a strong emphasis on multilingual abilities. However, there is enough evidence that newly graduated students do not possess the necessary level of communication skills, especially when compared to the demands of the global market. A student's career in industry frequently requires communication skills; several graduates who have found employment there have noted that communication skills education needs to be enhanced given the industry demands that are faced.Indeed, it is believed that good communication skills can advance one's career. Poor communication abilities reflect poorly on the individual and the profession. A lack of instruction in communication skills in graduate level education typically only helps to detract from the professional student's overall profile. This in turn has an impact on student recruitment and retention.When analyzing communication graduate education, it is important to keep in mind that communication is diverse and encompasses a variety of factors, including oral, written, listening, visual, intercultural, and transdisciplinary.

Research Methodology :

The study framework, subjects and research

tools, and data collection and analysis were the three main components of the technique.

Method :

60 students enrolled in the "Listening and Speaking for Special Communication" course served as the study's subjects. They enrolled in this elective course for English majors and minors as part of the Bachelor of Arts programme at several universities in West Bengal's Faculty of Arts. The following were the two primary categories of research tools employed to gather information for the study's findings:

Recrodings From the Participants :

What are the graduate student'slearners' strengths and shortcomings in speaking English for special communication? was the second study question, and one of the speaking problems was chosen to be recorded and analysed because the material in the assignment was seen to be particularly valuable in the search for answers.

Data Collection :

We have collected in various methodi.e., through lecture and tutorial. Students learn how to participate in panel discussions, PowerPoint presentations, and public speaking exercises throughout the lecture sessions. To overcome stage anxiety, during lectures, students practice public speaking and panel debates (each lasting two to three minutes).Students take part in Group Discussions throughout the first lesson, which consists of three practise sessions and one evaluation session. In the second half of the course, students learn how to design and deliver PowerPoint presentations as well as how to manage their body language and stage fright. The following phase in the procedure involves students working with their teachers to gather data for a document based on the outcomes of a survey they took. This is known as making a report.

Importance of English Globally :

In current era of globalization, there is an increase in cross-cultural communication and collaboration, particularly in the now globally practiced field of students. The most widely spoken language in the world is generally regarded as being English. More people than any other language is able to communicate at least partially in English. For students, this is significant since it suggests that due to its widespread use, English may be more beneficial globally than virtually any other language.International business, diplomacy, science, and the professions are all said to be conducted mostly in English. When communicating between two persons from different cultures and if English is not the native tongue, English is the most effective language to use.By using their economic clout to create value for specific languages, multinational businesses can be perceived as having an indirect impact on foreign countries' educational policy. Additionally, it gives institutions in non-English-speaking nations with efficient English language training a tactical advantage. According to a recent survey of Indian students, learning a foreign language at work is a requirement for an international career. It follows that the English language will continue to be immensely relevant in the present and the future, especially as a second language to help bridge cultural gaps.

Current Teaching Method and Challenges:

Graduate students taking professional communication courses are usually graded on the

caliber of the written reports or PowerPoint presentations they generate, which they commonly copy themselves. Despite their existence, the evaluation criteria for oral communication are insufficient. Unlike their English-speaking peers, Indian students find it challenging to speak and pronounce even grammatically correct English.

Students need to be able to talk clearly, but they also need to be able to analyse ideas and use what they've learned in other contexts. Students will learn to critically evaluate the communication and professional skills training they have received. Graduates of student programmes are also anticipated to be adept at navigating cultural differences.

Proposed Approached :

Consider using this strategy if you have students who are of Indian heritage or any other non-native English speakers. However, the first semester should be devoted to developing students' oral communication skills before moving on to writing and critical thinking in the second. The course will incorporate a wide range of skills and knowledge across all three terms to ensure that students are well-rounded.

Observations provide evidence that skills acquired in specializedprogrammes are not always transferrable to other contexts. Because they feel they lack linguistic expertise or find the process burdensome, faculty from other professions are also hesitant to assess communication skills. The professional communication course may be integrated with other core disciplines rather than being offered as a standalone course, and other departments may be approached for coordination. The writing and content of the website may be critiqued by communication classes. Each student will deliver a quick presentation on their blog for a minute or two to gauge their spoken and written communication skills.

When writing their reports, students could be asked to concentrate on certain areas of interest in their topics.Students may be required to write analyses of research articles related to their field or to analyse them in groups while taking into account peer critique.Mock interviews could be conducted with assistance from the placement cell and core course lecturers. Depending on their choices and interests, students may be required to engage in a minimum number of topic-specific seminars each semester. Academics with expertise in the topic area and professional communication might collaborate to evaluate these actions. Effective teamwork's importance is widely recognised across all industries.

English for Specific Purpose (ESP) :

Effective English communication skills are clearly required for students in the globalized environment of today. A graduate student's communication skills and English language training will improve with the help of an ESP course. Additionally, it will support the internationalization of students practise and globalization of education. By concentrating the learner's attention on the specific terminology and communication skills required in the professional field, the ESP idea achieves more in the teaching of graduate students.

The growing number of regional languages suggests that native English speakers need to learn additional communication skills, preferably in at least one of the regional tongues, even though English is currently the primary language

for facilitating communication between international cultures, particularly intercontinental cultures. As intraregional links serve as stepping stones to promoting globalisation, monolingualism is expected to be a barrier for future graduate students in this situation.

Communication Problems :

The following four areas of weakness were shown to have a substantial negative impact on a graduate education in communication skills:

- Communication attitudes among students
- inadequate course materials
- inadequate or unsuitable teaching strategies
- Students aren't given enough opportunities to practise their communication abilities

Results :

It has been demonstrated that instruction based on these tactics helps students' communication abilities. It aids students in understanding the transactional and introspective components of the language. It's probable that the students may be expected to do better in a variety of communication tasks. By providing kids more chances to speak up, you can reduce their fear and anxiety about doing so. Through peer feedback, they have a greater comprehension of the evaluation criteria as well as enhanced oral communication skills. Peer input has been found to improve students' interpersonal and social skills.

Conclusion :

Institutions that have already included these qualities will be in the best position to address the needs of industry and society. A graduate student is expected to have great communication and soft skills. If professional communication skills (such as writing reports, presenting ideas, calling meetings, and documenting group decisions) are taught or developed outside of their appropriate contexts, students may not be completely engaged in the learning process. When these skills are applied to basic science/ language projects, such as choosing a project, coming up with a proposal, writing a report, submitting, and presenting a poster, students' engagement and overall performance are boosted.

References :

1. Brumfit, C.J and Johnson, K. 1979. *The Communicative Approach to Language Teaching*, London: Oxford University Press
2. Blom, A & Saeki, H. 2011. Employability and Skill Set of Newly Graduated Engineers in India. The World Bank.
3. Chun, M. 2010. Taking teaching to (performance) task: Linking pedagogical and assessment practices. Change, 42(2), 22-29.
4. Diaz-Santos, G. 2000. Technothrillers and English for science and technology. *English for Specific Purposes*, *19*(3), 221-236.
5. Gimenez, J. (2014). Multi-communication and the business English class: Research meets pedagogy. English for Specific Purposes, 35,1-16.

6. Jensen, H.P. 2000. *Strategic planning for the education process in the next century*. Global Journal of Engineering Education.
7. Richard, C.J. 1983. *Communicative Needs in Foreign Language Teaching*, ELT Journal.
8. Riemer, M.J. 2002 *English and communication skills for the global engineer*. Global Journal of Engineering Education.

★★★

భావవీణ

BHAVA VEENA

Journal of Arts, Literary, Culture & Language Study

కళలు, సాహిత్య సాంస్కృతిక భాషాధ్యయన పత్రిక

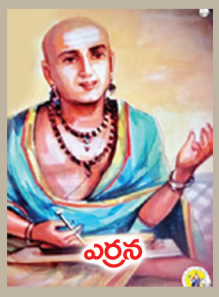
ISSN No. : 2456-4702
RNI No. APTEL/2003/12253
UGC Care List Group - 1
Journal under Arts and Humanities Category

July (3) 2022

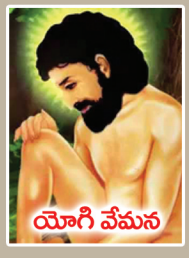

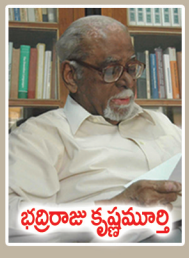

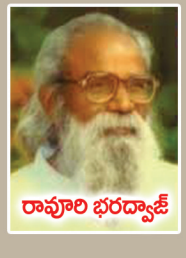

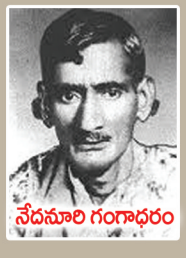

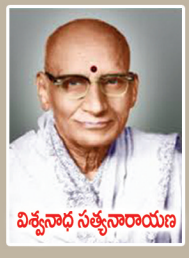

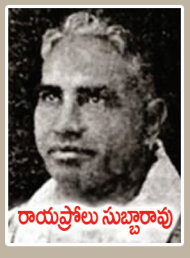

Edited, Printed, Published and owned by Kolla Srikrishna Rao, Rohini Towers, 2/11 Brodipet, GUNTUR - 522 002.
Andhra Pradesh. Cell : 7386529274, 7989781963. E-mail : parisodhanatelugu@gmail.com.
Printed at : GLS Enterprises, Kavitha Nagar, Guntur - 522 002. Ph. 94 94 660 509.